

ویژه
کنکوری های
۱۴۰۳

۱۴۰۲/۰۶/۱۰

آزمون
دوم
حضوری

سال تحصیلی
۱۴۰۲-۱۴۰۳

ریاضی و آمار (۱)	علوم و فنون ادبی (۱)	جامعه شناسی (۱)	عربی، زبان قرآن (۱)	تاریخ (۱)	جغرافیای (۱)	منطق	اقتصاد
فصل دوم، کل فصل (تبع) صفحه‌های ۷۰ تا ۳۹	فصل دوم، درس ۵ و ۶ + فصل سوم، کل فصل درس ۹ تا ۵ (از ابتدای درس «مهاجرتی بارهای کلام» تا پایان فصل سوم) صفحه‌های ۷۸ تا ۴۷	فصل اول، درس ۷ + فصل دوم، درس ۸ تا ۱۱ (از ابتدای درس «ارزیابی جهان‌های اجتماعی» تا پایان درس «تحولات هویتی جهان اجتماعی بخش اول») صفحه‌های ۵۱ تا ۹۵	درس ۵ + درس ۶ + درس ۷ صفحه‌های ۴۷ تا ۸۲	فصل سوم، درس ۷ تا ۱۱ (از ابتدای درس «مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور» تا پایان درس «آیین کشوری») صفحه‌های ۶۱ تا ۱۰۸	فصل دوم، درس ۵ و ۶ + فصل سوم، درس ۷ تا ۵ (از ابتدای درس «آب‌وهوای ایران» تا پایان درس «ویژگی‌های جمعیت ایران») صفحه‌های ۳۳ تا ۷۱	درس ۵ تا ۷ (از ابتدای درس «اقسام استدلال استقرایی» تا پایان درس «احکام قضایا») صفحه‌های ۳۹ تا ۶۸	فصل دوم، درس ۶ و ۷ + فصل سوم، درس ۸ و ۹ (از ابتدای درس «نقش دولت در اقتصاد چیست؟» تا پایان درس «انورم و کاهش قدرت خرید») صفحه‌های ۵۵ تا ۱۰۴
ریاضی و آمار (۲)	علوم و فنون ادبی (۲)	جامعه شناسی (۲)	عربی، زبان قرآن (۲)	تاریخ (۲)	جغرافیای (۲)	فلسفه (۱)	روان‌شناسی
فصل دوم، کل فصل (تبع) صفحه‌های ۵۴ تا ۲۱	فصل دوم، درس ۵ و ۶ + فصل سوم، کل فصل درس ۹ تا ۵ (از ابتدای درس «پایه‌های آوایی همسان (۱)» تا پایان فصل سوم) صفحه‌های ۲۲ تا ۷۸	فصل دوم، درس ۷ و ۸ + فصل سوم، کل فصل درس ۱۲ تا ۷ (از ابتدای درس «جامعه جهانی» تا پایان درس «بحران‌های معرفتی و معنوی») صفحه‌های ۵۵ تا ۱۰۴	درس ۴ تا ۶ صفحه‌های ۴۷ تا ۹۰	فصل دوم، درس ۷ تا ۱۱ (از ابتدای درس «جهان اسلام در عصر خلافت عباسی» تا پایان درس «حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول تیموری») صفحه‌های ۶۶ تا ۱۱۴	فصل دوم، درس ۵ + فصل سوم، کل فصل درس ۸ تا ۵ (از ابتدای درس «نواحی زیستی» تا پایان درس «نواحی اقتصادی - تجارت و اقتصاد جهانی») صفحه‌های ۵۳ تا ۱۱۴	فصل دوم، کل فصل درس ۸ تا ۶ (از ابتدای درس «فرهوشی» تا پایان درس «متفکر (۲) تصمیم‌گیری») صفحه‌های ۸۸ تا ۱۵۷	درس ۴ تا ۶ (از ابتدای درس «حافظه و عمل فراموشی» تا پایان درس «تفکر (۲) تصمیم‌گیری») صفحه‌های ۸۸ تا ۱۵۷

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: _____ شماره داوطلبی: _____

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	درس	از شماره	تا شماره	تعداد سؤال	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	زوج درس ریاضی و آمار	ریاضی و آمار دهم	۱	۱۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	۸۰ سؤال ۹۰ دقیقه
		ریاضی و آمار یازدهم	۱	۱۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	
۲	زوج درس زبان و ادبیات فارسی	علوم و فنون ادبی دهم	۱۱	۲۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	
		علوم و فنون ادبی یازدهم	۱۱	۲۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	
۳	زوج درس علوم اجتماعی	جامعه‌شناسی دهم	۲۱	۳۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		جامعه‌شناسی یازدهم	۲۱	۳۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
۴	زوج درس زبان عربی	عربی، زبان قرآن دهم	۳۱	۴۵	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
		عربی، زبان قرآن یازدهم	۳۱	۴۵	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
۵	زوج درس تاریخ و جغرافیا	تاریخ و جغرافیای دهم	۴۶	۶۰	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
		تاریخ و جغرافیای یازدهم	۴۶	۶۰	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
۶	زوج درس فلسفه و منطق	منطق دهم	۶۱	۷۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		فلسفه یازدهم	۶۱	۷۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
۷	زوج درس اقتصاد و روان‌شناسی	اقتصاد دهم	۷۱	۸۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		روان‌شناسی یازدهم	۷۱	۸۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	

داوطلب گرامی! لطفاً در هر درس، از بین سوالات پایه دهم و سوالات پایه یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. توجه داشته باشید که درس‌های «اقتصاد» و «روان‌شناسی» با هم زوج درس هستند و باید به یکی از آن‌ها پاسخ بدهید.

Azmoon.kheilisabz.com

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۱ تا ۱۰، از بین سؤالات ریاضی و آمار دهم و ریاضی و آمار یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

✳ اگر در این آزمون، به سؤالات ریاضی و آمار دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر ریاضی و آمار، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
✳ اگر در این آزمون، به سؤالات ریاضی و آمار یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر ریاضی و آمار، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۳۹ تا ۷۰

ریاضی و آمار دهم

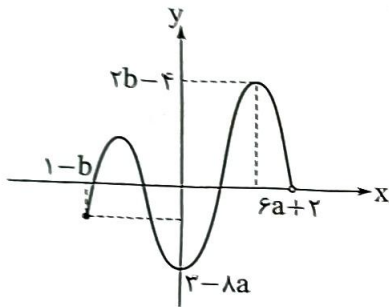
۱- اگر نمایش زوج مرتبی $f = \{(2, a+b), (7, -6), (\sqrt[3]{8}, 10), (2\sqrt{12}/25, b-a)\}$ یک تابع باشد، حاصل $\frac{a^2 + 2b^2}{b^3}$ کدام است؟

۹ (۴)

۸ (۳)

۷ (۲)

۶ (۱)

۲- اگر برد تابع روبه‌رو، محدوده $-b-1 \leq y \leq 12$ باشد، دامنه آن کدام است؟

 $-6 \leq x < 11$ (۱)

 $-7 \leq x < 11$ (۲)

 $-6 \leq x < 13$ (۳)

 $-7 \leq x < 13$ (۴)

۳- تابع خطی f از دو نقطه $A(a, -2a)$ و $B(-a, 4a)$ می‌گذرد. اگر $f(2) + f(5) = 9$ باشد، مجموع طول نقطه A و

عرض نقطه B کدام است؟

۹۰ (۴)

۷۵ (۳)

۶۰ (۲)

۴۵ (۱)

۴- تابع خطی $f(x) = mx + h$ با خط $y + 2x = 7$ برخورد ندارد. اگر $f(4) = 2f(-1)$ باشد، مقدار $f(1)$ کدام است؟

 -14 (۴)

 -12 (۳)

 -10 (۲)

 -8 (۱)

۵- نقطه $(m, \frac{11}{4})$ رأس سهمی $y = x^2 - x + n$ است. مقدار $\frac{n}{m}$ کدام است؟

۶ (۴)

 -6 (۳)

۱۲ (۲)

 -12 (۱)

۶- سهمی $y = \frac{x^2}{3} + bx - 6$ ، محورهای مختصات را در سه نقطه A ، B و C قطع می‌کند. اگر مساحت مثلث ABC

برابر با ۲۴ واحد مربع باشد، b کدام است؟

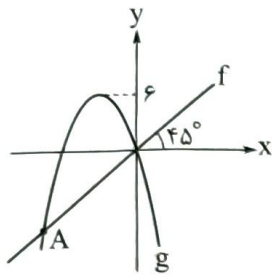
 ± 4 (۴)

 ± 3 (۳)

 ± 2 (۲)

 ± 1 (۱)

محل انجام محاسبات

۷- با توجه به نمودار تابع خطی f و سهمی $g(x) = ax(x+4)$ ، عرض نقطه A کدام است؟

- (۱) -4
 (۲) $-\frac{13}{3}$
 (۳) $-\frac{14}{3}$
 (۴) -5

۸- نمودار سهمی $f(x) = x^2 - 6x + 2$ و خط $y = ax + b$ در نقاطی به طول‌های ۱ و ۲- متقاطع‌اند. خط در نقطه‌ای با کدام عرض، محور y ها را قطع می‌کند؟

- (۱) ۱
 (۲) ۲
 (۳) ۳
 (۴) ۴

۹- در یک مستطیل، طول از ۳ برابر عرض سه واحد کم‌تر است. تابعی که مساحت این مستطیل را برحسب طول آن بیان کند، کدام است؟

- (۱) $f(x) = \frac{1}{3}x^2 + x$
 (۲) $f(x) = \frac{1}{3}x^2 - x$
 (۳) $f(x) = 3x^2 - 3x$
 (۴) $f(x) = 3x^2 + 3x$

۱۰- در سهمی $y = -x^2 + 3x + 4$ با دامنه $0 \leq x \leq 4$ ، برد به صورت $m \leq y \leq n$ است. مقدار $n - m$ کدام است؟

- (۱) $2/25$
 (۲) ۴
 (۳) $5/25$
 (۴) $6/25$

صفحه‌های ۲۲ تا ۵۴

ریاضی و آمار یازدهم

۱- اگر $f = \{(2, a - 3b), (-5, 3a + b), (6, c + 1), (-1, 12 + a)\}$ تابعی ثابت باشد، مقدار c کدام است؟

- (۱) ۱۷
 (۲) ۱۸
 (۳) ۱۹
 (۴) ۲۰

۲- اگر f تابعی همانی و $f^{f(2x)+f(x^2)} = 8^{f(2^0)}$ باشد، حاصل $x + 1$ کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) $\sqrt{29}$
 (۲) $\sqrt{30}$
 (۳) $\sqrt{31}$
 (۴) $\sqrt{33}$

۳- در تابع $f(x) = \begin{cases} \text{sign}(2x - 8) & x \geq 2 \\ 2x^2 - 1 & -1 < x < 2 \\ -5 & x \leq -1 \end{cases}$ حاصل $f(-\frac{\sqrt{2}}{2}) + f(3) + f(-\pi)$ کدام است؟

- (۱) -5
 (۲) -6
 (۳) -7
 (۴) -4

محل انجام محاسبات

۴- در تابع همانی $f(x) = \frac{ax-b}{2} + \text{sign}(|x|+3)$ ، حاصل $f(a+b)$ کدام است؟

- (۱) صفر (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۵- اگر $\text{sign}(3x-7) = 1$ باشد، حاصل $\text{sign}(12-5x)$ کدام است؟

- (۱) ۱ یا صفر (۲) -۱ یا صفر (۳) ۱ یا صفر یا -۱ (۴) فقط -۱

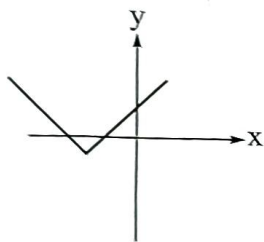
۶- کدام تابع پلکانی است؟ ([]، علامت جزء صحیح است.)

- (۱) $y = |x| - x$ (۲) $y = x|x|$ (۳) $y = [x+1]$ (۴) $y = x - [x]$

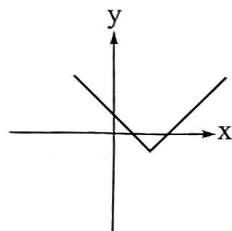
۷- اگر $f(x) = [\frac{x^2}{x-1}] + [\frac{x^2}{x}]$ باشد، مقدار $f(\frac{-9}{4})$ کدام است؟ ([]، علامت جزء صحیح است.)

- (۱) -۱ (۲) -۲ (۳) -۳ (۴) -۴

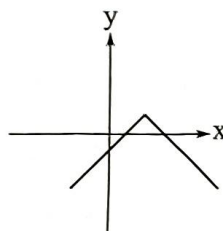
۸- نمودار تابع $f(x) = \frac{-1}{4} |4-2x| + 1$ به کدام صورت است؟

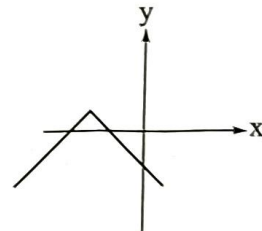
(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

۹- اگر $f(x) = [x] + [-x] + 2$ با دامنه اعداد صحیح و g تابعی همانی با دامنه $\{2/4, 1, 0, -2\}$ باشد، مجموع اعضای

برد تابع $\frac{f}{g}$ کدام است؟ ([]، علامت جزء صحیح است.)

- (۱) ۱ (۲) -۱ (۳) ۳ (۴) -۳

۱۰- توابع خطی $f(x) = 2x - 1$ با دامنه $-6 < x < 4$ و $g(x) = -\frac{x}{4} + 3$ با دامنه $-5 \leq x < 7$ مفروض اند. برد تابع

$f+g$ کدام است؟

(۱) $-4/5 \leq y < 9$

(۲) $-5/5 \leq y < 8$

(۴) $-5 \leq y < 9/5$

(۳) $-4 \leq y < 8/5$

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۱۱ تا ۲۰، از بین سؤالات علوم و فنون ادبی دهم و علوم و فنون ادبی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات علوم و فنون ادبی دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر زبان و ادبیات فارسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات علوم و فنون ادبی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر زبان و ادبیات فارسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۴۷ تا ۷۸

علوم و فنون ادبی دهم

۱۱- کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر است؟

«من مردی دبیرپیشه بودم و از جمله متصرفان در اموال و اعمال سلطانی؛ و به کارهای دیوانی مشغول بودم و مدتی در آن شغل مباشرت نموده، در میان اقران شهرتی یافته بودم.»

- (۱) بهره‌گیری از آرایه‌های ادبی
 (۲) آوردن مترادفات
 (۳) افزونی کاربرد لغات عربی
 (۴) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار

۱۲- همه گزینه‌ها به استثنای گزینه درست است.

- (۱) شیوه بیان هر نویسنده یا شاعر، «سبک شخصی» اوست.
 (۲) تقسیم‌بندی بهار از شعر فارسی، بر مبنای حوزه جغرافیایی و تاریخی شعر است.
 (۳) سبک شعر و نثر بازگشت ادبی، در تمام طول قرن سیزدهم جریان داشت.
 (۴) مطابق نظریه ارسطو، براساس هدف، می‌توان سبک عامیانه و عالمانه را برای شعر در نظر گرفت.

۱۳- آرایه‌های «واج‌آرایی، واژه‌آرایی، موازنه و ترصیع»، به ترتیب در کدام ابیات، یافت می‌شود؟

الف) ناز آن سرو قدافراخته چندین که کشد؟	جور آن شمع دل‌افروخته چندین که برد؟	ب) سخن بگوی که پیش لب شکربارت	حدیث شکر شیرین، به جز حکایت نیست
ج) شکرشکن است یا سخن‌گوی من است؟	عنبرذقن است یا سمن‌بوی من است؟	د) من تحفه جان می‌آورم بهر نثار مقدمش	و آن جان شیرین از جفا ما را به جان می‌آورد
۱) ج - د - ب - الف	۲) ب - د - الف - ج	۳) ب - الف - د - ج	۴) ج - ب - د - الف

۱۴- کدام آرایه در متن زیر به چشم نمی‌خورد؟

«منت خدای را عز و جل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. هر نفسی که فرو می‌رود ممد حیات است و چون برمی‌آید، مفرح ذات؛ پس در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمت، شکر واجب.»

- (۱) سجع مطرف (۲) سجع متوازی (۳) ترصیع (۴) واژه‌آرایی

۱۵- غزل زیر از مولانا انتخاب شده است. در کدام بیت از آن، «سجع» دیده می‌شود؟

- (۱) ای در طواف ماه تو ماه و سپهر مشتری
 ای آمده در چرخ تو خورشید و چرخ چنبری
- (۲) یا رب منم جویان تو یا خود تویی جویان من
 ای ننگ من تا من منم من دیگرم تو دیگری
- (۳) ای ماه و من آویخته وی خون هر دو ریخته
 چیزی دگر انگیخته نی آدمی و نی پری
- (۴) تا پا نباشد زانک پا ما را به خارستان برد
 تا سر نباشد زانک سر کافر شود از دو سری

۱۶- در کدام بیت، هجاهای کشیده بیشتری وجود دارد؟

- (۱) بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران
 کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران
 (۲) دانی که چیست دولت دیدار یار دیدن
 در کوی او گدایی بر خسروی گزیدن
 (۳) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد
 ابری که در بیابان بر تشنه‌ای ببارد
 (۴) سودای عشق پختن عقم نمی‌پسندد
 فرمان عقل بردن عشقم نمی‌گذارد

۱۷- همه مصراع‌ها از نظر تعداد نشانه‌های هجایی با یکدیگر برابرند، به جز:

- (۱) ولیکن چون عسل بشناخت سعدی
 (۲) دارم از دنیا دلی اندوهگین
 (۳) مها زورمندی مکن با کهان
 (۴) آن خشت بود که پرتوان زد

۱۸- با توجه به علامت هجاها، چند مورد از واژه‌ها با حذف همزه تلفظ شده‌اند؟

- کارآموده (_ _ U _ U)، سرواندام (_ _ U _ U)، پلنگ افکن (_ _ U _ U)، راه آهن (_ _)، دردآلود (_ _ _ _ U)،
 بادآورده (_ _ _ _ U)، به دست آمده (_ _ _ _ U)

- (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۱۹- بیت کدام گزینه با ابیات دیگر ارتباط معنایی ندارد؟

- (۱) در آن گلشن که عمر باغبان از گل بود کم‌تر
 زهی غافل که ریزد بر زمین رنگ اقامت را
 (۲) در گلستانی کان گلبن خندان بنشست
 سرو آزاد به یک پای غرامت برخاست
 (۳) چون بوی گل ردای سیاحت فکن به دوش
 چون سبزه پاشکسته یک بوستان مباح
 (۴) عجب نیست از گل که خندد به سروی
 که در این چمن پای در گل نشیند

۲۰- مفهوم بیت زیر از همه ابیات دریافت می‌شود؛ به جز:

- «مروّت نباشد بر افتاده زور
 برد مرغ دون، دانه از پیش مور»
 (۱) ای توانا دستگیر ناتوان شو در بلا
 دست مسئول است هر جا خاری اندر پا رود
 (۲) چو تمکین و جاهت بود بر دوام
 مکن زور بر ضعف درویش عام
 (۳) مکن باور به یک منوال دور زندگانی را
 به یاد آر ای توانا روزگار ناتوانی را
 (۴) مشو غافل ز حال زیردستان در زبردستی
 که سر را پاس می‌دارد به زیر پا نظر کردن

صفحه‌های ۴۲ تا ۷۸

علوم و فنون ادبی یازدهم

۱۱- همه گزینه‌ها از نظر تاریخ ادبیات کاملاً درست هستند؛ به جز:

- (۱) شاعران قرن دهم از جمله کلیم کاشانی تشخیص داده بودند که سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و تخیلی یافته است و با ادامه پایبندی به سنن ادبی نابود می‌شود.
 (۲) شاعران قرن دهم نیازمند پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی بودند و قالب غزل با توجه به نقش و سابقه کاربردش، اجازه جولان بیشتر در این میدان را نمی‌داد.
 (۳) در قرن دهم، از یک سو به دلیل کم‌توجهی و بی‌مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران و از سوی دیگر شاعرنوازی و ادب‌گرایی سلاطین هند، شاعران به دربارهای هند روی آوردند.
 (۴) آشنایی با تفکرات و معارف هندوان کم‌وبیش در تغییر سبک در قرن دهم دخیل بود.

۱۲- توضیحات زیر در معرفی کدام شاعر، دقیق‌تر است؟

«او را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم. از ویژگی‌های عمده شعر او، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.»

(۱) کلیم کاشانی (۲) محتشم کاشانی (۳) صائب تبریزی (۴) بیدل دهلوی

۱۳- در همه گزینه‌ها آرایه‌های «تشبیه، استعاره و مجاز» همگی دیده می‌شود، به جز:

(۱) چو آید از چمن آن یوسف گل‌پیرهن بیرون
(۲) حرف شب فراق اگر سرکشم چو شمع
(۳) دل کز طواف کعبه کویت وقوف یافت
(۴) به خدا که پرده از روی چو آتشت برافکن
گل از دنبالش آید چون زلیخا از چمن بیرون
دود از زبان خامه انشا برآورد
از شوق آن حریم ندارد سر حجاز
که به اتفاق بینی دل عالمی سپندت

۱۴- در هر سه بیت کدام گزینه آرایه «مجاز» وجود دارد؟

الف) آرزو در طبع پیران از جوانان است بیش
ب) جان علوی هوس چاه زنخدا تو داشت
ج) و آن جا که بحر معنی موج بقا برآرد
د) گر ابر در بهار چمن را کند جوان
ه) به آهن سراسر بیوشید تن
(۱) الف - ه - ج (۲) د - ه - ب
در خزان هر برگ چندین رنگ پیدا می‌کند
دست در حلقه آن زلف خم اندر خم زد
بر کشتی دلیران لنگر چه کار دارد؟
هرگز چو جود تو نبود ابر در بهار
بدان تا نداند کسش ز انجمن
(۳) ب - الف - ج (۴) د - ج - ه

۱۵- در کدام گزینه هر سه آرایه «تشبیه، استعاره آشکار و مجاز» دیده می‌شود؟

(۱) گشت بیمار که چون چشم تو گردد نرگس
(۲) هر می لعل کزان دست بلورین بستیم
(۳) اگر از پرده برون شد دل من عیب مکن
(۴) از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر
شیوه تو نشدش حاصل و بیمار بماند
آب حسرت شد و در چشم گهریار بماند
شکر ایزد که نه در پرده پندار بماند
یادگاری که در این گنبد دوار بماند

۱۶- مصراع «نه به زرق آمده‌ام تا به ملامت بروم» با کدام گزینه هم‌وزن است؟

(۱) که من آن مایه ندارم که به مقدار تو باشم
(۲) تن ما به ماه ماند که ز عشق می‌گدازد
(۳) به فرازی برسانند سرازیر مرا
(۴) اگر تاج دهی نستاتم

۱۷- وزن کدام مصراع در برابر آن نادرست آمده است؟

(۱) باران آشکم می‌رود وز آبرم آتش می‌جهد (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)
(۲) ماه کاو از آسمان سازد زمینی (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
(۳) دل من رای تو دارد سر سودای تو دارد (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
(۴) تا غمی پنهان نباشد رقتی پیدا نگرده (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

۱۸- کدام ابیات از پایه‌های آوایی همسان تشکیل نشده است؟

- الف) بشنو از نی چون شکایت می‌کند
 ب) سحرگه عزم‌بستان کن صبحی در گلستان کن
 ج) یا رب تو مرا به روی لیلی
 د) پیامی ز من پیش کاووس بر
 ه) چون نتوان بی‌کمر میان تو دیدن
- از جدایی‌ها حکایت می‌کند
 به بلبل می‌برد از گل صبا صد گونه بُشری را
 هر لحظه بده زیاده میلی
 بگوش که ما را چه آمد به سر
 موی میان تو را کمر که پسندد
- ۱) الف - ج
 ۲) ب - ه
 ۳) الف - د
 ۴) ج - ه

۱۹- در هر سه بیت کدام گزینه مفهومی مشترک وجود دارد؟

- الف) هیچ‌کس را تا نگردد او فنا
 ب) آن کشیدم ز توای آتش هجران که چو شمع
 ج) چیست معراج فلک؟ این نیستی
 د) به جانت ای بت شیرین دهن که همچون شمع
 ه) تا نگردی بی‌خبر از جسم و جان
- نیست ره، در بارگاه کبریا
 جز فنای خودم از دست تو تدبیر نبود
 عاشقان را مذهب و دین، نیستی
 شبان تیره مرادم فنای خویشان است
 کی خبر یابی ز جانان یک زمان
- ۱) ه - ب - د
 ۲) د - ب - الف
 ۳) الف - ج - ه
 ۴) الف - ه - د

۲۰- همه گزینه‌ها با بیت زیر تناسب مفهومی دارند، به جز:

- «جرمی ندارم بیش از این کز جان وفادار توام
 ۱) گر تو دگری به جای من بگزینی
 ۲) خواری و آزار بر من، گر به تیغ آید ز تو
 ۳) نرود پیچ و خم از رشته جانم بیرون
 ۴) مرا به هیچ بدادی و من هنوز بر آنم
- ور قصد آزارم کنی، هرگز نیازم تو را»
 من عهد تو نشکنم که مانند تو نیست
 خارم اندر دیده گر با گل بیازارم تو را
 تا ز تیغ تو چو جوهر نکنم بستر خویش
 که از وجود تو مویی به عالمی نفروشم

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۲۱ تا ۳۰، از بین سؤالات جامعه‌شناسی دهم و جامعه‌شناسی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات جامعه‌شناسی دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر جامعه‌شناسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات جامعه‌شناسی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر جامعه‌شناسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۵۱ تا ۹۵

جامعه‌شناسی دهم

۲۱- به ترتیب، نتیجه «عمل کردن مردم مطابق با آرمان‌ها»، «عدم محدودیت علوم اجتماعی به معنای تجربی آن» و «فعالیت اعضای جهان اجتماعی براساس ارزش‌های آن جهان» در کدام گزینه آمده است؟

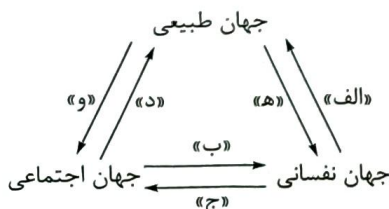
- (۱) قلمرو واقعی جهان اجتماعی، به آرمان‌ها نزدیک می‌شود - پدیده‌هایی که در قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی هستند، شناسایی می‌شوند - آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.
- (۲) آرمان‌های اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود - می‌توان درستی یا نادرستی آرمان‌ها را ارزیابی کرد - قلمرو واقعی جهان اجتماعی در ارتباط با لایه‌های عمیق آن شکل می‌گیرد.
- (۳) زمینه تحقق هر چه بیشتر آرمان‌ها فراهم می‌شود - بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای تاریخی آن‌ها شناسایی می‌شود - آرمان‌ها به قلمرو حقیقی جهان اجتماعی وارد می‌شوند.
- (۴) فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه کاهش می‌یابد - امکان داوری درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌ها فراهم می‌شود - آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.

۲۲- ویژگی‌های هویتی بیان‌شده در عبارات‌های زیر، در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

- الف) گفته‌اند که یوسف را دو چیز بود بر کمال؛ یکی حسن خلقت و دیگری حسن سیرت.
- ب) پژوهش‌های روان‌شناسی شواهدی مبنی بر همبستگی دو عامل صبوری و روستایی بودن نشان می‌دهد.
- ج) کودکان بر اثر خودخواهی، خطاهای خود را موجه‌تر از خطاهای دیگران می‌دانند.

- (۱) الف) فردی و انتسابی - فردی و اکتسابی / ب) فردی و متغیر - اجتماعی و ثابت / ج) فردی و متغیر - اکتسابی و فردی
- (۲) الف) انتسابی و ثابت - متغیر و اکتسابی / ب) متغیر و اجتماعی - ثابت و فردی / ج) ثابت و انتسابی - فردی و اکتسابی
- (۳) الف) انتسابی و متغیر - فردی و متغیر / ب) اکتسابی و فردی - متغیر و اکتسابی / ج) فردی و متغیر - ثابت و انتسابی
- (۴) الف) فردی و اکتسابی - اکتسابی و اجتماعی / ب) متغیر و اکتسابی - ثابت و انتسابی / ج) اجتماعی و متغیر - فردی و اکتسابی

۲۳- به ترتیب هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام قسمت از نمودار است؟

- برای هر کاری که نیت و اراده آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف و ناتوانی نمی‌شود.
- نگاه اسلام به طبیعت، به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز نمی‌داند.

• امام خمینی (ره) به عنوان یک انسان با تقوا، مسیر جامعه ایران، جهان اسلام و بشریت را تغییر داد.

- (۱) ه - د - ب (۲) الف - د - ج (۳) الف - و - ب (۴) ه - و - ج

۲۴- موارد کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با روش‌های کنترل اجتماعی نادرست و در ارتباط با امر به معروف و نهی از منکر درست است؟

- ۱) روش‌های کنترل اجتماعی، برای پیشگیری و کنترل کژروی‌های اجتماعی اتخاذ می‌شوند - برخی روش‌های آن تبلیغی و برخی دیگر تشویقی و تنبیهی است.
- ۲) شامل مجموعه فعالیت‌هایی است که فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند - شیوه غیررسمی و تنبیهی آن بیشتر در خانواده، همسالان یا به وسیله عموم افراد جامعه انجام می‌شود.
- ۳) هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود - دارای نتایج معنوی و دنیوی و سطوح رسمی و همگانی است.
- ۴) شیوه رسمی تشویق و تنبیه، آثار و نتایج عمیق‌تری دارد - در مواردی همگانی و به عهده همه افراد جامعه است و در برخی موارد وظیفه سازمان‌های حکومتی است.

۲۵- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- جهان اجتماعی با چه هدفی، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد؟
- آن بخش از هویت که دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند، چه نام دارد؟
- چرا حقایق از جهت قرارگرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند؟

- ۱) بقا و تداوم خود - هویت ناآگاهانه - زیرا جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق و باطل بچرخند؛ اما حق و باطل ثابت‌اند.
- ۲) مشارکت اعضا در جهان اجتماعی - هویت پنهان - زیرا برای جوامع امکان خروج از باطل و پذیرش حق وجود دارد.
- ۳) مشارکت اعضا در جهان اجتماعی - هویت ناخودآگاه - زیرا حق و باطل بر مدار بینش و گرایش انسان‌ها تغییر نمی‌کند.
- ۴) بقا و تداوم خود - هویت آگاهانه - زیرا برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.

۲۶- به ترتیب، علت «بهتر انجام دادن اعمال متناسب با فرهنگ توسط افراد»، «قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ» و «مشکل در بازتولید یک فرهنگ» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) اتخاذ روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - سازگاری با فطرت آدمیان - نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی
- ۲) قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ - سازگاری با فطرت آدمیان - کژروی‌های اجتماعی
- ۳) قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ - داشتن ظرفیت‌های منطقی و عقلانی - نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی
- ۴) اتخاذ روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - داشتن ظرفیت‌های منطقی و عقلانی - کژروی‌های اجتماعی

۲۷- کدام یک در ارتباط با فرصت‌ها و محدودیت‌های تغییرات هویتی درست نیست؟

- ۱) جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد. - در یک جهان دینی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.
- ۲) جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است، تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت در اختیار دارند. - در جوامع سکولار، امکان رأی‌دادن به قوانین الهی وجود ندارد.
- ۳) در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، متفاوت است. - جهانی که حول ارزش‌های این جهانی شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد.
- ۴) در جهان اجتماعی سکولار، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار نکند و موجب ظهور و بروز آن‌ها نشود، منع می‌شوند. - جامعه آپارتاید، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی فراهم می‌آورد.

۲۸- ترتیب فرایند تحولات هویتی جهان اجتماعی در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) تعارض فرهنگی ← ناتوانی جهان اجتماعی در سامان دادن به کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود ← فراتر رفتن تغییرات از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی ← بحران هویت فرهنگی
- (۲) تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی ← تزلزل فرهنگی ← ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود ← دگرگونی هویت فرهنگی جهان اجتماعی
- (۳) تزلزل فرهنگی ← ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های خود ← مورد تردید قرار گرفتن آرمان‌های سازنده هویت جهان اجتماعی ← تعارض فرهنگی
- (۴) از دست رفتن ثبات و استقرار ارزش‌های سازنده هویت جهان اجتماعی ← بحران هویت ← کاستی و بن‌بست در هویت فرهنگی جهان اجتماعی ← تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر

۲۹- «تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق» نوعی تعارض فرهنگی در جامعه امروز ایران است؛ یعنی:

- (۱) این مسئله ناشی از کاستی و بن‌بست‌های درونی یک جهان اجتماعی است و به مرگ و کهنوت آن جهان اجتماعی می‌انجامد.
- (۲) این مسئله ناشی از فراتر رفتن تغییرات هویتی از مرزهای مقبول جهان اجتماعی است و اضطراب اجتماعی را به همراه دارد.
- (۳) این مسئله به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی باز می‌گردد و در صورت حل شدن، توسعه فرهنگی را به ارمغان می‌آورد.

(۴) این مسئله ناشی از ناتوانی جهان اجتماعی در پاسخ به نیازهای معنوی افراد است و در نهایت یوچ‌انگاری را به دنبال می‌آورد.

۳۰- درست (د) یا نادرست (ن) بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

- هویت اجتماعی افراد، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی و شغلی متناسب با خود را پدید می‌آورد.
- انسداد اجتماعی، بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد را براساس ویژگی‌های اکتسابی تعیین می‌کنند.
- نگاه دنیوی جهان متجدد به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی در طبیعت را مجاز می‌شمارد.
- آرمان اجتماعی، تحقق وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد و خانواده است.

(۱) ن - ن - د - ن (۲) ن - د - د - ن (۳) د - ن - د - ن (۴) د - د - ن - ن

صفحه‌های ۵۵ تا ۱۰۴

جامعه‌شناسی یازدهم

۲۱- عبارات کدام گزینه در ارتباط با ویژگی‌های جامعه جهانی بعد از ظهور غرب جدید درست است؟

- (۱) سرنوشت تعاملات فرهنگی تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار نمی‌گرفت. - سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غیرغربی را به صورت جوامع پیرامونی در مقابل جوامع مرکزی قرار داد.
- (۲) فرهنگ غرب از سده هفدهم تا بیستم، شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید. - فرهنگ کشورهای غیرغربی در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی متزلزل شد.
- (۳) فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آوردند. - نظامی در سطح جهان با عنوان نظام نوین جهانی پدید آمد که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی درآورد.
- (۴) اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت. - فرهنگ‌های مختلف می‌توانند از مرزهای جغرافیایی خود صرفاً از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای علمی و معرفتی عبور کنند.

۲۲- در ارتباط با تحولات اقتصادی و سیاسی نظام نوین جهانی، کدام یک نادرست است؟

- ۱) تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده ← از بین رفتن قدرت چانه‌زنی کشورهای استعمارزده در اقتصاد جهانی ← وابستگی کشورهای استعمارزده به جوامع استعمارگر
 - ۲) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده ← نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی ← تداوم انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی
 - ۳) نیاز کشورهای غربی به بازارهای مصرف جوامع غیرغربی ← انتقال برخی صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده ← کاهش فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی
 - ۴) اقتصاد تک‌محصولی کشورهای استعمارزده ← وابستگی کشورهای استعمارزده به جوامع استعمارگر ← فراهم شدن امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای جوامع استعمارگر
- ۲۳- پیامد هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟**

- فقدان منابع و امکانات لازم کشورهای غیرغربی برای حفظ استقلال فرهنگی خود
- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی
- خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی در مقابل غرب

- ۱) تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی - تأثیر عمیق در توزیع فرهنگ غرب - از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی
- ۲) آسیب‌پذیری بیشتر کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته در برابر امپراتوری فرهنگی - محروم‌ماندن فرهنگ‌ها از علم مبتنی بر بنیان‌های معرفتی دینی - فراگیری عناصر فرهنگی دیگر بدون تحقیق و گزینش
- ۳) تزلزل هویت فرهنگی جوامع غیرغربی - شکل‌گیری علوم انسانی بر پایه بنیان‌های هستی‌شناسی، انسان‌شناسی و معرفت‌شناسی غرب پس از رنسانس - برخورد استعماری غرب با جوامع غیرغربی
- ۴) از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی - بازنگری فرهنگ‌های دینی از منظر فرهنگ غرب - به دست گرفتن مدیریت انتقال فرهنگ در چارچوب اهداف جغرافیایی و سیاسی

۲۴- عبارت درست در ارتباط با مفاهیم «لیبرالیسم اولیه»، «سوسیالیسم» و «کمونیسم» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانست. - مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیست بود. - برخلاف رویکرد سرمایه‌داری، به مالکیت خصوصی قائل نیست.
- ۲) بیشتر رویکرد فردی و اقتصادی داشت. - جامعه آرمانی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سوسیالیستی عبور می‌کرد. - دیدگاه‌های پایبند به اندیشه‌های سیاسی مارکس را گویند.
- ۳) در مقابل فردگرایی کمونیست، رویکردی جامعه‌گرا محسوب می‌شد. - رویکردی جامعه‌گراست که به مالکیت خصوصی به صورت نسبی قائل است. - به مالکیت خصوصی معتقد است، اما آن را مطلق نمی‌داند.
- ۴) به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود. - به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی آن را مطلق نمی‌داند. - راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.

۲۵- به ترتیب پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- چه عاملی موجب شد سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نشود؟
- در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، کشورهای غربی با چه هدفی از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده کردند؟

• چالش بین بلوک شرق و غرب، دارای چه خصوصیت و ماهیتی بود؟

- (۱) تشکیل بازارهای مشترک منطقه‌ای - جدایی رسمی دولت‌ها از دین - از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آیند.
- (۲) پدید آمدن شرکت‌های چندملیتی - دسترسی به بازار مصرف کشورهای غیرغربی - هر دو بلوک شرق و غرب، درون جامعه آپارتاید غرب شکل گرفتند.
- (۳) شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی - تأمین منافع اقتصادی - از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی دو بخش متفاوت از جهان را در بر می‌گرفت.
- (۴) تجمع رسانه در دست صاحبان ثروت - انتقال ثروت به جوامع اروپایی - چالشی منطقه‌ای نبود؛ بلکه چالشی جهانی بود.

۲۶- هر یک از مفاهیم «عارضی و تحمیلی بودن جنگ در جوامع غربی»، «نقد لیبرالیسم اولیه»، «توجیه عملیات نظامی غرب در برابر مقاومت کشورهای غیرغربی» و «سلب حق حیات فقرا» در نظریات کدام اندیشمند مطرح شده است؟

- (۱) هانتینگتون - مارکس - آگوست کنت - مارکس
- (۲) آگوست کنت - آیزایا برلین - هانتینگتون - مالتوس
- (۳) هانتینگتون - مالتوس - آیزایا برلین - لرد جان راسل
- (۴) آگوست کنت - مارکس - هانتینگتون - دیوید ریکاردو

۲۷- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب بیانگر کدام اصطلاح یا نظریه در نام‌گذاری تقابل کشورهای غنی و فقیر است؟

- کشورهای غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.
- چالش و نزاع، علاوه بر ابعاد اقتصادی، به ابعاد فرهنگی نیز مربوط است.
- کشورهای پیشرفته، الگوی سایر کشورها هستند و سایر کشورها باید مسیر آنها را تداوم بخشند.

(۱) توسعه‌یافته و در حال توسعه - استعمارگر و استعمارزده - جهان اول، دوم و سوم

(۲) استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و عقب‌مانده - مرکز و پیرامون

(۳) شمال و جنوب - جهان اول، دوم و سوم - استعمارگر و استعمارزده

(۴) مرکز و پیرامون - استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و در حال توسعه

۲۸- به ترتیب، علت پیدایش هر یک از وضعیت‌های زیر کدام است؟

• آشکار شدن پیامدهای جهانی بحران‌های منطقه‌ای

• پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا

• تعطیلی کارخانه‌ها و بیکاری کارگران

- (۱) اثرگذاری بحران‌های جهانی در تمامی جوامع - افزوده شدن بر دامنه بحران‌های اقتصادی - کاهش قدرت خرید مصرف‌کنندگان
- (۲) توسعه صنعت ارتباطات - تمرکز بحران‌های اقتصادی بر اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد - بحران‌های زیست‌محیطی
- (۳) شکل‌گیری اقتصاد جهانی - انتقال فشار ناشی از بحران‌های اقتصادی به اقشار ضعیف - از دست رفتن بازار فروش تولیدکنندگان

(۴) کاهش اهمیت مرزهای سیاسی - همیشگی و مستمر بودن چالش فقر و غنا - اختلال در نظام اقتصادی جامعه

۲۹- در بحران معرفتی جدید غرب:

- ۱) با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم مدرن زیر سؤال رفت و آشکار شد که علم تجربی غربی، تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.
- ۲) تردید در مبانی علوم تجربی غربی، به افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن و هم‌چنین ناسازگاری ابعاد معرفتی با ابعاد اقتصادی و سیاسی غرب انجامید.
- ۳) با آشکار شدن مبانی غیر تجربی علم تجربی، علم از داوری ارزشی دست برداشت و با تردید در فلسفه روشنگری غرب، علم به امور طبیعی محدود شد.
- ۴) بهره‌برداری از شهود آباء کلیسا و کتاب مقدس مورد تردید قرار گرفت و به جای آن شناخت حسی و تجربی تنها راه شناخت علمی قلمداد شد.

۳۰- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

- اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی طی قرن بیستم به پوچ‌گرایی، ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.
- در کشورهای سوسیالیستی، طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس قدرت، بلکه بر مدار ثروت سازمان می‌یافت.
- طرف‌های درگیر جنگ‌های جهانی، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، پروتستانتیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند.

• هویت‌های جدیدی که دولت - ملت‌های جدید برای مناطق استعماری ایجاد کردند، دینی و معنوی بود.

۱) د - د - د - ن ۲) ن - ن - ن - د ۳) د - ن - ن - د ۴) د - ن - ن - ن

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۳۱ تا ۴۵، از بین سؤالات عربی، زبان قرآن دهم و عربی، زبان قرآن یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات عربی، زبان قرآن دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر عربی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات عربی، زبان قرآن یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر عربی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۴۷ تا ۸۲

عربی، زبان قرآن دهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱-۳۶):

۳۱- ﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ﴾:

(۱) آیا مردم را به نیکی امر کرده و خودتان را فراموش می‌کنید؟

(۲) آیا نیکی را به مردم دستور می‌دهید ولی خودتان فراموش می‌کنید؟

(۳) آیا مردم را به نیک‌بودن امر می‌کنید ولی خودتان آن را فراموش می‌کنید؟

(۴) آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دادید و خودتان فراموش می‌کردید؟

۳۲- «كثيْرٌ مِنَ الْبِلَادِ الْمَجَاوِرَةِ لِإِيْرَانِ قَامَتِ بِتَعْرِيفِ مَعَالِمِهَا الثَّقَافِيَّةِ عَلَى الْعَالَمِيْنَ لِشَجْعِ السَّائِحِيْنَ لِزِيَارَتِهَا»:

(۱) بسیاری از کشورهای همسایه ایران جهانیان را با آثار باستانی خود آشنا کرده‌اند تا بتوانند گردشگران را به دیدن آن‌ها تشویق کنند!

(۲) بیشتر کشورهای همسایه ایران جهانیان را با آثار باستانی خود آشنا کرده‌اند تا بتوانند گردشگران را به دیدن آن‌ها تشویق نمایند!

(۳) بسیاری از کشورهای همسایه ایران به معرفی آثار فرهنگی خود به جهانیان پرداختند تا گردشگران به دیدن آن‌ها تشویق شوند!

(۴) بسیاری از کشورهای همسایه ایران با اقدام به معرفی آثار فرهنگی خود به جهانیان باعث تشویق گردشگران به دیدن آن‌ها شده‌اند!

۳۳- «الْحَيَوَانَاتُ قَدْ تَسْتَعِيْنُ بَغَرَاثِ تَمْلِكُهَا حَتَّى تَدُلَّ الْبَشْرَ عَلَى أَنْ يَكْشِفَ بَعْضُ أَسْرَارِ الْعَالَمِ الرَّائِعَةِ»: حيوانات...

(۱) گاهی با غریزه‌هایی که در اختیار دارند به انسان‌ها کمک می‌کنند که برخی از رازهای این دنیای جالب را کشف نمایند!

(۲) گاهی با کمک گرفتن از غریزه‌هایی که دارند بشر را راهنمایی می‌کنند تا بعضی اسرار جالب جهان را کشف کند!

(۳) با غریزه‌هایی که دارند گاهی به انسان یاری می‌کنند تا بتواند بعضی از رازهای جهان جالب را کشف کند!

(۴) از غریزه‌هایی که دارند گاهی کمک می‌گیرند تا بشر را راهنمایی کنند که برخی رازهای جالب دنیا را کشف نماید!

۳۴- «اسْتِهْلَاكُ مَوَادِّ التَّجْمِيْلِ الْكِيْمِيَاوِيَّةِ يُسَبِّبُ الْأَمْرَاضَ الْجَلْدِيَّةَ لِأَنَّ أَكْثَرَهَا أُنتِجَتْ مِنَ النَّفْطِ الَّذِي تُصَنَعُ مِنْهُ الْأَسْمَدَةُ وَ مَبِيْدَاتُ الْحَشْرَاتِ!»:

(۱) مصرف کردن مواد آرایشی و شیمیایی باعث بیماری‌های پوست می‌شود زیرا بیشتر آن‌ها از نفتی تولید شده‌اند که از آن کودها و حشره‌کش‌ها را می‌سازند!

(۲) مصرف مواد شیمیایی برای آرایش عامل بیماری‌های پوستی است چون بیشترشان را از نفت تولید کرده‌اند که سموم و حشره‌کش‌ها از آن ساخته می‌شوند!

(۳) مصرف مواد آرایشی شیمیایی باعث بیماری‌های پوستی می‌شود زیرا بیشتر آن‌ها از نفتی تولید شده‌اند که کودها و حشره‌کش‌ها از آن ساخته می‌شوند!

(۴) مصرف مواد آرایشی شیمیایی سبب بیماری‌های پوستی می‌شود چون بیشتر آن‌ها از نفت تولید می‌شوند که سموم و حشره‌کش‌ها هم از آن ساخته شده‌اند!

۳۵- عین الصحیح:

- ۱) تقلیل إنتاج النّفط یرفع سعر البنزين في البلاد الصناعیة؛ قیمت بنزین در کشورهای صنعتی با کاهش تولید نفت بالا می‌رود!
- ۲) هذه أدویة لا یجوز بیعها بدون وصفة لأنها نادرة؛ این داروها خریدشان بدون نسخه جایز نیست چون آنها کمیاب هستند!
- ۳) من واجبات كلّ من المواطنین الحفاظ علی التراث الریفی؛ مراقبت از میراث روستایی از تکالیف همه هموطنان است!
- ۴) یرى نموّ ملحوظ فی استخدام الحاسوب فی الأمور الیومیة؛ رشد چشمگیری در به‌کارگیری رایانه در کارهای روزمره دیده می‌شود!

۳۶- «وقت شام از هفت‌ونیم تا یک ربع به ده است»:

- ۱) دوامُ العشاء من السّابعة و النّصف حتّى الحادية عشرة إلّا ربعاً!
- ۲) موعد الغداء من السّابعة و النّصف حتّى العاشرة إلّا ربعاً!
- ۳) موعد العشاء من السّابعة و النّصف حتّى العاشرة إلّا ربعاً!
- ۴) دوامُ الغداء من السّابعة و النّصف حتّى العاشرة و الرّبع!

• اقرأ النّصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة (۳۷-۳۹) بما یناسب النّصّ:

الشباب الذين كانوا يلعبون كرة القدم في شكلها الجديد في المدارس الإنجليزية لا يظنون أبداً أنّ هذه اللعبة الجماعية ستصبح يوماً أكبر رياضة في العالم و تخلق قلوب الكثير من معجبين يحبونها حيث يضحكون أو يبكون مع كل مباراة. أو أنّ تصبح كرة القدم هي الطريقة الوحيدة لإنقاذ بعض الأطفال المساكين من الجوع في البرازيل أو إفريقيا. نعلم أنّ كرة القدم كانت لها أشكال قديمة تلعب في الصين. تلعب كرة القدم في مبارياتها الرسمية بفريقين يتشكّل كلّ منهما من أحد عشر لاعباً و لها مسابقات متنوّعة منها مباريات تُقام بين الفرق داخل الدّول و الأخرى تُقام بين فرق من دُول مُختلفة.

۳۷- عین الصحیح:

- ۱) كرة القدم كانت أكبر رياضة من قديم الزّمان حتّى الآن!
- ۲) لا تمكن إقامة مباراة كرة القدم بأقلّ من أحد عشر لاعباً!
- ۳) الصّينيّون أوّل من لعبوا كرة القدم في شكلها الجديد!
- ۴) لكرة القدم معجبون كثيرون تراهم في كلّ نقاط العالم!

۳۸- عین الخطأ:

- ۱) التلاميذ الإنجليزيّون هم الذين جعلوا كرة القدم لعبة عالميّة!
- ۲) لا يُنقذ بعض الأطفال الفقراء من الفقر و الجوع إلّا بكرة القدم!
- ۳) متفرّجو مباراة القدم قد يتأثرون من نتائجها تأثراً كثيراً!
- ۴) هناك اثنان و عشرون لاعباً في كلّ مباراة رسميّة لكرة القدم!

۳۹- عین الصحیح فی التحلیل الصرفي و الإعراب «الشباب - تخب - المساكين - تلعب»

- (۱) الشباب: اسم - جمع تكسير و مفرد «الشاب» (على وزن «فاعل») / مبتدأ و مرفوع بالضمة
 - (۲) تخب: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - ليس له حرف زائد - لازم - معرب / مفعوله «قلوب» و منصوب
 - (۳) المساكين: جمع تكسير و مفرد «المسكين» - معرب / مضاف إليه و مجرور بالياء
 - (۴) تلعب: مضارع - للغائبة - مجرد ثلاثي - مجهول - مبني / فعل و فاعله محذوف
- عین الجواب الصحیح فی الأسئلة التالية:

۴۰- عین الخطأ فی ضبط حركات الحروف:

- (۱) تَسْتَطِيعُ الْبَوْمَةُ أَنْ تُدِيرَ رَأْسَهَا مَتَّيْنٍ وَ سَبْعِينَ دَرَجَةً!
- (۲) يَمْتَلِكُ الْغُرَابُ صَوْتًا رَفِيعًا قَدْ يُحَذِّرُ بِهِ بَقِيَّةَ الْحَيَوَانَاتِ!
- (۳) قَدْ أَشَدَّ شَاعِرَانِ كَبِيرَانِ قَصِيدَتَيْنِ عِنْدَ مُشَاهَدَتِهِمَا إِيوَانَ كِسْرَى!
- (۴) يُنْقَلُ التَّفْطُّ مِنَ الْآبَارِ أَوْ الْمَوَائِئِ إِلَى الْمَصَافِي عَبْرَ الْأَنْبِيَاءِ!

۴۱- عین الأقرب من مفهوم هذه العبارة: «الدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ»

- (۱) هر غم که ز عشق یار می بینم از گـردش روزگار می بینم
- (۲) کو آن کسی که کردشکایت ز روزگار تا بنگرد به روز من و روزگار من
- (۳) غم از گردش روزگار من مدار که بی ما بگردد بسی روزگار
- (۴) دوران روزگار به ما بگذرد بسی گاهی شود بهار و دگر گره خزان شود

۴۲- عین عبارة جاء فيها الخبر من نوعين:

- (۱) جمال العلم نشره و ثمرته العمل به!
- (۲) كهف علي صدر في همدان و هو من أطول الكهوف المائية!
- (۳) البريد إدارة لتسليم الرسائل و استلامها و الجمعة يوم استراحة الموظفين!
- (۴) اللون البنفسجي لفرقة التوم يهدئ الأعصاب و الأبيض لون الهدوء!

۴۳- عین اسماً منصوباً بالياء:

- (۱) هناك صناعات يدوية رائعة في إيران لجذب السائحين!
- (۲) نرى في إصفهان الذين جاؤوا لزيارة معالم هذه المدينة الأثرية!
- (۳) هذه لوحات تحذيرية تُحذِّرُ المواطنين من حفر الأرض!
- (۴) لا أقدر أن أعطيك أمببسيلين لأنه ما عندك وصفة!

۴۴- عین ما فيه «نائب الفاعل»:

- (۱) ينقل التَّفْطُّ بالتاقلات من المصافي إلى محطات الوقود!
- (۲) استخراج التَّفْطُّ في بعض الأوقات يستغرق وقتاً طويلاً!
- (۳) يحفر العمالُ بئراً و يصعد التَّفْطُّ بواسطة أنبوب طويل!
- (۴) الإنسان من قديم الزمان يستفيد من التَّفْطُّ لمعالجة الأمراض الجلدية!

- ۴۵- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي تَبْدِيلِ الْعِبَارَةِ إِلَى الْمَجْهُولِ: «يَفْتَحُ مُدِيرُ الْمَدْرَسَةِ أَبْوَابَ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ»
- (۱) يَفْتَحُ أَبْوَابَ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!
(۲) تُفْتَحُ أَبْوَابُ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!
(۳) تُفْتَحُ أَبْوَابُ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!
(۴) يُفْتَحُ أَبْوَابُ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!

صفحه‌های ۴۷ تا ۹۰

عربی، زبان قرآن یازدهم

• عَيْنَ الْأَنْسَبِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱-۳۶):

۳۱- ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي الرَّجَاجَةِ...﴾:

- (۱) خداوند روشنی آسمان‌ها و زمین است، نور او همچون چراغدان است که در او چراغی است و آن چراغ درون شیشه‌ای است!
(۲) خداست که نور آسمان‌ها و زمین است، مثال نورش آن چراغدانی که در آن چراغی است و این چراغ نیز درون یک شیشه است!
(۳) خداوند روشنایی آسمان‌ها و زمین است، مثال روشنی او، شبیه چراغدانی است که در آن چراغی است و آن چراغ در شیشه است!
(۴) الله روشنی آسمان و زمین است، روشنی او به چراغدانی شباهت دارد که درونش چراغی هست و این چراغ درون شیشه است!

۳۲- «صَفْحَاتٌ وَجْهَكَ الْحَزِينِ تُظْهِرُ مَا أَضْمَرْتَ فِي قَلْبِكَ فَعَلَيْكَ أَنْ لَا تَحْزَنِي عَلَيَّ مَا فَاتَكَ!»:

- (۱) تمام چهره‌ات غمگین است و نشان می‌دهد آن چه را که در قلبت پنهان است، تو نباید برای چیزی که از دستت رفته غمگین شوی!
(۲) همه‌جای صورت غمگینت چیزهایی را که در قلبت پنهان کرده‌ای بروز می‌دهد، تو نباید برای آن چه از دستت رفته ناراحت شوی!
(۳) تمام صورتت پر از غم است و چیزهایی را که در دلت پنهان کردی آشکار می‌کند ولی برای چیزی که از دست داده‌ای ناراحت نشو!
(۴) تمام چهره ناراحت تو آن چه را که در دلت پنهان شده ظاهر می‌کند ولی تو نباید برای چیزهایی که از دست می‌رود غصه بخوری!

۳۳- «لِيُسْرِعَ لِإِعَانَةِ الضُّعْفَاءِ عَلَى شِدَائِدِ الدَّهْرِ وَ لَا تَرْدَ مِنْ يَأْتِينَا خَائِبًا لِأَنَّ هَذِهِ مِنْ صِفَاتِ الْمُؤْمِنِينَ!»:

- (۱) برای یاری ضعیفان در برابر سختی‌های روزگار باید بشتابیم و کسی را که نزد ما می‌آید ناامیدانه برنگردانیم چه این‌ها از صفات مؤمنان است!
(۲) باید به سرعت به ناتوانان در برابر دشواری‌های روزگار کمک کنیم و کسی را که نزد ما آمده ناامید برنگردانیم زیرا این از صفات‌های مؤمنان است!
(۳) برای کمک کردن ناتوانان در دشواری‌های روزگار می‌بشتابیم و کسی را که پیش ما می‌آید ناامید برنمی‌گردانیم زیرا این‌ها صفات‌های مؤمنان است!
(۴) باید برای یاری به ضعیفان مقابل سختی روزگار بشتابیم و کسی را که پیش ما می‌آید ناامید برنگردانیم برای این‌که این صفت مؤمنان است!

۳۴- «المفردات التي تُسمِّيها «مُعَرَّبَةٌ» هي الكلمات التي دخلتِ اللُّغة العربيَّة و تَغَيَّرت أوزانُها وفقاً للسان العرب!»:

- ۱) کلماتی که «عربی شده» نامیده می شوند همان کلماتی هستند که وارد زبان عربی شده و وزن های آن ها را براساس زبان عربها عوض کرده اند!
- ۲) واژگانی که آن ها را «عربی شده» می نامیم همان کلماتی هستند که در زبان عربی وارد شده و وزن هایشان براساس زبان عربها تغییر کرده است!
- ۳) کلماتی که ما آن ها را «عربی شده» می نامیم در واقع کلمات وارد شده به زبانی عربی هستند و وزنشان براساس گویش عربها تغییر کرده است!
- ۴) واژگانی که «عربی شده» نامیده ایم همان کلماتی هستند که به زبان عربی وارد شده اند ولی وزن هایشان براساس لهجه عربی دچار تغییر شده است!

۳۵- عین الصَّحیح:

- ۱) يُعجِبني سوارٌ عتيقٌ أعطتني جدتي عند طفولتي: از دست بند کهنه ای خوشم می آید که مادر بزرگم در کودکی ام به من داده بود!
- ۲) كاد الشابُّ أن يكذب ولكن امتنع عنه لوفائه بالعهد: جوان شروع کرد به دروغ گفتن ولی برای وفای به عهدش از آن خودداری کرد!
- ۳) إعلم أنّ نفساً لا تشيع تُبعَد عنك ما فيه رضى الله: بدان نفسی که سیر نمی شود چیزی را که در آن خشنودی خداست از تو دور می سازد!
- ۴) ﴿ألم يعلموا أنّ الله هو يقبل التوبة عن عباده﴾: آیا نمی دانند که تنها خداست که توبه را از بندگان خود می پذیرد؟!

۳۶- «دخترت دارد مدرک رایانه می گیرد تا در یک شرکت کار کند!»:

- ۱) كانت بنتك تأخذ شهادة في الحاسوب حتى تعمل في الشركة!
 - ۲) ابنتك كادت تأخذ شهادة في الحاسوب و تعمل في شركة!
 - ۳) تكاد ابنتك تأخذ شهادة في الحاسوب لكي تعمل في شركة!
 - ۴) بنتك كانت قد أخذت شهادة في الحاسوب لتعمل في الشركة!
- اقرأ النّصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة (۳۷-۳۹) بما يناسب النّصّ:

الشباب الذين كانوا يلعبون كرة القدم في شكلها الجديد في المدارس الإنجليزية لا يظنون أبداً أنّ هذه اللعبة الجماعية ستصبح يوماً أكبر رياضة في العالم و تخلق قلوب الكثير من معجبين يحبونها حيث يضحكون أو يبكون مع كل مباراة. أو أنّ تصبح كرة القدم هي الطريقة الوحيدة لإنقاذ بعض الأطفال الفقراء من الفقر في البرازيل أو إفريقيا. لنعلم أنّ كرة القدم كانت لها أشكال قديمة تُلعب في الصين. تُلعب كرة القدم في مبارياتها الرسمية بفريقيين يتشكّل كلٌّ منهما من أحد عشر لاعباً و لها مسابقات متنوّعة منها مباريات تُقام بين الفرق داخل الدُول و الأخرى تُقام بين فرق من دُول مُختلفة.

۳۷- عین الصَّحیح:

- ۱) كرة القدم كانت أكبر رياضة من قديم الزمان حتى الآن!
- ۲) لا يمكن إقامة مباراة كرة القدم بأقل من أحد عشر لاعباً!
- ۳) الصينيون أول من لعبوا كرة القدم في شكلها الجديد!
- ۴) لكرة القدم معجبون كثيرون تراهم في كلّ نقاط العالم!

۳۸- عین الخطأ:

- (۱) التلاميذ الإنجليزيون هم الذين جعلوا كرة القدم لعبة عالمية!
- (۲) لا يُنقذ بعض الأطفال الفقراء من الفقر والجوع إلا بكرة القدم!
- (۳) متفرجو مباراة القدم قد يتأثرون من نتائجها تأثراً كبيراً!
- (۴) هناك اثنان و عشرون لاعباً في كلّ مباراة رسمية لكرة القدم!

۳۹- عین الصّحيح في التحليل الصّرفيّ و الإعراب «المدارس - لا يظنون - إنقاذ - يتشكّل»

- (۱) المدارس: جمع تكسير و مفردة «مدرسة» - اسم مكان - نكرة - معرب / موصوف و صفته: «الإنجليزية»
- (۲) لا يظنون: مضارع - للغائبين - مجرد ثلاثي (حروفه الأصلية: ظ ن ن) - معلوم / فعل و فاعل و الجملة فعلية
- (۳) إنقاذ: اسم - مفرد مذكر - مصدر مزيد ثلاثي (من «أنقذ، يُنقذ») - مبني / مجرور بالكسرة بحرف الجرّ
- (۴) يتشكّل: فعل مضارع - للمفرد المذكر - مزيد ثلاثي من باب تفعيل / فعل مع فاعله «كلّ» يصف «فريقين»

• عین الجواب الصّحيح في الأسئلة التالية:

۴۰- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) الإمتحاناتُ تُساعدُ الطلابَ على تعلّم دُرُوسهم فليعلّموا ذلك!
- (۲) ذهبتُ عندَ موظّفِ الاتصالاتِ لأشترِيَ شريحةً لجوّالي!
- (۳) لا تغتبروا بِصلاةٍ أحدٍ ولكن اختبروهم عندَ صدقِ الحديثِ!
- (۴) من أخلاقِ الجاهلِ المُعارضَةُ قبلَ أن يفهمَ و الحُكْمُ بما لا يعلم!

۴۱- عین ما لا يُناسب مفهوم هذه الآية الشريفة: ﴿على الله فليتكّل المؤمنون﴾:

- (۱) طى اين مرحله بى همرهى خضر مكن
- (۲) چون تو را نوح است كشتيبان ز طوفان غم مخور
- (۳) دل قوی دار كه بنياد بقا محكم از اوست
- (۴) سفله طبع است جهان بر كرمش تكيه نكن

۴۲- عین ما فيه اسم علم أكثر:

- (۱) شارك الإيرانيون في قيام الدولة العباسية فزاد نفوذ اللغة الفارسية!
- (۲) للفيروز آباديّ معجم مشهور باسم القاموس يضمّ مفرداتٍ باللغة العربية!
- (۳) عمارة خسرو آباد في سنندج تجذب سياحاً كثيرين من جميع مناطق العالم!
- (۴) بعدما سمع عديّ صفات رسول الله جاء إليه و أسلم فأسلمت أخته سقانة!

۴۳- كم صفة جاءت في عبارة «إن رجلاً ندم على أعماله السيئة فجاء إلى رجل فاضل و طلب منه موعظة تمنعه عن ارتكاب المعاصي!»؟

- (۱) واحد (۲) اثنان (۳) ثلاثة (۴) أربعة

۴۴- عین ما لیس فیہ فعل يعادل المضارع الاتزامی الفارسی:

(۱) ﴿لَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾

(۲) ظَنَّ النَّاسَ أَنَّ الشَّابَّ كَذَّابٌ وَيَكْذِبُ مِنْ جَدِيدٍ!

(۳) نَصَحَنِي أَبِي أَلَّا أَكْذِبَ أَبَدًا وَاتَّزَمْتُ بِالصِّدْقِ فِي الْكَلَامِ!

(۴) ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ﴾

۴۵- عین ما یختلف فیہ نوع «اللام»:

(۱) اِبْحَثْ عَنْ صَدِيقٍ فَالصَّدِيقُ لِيُنْقِذَكَ مِنْ مُصِيبَةِ الْجَهْلِ!

(۲) بَعَثَ اللَّهُ أَنْبِيَاءَ كَثِيرِينَ لِيُنْقِذُوا النَّاسَ مِنَ الظُّلْمَاتِ إِلَى النُّورِ!

(۳) لِيُنْقِذَ الْمَرْءَ مِنْ مُصِيبَةِ الْجَهْلِ عَلَيْهِ أَنْ يَتَحَمَّلَ صُعُوبَةَ التَّعَلُّمِ!

(۴) أَعْطَانَا اللَّهُ نِعْمًا كَثِيرَةً لِنُنْقِذَ الْمَسَاكِينَ مِنَ الْجُوعِ وَنُطْعِمَهُمْ!

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۴۶ تا ۶۰، از بین سؤالات تاریخ و جغرافیای دهم و تاریخ و جغرافیای یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات تاریخ و جغرافیای دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر تاریخ و جغرافیا، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات تاریخ و جغرافیای یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر تاریخ و جغرافیا، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۳۳ تا ۷۱

جغرافیای دهم

صفحه‌های ۶۱ تا ۱۰۸

تاریخ دهم

۴۶- کدام گزینه از مهم‌ترین رخدادهای دهه آغازین قرن چهاردهم هجری شمسی به شمار می‌رود؟

(۱) آغاز کاوش‌های باستان‌شناسان فرانسوی در شوش

(۲) خوانده‌شدن خط میخی و ترجمه سنگ‌نوشته بیستون

(۳) پرورش و شروع به کار نسلی تازه از باستان‌شناسان زبده ایرانی

(۴) خارج‌شدن کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران از انحصار فرانسویان

۴۷- بنا بر شواهد باستان‌شناسی، سکونتگاه‌های کدام مناطق ایران، از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده‌اند؟

(۱) شوش و چغامیش در خوزستان

(۲) تل ابلیس کرمان و تپه زاغه قزوین

(۳) جیرفت و تپه یحیی در استان کرمان

(۴) شهر سوخته در سیستان و سیلک در کاشان

۴۸- کدام موارد درباره «تمدن ایلام» درست‌اند؟

(الف) پادشاهان ایلام هرگاه فرصتی به دست می‌آوردند، به سرزمین‌های بین‌النهرین لشکر می‌کشیدند.

(ب) روابط فرهنگی ایلامی‌ها با آسیای صغیر و هند، سیاست و تجارت آن‌ها را تحت تأثیر قرار داد.

(ج) در دوره ایلام، معماری پیشرفت زیادی کرد و استفاده از آجر در ساخت بناها رایج شد.

(د) حکومت ایلام پس از چند قرن سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر بابلی‌ها سقوط کرد.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «د» - «ج» (۴) «ب» - «الف»

۴۹- کدام گزینه درباره «هوخشتر» درست است؟

(۱) بزرگ‌ترین فرمانروای مادی بود که شهر هگمتانه یا اکباتان (همدان امروزی) را بنا کرد.

(۲) سومین پادشاه مادی بود که در نتیجه متحدشدن با بابل، به حاکمیت آشوریان پایان داد.

(۳) نخستین فرمانروای مادی بود که با تشکیل سپاه منظم و کارآمد، قدرت خود را تثبیت نمود.

(۴) واپسین پادشاه مادی بود که با عملکرد ضعیف خود، زمینه‌ساز فتح هگمتانه به دست کورش شد.

۵۰- کدام موارد درباره وقایع دوران فرمانروایی اردشیر دوم، پادشاه هخامنشی، درست‌اند؟

(الف) مصر از سیطره هخامنشیان خارج گشت.

(ب) شهر سارد به دست شورشیان آتش زده شد.

(ج) ایرانیان در نبرد دریایی سالامیس شکست خوردند.

(د) کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت.

(۱) «ب» - «ج» (۲) «الف» - «ب» (۳) «ج» - «د» (۴) «د» - «الف»

۵۱- چرا شاهان سلوکی بر متصرفات شرقی خویش نظارت و سلطه کامل نداشتند؟

- ۱) جنگ‌های داخلی برای به دست گرفتن قدرت، حکومت آن‌ها را تضعیف کرده بود.
- ۲) از اوایل تشکیل حکومت خود، با جانشینان اسکندر در مصر وارد رقابت و درگیری شدند.
- ۳) در مبارزه، سوارکاری و تیراندازی با کمان، مهارت کم‌تری از جنگاوران قبایل شرق ایران داشتند.
- ۴) نتوانستند با اقوام ایرانی ساکن در مناطق شرقی، حس همزیستی و یگانگی با فرهنگ یونانی ایجاد کنند.

۵۲- فرجام یکی از نبردهای ایران و روم در زمان شاپور یکم ساسانی چه بود؟

- ۱) والرینوس، امپراتور روم، به اسارت درآمد.
- ۲) مسیر تجارت هند و چین به دست رومی‌ها افتاد.
- ۳) با امضای پیمان صلح، آرامش بر روابط طرفین حکمفرما شد.
- ۴) در آغاز، ایرانیان پیروز شدند، اما در پایان، به سختی شکست خوردند.

۵۳- کدام گزینه دربارهٔ تشکیلات اداری و آیین کشورداری ساسانیان درست است؟

- ۱) نظام سیاسی - اداری به دو بخش تشکیلات مرکزی و تشکیلات ساتراپی تقسیم می‌شد.
- ۲) در رأس دیوان‌های اداری، بزرگ‌فرمادار قرار داشت که تحت نظارت مستقیم پادشاه کار می‌کرد.
- ۳) دو مجلس، پادشاه را در ادارهٔ کشور یاری می‌کردند و در تصمیم‌گیری برای جنگ و صلح نقش داشتند.
- ۴) کشور به شکلی غیرمتمرکز اداره می‌شد و ادارهٔ برخی از مناطق به صورت موروثی در اختیار حاکمان محلی بود.

۵۴- کدام موارد دربارهٔ عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران درست‌اند؟

- الف) بیشترین بارش‌ها در دامنه‌های شمالی البرز و دامنه‌های شرقی زاگرس مشاهده می‌شود.
 - ب) علت تنوع آب‌وهوایی ایران را می‌توان در سه عامل جغرافیایی مورد بررسی قرار داد.
 - ج) نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب‌وهوای کشور ما دارای دو اثر متفاوت است.
 - د) میان عرض جغرافیایی مناطق و دمای هوا در آن‌ها رابطهٔ مستقیم وجود دارد.
- ۱) «ب» - «ج» ۲) «الف» - «د» ۳) «ج» - «الف» ۴) «د» - «ب»

۵۵- ویژگی‌های آب‌وهوایی منطقهٔ مورد مشاهده در تصویر زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) افزایش بارندگی با افزایش ارتفاع و اختلاف دمای شبانه‌روز
- ۲) میانگین دمای پایین و بارندگی اغلب به صورت برف
- ۳) کاهش دما با افزایش ارتفاع و رطوبت نسبی بالا
- ۴) بارندگی زیاد و اعتدال دما در طول سال

۵۶- کدام گزینه با ویژگی‌های رودهای ایران مطابقت دارد؟

- ۱) بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد و آبدهی رودها در پایان این دوره بیشتر است.
- ۲) رودهای مناطق خشک اگرچه بیشتر طغیانی و اتفاقی‌اند، اما مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف نسبتاً یکسان است.
- ۳) با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها، هر چه از سمت شرق به سمت غرب کشور برویم، از مقدار آب رودها کاسته می‌شود.
- ۴) اگر رودهایی که از کانون‌های فصلی سرچشمه می‌گیرند، در نواحی مرطوب جریان پیدا کنند، مقدار آب آن‌ها بیشتر می‌شود.

۵۷- پاسخ پرسش‌های زیر درباره دریاى خزر در کدام گزینه آمده است؟

الف) رودی که از جنوب غرب به آن می‌ریزد، چه نام دارد؟

ب) ارتفاع آن از سطح آب‌های آزاد، چه قدر است؟

ج) نام آن در نقشه‌های خارجی چیست؟

۱) اورال - ۲۸ متر بالاتر - تیس (۲) ارس - ۲۸ متر بالاتر - کاسپین

۳) اترک - ۲۸ متر پایین‌تر - تیس (۴) کورا - ۲۸ متر پایین‌تر - کاسپین

۵۸- کدام گزینه درباره دریاچه‌های دائمی ایران درست است و نمونه آن کدام است؟

۱) در نیمه شمالی کشور قرار دارند. (زریبار)

۲) برخی آب شور و برخی آب شیرین دارند. (هامون)

۳) جزء نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور هستند. (مهارلو)

۴) به صورت آب گرم در قله کوه‌های آتشفشانی قرار دارند. (سبلان)

۵۹- کدام موارد درباره پراکندگی جمعیت در ایران و عوامل مؤثر بر آن درست‌اند؟

الف) نقشه پراکندگی جمعیت در ایران، پیوسته در حال تغییر است.

ب) نقش عوامل طبیعی نسبت به گذشته افزایش چشمگیری داشته است.

ج) تراکم جمعیت در نیمه‌های شمالی و غربی بیشتر از نواحی جنوبی و شرقی است.

د) پیشینه تاریخی، ناهمواری‌ها، معادن و ... از جمله عوامل طبیعی مؤثر بر این پراکندگی‌اند.

۱) «د» - «الف» ۲) «الف» - «ج» ۳) «ج» - «ب» ۴) «ب» - «د»

۶۰- به ترتیب، چه عاملی سبب «مهاجرت آریایی‌ها از شمال به جنوب دریای خزر» و «مهاجرت سیستانی‌ها به گرگان» شده است؟

۱) کاهش منابع آب کشاورزی - بروز و تداوم جنگ‌های قومی و مذهبی

۲) نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی - تصمیم شاه‌عباس صفوی

۳) هجوم اقوام بیابانگرد - بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند

۴) سرما و از دست دادن چراگاه‌ها - خشک‌شدن منابع آب

صفحه‌های ۵۳ تا ۱۱۴

جغرافیای یازدهم

صفحه‌های ۶۶ تا ۱۲۴

تاریخ یازدهم

۴۶- واکنش مأمون به حسادت و دشمنی بزرگان عرب نسبت به تسلط خاندان‌های ایرانی بر امور خلافت، چه بود؟

۱) تغییر مرکز خلافت از مرو به بغداد (۲) اجبار امام رضا (ع) به پذیرش ولایتعهدی

۳) تغییر رنگ لباس و پرچم عباسیان از سیاه به سبز (۴) خلع فضل بن سهل از مقام وزارت و خانه‌نشین کردن او

۴۷- بر اثر کدام واقعه، عظمت ساسانیان در چشم اعراب فرو ریخت و باعث تحریک بیشتر آنان برای هجوم به مرزهای ایران شد؟

۱) تسخیر تیسفون، پایتخت پراوازه ساسانیان و فرار یزدگرد سوم به سوی مرو

۲) پیروزی رومیان بر ساسانیان و خارج‌شدن شام و سوریه از سلطه حکومت ساسانی

۳) تسلط یافتن دولت عربی آل منذر (لخمیان) بر حاکمان ساسانی در جنوب کشور عراق کنونی

۴) شکست خوردن دسته‌ای از سپاهیان ساسانی از قبیله‌های عرب مجاور مرزهای ایران در آبشخور ذوقار

۴۸- «شعوبیان» چه کسانی بودند؟

- ۱) دسته‌ای از سیاه‌جامگان خراسان که به خونخواهی ابومسلم علیه خلافت عباسی سر به شورش برداشتند.
- ۲) گروهی از مسلمانان غیرعرب که ترکیبی از عقاید اسلامی و غیراسلامی مانند زرتشتی، مانوی و مزدکی داشتند.
- ۳) دسته‌ای از ایرانیان که از طریق مقایسه زندگی ایرانیان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند.
- ۴) گروهی از اندیشمندان و ادیبان ایرانی که با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای عباسیان به مخالفت برخاستند.

۴۹- کدام موارد درباره «زیاریان»، یکی از سلسله‌های ایرانی مسلمان، درست است؟

- الف) بنیان‌گذار این سلسله با اجازه و تأیید خلیفه عباسی به حکومت رسید.
 - ب) پس از مرگ مرداویج، قلمرو جانشینان وی به گرگان و طبرستان محدود شد.
 - ج) مرداویج با شکست سپاهیان خلیفه عباسی، شهرها و ولایات مختلف ایران را تصرف کرد.
 - د) امیران این سلسله، علی‌رغم اظهار اطاعت به خلیفه، در امور قلمرو خود استقلال کامل داشتند.
- ۱) «د» - «ج» ۲) «ج» - «ب» ۳) «ب» - «الف» ۴) «الف» - «د»

۵۰- کدام گزینه درباره سرنوشت حکومت غزنوی پس از «نبرد دندانقان» درست است؟

- ۱) با تصرف ماوراءالنهر به دست طغرل سلجوقی، حکومت غزنویان فروپاشید.
 - ۲) قلمرو غزنویان تا رود سیحون در شرق و دریای مدیترانه در غرب گسترش یافت.
 - ۳) حکومت غزنویان به مناطقی از سرحدات شرقی ایران و شمال غربی هند محدود شد.
 - ۴) هند به قلمرو غزنویان ضمیمه شد و دین اسلام و زبان فارسی به آن شبه‌جزیره راه یافت.
- ۵۱- علت اولیه تیرگی روابط خوارزمشاهیان و عباسیان در زمان سلطان محمد خوارزمشاه، چه بود؟

- ۱) خلیفه عباسی از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کرد.
- ۲) سلطان محمد برای برانداختن خلافت عباسی به بغداد لشکر کشید.
- ۳) در نبرد خوارزمشاهیان با قراختائیان، خلیفه، جانب ترکان قراختائی را گرفت.
- ۴) سلطان محمد برای مقابله با عباسیان، با علاءالملک ترمذی به عنوان خلیفه بیعت کرد.

۵۲- نخستین اقدام هلاکو خان (نوه چنگیز خان) پس از لشکرکشی به ایران، چه بود؟

- ۱) اتحادیه قبیله‌ای قراقویونلو و آق‌قویونلو را از میان برداشت.
- ۲) با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه به حکومت عباسیان پایان داد.
- ۳) قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه‌های مستحکم آنان از بین برد.
- ۴) به سوی شام یورش برد و در عین جالوت با مملوکان مصر درگیر شد.

۵۳- کدام موارد درباره وضعیت اقتصادی در عصر مغول - تیموری درست است؟

- الف) اقتصاد کشاورزی، برخلاف اقتصاد شهری و تجاری، وضعیت به مراتب بهتری داشت.
- ب) سه گونه مالیات کشاورزی، مالیات بازرگانی و مالیات دامی تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت.
- ج) بخش عمده‌ای از اصلاحات غازان خان، به منظور پیشرفت و رونق فعالیت‌های کشاورزی انجام گرفت.
- د) شکلی از زمین‌داری با عنوان اقطاع که در دوره حکومت آل بویه رواج داشت، دوباره گسترش پیدا کرد.

- ۱) «د» - «الف» ۲) «ب» - «د» ۳) «الف» - «ج» ۴) «ج» - «ب»

۵۴- کدام نواحی برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا مناسب تر است؟ چرا؟

- ۱) مناطق بیابانی؛ به خاطر داشتن آسمان صاف و بدون ابر
- ۲) سرزمین های کوهستانی؛ به علت ارتفاع بالا و دید نزدیک تر به آسمان
- ۳) نواحی گرم و خشک؛ به خاطر طولانی بودن روز و داشتن ساعت های آفتابی زیاد
- ۴) میانه اقیانوس ها؛ به علت خالی بودن از سکنه و کاهش خطر ناشی از آزمایش ها برای انسان

۵۵- کدام گزینه درباره تصویر زیر درست است؟

- ۱) گسترش فعالیت های انسانی، سواحل را در معرض خطر قرار داده است.
- ۲) نصب حفاظ های عمودی، از سواحل در مقابل قدرت امواج محافظت می کند.
- ۳) زهکشی اراضی ساحلی یکی از مهم ترین راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی است.
- ۴) وقوع توفان ها و هاریکن ها موجب آسیب به سواحل و تخریب تأسیسات ساحلی می شود.

۵۶- منظور از «خانواده زبانی» چیست؟

- ۱) گروه بزرگی از زبان ها که فرهنگ مشترکی را شکل می دهند؛ مانند خانواده زبانی عربی.
- ۲) گروه بزرگی از زبان ها که یک ریشه مشترک دارند؛ مانند خانواده زبانی سامیایی - حامیایی.
- ۳) گروهی از زبان ها که در یک قلمرو جغرافیایی واحد تکلم می شوند؛ مانند خانواده زبانی چینی - تبتی.
- ۴) گروهی از زبان ها که تنوع گویش ها و تعداد متکلمان در آن ها بیشتر است؛ مانند خانواده زبانی هند و اروپایی.

۵۷- کدام موارد به فعالیت های اقتصادی نوع دوم اشاره دارند؟

الف) تولید و بسته بندی فرآورده های لبنی	ب) آموزش تعمیرات لوازم خانگی در هنرستان
ج) ساخت قطعات یدکی و تجهیزات تعمیر خودرو	د) خرید و فروش میوه و سبزیجات در میدان میوه و تره بار
۱) «ب» - «ج»	۲) «الف» - «د»
۳) «ج» - «الف»	۴) «د» - «ب»

۵۸- چرا در پلاتیشن ها، خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک زیاد است؟

- ۱) محصولات استوایی، بیش از سایر محصولات کشاورزی، مواد معدنی خاک را مصرف می کنند.
- ۲) آبیاری زیاد به منظور سرعت بخشیدن به رشد گیاهان، املاح مفید خاک را می شوید.
- ۳) از کودها و آفت کش های شیمیایی در ابعاد بسیار گسترده استفاده می شود.
- ۴) مزارع سالیان متمادی فقط به کشت یک محصول اختصاص می یابد.

۵۹- کدام موارد درباره وضعیت اقتصاد جهانی پس از جنگ جهانی دوم درست است؟

- الف) با پیروزی نهضت های استقلال طلبانه در نواحی مختلف جهان، دوره نابرابری اقتصادی به سر آمد.
 - ب) یکی از مهم ترین ویژگی های این دوره، کاهش قدرت و سلطه شرکت های چندملیتی بود.
 - ج) کشورهای عقب مانده از نظر علم و فناوری، به فروش منابع و مواد خام ادامه دادند.
 - د) کشورهای سرمایه داری، علاوه بر صدور کالا، به صدور سرمایه روی آوردند.
۱) «الف» - «ب»	۲) «ب» - «ج»
۳) «ج» - «د»	۴) «د» - «ب»

۶۰- «مناطق آزاد تجاری» با چه هدفی ایجاد می شوند؟

- ۱) توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن
- ۲) حذف یا کاهش تعرفه های تجاری بین کشورهای منطقه
- ۳) جذب سرمایه گذاری های خارجی به منظور افزایش رفاه مردم کشور
- ۴) محدودیت یا ممنوعیت صادرات و واردات برخی کالاها در دوره های زمانی خاص

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۶۱ تا ۷۰، از بین سؤالات منطق دهم و فلسفه یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات منطق دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر فلسفه و منطق، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات فلسفه یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر فلسفه و منطق، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۳۹ تا ۷۱

منطق دهم

۶۱- «پلیس طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد، از آن‌جا که بر سر تمام چهارراه‌های تهران دوربین نصب شده است، هرگونه عبور از چراغ قرمز، مانند سرعت بالا در معابر، مشمول جریمه و منظورشدن نمره منفی برای راننده می‌شود.» مخاطبین این پیام با کدام نوع از استدلال روبه‌رو هستند؟

(۱) استنتاج بهترین تبیین (۲) استقرای تمثیلی (۳) استقرای تعمیمی (۴) قیاس

۶۲- در کدام گزینه استقرای تمثیلی وجود دارد؟

- (۱) در کوی تو مشهورم و از روی تو محروم
(۲) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد؟
(۳) با بدان کم نشین که صحبت بد
(۴) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن
- گرگ دهن‌آلوده یوسف‌ندریده
ابری که در بیابان بر تشنه‌ای بیارد
گرچه پاکی تو را پلید کند
من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می‌رود

۶۳- در رابطه با استقرای تعمیمی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) نسبت نمونه‌ها به جامعه آماری مهم‌تر از تعداد آن‌ها است.
(۲) در استقرای تعمیمی با بررسی یک کل تصادفی، نتیجه‌ای روشن درباره افراد جامعه می‌گیریم.
(۳) در این استقرا، تک‌تک افراد جامعه را بررسی نمی‌کنیم، بلکه با استفاده از تخمین، حکم می‌دهیم.
(۴) وجود تفاوت میان افراد نمونه تصادفی از عوامل مهم برای داشتن یک تعمیم قوی می‌باشد.

۶۴- در کدام قضیه به نفی «دوستدار سینا» از «او» حکم شده است؟

- (۱) محمد اصلاً طرفدار سینا نیست.
(۲) هیچ‌گاه سینا را دوست نداشت.
(۳) سینا را دوست ندارد.
(۴) دوستدار سینا شد.

۶۵- نوع کدام قضیه با قضیه «هر نهنگی پستاندار است» یکسان است؟

- (۱) درختان این منطقه همیشه سبز هستند.
(۲) هیچ وقت از خودم راضی نمی‌شوم.
(۳) هرگاه خود را باور داشتم، نتیجه گرفتم.
(۴) پستانداران، پرواز هم می‌کنند.

۶۶- در رابطه با قضایای حملی کدام گزینه درست است؟

- (۱) موضوع قضایای جزئی می‌تواند عباراتی همچون «تو»، «درخت» و «سارا» باشد.
(۲) قضایای جزئی، سور ندارند؛ چراکه موضوع آن‌ها مصادیق کاملاً معین و مشخص دارد.
(۳) قضایای کلیه، قضایایی با موضوع کلی هستند که دارای سور جزئی یا کلی می‌باشند.
(۴) قضایای با موضوع کلی می‌توانند جزئی یا کلیه و هم‌چنین موجه یا سالبه باشند.

۶۷- آن جا که می خواهیم قضیه «هیچ فعلی وقوع حالت را نمی‌رساند» را رد کنیم، از کدام گزینه می‌توانیم استفاده کنیم؟

- (۱) صدق متداخلش
(۲) کذب متناقضش
(۳) صدق متضادش
(۴) کذب متداخل تحت تضادش

۶۸- چگونه می‌توان از قضیه «بعضی تاکسی‌ها زردرنگ نیستند» به قضیه «بعضی زردرنگ‌ها تاکسی هستند» رسید؟

- (۱) عکس مستوی متضاد متداخل
(۲) متناقض متداخل عکس مستوی
(۳) متداخل متناقض متداخل
(۴) متضاد متناقض متداخل

۶۹- در قضایای کدام گزینه اجتماع محال اما ارتفاع قضایا ممکن می‌باشد؟

- (۱) هر دانش‌آموزی باهوش است. برخی از دانش‌آموزان باهوش هستند.
(۲) هیچ تخته‌ای چوبی نیست. همه تخته‌ها چوبی هستند.
(۳) بعضی میوه‌های تابستان قرمزرنگ هستند. بعضی میوه‌های تابستان قرمزرنگ نیستند.
(۴) هیچ قهوه‌ای شیرین نیست. هیچ شیرینی قهوه نیست.

۷۰- اگر بخواهیم مصداقی از مغالطه ایهام انعکاس را نشان دهیم، کدام گزینه می‌تواند یاری‌دهنده ما در این مسیر باشد؟

- (۱) بلیط‌های امروز زود تمام شده‌اند ← بعضی زود تمام شده‌ها، بلیط‌های امروزی هستند.
(۲) کار دنیا همه هیچ ← همه هیچ‌ها، کار دنیا هستند.
(۳) هیچ‌کدام از نمراتم لب مرز قبولی نیستند ← هیچ لب مرز قبولی از نمراتم نیست.
(۴) بعضی نیازمندان به نیروی دفاعی، کشور هستند ← بعضی کشورها به نیروی دفاعی نیاز دارند.

صفحه‌های ۴۳ تا ۶۸

فلسفه یازدهم

۶۱- کدام گزینه در رابطه با قلمرو شناخت درست است؟

- (۱) توجه ویژه کانت به مسائل مربوط به شناخت موجب ایجاد شاخه معرفت‌شناسی در فلسفه شد.
(۲) شناخت انسان می‌تواند امور محسوس و نامحسوس را در بر بگیرد و انسان می‌تواند درباره جهانی غیر از جهان مادی بیندیشد.
(۳) یکی از ویژگی‌های شناخت این است که در بیشتر موارد، شناخت انسان‌ها از موضوع واحد یکسان نیست.
(۴) معرفت‌شناسی همان نظریه معرفت است که جزئی از فلسفه شده است.

۶۲- اگر کسی از ما بپرسد «معرفت چیست؟»، چگونه می‌توان به او برای رفع ابهام کمک کرد؟

- (۱) باید معرفت را برای او تعریف کنیم تا مفهوم شناخت را دریابد.
(۲) ابتدا لازم است نشانه‌هایی را مطرح کنیم تا به توانایی خود در شناخت پی ببرد.
(۳) لازم است تا با بیان مترادف‌های کلمه «معرفت» مثل «شناخت» یا «دانش» به او کمک کنیم.
(۴) باید او را با معرفت‌شناسی در فلسفه آشنا کنیم.

۶۳- کدام گزینه بیانگر بروز تناقض در دیدگاه‌های یک انسان است؟

- ۱) فردی که در شناخت و آگاهی نسبت به قوانین فیزیک هسته‌ای دچار تردید است.
- ۲) کسی که امکان شناخت را برای خود متصور است، اما شناخت را مطابق با واقع نمی‌داند.
- ۳) شخصی که با دیدن چند خطا در شناخت، اعتماد خود نسبت به آن را از دست می‌دهد.
- ۴) فردی که خودش به مدرسه رفته است و درس‌های مختلف را فرا گرفته، اما می‌گوید هیچ فردی توان انتقال دانش به دیگران را ندارد.

۶۴- کدام گزینه نشان‌دهنده شناخت حسی است؟

- ۱) درک جوشیدن آب در صد درجه
- ۲) دریافتن رنگ آبی آسمان
- ۳) شناخت صفات خداوند متعال
- ۴) پیش‌بینی خورشیدگرفتگی و ماه‌گرفتگی

۶۵- کدام گزینه نشان‌دهنده یکی از قواعد عقلی شناخت تجربی است؟

- ۱) گندم از گندم برآید جو ز جو
- ۲) کبوتر با کبوتر، باز با باز
- ۳) هر که بامش بیش برفش بیشتر
- ۴) بی‌خود از شعشعه پرتو ذاتم کردند

۶۶- کدام مورد از تفاوت‌های وحی و معرفت شهودی نیست؟

- ۱) هدف وحی هدایت مردم است، اما شهودهای عارفانه لزوماً به دنبال هدایت نیستند.
- ۲) شهود برای هر کسی است که به تزکیه نفس می‌پردازد، اما وحی مخصوص کسانی است که ویژگی‌های نبوت را دارند.
- ۳) وحی یک شناخت بی‌واسطه است، اما شهود عارفانه نیازمند واسطه‌ای چون تهذیب نفس است.
- ۴) شهود عارفانه مشاهدات قبلی خود عارف است که لزوماً از جانب خدا نیست و وحی از جانب حق تعالی نازل شده است.

۶۷- کدام گزینه بیانگر اشتراک نظر و افتراق دیدگاه پارمنیدس و هراکلیتوس است؟

- ۱) ادراک تغییرات با حس میسر است، اما پارمنیدس آن را معتبر نمی‌داند.
- ۲) هر دو وجود حس را پذیرفته بودند، اما هراکلیتوس عقل را نامعتبر می‌دانست.
- ۳) تنها عامل درک باطن جهان را عقل می‌دانستند اما پارمنیدس وجود حس را انکار می‌کرد.
- ۴) همه ابزارهای معرفت را معتبر می‌دانستند، اما طبق نظر هراکلیتوس تمام این ابزارها، نشان‌دهنده تغییر جهان هستند.

۶۸- با توجه به کلام علامه طباطبایی، وجه تمایز ملاصدرا با خواجه نصیر طوسی در استفاده از ابزارهای معرفت، کدام است؟

- ۱) هر دو تمام ابزارهای معرفت را قبول داشتند، اما خواجه نصیر فقط استدلال‌های عقلی را در کشف حقایق معتبر می‌دانست.
- ۲) خواجه نصیر از عقل و شرع بهره‌مند می‌شد، اما ملاصدرا بنای خود را روی پیوند عقل، کشف و شرع گذاشت.
- ۳) ملاصدرا مبنای اصلی خود را وحی و سنت نهاد، اما خواجه نصیر به پیوند میان وحی و سنت با عقل پرداخت.
- ۴) ریشه پیوند عقل، شهود و شرع در آثار خواجه نصیر دیده می‌شود، اما صدرالمآلهین توفیق کامل انجام این مقصد را پیدا کرد.

۶۹- بحثی را میان دو گروه فرض کنید که هر کدام گمان می‌کنند آن چه می‌گویند قطعاً درست است، اما فرد سومی بخشی از سخنان گروه اول را مقبول می‌داند و بخشی از سخنان گروه دوم را. کدام گزینه نشان‌دهنده عملکردی نزدیک به فرد سوم در تاریخچه معرفت‌شناسی است؟

- (۱) دکارت که قواعد علوم تجربی را قبول دارد، اما برخی گزاره‌ها و قواعد عقلانی غیر قابل اثبات با تجربه را می‌پذیرد.
- (۲) گنت که با قبول عقل ذهنی و به کار بستن عقل تجربی برخی امور ماورایی را بی‌معنا می‌داند.
- (۳) کانت که شناخت را حاصل همکاری محتواها و داده‌های حسی با قالب‌های عقلانی می‌داند.
- (۴) نسبی‌گرایان که معتقدند در هر موقعیت و البته وابسته به شرایط می‌توانیم از حس یا از عقل استفاده کنیم.

۷۰- کدام گزینه بیانگر اشتراک نظر نسبی‌گرایی و پراگماتیسم است؟

- (۱) ابطال نظر کسانی که هدف خود را کشف واقعیت قرار می‌دهند.
- (۲) ثابت‌ندانستن شناخت حقیقت در میان انسان‌ها
- (۳) بی‌معنا دانستن اموری که قابلیت شناخت تجربی آن‌ها نیست.
- (۴) مبنا قراردادن سودمندی و کسب فایده در پیشبرد کارها

داوطلب گرامی، برای پاسخ گویی به سؤال های ۷۱ تا ۸۰، از بین سؤالات اقتصاد دهم و روان شناسی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه های درست زوج درس ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون های تابستان، زوج درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات اقتصاد دهم پاسخ می دهید، در پاسخ برگ در کادر اقتصاد و روان شناسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات روان شناسی یازدهم پاسخ می دهید، در پاسخ برگ در کادر اقتصاد و روان شناسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه های ۵۵ تا ۱۰۴

اقتصاد دهم

۷۱- عبارات کدام گزینه متضمن پاسخ درست و کامل پرسش های زیر است؟

الف) به ترتیب پشتوانه «پول های فلزی» و «پول های الکترونیکی و کاغذی که امروزه مورد استفاده قرار می گیرند» کدام است؟

ب) روند پیدایش و تکمیل پول در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

ج) با توجه به وظایف پول و عبارات ذکر شده کدام گزینه نادرست است؟

د) کدام گزینه به آثار پدیده تورم اشاره دارد؟

ه) دولت ها در شرایط رکود اقتصادی، چه سیاستی را اتخاذ خواهند کرد؟

و) در شرایط تورمی، دولت ها به چه صورت هایی می توانند میزان عرضه را در جامعه افزایش دهند؟

۱) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول

الکترونیکی / ج) دیگران هنگام فروش کالاها یا خدمات خود آن را از شما می پذیرند: وسیله پرداخت در مبادلات / د) افزایش

قیمت ها و کاهش درآمدها / ه) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت / و) کاهش نرخ مالیات - کاهش میزان تقاضا

۲) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول

الکترونیکی / ج) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله های بانکی: وسیله حفظ ارزش / د) کاهش رفاه مردم و بی ثبات شدن

فضای کسب و کار / ه) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت / و) افزایش ظرفیت های تولید - افزایش میزان واردات

۳) الف) شمش های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کالایی

← طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت های اعتباری / ج) برخی هزینه های غیرقابل پیش بینی در موقعیت های

خاص پیش می آید: وسیله پس انداز و حفظ ارزش / د) کاهش رفاه مردم و بی ثبات شدن فضای کسب و کار / ه) سیاست

پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت / و) افزایش ظرفیت های تولید - افزایش میزان واردات

۴) الف) شمش های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کالایی ← طلا

و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت های اعتباری / ج) واحد پول در ایران، ریال است: وسیله سنجش ارزش / د) افزایش

قیمت ها و کاهش درآمدها / ه) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت / و) کاهش نرخ مالیات - کاهش میزان تقاضا

محل انجام محاسبات

۷۲- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

الف) مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است.

ب) دولت با عملکرد درست خود می‌تواند تخصیص‌های بهینه‌ای برای اقتصاد به وجود آورد.

ج) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

د) در بازار محصولات، دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغی تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند.

ه) کالای عمومی به کالا و خدماتی گفته می‌شود که نمی‌تواند توسط افراد زیادی همزمان استفاده شود و شما می‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

(۱) ص - ص - غ - غ - غ

(۲) ص - ص - غ - غ - ص

(۳) غ - غ - ص - ص - ص

(۴) غ - غ - ص - غ - ص

۷۳- کدام یک از عبارات زیر در خصوص «بازار نیروی کار» صحیح است؟

الف) نیروی کار نیز در اقتصاد دارای بازار است. در بازار کار قیمت نیروی کار که نام آن دستمزد است، با میزان تقاضا یا عرضه نیروی کار ارتباط دارد.

ب) تقاضای نیروی کار از جانب کارگران است که وقت، نیروی فکری و نیروی بدنی خود را صرف می‌کنند و در قبال آن قیمت یا همان دستمزد را دریافت می‌کنند.

ج) عرضه نیروی کار از جانب صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند که گاهی در اقتصاد به آن‌ها کارفرما نیز گفته می‌شود.

د) در بازار نیروی کار، مازاد عرضه زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران انتظار دستمزد بالاتر از دستمزد تعادلی دارند و برای کار مشتاق‌اند؛ در همین حین صاحبان شرکت‌ها به دلیل بالابودن دستمزد، حاضر به استخدام آن‌ها نیستند. برای حل چنین مشکلی کارگران باید دستمزد خود را تا حد دستمزد تعادلی پایین بیاورند و کارفرمایان نیز باید دستمزد بیشتری بدهند تا جایی که هر دو طرف به توافق (دستمزد تعادلی) برسند.

(۱) ب - ج

(۲) الف - ج

(۳) الف - د

(۴) ج - د

محل انجام محاسبات

۷۴- اطلاعات زیر مربوط به یک جامعه فرضی در سال گذشته است، با توجه به این اطلاعات:

۱	جمعیت شاغل	۹۱۰,۰۰۰
۲	جمعیت غیرفعال	۱,۲۰۰,۰۰۰
۳	جمعیت افراد زیر ۱۵ سال	۹۶۰,۰۰۰
۴	جمعیت کل کشور	۳,۴۶۰,۰۰۰

الف) نرخ بیکاری چند درصد است؟

ب) اگر ۵۲۰,۰۰۰ نفر از فارغ التحصیلان دانشگاهی که در جست و جوی شغلی نبوده اند، اکنون بخواهند وارد بازار کار شوند، ولی هنوز شغل دلخواه خود را پیدا نکرده باشند، نرخ بیکاری چند درصد خواهد شد؟

- (۱) الف) ۲۵ درصد ب) ۴۰ درصد
 (۲) الف) ۲۵ درصد ب) ۵۰ درصد
 (۳) الف) ۳۰ درصد ب) ۵۰ درصد
 (۴) الف) ۳۰ درصد ب) ۴۰ درصد

۷۵- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر مربوط به مراحل تولید پوشاک است. مندرجات جدول زیر: (نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد است.)

مراحل تولید پوشاک
کشاورزان هر واحد پنبه تولیدی خود را به ارزش ۲۵۰۰ تومان به کارگاه های ریسندگی می فروشند.
کارگاه های ریسندگی، هر واحد پنبه را به نخ تبدیل می کنند و آن را به ارزش ۳۲۵۰ تومان به کارگاه های پارچه بافی می فروشند.
کارگاه های پارچه بافی نخ را به پارچه تبدیل می کنند و آن را به مبلغ ۴۷۵۰ تومان به کارگاه های تولید پوشاک می فروشند.
کارگاه های تولید پوشاک پارچه را به پوشاک تبدیل می کنند و به مبلغ ۵۲۵۰ تومان به دست مصرف کننده می رسانند.

الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم چه قدر است؟

ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله چهارم چند تومان است؟

ج) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده چه قدر است؟

د) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده، در مرحله سوم چند تومان است؟

- (۱) الف) ۳۲۵ تومان / ب) ۷۰ تومان / ج) ۵۱۲ تومان / د) ۵۳۵ تومان
 (۲) الف) ۳۲۵ تومان / ب) ۵۰ تومان / ج) ۵۲۵ تومان / د) ۵۲۲۵ تومان
 (۳) الف) ۲۳۵ تومان / ب) ۷۰ تومان / ج) ۵۲۵ تومان / د) ۵۳۵ تومان
 (۴) الف) ۲۳۵ تومان / ب) ۵۰ تومان / ج) ۵۱۲ تومان / د) ۵۲۲۵ تومان

محل انجام محاسبات

۷۶- موارد کدام گزینه تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

(الف) بیکاری ——— کوتاه مدت است و همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند.

(ب) بیکاری ساختاری ناشی از ———

(ج) بیکاری ——— در همه کشورها وجود دارد.

(۱) (الف) دوره‌ای / (ب) عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. / (ج) دوره‌ای

(۲) (الف) دوره‌ای / (ب) رکود اقتصادی و کاهش تولید است، به همین دلیل شرکت‌ها بخشی از نیروی کار خود را بیکار می‌کنند. / (ج) اصطکاکی

(۳) (الف) اصطکاکی / (ب) رکود اقتصادی و کاهش تولید است، به همین دلیل شرکت‌ها بخشی از نیروی کار خود را بیکار می‌کنند. / (ج) دوره‌ای

(۴) (الف) اصطکاکی / (ب) عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. / (ج) اصطکاکی

۷۷- با توجه به جدول زیر:

کشور	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۷ (به ریال)	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۸ (به ریال)	نرخ تورم
A	۲۸,۷۵۰	۳۵,۶۵۰	؟
B	؟	۱,۶۸۰	$\frac{1}{4}$ تورم کشور A
C	۱۷۵,۰۰۰	؟	۳ برابر تورم کشور B

(الف) سطح عمومی قیمت‌ها در کشور B در سال ۲۰۱۷ چند ریال است؟

(ب) سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال ۲۰۱۸ چند ریال است؟

(ج) نرخ تورم کشور A چند درصد است؟

(۱) (الف) ۱,۵۰۰ / (ب) ۲۳۸,۰۰۰ / (ج) ۲۴

(۲) (الف) ۱,۷۵۰ / (ب) ۲۳۸,۰۰۰ / (ج) ۲۴

(۳) (الف) ۲,۲۰۰ / (ب) ۲۹۵,۰۰۰ / (ج) ۴۲

(۴) (الف) ۱,۵۰۰ / (ب) ۲۹۵,۰۰۰ / (ج) ۴۲

۷۸- کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) عواقب رعایت‌نشدن مزیت‌های مطلق و نسبی چیست؟

ب) کدام گزینه دربردارنده ویژگی‌هایی است که کشوری را به وضعیت «استقلال اقتصادی» نزدیک می‌کند؟

ج) دولت‌ها برای گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، چه می‌کنند؟

د) کدام گزینه در رابطه با واقعیت نادرست است؟

ه) کدام گزینه در ارتباط با بیکاری و فقر نادرست است؟

و) به ترتیب کدام موارد از وظایف «دولت، مردم، دولت» در مبارزه با فقر و بیکاری است؟

۱) الف) هدررفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه / ب) امکان تأمین کلیه نیازهایش را در داخل فراهم کند. - به کشوری «وابستگی سیاسی» نداشته باشد. - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. / ج) گذاشتن تعرفه‌های گوناگون بر واردات برخی از کالاها / د) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به «پیمان نفتا» را امضا کردند. / ه) همیشه تعریف فقر نسبی نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم صورت می‌گیرد. از این رو معیار فقر در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت خواهد بود. / و) ایجاد نهادهای توانمندسازی - کمک‌های خیریه - تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه

۲) الف) هدررفتن منابع و سرمایه‌ها - افزایش تولید و کیفیت کالاها / ب) منابع تأمین کالاهای صادراتی یا بازارهای فروش کالاهایش را متنوع کند. - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد - همه نیازهایش را در داخل فراهم نماید. / ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها / د) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد. / ه) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار، از طریق روش برابری قدرت خرید محاسبه می‌شود و ارتباطی با ارزش دلار در بازارهای داخلی ندارد. / و) حمایت از شرکت‌های تولیدی - مبارزه با فساد - کمک‌های خیریه

۳) الف) گسترده‌تر شدن بازارهای فروش - افزایش تولید و کیفیت کالاها / ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. - منابع تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. / ج) پایبندی به پیمان‌های بین‌المللی / د) قرارداد «گات» بعدها به «سازمان دائمی تجارت جهانی» تبدیل شد. / ه) مطابق با معیار بانک جهانی، افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق‌اند و از تأمین احتیاجات زندگی خود عاجزند. / و) فعالیت‌های جهادی - تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه - حمایت از شرکت‌های تولیدی

۴) الف) هدررفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه / ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. - به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد. / ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها / د) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۲ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل «بانک جهانی توسعه» و «سازمان تجارت جهانی» بود. / ه) با توجه به تعریف فقر مطلق، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. از این رو مفهوم دیگری تعریف می‌شود به نام «فقر نسبی» که مطابق با آن می‌توان معیاری را برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت. / و) مبارزه با فساد - ایجاد نهادهای توانمندسازی - حمایت از شرکت‌های تولیدی

۷۹- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، مربوط به یک جامعه فرضی است. با توجه به این مندرجات:

الف) میزان نقدینگی / ب) میزان «حساب‌های پس‌انداز بلندمدت» / ج) حجم پول در این جامعه کدام است؟

۱	اسکناس	۱۲۶۰ واحد
۲	موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	۵۲۰ واحد
۳	ارزش مسکوکات مردم معادل	$\frac{1}{3}$ موجودی اسکناس
۴	شبه پول	۹۷۰ واحد
۵	موجودی حساب‌های جاری اشخاص	۵۶۰ واحد
۶	چک پول	۶۰۰ واحد

۱) الف) ۳۶۵۰ / ب) ۴۵۰ / ج) ۲۷۵۰

۲) الف) ۳۸۱۰ / ب) ۴۵۰ / ج) ۲۸۴۰

۳) الف) ۳۶۵۰ / ب) ۵۵۰ / ج) ۲۸۴۰

۴) الف) ۳۸۱۰ / ب) ۵۵۰ / ج) ۲۷۵۰

۸۰- با توجه به موقعیت‌های زیر کدام گزینه صحیح است؟

• براساس مقادیر یکسان منابع، کشور A می‌تواند ۱۰ تن گندم و ۸ تن پنبه تولید کند در حالی که کشور B می‌تواند

۱۵ تن گندم و ۵ تن پنبه تولید کند.

• کشور C برای تولید ۱۲۰ دستگاه جاروبرقی از تولید ۷۵ دستگاه یخچال صرف نظر می‌کند.

۱) مزیت نسبی تولید پنبه در کشور A / مزیت نسبی تولید جاروبرقی در کشور C

۲) مزیت مطلق تولید پنبه در کشور A / مزیت مطلق تولید جاروبرقی در کشور C

۳) مزیت مطلق تولید گندم در کشور B / مزیت نسبی تولید جاروبرقی در کشور C

۴) مزیت نسبی تولید گندم در کشور B / مزیت مطلق تولید یخچال در کشور C

محل انجام محاسبات

روان شناسی یازدهم

۷۱- آقای محبی برای پرداخت قبض برق منزل از پسرش مهران می‌خواهد که از طریق همراهبانک خودش وارد شده و مبلغ مورد نظر را واریز کند. برای این منظور مهران شناسه قبض و شناسه پرداخت را می‌پرسد. آقای محبی شناسه قبض را چون از قبل، به صورت تاریخ چند واقعه به خاطر سپرده از حفظ می‌گوید، ولی شناسه پرداخت را از روی پیامک گوشی‌اش نگاه کرده و برای مهران می‌خواند. به ترتیب، نوع رمزگردانی شناسه قبض توسط مهران و نوع حافظه به کار گرفته شده هنگام وارد کردن اطلاعات توسط او کدام است؟

- (۱) معنایی - کاری (۲) شنیداری - کوتاه‌مدت (۳) معنایی - کوتاه‌مدت (۴) شنیداری - کاری

۷۲- به ترتیب «محوشدن اطلاعات بر اثر گذشت زمان» و «جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید» در حافظه کوتاه‌مدت، به دلیل کدام ویژگی این حافظه است؟

- (۱) کوتاه‌بودن زمان بازیابی - محدودبودن ظرفیت اندوزش
(۲) همراهبودن توجه با احساس در رمزگردانی - نامحدودبودن گنجایش نگهداری
(۳) محدودبودن ظرفیت اندوزش - کوتاه‌بودن زمان بازیابی
(۴) عدم همراهی توجه با احساس در رمزگردانی - کوتاه‌بودن مدت‌زمان نگهداری

۷۳- روش مطالعه هر یک از افراد زیر به ترتیب بر کدام عامل ایجاد فراموشی اثر می‌گذارد؟

الف) آیدین هنگام مطالعه سعی می‌کند به جای خلوتی رفته و هم‌زمان با پخش موسیقی بدون کلام ملایم مورد علاقه‌اش، بر روی مطالبی که می‌خواند تمرکز کند.
ب) سحر همیشه بعد از رسیدن به خانه و یک استراحت کوتاه سعی می‌کند تمام دروسی را که در آن روز آموخته، مرور می‌کند.

ج) علی هر موضوع را چند بار می‌خواند و سعی می‌کند از زاویه دیگری هم به آن نگاه کند تا به یک مفهوم جدید دست یابد.

- (۱) عوامل عاطفی - گذشت زمان - تداخل
(۲) عدم رمزگردانی - گذشت زمان - گذشت زمان
(۳) عوامل عاطفی - تداخل - عدم رمزگردانی
(۴) عدم رمزگردانی - تداخل - عدم وجود نشانه‌های بازیابی

۷۴- به ترتیب درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) زمانی که اطلاعات موجود در حافظه تفسیر شده و معناداری می‌شود، «ادراک» صورت گرفته است.
ب) صرف اندیشیدن، نشان‌دهنده وجود آگاهی در فرد است.
ج) وجود مجهولات پیرامون ما تهدید را به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌کند.
د) مسئله فرایندی است که به وسیله آن فرد می‌کوشد راه مناسبی برای رفع مشکل پیدا کند.

- (۱) ن - د - ن - ن (۲) ن - د - د - د (۳) د - د - ن - ن (۴) د - ن - د - د

۷۵- تعمیرکاری بعد از بررسی کامل موتور یک ماشین به این نتیجه رسید که «مسیر سوخت‌رسانی به موتور دچار مشکل شده است»؛ بنابراین او شلنگ رابط بین موتور و سیلندر را تعویض کرده و سپس «ماشین را استارت زد»، ولی ماشین روشن نشد. به ترتیب هر یک از عبارات داخل گیومه به کدام مرحله از مراحل حل مسئله مربوط است؟

(۱) تشخیص مسئله - ارزیابی راه حل

(۲) تشخیص مسئله - بازبینی و اصلاح راه حل

(۳) به‌کارگیری راه حل مناسب - تشخیص مسئله

(۴) به‌کارگیری راه حل مناسب - انتخاب راه‌های جایگزین

۷۶- علی یک تاس رنگی دارد و فکر می‌کند این تاس برایش شانس می‌آورد. او هر روز صبح برای این که تصمیم بگیرد از کدام مسیر به محل کارش برود آن تاس را می‌اندازد. اگر عدد زوج بیاید، مسیر A را انتخاب می‌کند و اگر عدد فرد بیاید، مسیر B را انتخاب می‌کند و معتقد است وقتی با این روش انتخاب مسیر می‌کند، زودتر به محل کارش می‌رسد.

کدام ویژگی مربوط به روشی است که علی به کار می‌گیرد؟

(۱) از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند.

(۲) در دستیابی به نتیجه کمک می‌کند.

(۳) مبتنی بر نیازسنجی واقعی است.

(۴) با گذشت زمان اعتبارش را از دست می‌دهد.

۷۷- هر یک از عبارات زیر به ترتیب به پرهیز از کدام‌یک از سبک‌های تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

(الف) طبع دون از ره تقلید به نیکان نرسد

(ب) کار شیطان است تعجیل و شتاب

(ج) می‌فکن به فردا مر این داوری را

(۱) اجتنابی - تکانشی - وابسته

(۲) وابسته - تکانشی - اجتنابی

(۳) اجتنابی - احساسی - وابسته

(۴) وابسته - احساسی - اجتنابی

۷۸- آیدا دانشجوی سال اول ادبیات است. او یکی از متون ادبی اصیل و کهن فارسی را انتخاب کرده و پس از نقد کردن، آن را در فضای مجازی به اشتراک می‌گذارد. او هنگام خواندن نظرات، فقط به آن‌هایی توجه می‌کند که نوشته او را لایک کرده‌اند و وقتی استاد به او اعتراض کرده و نظراتش را نادرست می‌داند، صحبت‌های استاد را نمی‌پذیرد و می‌گوید ده‌ها نفر با من هم‌نظرند و بدون اجازه استاد با ناراحتی از کلاس بیرون می‌رود. در آیدا کدام‌یک از موانع تصمیم‌گیری دیده نمی‌شود؟

(۱) سوگیری تأیید

(۲) اعتماد افراطی

(۳) کوچک‌شمردن

(۴) کنترل نکردن هیجانات

۷۹- در کدام یک از موقعیت‌های زیر فرد دچار تعارض اجتناب - اجتناب شده است؟

- ۱) آیدا می‌خواهد به دانشگاه برود، ولی می‌داند برای رسیدن به این هدف هم باید خوب و منظم درس بخواند و هم از بسیاری از تفریحاتش بگذرد.
- ۲) شیوا از مدل و راحتی یک کفش خیلی خوشش آمده است و می‌داند برای خرید آن تمام پس‌انداز این ماهش را از دست داده و باید تا آخر ماه صرفه‌جویی کند.
- ۳) مهران در یک شرکت به شغلی که علاقه دارد مشغول است. مدیر مؤسسه به او گفته که باید به یک مأموریت طولانی برود، مهران تمایلی به رفتن ندارد، ولی اگر نرود موقعیت کاری‌اش به خطر می‌افتد.
- ۴) میلاد برای پذیرفته شدن در یک کشور اروپایی یا گرفتن ویزای تحصیلی باید مسیر طولانی و سختی‌های زیادی را طی کند.

۸۰- کدام عبارت در مورد تصمیم‌گیری درست است؟

- ۱) کسی که می‌خواهد رشته تحصیلی‌اش را انتخاب کند، ابتدا باید شرایطی مانند «امنیت شغلی» و «میزان پیشرفت تحصیلی مطلوب» را ارزیابی کرده و سپس رشته مورد نظرش مثلاً رشته علوم انسانی را انتخاب کند.
- ۲) استفاده از روش‌های میانبر در همه انواع تصمیم‌گیری‌ها کاربرد دارد، مگر در تصمیم‌گیری‌های معمولی که تعداد اولویت در کمترین حالت است.
- ۳) «دادن پاسخ عاطفی به دیگر افراد» از موقعیت‌های پرخطر محسوب می‌شود.
- ۴) ملاک تصمیم‌گیری در فردی که به دلیل صرف انرژی، زمان و هزینه در گذشته و امید لذت پیش‌رو، مسیر آینده را با خطا طی می‌کند، «خطر» است.

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخ‌نامه این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.
هم‌چنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.
برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید
و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

تحليل

آزمون

@Tahlilazemoon

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳

۱۴۰۲/۰۶/۱۰

آزمون
دوم
حضوری

تجربتی | راهی | انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲-۱۴۰۳

ریاضی و آمار (۱)	علوم و فنون ادبی (۱)	جامعه‌شناسی (۱)	عربی، زبان قرآن (۱)	تاریخ (۱)	جغرافیای (۱)	منطق	اقتصاد
فصل دوم، کل فصل (تبع) صفحه‌های ۳۹ تا ۷۰	فصل دوم، درس ۵ و ۶ + فصل سوم، کل فصل (از ابتدای درس «هماهنگی پاره‌های کلام» تا پایان فصل سوم) صفحه‌های ۷۸ تا ۹۵	فصل اول، درس ۷ + فصل دوم، درس ۸ تا ۱۱ + فصل سوم، درس ۱۲ تا ۱۴ (از ابتدای درس «ارزیابی جهان‌های اجتماعی» تا پایان درس «تحولات هویتی جهان اجتماعی بخش اول») صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۸	درس ۵ + درس ۶ + درس ۷ صفحه‌های ۴۷ تا ۸۲	فصل سوم، درس ۷ تا ۱۱ + فصل دوم، درس ۵ و ۶ (از ابتدای درس «مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور» تا پایان درس «آیین کشورداری») صفحه‌های ۶۱ تا ۱۰۸	فصل دوم، درس ۵ و ۶ + فصل سوم، درس ۷ تا ۱۱ (از ابتدای درس «آب‌وهوای ایران» تا پایان درس «ویژگی‌های جمعیت ایران») صفحه‌های ۳۳ تا ۷۱	درس ۵ تا ۷ (از ابتدای درس «اقسام استدلال استقرایی» تا پایان درس «احکام قضایا») صفحه‌های ۳۹ تا ۷۱	فصل دوم، درس ۶ و ۷ + فصل سوم، درس ۸ و ۹ + فصل ۴ تا ۶ (از ابتدای درس «نقش دولت در اقتصاد چیست؟» تا پایان درس «تورم و کاهش قدرت خرید») صفحه‌های ۵۵ تا ۱۰۴
ریاضی و آمار (۲)	علوم و فنون ادبی (۲)	جامعه‌شناسی (۲)	عربی، زبان قرآن (۲)	تاریخ (۲)	جغرافیای (۲)	فلسفه (۱)	روان‌شناسی
فصل دوم، کل فصل (تبع) صفحه‌های ۲۱ تا ۵۴	فصل دوم، درس ۵ و ۶ + فصل سوم، کل فصل (از ابتدای درس «پایه‌های آوایی همسان (۱)» تا پایان فصل سوم) صفحه‌های ۴۲ تا ۷۸	فصل دوم، درس ۷ و ۸ + فصل سوم، کل فصل (از ابتدای درس «جامعه جهانی» تا پایان درس «بحران‌های معرفتی و معنوی») صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۵۴	درس ۴ تا ۶ صفحه‌های ۴۷ تا ۹۰	فصل دوم، درس ۷ + فصل سوم، درس ۸ تا ۱۱ (از ابتدای درس «جهان اسلام در عصر خلافت عباسی» تا پایان درس «حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری») صفحه‌های ۲۶ تا ۱۲۴	فصل دوم، درس ۵ + فصل سوم، کل فصل (از ابتدای درس «امکان شناخت» تا پایان درس «نگاهی به تاریخچه معرفت») صفحه‌های ۳۳ تا ۶۸	فصل دوم، کل فصل (از ابتدای درس «فراموشی» تا پایان درس «تفکر (۲) تصمیم‌گیری») صفحه‌های ۸۸ تا ۱۵۷	درس ۴ تا ۶ (از ابتدای درس «حافظه و علل فراموشی» تا پایان درس «تفکر (۲) تصمیم‌گیری») صفحه‌های ۸۸ تا ۱۵۷

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: _____ شماره داوطلبی: _____

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	درس	از شماره	تا شماره	تعداد سؤال	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	زوج درس ریاضی و آمار	ریاضی و آمار دهم	۱	۱۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	۸۰ سؤال ۹۰ دقیقه
		ریاضی و آمار یازدهم	۱	۱۰			
۲	زوج درس زبان و ادبیات فارسی	علوم و فنون ادبی دهم	۱۱	۲۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	
		علوم و فنون ادبی یازدهم	۱۱	۲۰			
۳	زوج درس علوم اجتماعی	جامعه‌شناسی دهم	۲۱	۳۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		جامعه‌شناسی یازدهم	۲۱	۳۰			
۴	زوج درس زبان عربی	عربی، زبان قرآن دهم	۳۱	۴۵	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
		عربی، زبان قرآن یازدهم	۳۱	۴۵			
۵	زوج درس تاریخ و جغرافیا	تاریخ و جغرافیای دهم	۴۶	۶۰	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
		تاریخ و جغرافیای یازدهم	۴۶	۶۰			
۶	زوج درس فلسفه و منطق	منطق دهم	۶۱	۷۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		فلسفه یازدهم	۶۱	۷۰			
۷	زوج درس اقتصاد و روان‌شناسی	اقتصاد دهم	۷۱	۸۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		روان‌شناسی یازدهم	۷۱	۸۰			

داوطلب گرامی:

لطفاً در هر درس، از بین سوالات پایه دهم و سوالات پایه یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. توجه داشته باشید که درس‌های «اقتصاد» و «روان‌شناسی» با هم زوج‌درس هستند و باید به یکی از آن‌ها پاسخ بدهید.

Azmoon.kheilisabz.com

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۱ تا ۱۰، از بین سؤالات ریاضی و آمار دهم و ریاضی و آمار یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات ریاضی و آمار دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر ریاضی و آمار، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات ریاضی و آمار یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر ریاضی و آمار، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۳۹ تا ۷۰

ریاضی و آمار دهم

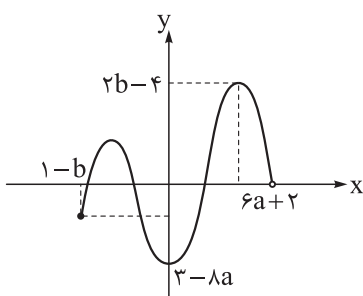
۱- اگر نمایش زوج‌مرتبی $\{(2, a+b), (7, -6), (\sqrt{8}, 10), (2\sqrt{12}/25, b-a)\}$ یک تابع باشد، حاصل $\frac{a^2 + 2b^2}{b^3}$ کدام است؟

۹ (۴)

۸ (۳)

۷ (۲)

۶ (۱)

۲- اگر برد تابع روبه‌رو، محدوده $12 \geq y \geq -1 - b$ باشد، دامنه آن کدام است؟

 $-6 \leq x < 11$ (۱)

 $-7 \leq x < 11$ (۲)

 $-6 \leq x < 13$ (۳)

 $-7 \leq x < 13$ (۴)

۳- تابع خطی f از دو نقطه $A(a, -2a)$ و $B(-a, 2a)$ می‌گذرد. اگر $f(2) + f(5) = 9$ باشد، مجموع طول نقطه A و عرض نقطه B کدام است؟

۹۰ (۴)

۷۵ (۳)

۶۰ (۲)

۴۵ (۱)

۴- تابع خطی $f(x) = mx + h$ با خط $y + 2x = 7$ برخورد ندارد. اگر $f(-1) = 2f(4)$ باشد، مقدار $f(1)$ کدام است؟

-۱۴ (۴)

-۱۲ (۳)

-۱۰ (۲)

-۸ (۱)

۵- نقطه $(m, \frac{11}{4})$ رأس سهمی $y = x^2 - x + n$ است. مقدار $\frac{n}{m}$ کدام است؟

۶ (۴)

-۶ (۳)

۱۲ (۲)

-۱۲ (۱)

۶- سهمی $y = \frac{x^2}{4} + bx - 6$ ، محورهای مختصات را در سه نقطه A ، B و C قطع می‌کند. اگر مساحت مثلث ABC برابر با ۲۴ واحد مربع باشد، b کدام است؟

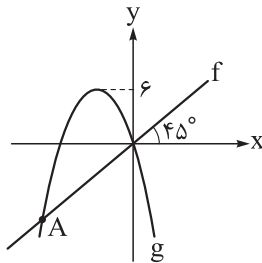
 ± 4 (۴)

 ± 3 (۳)

 ± 2 (۲)

 ± 1 (۱)

محل انجام محاسبات

۷- با توجه به نمودار تابع خطی f و سهمی $g(x) = ax(x+4)$ ، عرض نقطه A کدام است؟

$$\frac{-13}{3} \quad (2) \qquad -4 \quad (1)$$

$$-5 \quad (4) \qquad \frac{-14}{3} \quad (3)$$

۸- نمودار سهمی $f(x) = x^2 - 6x + 2$ و خط $y = ax + b$ در نقاطی به طول‌های ۱ و ۲- متقاطع‌اند. خط در نقطه‌ای با

کدام عرض، محور y ها را قطع می‌کند؟

$$4 \quad (4) \qquad 3 \quad (3) \qquad 2 \quad (2) \qquad 1 \quad (1)$$

۹- در یک مستطیل، طول از ۳ برابر عرض سه واحد کم‌تر است. تابعی که مساحت این مستطیل را بر حسب طول آن

بیان کند، کدام است؟

$$f(x) = \frac{1}{3}x^2 - x \quad (2)$$

$$f(x) = \frac{1}{3}x^2 + x \quad (1)$$

$$f(x) = 3x^2 + 3x \quad (4)$$

$$f(x) = 3x^2 - 3x \quad (3)$$

۱۰- در سهمی $y = -x^2 + 3x + 4$ با دامنه $0 \leq x \leq 4$ ، برد به صورت $m \leq y \leq n$ است. مقدار $n - m$ کدام است؟

$$6/25 \quad (4) \qquad 5/25 \quad (3) \qquad 4 \quad (2) \qquad 2/25 \quad (1)$$

صفحه‌های ۲۲ تا ۵۴

ریاضی و آمار یازدهم

۱- اگر $f = \{(2, a - 3b), (-5, 3a + b), (6, c + 1), (-1, 12 + a)\}$ تابعی ثابت باشد، مقدار c کدام است؟

$$20 \quad (4) \qquad 19 \quad (3) \qquad 18 \quad (2) \qquad 17 \quad (1)$$

۲- اگر f تابعی همانی و $4^{f(2x)+f(x^2)} = 8^{f(2^0)}$ باشد، حاصل $x + 1$ کدام می‌تواند باشد؟

$$\sqrt{33} \quad (4) \qquad \sqrt{31} \quad (3) \qquad \sqrt{30} \quad (2) \qquad \sqrt{29} \quad (1)$$

۳- در تابع $f(x) = \begin{cases} \text{sign}(2x - 8) & x \geq 2 \\ 2x^2 - 1 & -1 < x < 2 \\ -5 & x \leq -1 \end{cases}$ حاصل $f(\frac{-\sqrt{2}}{2}) + f(3) + f(-\pi)$ کدام است؟

$$-4 \quad (4) \qquad -7 \quad (3) \qquad -6 \quad (2) \qquad -5 \quad (1)$$

محل انجام محاسبات

۴- در تابع همانی $f(x) = \frac{ax-b}{2} + \text{sign}(|x|+3)$ ، حاصل $f(a+b)$ کدام است؟

- (۱) صفر (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۵- اگر $\text{sign}(3x-7) = 1$ باشد، حاصل $\text{sign}(12-5x)$ کدام است؟

- (۱) ۱ یا صفر (۲) -۱ یا صفر (۳) ۱ یا صفر یا -۱ (۴) فقط -۱

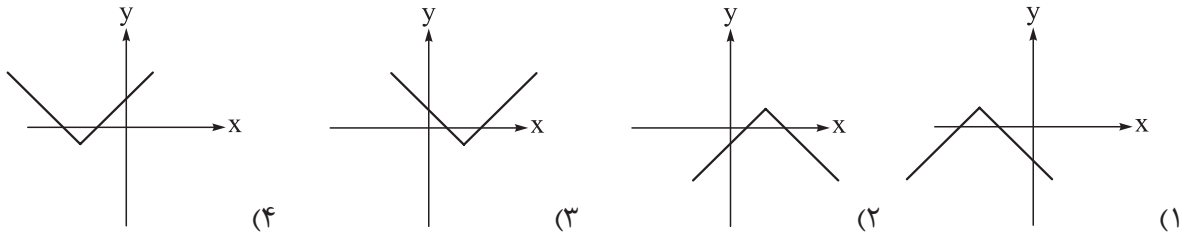
۶- کدام تابع پلکانی است؟ ([]، علامت جزء صحیح است.)

- (۱) $y = |x| - x$ (۲) $y = x|x|$ (۳) $y = [x+1]$ (۴) $y = x - [x]$

۷- اگر $f(x) = [\frac{2}{x}] + [\frac{x^2}{x-1}]$ باشد، مقدار $f(\frac{-9}{4})$ کدام است؟ ([]، علامت جزء صحیح است.)

- (۱) -۱ (۲) -۲ (۳) -۳ (۴) -۴

۸- نمودار تابع $f(x) = \frac{-1}{4} |4-2x| + 1$ به کدام صورت است؟

۹- اگر $f(x) = [x] + [-x] + 2$ با دامنه اعداد صحیح و g تابعی همانی با دامنه $\{2/4, 1, 0, -2\}$ باشد، مجموع اعضای

برد تابع $\frac{f}{g}$ کدام است؟ ([]، علامت جزء صحیح است.)

- (۱) ۱ (۲) -۱ (۳) ۳ (۴) -۳

۱۰- توابع خطی $f(x) = 2x-1$ با دامنه $-6 < x < 4$ و $g(x) = -\frac{x}{4} + 3$ با دامنه $-5 \leq x < 7$ مفروض اند. برد تابع

$f+g$ کدام است؟

- (۱) $-4/5 \leq y < 9$ (۲) $-5/5 \leq y < 8$

- (۳) $-4 \leq y < 8/5$ (۴) $-5 \leq y < 9/5$

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۱۱ تا ۲۰، از بین سؤالات علوم و فنون ادبی دهم و علوم و فنون ادبی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات علوم و فنون ادبی دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر زبان و ادبیات فارسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات علوم و فنون ادبی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر زبان و ادبیات فارسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۴۷ تا ۷۸

علوم و فنون ادبی دهم**۱۱- کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر است؟**

«من مردی دبیرپیشه بودم و از جمله متصرفان در اموال و اعمال سلطانی؛ و به کارهای دیوانی مشغول بودم و مدتی در آن شغل مباشرت نموده، در میان اقران شهرتی یافته بودم.»

- (۱) بهره‌گیری از آرایه‌های ادبی
(۲) آوردن مترادفات
(۳) افزونی کاربرد لغات عربی
(۴) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار

۱۲- همهٔ گزینه‌ها به استثنای گزینه درست است.

- (۱) شیوهٔ بیان هر نویسنده یا شاعر، «سبک شخصی» اوست.
(۲) تقسیم‌بندی بهار از شعر فارسی، بر مبنای حوزهٔ جغرافیایی و تاریخی شعر است.
(۳) سبک شعر و نثر بازگشت ادبی، در تمام طول قرن سیزدهم جریان داشت.
(۴) مطابق نظریهٔ ارسطو، براساس هدف، می‌توان سبک عامیانه و عالمانه را برای شعر در نظر گرفت.

۱۳- آرایه‌های «واج‌آرایی، واژه‌آرایی، موازنه و ترصیع»، به ترتیب در کدام ابیات، یافت می‌شود؟

- (الف) ناز آن سروقدافراخته چندین که کشد؟
(ب) سخن بگوی که پیش لب شکربارت
(ج) شگرشکن است یا سخن‌گوی من است؟
(د) من تحفه جان می‌آورم بهر نثار مقدمش
- (۱) ج - د - ب - الف (۲) ب - د - الف - ج (۳) ب - الف - د - ج (۴) ج - ب - د - الف

۱۴- کدام آرایه در متن زیر به چشم نمی‌خورد؟

«منتّ خدای را عزّ و جلّ که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. هر نفسی که فرو می‌رود مُمدّ حیات است و چون برمی‌آید، مفرّح ذات؛ پس در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمت، شکری واجب.»

(۱) سجع مطرّف (۲) سجع متوازی (۳) ترصیع (۴) واژه‌آرایی

۱۵- غزل زیر از مولانا انتخاب شده است. در کدام بیت از آن، «سجع» دیده می‌شود؟

- (۱) ای در طواف ماه تو ماه و سپهر مشتری
(۲) یارب منم جویمان تو یا خود تویی جویمان من
(۳) ای ماه و من آویخته وی خون هر دو ریخته
(۴) تا پا نباشد زآنک پا ما را به خارستان برد
- ای آمده در چرخ تو خورشید و چرخ چنبری
ای ننگ من تا من منم من دیگرم تو دیگری
چیزی دگر انگیخته نی آدمی و نی پری
تا سر نباشد زآنک سر کافر شود از دو سری

۱۶- در کدام بیت، هجاهای کشیده بیشتری وجود دارد؟

- (۱) بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران
 (۲) دانی که چیست دولت دیدار یار دیدن در کوی او گدایی بر خسروی گزیدن
 (۳) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد ابری که در بیابان بر تشنه‌ای ببارد
 (۴) سودای عشق پختن عqlم نمی‌پسندد فرمان عقل بردن عشقم نمی‌گذارد

۱۷- همه مصراع‌ها از نظر تعداد نشانه‌های هجایی با یکدیگر برابرند، به جز:

- (۱) ولیکن چون عسل بشناخت سعدی (۲) دارم از دنیا دلی اندوهگین
 (۳) مها زورمندی مکن با کهان (۴) آن خشت بود که پرتوان زد

۱۸- با توجه به علامت هجاها، چند مورد از واژه‌ها با حذف همزه تلفظ شده‌اند؟

- کارآموده (_ _ U _)، سرواندام (U _ _ U _)، پلنگ‌افکن (_ _ U _)، راه‌آهن (_ _ _)، دردآلود (_ _ _ U)،
 بادآورده (_ _ _ U)، به‌دست‌آمده (U _ U _ U)
 (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۱۹- بیت کدام گزینه با ابیات دیگر ارتباط معنایی ندارد؟

- (۱) در آن گلشن که عمر باغبان از گل بود کم‌تر زهی غافل که ریزد بر زمین رنگ اقامت را
 (۲) در گلستانی کان گلین خندان بنشست سرو آزاد به یک پای غرامت برخاست
 (۳) چون بوی گل ردای سیاحت فکن به دوش چون سبزه پاشکسته یک بوستان مباحث
 (۴) عجب نیست از گل که خندد به سروی که در این چمن پای در گل نشیند

۲۰- مفهوم بیت زیر از همه ابیات دریافت می‌شود؛ به جز:

- «مروّت نباشد بر افتاده زور برد مرغ دون، دانه از پیش مور»
 (۱) ای توانا دستگیر ناتوان شو در بلا دست مسئول است هر جا خاری اندر پا رود
 (۲) چو تمکین و جاهت بود بر دوام مکن زور بر ضعف درویش عام
 (۳) مکن باور به یک منوال دور زندگانی را به یاد آر ای توانا روزگار ناتوانی را
 (۴) مشو غافل ز حال زیردستان در زبردستی که سر را پاس می‌دارد به زیر پا نظر کردن

۱۱- همه گزینه‌ها از نظر تاریخ ادبیات کاملاً درست هستند؛ به جز:

- (۱) شاعران قرن دهم از جمله کلیم کاشانی تشخیص داده بودند که سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و تخیلی یافته است و با ادامه پایبندی به سنن ادبی نبود می‌شود.
 (۲) شاعران قرن دهم نیازمند پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی بودند و قالب غزل با توجه به نقش و سابقه کاربردش، اجازه جولان بیشتر در این میدان را نمی‌داد.
 (۳) در قرن دهم، از یک سو به دلیل کم‌توجهی و بی‌مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران و از سوی دیگر شاعرانوازی و ادب‌گرایی سلاطین هند، شاعران به دربارهای هند روی آوردند.
 (۴) آشنایی با تفکرات و معارف هندوان کم‌وبیش در تغییر سبک در قرن دهم دخیل بود.

۱۲- توضیحات زیر در معرفی کدام شاعر، دقیق تر است؟

«او را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم. از ویژگی‌های عمده شعر او، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.»

(۱) کلیم کاشانی (۲) محتشم کاشانی (۳) صائب تبریزی (۴) بیدل دهلوی

۱۳- در همه گزینه‌ها آرایه‌های «تشبیه، استعاره و مجاز» همگی دیده می‌شود، به جز:

(۱) چو آید از چمن آن یوسف گل‌پیرهن بیرون
 گل از دنبالش آید چون زلیخا از چمن بیرون
 (۲) حرف شب فراق اگر سرکشم چو شمع
 دود از زبان خامه انشا برآورم
 (۳) دل کز طواف کعبه کویت وقوف یافت
 از شوق آن حریم ندارد سر حجاز
 (۴) به خدا که پرده از روی چو آتش برافکن
 که به اتفاق بینی دل عالمی سپندت

۱۴- در هر سه بیت کدام گزینه آرایه «مجاز» وجود دارد؟

(الف) آرزو در طبع پیران از جوانان است بیش
 در خزان هر برگ چندین رنگ پیدا می‌کند
 (ب) جانِ علوی هوس چاه زنخدان تو داشت
 دست در حلقه آن زلف خم اندر خم زد
 (ج) و آن جا که بحر معنی موج بقا برآرد
 بر کشتی دلبران لنگر چه کار دارد؟
 (د) گر ابر در بهار چمن را کند جوان
 هرگز چو جود تو نبود ابر در بهار
 (ه) به آهن سراسر بپوشید تن
 بدان تا نداند کسش ز انجمن
 (۱) الف - ه - ج (۲) د - ه - ب (۳) ب - الف - ج (۴) د - ج - ه

۱۵- در کدام گزینه هر سه آرایه «تشبیه، استعاره آشکار و مجاز» دیده می‌شود؟

(۱) گشت بیمار که چون چشم تو گردد نرگس
 شیوه تو نشدش حاصل و بیمار بماند
 (۲) هر می لعل کزان دست بلورین بستیم
 آب حسرت شد و در چشم گهربار بماند
 (۳) اگر از پرده برون شد دل من عیب مکن
 شکر ایزد که نه در پرده پندار بماند
 (۴) از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر
 یادگاری که در این گنبد دوار بماند

۱۶- مصراع «نه به زرق آمده‌ام تا به ملامت بروم» با کدام گزینه هم‌وزن است؟

(۱) که من آن مایه ندارم که به مقدار تو باشم
 (۲) تن ما به ماه ماند که ز عشق می‌گدازد
 (۳) به فرازی برسانند سرازیر مرا
 (۴) اگر تاج دهی نستانم

۱۷- وزن کدام مصراع در برابر آن نادرست آمده است؟

(۱) باران اشکم می‌رود وز آبرم آتش می‌جهد (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)
 (۲) ماه کاو از آسمان سازد زمینی (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
 (۳) دل من رای تو دارد سر سودای تو دارد (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
 (۴) تا غمی پنهان نباشد رقتی پیدا نگرده (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

۱۸- کدام ابیات از پایه‌های آوایی همسان تشکیل نشده است؟

الف) بشنو از نی چون شکایت می‌کند
ب) سحرگه عزم بستان کن صبحی در گلستان کن
ج) یا رب تو مرا به روی لیلی
د) پیامی ز من پیش کاووس بر
ه) چون نتوان بی‌کمر میان تو دیدن

از جدایی‌ها حکایت می‌کند
به بلبل می‌برد از گل صبا صد گونه بُشری را
هر لحظه بده زیاده میلی
بگوش که ما را چه آمد به سر
موی میان تو را کمر که پسندد

۱) الف - ج ۲) ب - ه ۳) الف - د ۴) ج - ه

۱۹- در هر سه بیت کدام گزینه مفهومی مشترک وجود دارد؟

الف) هیچ‌کس را تا نگردد او فنا
ب) آن کشیدم ز نوای آتش هجران که چو شمع
ج) چیست معراج فلک؟ این نیستی
د) به جانت ای بت شیرین دهن که همچون شمع
ه) تا نگردي بی‌خبر از جسم و جان

نیست ره، در بارگاه کبریا
جز فنای خودم از دست تو تدبیر نبود
عاشقان را مذهب و دین، نیستی
شبان تیره مرادم فنای خویشان است
کی خبر یابی ز جانان یک زمان

۱) ه - ب - د ۲) د - ب - الف ۳) الف - ج - ه ۴) الف - ه - د

۲۰- همه گزینه‌ها با بیت زیر تناسب مفهومی دارند، به جز:

«جرمی ندارم بیش از این کز جان وفادار توام
۱) گر تو دگری به جای من بگزینی
۲) خواری و آزار بر من، گر به تیغ آید ز تو
۳) نرود پیچ و خم از رشته جانم بیرون
۴) مرا به هیچ بدادی و من هنوز بر آنم

ور قصد آزارم کنی، هرگز نیازم تو را»
من عهد تو نشکنم که مانند تو نیست
خارم اندر دیده گر با گل بیازارم تو را
تا ز تیغ تو چو جوهر نکنم بستر خویش
که از وجود تو مویی به عالمی نفروشم

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۲۱ تا ۳۰، از بین سؤالات جامعه‌شناسی دهم و جامعه‌شناسی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات جامعه‌شناسی دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر جامعه‌شناسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات جامعه‌شناسی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر جامعه‌شناسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۵۱ تا ۹۵

جامعه‌شناسی دهم

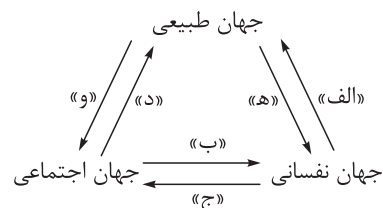
۲۱- به ترتیب، نتیجه «عمل کردن مردم مطابق با آرمان‌ها»، «عدم محدودیت علوم اجتماعی به معنای تجربی آن» و «فعالیت اعضای جهان اجتماعی براساس ارزش‌های آن جهان» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) قلمرو واقعی جهان اجتماعی، به آرمان‌ها نزدیک می‌شود - پدیده‌هایی که در قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی هستند، شناسایی می‌شوند - آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.
- (۲) آرمان‌های اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود - می‌توان درستی یا نادرستی آرمان‌ها را ارزیابی کرد - قلمرو واقعی جهان اجتماعی در ارتباط با لایه‌های عمیق آن شکل می‌گیرد.
- (۳) زمینه تحقق هر چه بیشتر آرمان‌ها فراهم می‌شود - بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای تاریخی آن‌ها شناسایی می‌شود - آرمان‌ها به قلمرو حقیقی جهان اجتماعی وارد می‌شوند.
- (۴) فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه کاهش می‌یابد - امکان داوری درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌ها فراهم می‌شود - آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.

۲۲- ویژگی‌های هویتی بیان‌شده در عبارت‌های زیر، در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

- (الف) گفته‌اند که یوسف را دو چیز بود بر کمال؛ یکی حسن خلقت و دیگری حسن سیرت.
 - (ب) پژوهش‌های روان‌شناسی شواهدی مبنی بر همبستگی دو عامل صبوری و روستایی بودن نشان می‌دهد.
 - (ج) کودکان بر اثر خودخواهی، خطاهای خود را موجه‌تر از خطاهای دیگران می‌دانند.
- (۱) الف) فردی و انتسابی - فردی و اکتسابی / ب) فردی و متغیر - اجتماعی و ثابت / ج) فردی و متغیر - اکتسابی و فردی
 - (۲) الف) انتسابی و ثابت - متغیر و اکتسابی / ب) متغیر و اجتماعی - ثابت و فردی / ج) ثابت و انتسابی - فردی و اکتسابی
 - (۳) الف) انتسابی و متغیر - فردی و متغیر / ب) اکتسابی و فردی - متغیر و اکتسابی / ج) فردی و متغیر - ثابت و انتسابی
 - (۴) الف) فردی و اکتسابی - اکتسابی و اجتماعی / ب) متغیر و اکتسابی - ثابت و انتسابی / ج) اجتماعی و متغیر - فردی و اکتسابی

۲۳- به ترتیب هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام قسمت از نمودار است؟

- برای هر کاری که نیت و اراده آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف و ناتوانی نمی‌شود.
- نگاه اسلام به طبیعت، به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز نمی‌داند.

• امام خمینی (ره) به عنوان یک انسان با تقوا، مسیر جامعه ایران، جهان اسلام و بشریت را تغییر داد.

- (۱) ه - د - ب (۲) الف - د - ج (۳) الف - و - ب (۴) ه - و - ج

۲۴- موارد کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با روش‌های کنترل اجتماعی نادرست و در ارتباط با امر به معروف و نهی از منکر درست است؟

- ۱) روش‌های کنترل اجتماعی، برای پیشگیری و کنترل کژروی‌های اجتماعی اتخاذ می‌شوند - برخی روش‌های آن تبلیغی و برخی دیگر تشویقی و تنبیهی است.
- ۲) شامل مجموعه فعالیت‌هایی است که فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند - شیوه غیررسمی و تنبیهی آن بیشتر در خانواده، همسالان یا به وسیله عموم افراد جامعه انجام می‌شود.
- ۳) هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود - دارای نتایج معنوی و دنیوی و سطوح رسمی و همگانی است.
- ۴) شیوه رسمی تشویق و تنبیه، آثار و نتایج عمیق‌تری دارد - در مواردی همگانی و به عهده همه افراد جامعه است و در برخی موارد وظیفه سازمان‌های حکومتی است.

۲۵- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- جهان اجتماعی با چه هدفی، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد؟
 - آن بخش از هویت که دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند، چه نام دارد؟
 - چرا حقایق از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییر پذیرند؟
- ۱) بقا و تداوم خود - هویت ناآگاهانه - زیرا جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق و باطل بچرخند؛ اما حق و باطل ثابت‌اند.
 - ۲) مشارکت اعضا در جهان اجتماعی - هویت پنهان - زیرا برای جوامع امکان خروج از باطل و پذیرش حق وجود دارد.
 - ۳) مشارکت اعضا در جهان اجتماعی - هویت ناخودآگاه - زیرا حق و باطل بر مدار بینش و گرایش انسان‌ها تغییر نمی‌کند.
 - ۴) بقا و تداوم خود - هویت آگاهانه - زیرا برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.
- ۲۶- به ترتیب، علت «بهبتر انجام دادن اعمال متناسب با فرهنگ توسط افراد»، «قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ» و «مشکل در بازتولید یک فرهنگ» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) اتخاذ روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - سازگاری با فطرت آدمیان - نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی
- ۲) قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ - سازگاری با فطرت آدمیان - کژروی‌های اجتماعی
- ۳) قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ - داشتن ظرفیت‌های منطقی و عقلانی - نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی
- ۴) اتخاذ روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - داشتن ظرفیت‌های منطقی و عقلانی - کژروی‌های اجتماعی

۲۷- کدام یک در ارتباط با فرصت‌ها و محدودیت‌های تغییرات هویتی درست نیست؟

- ۱) جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد. - در یک جهان دینی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.
- ۲) جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است، تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت در اختیار دارند. - در جوامع سکولار، امکان رأی‌دادن به قوانین الهی وجود ندارد.
- ۳) در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، متفاوت است. - جهانی که حول ارزش‌های این جهانی شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد.
- ۴) در جهان اجتماعی سکولار، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار نکند و موجب ظهور و بروز آن‌ها نشود، منع می‌شوند. - جامعه آپارتاید، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی فراهم می‌آورد.

۲۸- ترتیب فرایند تحولات هویتی جهان اجتماعی در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) تعارض فرهنگی ← ناتوانی جهان اجتماعی در سامان دادن به کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود ← فراتر رفتن تغییرات از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی ← بحران هویت فرهنگی
- (۲) تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی ← تزلزل فرهنگی ← ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود ← دگرگونی هویت فرهنگی جهان اجتماعی
- (۳) تزلزل فرهنگی ← ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های خود ← مورد تردید قرار گرفتن آرمان‌های سازنده هویت جهان اجتماعی ← تعارض فرهنگی
- (۴) از دست رفتن ثبات و استقرار ارزش‌های سازنده هویت جهان اجتماعی ← بحران هویت ← کاستی و بن‌بست در هویت فرهنگی جهان اجتماعی ← تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر

۲۹- «تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق» نوعی تعارض فرهنگی در جامعه امروز ایران است؛ یعنی:

- (۱) این مسئله ناشی از کاستی و بن‌بست‌های درونی یک جهان اجتماعی است و به مرگ و کهنوت آن جهان اجتماعی می‌انجامد.
- (۲) این مسئله ناشی از فراتر رفتن تغییرات هویتی از مرزهای مقبول جهان اجتماعی است و اضطراب اجتماعی را به همراه دارد.
- (۳) این مسئله به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی باز می‌گردد و در صورت حل شدن، توسعه فرهنگی را به ارمغان می‌آورد.

(۴) این مسئله ناشی از ناتوانی جهان اجتماعی در پاسخ به نیازهای معنوی افراد است و در نهایت پوچ‌انگاری را به دنبال می‌آورد.

۳۰- درست (د) یا نادرست (ن) بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

- هویت اجتماعی افراد، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی و شغلی متناسب با خود را پدید می‌آورد.
- انسداد اجتماعی، بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های اکتسابی تعیین می‌کنند.
- نگاه دنیوی جهان متجدد به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی در طبیعت را مجاز می‌شمارد.
- آرمان اجتماعی، تحقق وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد و خانواده است.

(۱) ن - ن - د - ن (۲) ن - د - د - ن (۳) د - ن - د - ن (۴) د - د - ن - ن

۲۱- عبارات کدام گزینه در ارتباط با ویژگی‌های جامعه جهانی بعد از ظهور غرب جدید درست است؟

- (۱) سرنوشت تعاملات فرهنگی تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار نمی‌گرفت. - سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غیرغربی را به صورت جوامع پیرامونی در مقابل جوامع مرکزی قرار داد.
- (۲) فرهنگ غرب از سده هفدهم تا بیستم، شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید. - فرهنگ کشورهای غیرغربی در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی متزلزل شد.
- (۳) فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آوردند. - نظامی در سطح جهان با عنوان نظام نوین جهانی پدید آمد که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی درآورد.
- (۴) اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت. - فرهنگ‌های مختلف می‌توانند از مرزهای جغرافیایی خود صرفاً از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای علمی و معرفتی عبور کنند.

۲۲- در ارتباط با تحولات اقتصادی و سیاسی نظام نوین جهانی، کدام یک نادرست است؟

- ۱) تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده ← از بین رفتن قدرت چانه‌زنی کشورهای استعمارزده در اقتصاد جهانی ← وابستگی کشورهای استعمارزده به جوامع استعمارگر
- ۲) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده ← نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی ← تداوم انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی
- ۳) نیاز کشورهای غربی به بازارهای مصرف جوامع غیرغربی ← انتقال برخی صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده ← کاهش فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی
- ۴) اقتصاد تک‌محصولی کشورهای استعمارزده ← وابستگی کشورهای استعمارزده به جوامع استعمارگر ← فراهم شدن امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای جوامع استعمارگر

۲۳- پیامد هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- فقدان منابع و امکانات لازم کشورهای غیرغربی برای حفظ استقلال فرهنگی خود
- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی
- خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی در مقابل غرب

- ۱) تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی - تأثیر عمیق در توزیع فرهنگ غرب - از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی
- ۲) آسیب‌پذیری بیشتر کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته در برابر امپراتوری فرهنگی - محروم‌ماندن فرهنگ‌ها از علم مبتنی بر بنیان‌های معرفتی دینی - فراگیری عناصر فرهنگی دیگر بدون تحقیق و گزینش
- ۳) تزلزل هویت فرهنگی جوامع غیرغربی - شکل‌گیری علوم انسانی بر پایه بنیان‌های هستی‌شناسی، انسان‌شناسی و معرفت‌شناسی غرب پس از رنسانس - برخورد استعماری غرب با جوامع غیرغربی
- ۴) از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی - بازنگری فرهنگ‌های دینی از منظر فرهنگ غرب - به دست گرفتن مدیریت انتقال فرهنگ در چارچوب اهداف جغرافیایی و سیاسی

۲۴- عبارت درست در ارتباط با مفاهیم «لیبرالیسم اولیه»، «سوسیالیسم» و «کمونیسم» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانست. - مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیست بود. - برخلاف رویکرد سرمایه‌داری، به مالکیت خصوصی قائل نیست.
- ۲) بیشتر رویکرد فردی و اقتصادی داشت. - جامعه آرمانی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سوسیالیستی عبور می‌کرد. - دیدگاه‌های پایبند به اندیشه‌های سیاسی مارکس را گویند.
- ۳) در مقابل فردگرایی کمونیست، رویکردی جامعه‌گرا محسوب می‌شد. - رویکردی جامعه‌گراست که به مالکیت خصوصی به صورت نسبی قائل است. - به مالکیت خصوصی معتقد است، اما آن را مطلق نمی‌داند.
- ۴) به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود. - به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی آن را مطلق نمی‌داند. - راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.

۲۵- به ترتیب پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- چه عاملی موجب شد سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نشود؟
- در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، کشورهای غربی با چه هدفی از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده کردند؟

• چالش بین بلوک شرق و غرب، دارای چه خصوصیت و ماهیتی بود؟

- (۱) تشکیل بازارهای مشترک منطقه‌ای - جدایی رسمی دولت‌ها از دین - از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آیند.
- (۲) پدید آمدن شرکت‌های چندملیتی - دسترسی به بازار مصرف کشورهای غیرغربی - هر دو بلوک شرق و غرب، درون جامعه‌آپارتاید غرب شکل گرفتند.
- (۳) شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی - تأمین منافع اقتصادی - از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی دو بخش متفاوت از جهان را در بر می‌گرفت.
- (۴) تجمع رسانه در دست صاحبان ثروت - انتقال ثروت به جوامع اروپایی - چالشی منطقه‌ای نبود؛ بلکه چالشی جهانی بود.

۲۶- هر یک از مفاهیم «عارضی و تحمیلی بودن جنگ در جوامع غربی»، «نقد لیبرالیسم اولیه»، «توجیه عملیات نظامی غرب در برابر مقاومت کشورهای غیرغربی» و «سلب حق حیات فقرا» در نظریات کدام اندیشمند مطرح شده است؟

- (۱) هانتینگتون - مارکس - آگوست کنت - مارکس
- (۲) آگوست کنت - آیزایا برلین - هانتینگتون - مالتوس
- (۳) هانتینگتون - مالتوس - آیزایا برلین - لرد جان راسل
- (۴) آگوست کنت - مارکس - هانتینگتون - دیوید ریکاردو

۲۷- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب بیانگر کدام اصطلاح یا نظریه در نام‌گذاری تقابل کشورهای غنی و فقیر است؟

- کشورهای غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.
- چالش و نزاع، علاوه بر ابعاد اقتصادی، به ابعاد فرهنگی نیز مربوط است.
- کشورهای پیشرفته، الگوی سایر کشورها هستند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را تداوم بخشند.

(۱) توسعه‌یافته و در حال توسعه - استعمارگر و استعمارزده - جهان اول، دوم و سوم

(۲) استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و عقب‌مانده - مرکز و پیرامون

(۳) شمال و جنوب - جهان اول، دوم و سوم - استعمارگر و استعمارزده

(۴) مرکز و پیرامون - استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و در حال توسعه

۲۸- به ترتیب، علت پیدایش هر یک از وضعیت‌های زیر کدام است؟

• آشکارشدن پیامدهای جهانی بحران‌های منطقه‌ای

• پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا

• تعطیلی کارخانه‌ها و بیکاری کارگران

(۱) اثرگذاری بحران‌های جهانی در تمامی جوامع - افزوده‌شدن بر دامنه بحران‌های اقتصادی - کاهش قدرت خرید مصرف‌کنندگان

(۲) توسعه صنعت ارتباطات - تمرکز بحران‌های اقتصادی بر اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد - بحران‌های زیست‌محیطی

(۳) شکل‌گیری اقتصاد جهانی - انتقال فشار ناشی از بحران‌های اقتصادی به اقشار ضعیف - از دست رفتن بازار فروش

تولیدکنندگان

(۴) کاهش اهمیت مرزهای سیاسی - همیشگی و مستمر بودن چالش فقر و غنا - اختلال در نظام اقتصادی جامعه

۲۹- در بحران معرفتی جدید غرب:

- ۱) با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم مدرن زیر سؤال رفت و آشکار شد که علم تجربی غربی، تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.
- ۲) تردید در مبانی علوم تجربی غربی، به افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن و هم‌چنین ناسازگاری ابعاد معرفتی با ابعاد اقتصادی و سیاسی غرب انجامید.
- ۳) با آشکار شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی، علم از داوری ارزشی دست برداشت و با تردید در فلسفه روشنگری غرب، علم به امور طبیعی محدود شد.
- ۴) بهره‌برداری از شهود آباء کلیسا و کتاب مقدس مورد تردید قرار گرفت و به جای آن شناخت حسی و تجربی تنها راه شناخت علمی قلمداد شد.

۳۰- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

- اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی طی قرن بیستم به پوچ‌گرایی، ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.
- در کشورهای سوسیالیستی، طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس قدرت، بلکه بر مدار ثروت سازمان می‌یافت.
- طرف‌های درگیر جنگ‌های جهانی، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، پروتستانتیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند.
- هویت‌های جدیدی که دولت - ملت‌های جدید برای مناطق استعماری ایجاد کردند، دینی و معنوی بود.

۱) د - د - د - د - ن ۲) ن - ن - ن - د ۳) د - ن - ن - د ۴) د - ن - ن - ن

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۳۱ تا ۴۵، از بین سؤالات عربی، زبان قرآن دهم و عربی، زبان قرآن یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات عربی، زبان قرآن دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر عربی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات عربی، زبان قرآن یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر عربی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۴۷ تا ۸۲

عربی، زبان قرآن دهم

• عین الأنسب في ترجمة العبارات من أو إلى العربية (۳۱-۳۶):

۳۱- ﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ﴾:

(۱) آیا مردم را به نیکی امر کرده و خودتان را فراموش می‌کنید؟!

(۲) آیا نیکی را به مردم دستور می‌دهید ولی خودتان فراموش می‌کنید؟!

(۳) آیا مردم را به نیک‌بودن امر می‌کنید ولی خودتان آن را فراموش می‌کنید؟!

(۴) آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دادید و خودتان فراموش می‌کردید؟!

۳۲- «كثيرٌ من البلاد المجاورة لإيران قامت بتعريف معالمها الثقافية على العالمين ليُشجّع السائحون لزيارتها!»:

(۱) بسیاری از کشورهای همسایه ایرانند اقدام به معرفی آثار فرهنگی خود به گردشگران کردند تا جهانیان را به دیدن آن‌ها تشویق کنند!

(۲) بیشتر کشورهای همسایه ایران جهانیان را با آثار باستانی خود آشنا کرده‌اند تا بتوانند گردشگران را به دیدن آن‌ها تشویق نمایند!

(۳) بسیاری از کشورهای همسایه ایران به معرفی آثار فرهنگی خود به جهانیان پرداختند تا گردشگران به دیدن آن‌ها تشویق شوند!

(۴) بسیاری از کشورهای همسایه ایران با اقدام به معرفی آثار فرهنگی خود به جهانیان باعث تشویق گردشگران به دیدن آن‌ها شده‌اند!

۳۳- «الحيواناتُ قد تستعين بغرائز تملكها حتى تدلَّ البشر على أن يكشف بعض أسرار العالم الرائعة!»: حيوانات...

(۱) گاهی با غریزه‌هایی که در اختیار دارند به انسان‌ها کمک می‌کنند که برخی از رازهای این دنیای جالب را کشف نمایند!

(۲) گاهی با کمک گرفتن از غریزه‌هایی که دارند بشر را راهنمایی می‌کنند تا بعضی اسرار جالب جهان را کشف کند!

(۳) با غریزه‌هایی که دارند گاهی به انسان یاری می‌کنند تا بتواند بعضی از رازهای جهان جالب را کشف کند!

(۴) از غریزه‌هایی که دارند گاهی کمک می‌گیرند تا بشر را راهنمایی کنند که برخی رازهای جالب دنیا را کشف نماید!

۳۴- «استهلاك مواد التجميل الكيماوية يسبب الأمراض الجلدية لأن أكثرها أنتجت من النفط الذي تُصنَع منه الأسمدة و مبيدات الحشرات!»:

(۱) مصرف کردن مواد آرایشی و شیمیایی باعث بیماری‌های پوست می‌شود زیرا بیشتر آن‌ها از نفتی تولید شده‌اند که از آن کودها و حشره‌کش‌ها را می‌سازند!

(۲) مصرف مواد شیمیایی برای آرایش عامل بیماری‌های پوستی است چون بیشترشان را از نفت تولید کرده‌اند که سموم و حشره‌کش‌ها از آن ساخته می‌شوند!

(۳) مصرف مواد آرایشی شیمیایی باعث بیماری‌های پوستی می‌شود زیرا بیشتر آن‌ها از نفتی تولید شده‌اند که کودها و حشره‌کش‌ها از آن ساخته می‌شوند!

(۴) مصرف مواد آرایشی شیمیایی سبب بیماری‌های پوستی می‌شود چون بیشتر آن‌ها از نفت تولید می‌شوند که سموم و حشره‌کش‌ها هم از آن ساخته شده‌اند!

۳۵- عین الصّحیح:

- ۱) تقلیل إنتاج النَّفط یرفع سعر البنزين في البلاد الصناعیة: قیمت بنزین در کشورهای صنعتی با کاهش تولید نفت بالا می‌رود!
- ۲) هذه أدویة لا یجوز بیعها بدون وصفة لأنّها نادرة: این داروها خریدشان بدون نسخه جایز نیست چون آن‌ها کمیاب هستند!
- ۳) من واجبات کلّ من المواطنين الحفاظ علی التراث الریفیّ: مراقبت از میراث روستایی از تکالیف همه هموطنان است!
- ۴) یرى نموّ ملحوظ في استخدام الحاسوب في الأمور البومیة: رشد چشمگیری در به‌کارگیری رایانه در کارهای روزمره دیده می‌شود!

۳۶- «وقت شام از هفت‌ونیم تا یک ربع به ده است!»:

- ۱) دوامّ العشاء من السّابعة و النّصف حتّى الحادیة عشرة إلاّ ربعاً!
- ۲) موعد الغداء من السّابعة و النّصف حتّى العاشرة إلاّ ربعاً!
- ۳) موعد العشاء من السّابعة و النّصف حتّى العاشرة إلاّ ربعاً!
- ۴) دوامّ الغداء من السّابعة و النّصف حتّى العاشرة و الرّبع!

• اقرأ النّصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة (۳۷-۳۹) بما یناسب النّصّ:

الشباب الذين كانوا يلعبون كرة القدم في شكلها الجديد في المدارس الإنجليزية لا يظنون أبداً أنّ هذه اللعبة الجماعية ستصبح يوماً أكبر رياضة في العالم و تخلب قلوب الكثير من معجبين يحبونها حيث يضحكون أو يبكون مع كل مباراة. أو أن تصبح كرة القدم هي الطريقة الوحيدة لإنقاذ بعض الأطفال المساكين من الجوع في البرازيل أو إفريقيا. نعلم أنّ كرة القدم كانت لها أشكال قديمة تلعب في الصين. تلعب كرة القدم في مبارياتها الرسمية بفريقيين يتشكّل كلٌّ منهما من أحد عشر لاعباً و لها مسابقات متنوّعة منها مباريات تُقام بين الفرق داخل الدّول و الأخرى تُقام بين فرق من دّول مُختلفة.

۳۷- عین الصّحیح:

- ۱) كرة القدم كانت أكبر رياضة من قديم الزّمان حتّى الآن!
- ۲) لا تمكن إقامة مباراة كرة القدم بأقلّ من أحد عشر لاعباً!
- ۳) الصّينيون أوّل من لعبوا كرة القدم في شكلها الجديد!
- ۴) لكرة القدم معجبون كثيرون تراهم في كلّ نقاط العالم!

۳۸- عین الخطأ:

- ۱) التلاميذ الإنجليزيون هم الذين جعلوا كرة القدم لعبة عالمية!
- ۲) لا يُنقذ بعض الأطفال الفقراء من الفقر و الجوع إلاّ بكرة القدم!
- ۳) متفرّجو مباراة القدم قد يتأثرون من نتائجها تأثراً كبيراً!
- ۴) هناك اثنان و عشرون لاعباً في كلّ مباراة رسمية لكرة القدم!

۳۹- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الإِعْرَابِ «الشَّبَاب - تَخْلَب - الْمَسَاكِين - تُلْعَب»

- (۱) الشَّبَاب: اسم - جمع تكسير و مفرده «الشاب» (على وزن «فاعل») / مبتدأ و مرفوع بالضمّة
- (۲) تَخْلَب: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - ليس له حرف زائد - لازم - معرب / مفعوله «قلوب» و منصوب
- (۳) المساكين: جمع تكسير و مفرده «المسكين» - معرب / مضاف إليه و مجرور بالياء
- (۴) تُلْعَب: مضارع - للغائبه - مجرد ثلاثي - مجهول - مبني / فعل و فاعله محذوف

• عَيْنِ الْجَوَابِ الصَّحِيحِ فِي الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ:

۴۰- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) تَسْتَطِيعُ الْبَوْمَةُ أَنْ تُدِيرَ رَأْسَهَا مِئْتَيْنِ وَ سَبْعِينَ دَرَجَةً!
- (۲) يَمْتَلِكُ الْعُرَابُ صَوْتًا رَفِيعًا قَدْ يُحَدِّثُ بِهِ بَقِيَّةَ الْحَيَوَانَاتِ!
- (۳) قَدْ أَنْشَدَ شَاعِرَانِ كَبِيرَانِ قَصِيدَتَيْنِ عِنْدَ مُشَاهَدَتِهِمَا إِيْوَانَ كِسْرَى!
- (۴) يُنْقَلُ التَّفْطُّ مِنَ الْآبَارِ أَوْ الْمَوَائِي إِلَى الْمَصَافِي عَبْرَ الْأَنْبِيِبِ!

۴۱- عَيْنِ الْأَقْرَبِ مِنْ مَفْهُومِ هَذِهِ الْعِبَارَةِ: «الدَّهْرُ يَوْمَانِ: يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ»

(۱) هر غم که ز عشق یار می بینم	از گردش روزگار می بینم
(۲) کوآن کسی که کردشکایت ز روزگار	تا بنگرد به روز من و روزگار من
(۳) غم از گردش روزگار مدار	که بی ما بگردد بسی روزگار
(۴) دوران روزگار به ما بگذرد بسی	گاهی شود بهار و دگر گره خزان شود

۴۲- عَيْنِ عِبَارَةٍ جَاءَ فِيهَا الْخَبْرُ مِنْ نَوْعَيْنِ:

- (۱) جمال العلم نشره و ثمرته العمل به!
- (۲) كهف علي صدر في همدان و هو من أطول الكهوف المائية!
- (۳) البريد إدارة لتسليم الرّسائل و استلامها و الجمعة يوم استراحة الموظّفين!
- (۴) اللّون البنفسجي لغرفة التّوم يهدئ الأعصاب و الأبيض لون الهدوء!

۴۳- عَيْنِ اسْمًا مَنْصُوبًا بِالْيَاءِ:

- (۱) هناك صناعات يدويّة رائعة في إيران لجذب السّائحين!
- (۲) نرى في إصفهان الدّين جاؤوا لزيارة معالم هذه المدينة الأثريّة!
- (۳) هذه لوحات تحذيريّة تُحذّر المواطنين من حفر الأرض!
- (۴) لا أقدر أن أعطيك أمبسييلين لأنّه ما عندك وصفة!

۴۴- عَيْنِ مَا فِيهِ «نَائِبُ الْفَاعِلِ»:

- (۱) ينقل التّفطّ بالتأقلاّت من المصافي إلى محطّات الوقود!
- (۲) استخراج التّفطّ في بعض الأوقات يستغرق وقتاً طويلاً!
- (۳) يحفر العمالُ بئراً و يصعد التّفطّ بواسطة أنبوب طويل!
- (۴) الإنسان من قديم الزّمان يستفيد من التّفطّ لمعالجة الأمراض الجلديّة!

۴۵- عین الصّحیح فی تبدیل العبارة إلى المجهول: «يَفْتَحُ مُدِيرُ الْمَدْرَسَةِ أَبْوَابَ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!»

(۱) يَفْتَحُ أَبْوَابَ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!

(۲) تُفْتَحُ أَبْوَابُ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!

(۳) تُفْتَحُ أَبْوَابُ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!

(۴) يَفْتَحُ أَبْوَابُ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!

صفحه‌های ۴۷ تا ۹۰

عربی، زبان قرآن یازدهم

• عین الأنسب فی ترجمة العبارات من أو إلى العربيّة (۳۱-۳۶):

۳۱- ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي الزَّجَاةِ...﴾:

(۱) خداوند روشنی آسمان‌ها و زمین است، نور او همچون چراغدان است که در او چراغی است و آن چراغ درون شیشه‌ای است!

(۲) خداست که نور آسمان‌ها و زمین است، مثال نورش آن چراغدانی که در آن چراغی است و این چراغ نیز درون یک شیشه است!

(۳) خداوند روشنایی آسمان‌ها و زمین است، مثال روشنی او، شبیه چراغدانی است که در آن چراغی است و آن چراغ در شیشه است!

(۴) الله روشنی آسمان و زمین است، روشنی او به چراغدانی شباهت دارد که درونش چراغی هست و این چراغ درون شیشه است!

۳۲- «صَفْحَاتٌ وَجْهَكَ الْحَزِينِ تُظْهِرُ مَا أَضْمَرْتَ فِي قَلْبِكَ فَعَلَيْكَ أَنْ لَا تَحْزَنِي عَلَيَّ مَا فَاتَكَ!»:

(۱) تمام چهره‌ات غمگین است و نشان می‌دهد آن چه را که در قلبت پنهان است، تو نباید برای چیزی که از دستت رفته غمگین شوی!

(۲) همه‌جای صورت غمگینت چیزهایی را که در قلبت پنهان کرده‌ای بروز می‌دهد، تو نباید برای آن چه از دستت رفته ناراحت شوی!

(۳) تمام صورتت پر از غم است و چیزهایی را که در دلت پنهان کردی آشکار می‌کند ولی برای چیزی که از دست داده‌ای ناراحت نشو!

(۴) تمام چهره ناراحت تو آن چه را که در دلت پنهان شده ظاهر می‌کند ولی تو نباید برای چیزهایی که از دست می‌رود غصه بخوری!

۳۳- «لِنَسْرَعِ لِإِعَانَةِ الضُّعْفَاءِ عَلَى شِدَائِدِ الدَّهْرِ وَ لَا تَرَدُّ مِنْ يَأْتِينَا خَائِبًا لِأَنَّ هَذِهِ مِنْ صِفَاتِ الْمُؤْمِنِينَ!»:

(۱) برای یاری ضعیفان در برابر سختی‌های روزگار باید بشتابیم و کسی را که نزد ما می‌آید ناامیدانه برنگردانیم چه این‌ها از صفات مؤمنان است!

(۲) باید به سرعت به ناتوانان در برابر دشواری‌های روزگار کمک کنیم و کسی را که نزد ما آمده ناامید برنگردانیم زیرا این‌ها از صفات مؤمنان است!

(۳) برای کمک کردن ناتوانان در دشواری‌های روزگار می‌شتابیم و کسی را که پیش ما می‌آید ناامید برنگردانیم زیرا این‌ها صفات مؤمنان است!

(۴) باید برای یاری به ضعیفان مقابل سختی روزگار بشتابیم و کسی را که پیش ما می‌آید ناامید برنگردانیم برای این‌که این صفت مؤمنان است!

۳۴- «المفردات التي تُسمِّيها «مُعَرَّبَةٌ» هي الكلمات التي دخلتِ اللُّغة العربيَّة و تَغَيَّرت أوزانُها وفقاً للسان العرب!»:

- ۱) کلماتی که «عربی شده» نامیده می شوند همان کلماتی هستند که وارد زبان عربی شده و وزنهای آنها را براساس زبان عربها عوض کرده اند!
- ۲) واژگانی که آنها را «عربی شده» می نامیم همان کلماتی هستند که در زبان عربی وارد شده و وزن هایشان براساس زبان عربها تغییر کرده است!
- ۳) کلماتی که ما آنها را «عربی شده» می نامیم در واقع کلمات وارد شده به زبانی عربی هستند و وزنشان براساس گویش عربها تغییر کرده است!
- ۴) واژگانی که «عربی شده» نامیده ایم همان کلماتی هستند که به زبان عربی وارد شده اند ولی وزن هایشان براساس لهجه عربی دچار تغییر شده است!

۳۵- عَيِّن الصَّحِيح:

- ۱) يُعْجِبُنِي سَوَارٌّ عَنِّيٌّ أَعْطَيْتَنِي جَدَّتِي عِنْدَ طِفُولَتِي: از دست بند کهنه ای خوشم می آید که مادر بزرگم در کودکی ام به من داده بود!
- ۲) كَادَ الشَّابُّ أَنْ يَكْذِبَ وَلَكِنْ اِمْتَنَعَ عَنْهُ لَوْفَاءَهُ بِالْعَهْدِ: جوان شروع کرد به دروغ گفتن ولی برای وفای به عهدش از آن خودداری کرد!
- ۳) اِعْلَمُ أَنَّ نَفْسًا لَا تَشْبَعُ تَبَعْدَ عَنكَ مَا فِيهِ رَضَى اللَّهُ: بدان نفسی که سیر نمی شود چیزی را که در آن خشنودی خداست از تو دور می سازد!
- ۴) ﴿أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ﴾: آیا نمی دانند که تنها خداست که توبه را از بندگان خود می پذیرد!؟

۳۶- «دخترت دارد مدرک رایانه می گیرد تا در یک شرکت کار کند!»:

- ۱) كانت بنتك تأخذ شهادة في الحاسوب حتى تعمل في الشركة!
- ۲) ابنتك كادت تأخذ شهادة في الحاسوب و تعمل في شركة!
- ۳) تكاد ابنتك تأخذ شهادة في الحاسوب لكي تعمل في شركة!
- ۴) بنتك كانت قد أخذت شهادة في الحاسوب لتعمل في الشركة!

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۷-۳۹) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

الشَّبَابُ الَّذِينَ كَانُوا يَلْعَبُونَ كُرَةَ الْقَدَمِ فِي شَكْلِهَا الْجَدِيدِ فِي الْمَدَارِسِ الْإِنْجِلِيزِيَّةِ لَا يَظُنُّونَ أَبَدًا أَنَّ هَذِهِ اللَّعْبَةَ الْجَمَاعِيَّةَ سَتُصْبِحُ يَوْمًا أَكْبَرَ رِيَاضَةٍ فِي الْعَالَمِ وَ تَخْلِبُ قُلُوبَ الْكَثِيرِ مِنْ مُعْجِبِينَ يَحِبُّونَهَا حَيْثُ يَضْحَكُونَ أَوْ يَبْكُونَ مَعَ كُلِّ مَبَارَاةٍ. أَوْ أَنَّ تُصْبِحَ كُرَةَ الْقَدَمِ هِيَ الطَّرِيقَةُ الْوَحِيدَةُ لِإِنْقَاذِ بَعْضِ الْأَطْفَالِ الْفُقَرَاءِ مِنَ الْفَقْرِ فِي الْبِرَازِيلِ أَوْ إِفْرِيقِيَا. لِنَعْلَمُ أَنَّ كُرَةَ الْقَدَمِ كَانَتْ لَهَا أَشْكَالٌ قَدِيمَةٌ تَلْعَبُ فِي الصِّينِ. تُلْعَبُ كُرَةَ الْقَدَمِ فِي مَبَارَاتِهَا الرَّسْمِيَّةِ بِفَرِيقَيْنِ يَتَشَكَّلُ كُلُّ مِنْهُمَا مِنْ أَحَدِ عَشَرَ لَاعِبًا وَ لَهَا مَسَابِقَاتٌ مُتَنَوِّعَةٌ مِنْهَا مَبَارَاةَاتٌ تُقَامُ بَيْنَ الْفِرَقِ دَاخِلِ الدَّوَلِ وَ الْآخَرَى تُقَامُ بَيْنَ فِرَقٍ مِنْ دَوْلٍ مُخْتَلَفَةٍ.

۳۷- عَيِّن الصَّحِيح:

- ۱) كرة القدم كانت أكبر رياضة من قديم الزمان حتى الآن!
- ۲) لا تمكن إقامة مباراة كرة القدم بأقل من أحد عشر لاعباً!
- ۳) الصينيون أول من لعبوا كرة القدم في شكلها الجديد!
- ۴) لكرة القدم معجبون كثيرون نراهم في كل نقاط العالم!

۳۸- عین الخطأ:

- (۱) التلاميذ الإنجليزيون هم الذين جعلوا كرة القدم لعبة عالمية!
- (۲) لا يُنقذ بعض الأطفال الفقراء من الفقر والجوع إلا بكرة القدم!
- (۳) متفرّجوا مباراة القدم قد يتأثرون من نتائجها تأثراً كبيراً!
- (۴) هناك اثنان وعشرون لاعباً في كلّ مباراة رسمية لكرة القدم!

۳۹- عین الصحيح في التحليل الصرفي و الإعراب «المدارس - لا يظنون - إنقاذ - يتشكّل»

- (۱) المدارس: جمع تكسير و مفرد «مدرسة» - اسم مكان - نكرة - معرب / موصوف و صفته: «الإنجليزية»
- (۲) لا يظنون: مضارع - للغائبين - مجرد ثلاثي (حروفه الأصلية: ظ ن ن) - معلوم / فعل و فاعل و الجملة فعلية
- (۳) إنقاذ: اسم - مفرد مذكر - مصدر مزيد ثلاثي (من «أنقذ، يُنقذ») - مبني / مجرور بالكسرة بحرف الجرّ
- (۴) يتشكّل: فعل مضارع - للمفرد المذكر - مزيد ثلاثي من باب تفعيل / فعل مع فاعله «كلّ» يصف «فريقين»

• عین الجواب الصحيح في الأسئلة التالية:

۴۰- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) الإمتحانات تُساعدُ الطلابَ على تعلّمِ دروسهم فليعلموا ذلك!
- (۲) ذهبتُ عندَ موظّفِ الاتصالاتِ لأشترِي شريحةً لجوّالي!
- (۳) لا تغتروا بصلاةِ أحدٍ ولكن اختبروهم عندَ صدقِ الحديث!
- (۴) من أخلاقِ الجاهلِ المُعارضةُ قبلَ أن يفهمَ و الحكمُ بما لا يعلم!

۴۱- عین ما لا يُناسب مفهوم هذه الآية الشريفة: ﴿على الله فليتوكّل المؤمنون﴾:

- (۱) طي ابن مرحله بي همرهی خضر مكن
- (۲) چون تو را نوح است كشتيبان ز طوفان غم مخور
- (۳) دل قوی دار كه بنياد بقا محكم از اوست
- (۴) سفله طبع است جهان بر كرمش تكيه نكن

۴۲- عین ما فيه اسم علم أكثر:

- (۱) شارك الإيرانيون في قيام الدولة العباسية فزاداً نفوذ اللغة الفارسية!
- (۲) للفيروز آبادي مُعجم مشهور باسم القاموس يضمّ مفرداتٍ باللّغة العربية!
- (۳) عمارة خسرو آباد في سنج تَجذب سائحاً كثيرين من جميع مناطق العالم!
- (۴) بعدما سمع عدّي صفات رسول الله جاء إليه و أسلم فأسلمت أخته سفانة!

۴۳- كم صفة جاءت في عبارة «إن رجلاً ندم على أعماله السيئة فجاء إلى رجل فاضل و طلب منه موعظة تمنعه عن ارتكاب المعاصي!»؟

- (۱) واحد (۲) اثنان (۳) ثلاثة (۴) أربعة

۴۴- عین ما لیس فیہ فعل یعادل المضارع الالتزامی الفارسی:

(۱) ﴿لَا یَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾

(۲) ظَنَّ النَّاسَ أَنَّ الشَّابَّ كَذَّابٌ وَیَكْذِبُ مِنْ جَدِیدًا!

(۳) نَصَحْنِی أَبِی أَلَّا أَكْذِبَ أَبَدًا وَ أَلْتَزِمَ بِالصِّدْقِ فِی الْكَلَامِ!

(۴) ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ﴾

۴۵- عین ما یختلف فیہ نوع «اللام»:

(۱) إِحْثٌ عَنْ صَدِیقٍ فَالصِّدِیقُ لِيُنْقِذَكَ مِنْ مُصِیْبَةِ الْجَهْلِ!

(۲) بَعَثَ اللَّهُ أَنْبِیَاءَ كَثِیرِینَ لِيُنْقِذُوا النَّاسَ مِنَ الظُّلْمَاتِ إِلَى التُّورِ!

(۳) لِيُنْقِذَ الْمَرْءَ مِنْ مُصِیْبَةِ الْجَهْلِ عَلَيْهِ أَنْ يَتَحَمَّلَ صُعُوبَةَ التَّعَلُّمِ!

(۴) أَعْطَانَا اللَّهُ نِعْمًا كَثِیرَةً لِنُنْقِذَ الْمَسَاكِینَ مِنَ الْجُوعِ وَ نُطْعِمَهُمَ!

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۴۶ تا ۶۰، از بین سؤالات تاریخ و جغرافیای دهم و تاریخ و جغرافیای یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات تاریخ و جغرافیای دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر تاریخ و جغرافیا، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات تاریخ و جغرافیای یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر تاریخ و جغرافیا، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۳۳ تا ۷۱

جغرافیای دهم

صفحه‌های ۶۱ تا ۱۰۸

تاریخ دهم

۴۶- کدام گزینه از مهم‌ترین رخداد‌های دهه آغازین قرن چهاردهم هجری شمسی به شمار می‌رود؟

- (۱) آغاز کاوش‌های باستان‌شناسان فرانسوی در شوش
- (۲) خوانده‌شدن خط میخی و ترجمه سنگ‌نوشته بیستون
- (۳) پرورش و شروع به کار نسلی تازه از باستان‌شناسان زبده ایرانی
- (۴) خارج‌شدن کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران از انحصار فرانسویان

۴۷- بنا بر شواهد باستان‌شناسی، سکونتگاه‌های کدام مناطق ایران، از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده‌اند؟

- (۱) شوش و چغامیش در خوزستان
- (۲) تل ابلیس کرمان و تپه زاغه قزوین
- (۳) جیرفت و تپه یحیی در استان کرمان
- (۴) شهر سوخته در سیستان و سیلک در کاشان

۴۸- کدام موارد درباره «تمدن ایلام» درست‌اند؟

- (الف) پادشاهان ایلام هرگاه فرصتی به دست می‌آوردند، به سرزمین‌های بین‌النهرین لشکر می‌کشیدند.
 - (ب) روابط فرهنگی ایلامی‌ها با آسیای صغیر و هند، سیاست و تجارت آن‌ها را تحت تأثیر قرار داد.
 - (ج) در دوره ایلام، معماری پیشرفت زیادی کرد و استفاده از آجر در ساخت بناها رایج شد.
 - (د) حکومت ایلام پس از چند قرن سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر بابلی‌ها سقوط کرد.
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «د» - «ج» (۴) «ب» - «الف»

۴۹- کدام گزینه درباره «هووخشتر» درست است؟

- (۱) بزرگ‌ترین فرمانروای مادی بود که شهر هگمتانه یا اکباتان (همدان امروزی) را بنا کرد.
- (۲) سومین پادشاه مادی بود که در نتیجه متحدشدن با بابل، به حاکمیت آشوریان پایان داد.
- (۳) نخستین فرمانروای مادی بود که با تشکیل سپاه منظم و کارآمد، قدرت خود را تثبیت نمود.
- (۴) واپسین پادشاه مادی بود که با عملکرد ضعیف خود، زمینه‌ساز فتح هگمتانه به دست کورش شد.

۵۰- کدام موارد درباره وقایع دوران فرمانروایی اردشیر دوم، پادشاه هخامنشی، درست‌اند؟

- (الف) مصر از سیطره هخامنشیان خارج گشت.
 - (ب) شهر سارد به دست شورشیان آتش زده شد.
 - (ج) ایرانیان در نبرد دریایی سلامیس شکست خوردند.
 - (د) کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت.
- (۱) «ب» - «ج» (۲) «الف» - «ب» (۳) «ج» - «د» (۴) «د» - «الف»

۵۱- چرا شاهان سلوکی بر متصرفات شرقی خویش نظارت و سلطه کامل نداشتند؟

- (۱) جنگ‌های داخلی برای به دست گرفتن قدرت، حکومت آن‌ها را تضعیف کرده بود.
- (۲) از اوایل تشکیل حکومت خود، با جانشینان اسکندر در مصر وارد رقابت و درگیری شدند.
- (۳) در مبارزه، سوارکاری و تیراندازی با کمان، مهارت کم‌تری از جنگاوران قبایل شرق ایران داشتند.
- (۴) نتوانستند با اقوام ایرانی ساکن در مناطق شرقی، حس همزیستی و یگانگی با فرهنگ یونانی ایجاد کنند.

۵۲- فرجام یکی از نبردهای ایران و روم در زمان شاپور یکم ساسانی چه بود؟

- (۱) والریانوس، امپراتور روم، به اسارت درآمد.
- (۲) مسیر تجارت هند و چین به دست رومی‌ها افتاد.
- (۳) با امضای پیمان صلح، آرامش بر روابط طرفین حکمفرما شد.
- (۴) در آغاز، ایرانیان پیروز شدند، اما در پایان، به سختی شکست خوردند.

۵۳- کدام گزینه دربارهٔ تشکیلات اداری و آیین کشورداری ساسانیان درست است؟

- (۱) نظام سیاسی - اداری به دو بخش تشکیلات مرکزی و تشکیلات ساتراپی تقسیم می‌شد.
- (۲) در رأس دیوان‌های اداری، بزرگ‌فرمادار قرار داشت که تحت نظارت مستقیم پادشاه کار می‌کرد.
- (۳) دو مجلس، پادشاه را در ادارهٔ کشور یاری می‌کردند و در تصمیم‌گیری برای جنگ و صلح نقش داشتند.
- (۴) کشور به شکلی غیرمتمرکز اداره می‌شد و ادارهٔ برخی از مناطق به صورت موروثی در اختیار حاکمان محلی بود.

۵۴- کدام موارد دربارهٔ عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران درست‌اند؟

- (الف) بیشترین بارش‌ها در دامنه‌های شمالی البرز و دامنه‌های شرقی زاگرس مشاهده می‌شود.
 - (ب) علت تنوع آب‌وهوایی ایران را می‌توان در سه عامل جغرافیایی مورد بررسی قرار داد.
 - (ج) نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب‌وهوای کشور ما دارای دو اثر متفاوت است.
 - (د) میان عرض جغرافیایی مناطق و دمای هوا در آن‌ها رابطهٔ مستقیم وجود دارد.
- (۱) «ب» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «ج» - «الف» (۴) «د» - «ب»

۵۵- ویژگی‌های آب‌وهوایی منطقهٔ مورد مشاهده در تصویر زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) افزایش بارندگی با افزایش ارتفاع و اختلاف دمای شبانه‌روز
- (۲) میانگین دمای پایین و بارندگی اغلب به صورت برف
- (۳) کاهش دما با افزایش ارتفاع و رطوبت نسبی بالا
- (۴) بارندگی زیاد و اعتدال دما در طول سال

۵۶- کدام گزینه با ویژگی‌های رودهای ایران مطابقت دارد؟

- (۱) بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد و آبدهی رودها در پایان این دوره بیشتر است.
- (۲) رودهای مناطق خشک اگرچه بیشتر طغیانی و اتفاقی‌اند، اما مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف نسبتاً یکسان است.
- (۳) با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها، هر چه از سمت شرق به سمت غرب کشور برویم، از مقدار آب رودها کاسته می‌شود.
- (۴) اگر رودهایی که از کانون‌های فصلی سرچشمه می‌گیرند، در نواحی مرطوب جریان پیدا کنند، مقدار آب آن‌ها بیشتر می‌شود.

۵۷- پاسخ پرسش‌های زیر درباره دریای خزر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) رودی که از جنوب غرب به آن می‌ریزد، چه نام دارد؟

(ب) ارتفاع آن از سطح آب‌های آزاد، چه قدر است؟

(ج) نام آن در نقشه‌های خارجی چیست؟

- (۱) اورال - ۲۸ متر بالاتر - تئیس
(۲) ارس - ۲۸ متر بالاتر - کاسپین
(۳) اترک - ۲۸ متر پایین‌تر - تئیس
(۴) کورا - ۲۸ متر پایین‌تر - کاسپین

۵۸- کدام گزینه درباره دریاچه‌های دائمی ایران درست است و نمونه آن کدام است؟

(۱) در نیمه شمالی کشور قرار دارند. (زریبار)

(۲) برخی آب شور و برخی آب شیرین دارند. (هامون)

(۳) جزء نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور هستند. (مهارلو)

(۴) به صورت آب گرم در قله کوه‌های آتشفشانی قرار دارند. (سبلان)

۵۹- کدام موارد درباره پراکندگی جمعیت در ایران و عوامل مؤثر بر آن درست‌اند؟

(الف) نقشه پراکندگی جمعیت در ایران، پیوسته در حال تغییر است.

(ب) نقش عوامل طبیعی نسبت به گذشته افزایش چشمگیری داشته است.

(ج) تراکم جمعیت در نیمه‌های شمالی و غربی بیشتر از نواحی جنوبی و شرقی است.

(د) پیشینه تاریخی، ناهمواری‌ها، معادن و ... از جمله عوامل طبیعی مؤثر بر این پراکندگی‌اند.

- (۱) «د» - «الف» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ج» - «ب» (۴) «ب» - «د»

۶۰- به ترتیب، چه عاملی سبب «مهاجرت آریایی‌ها از شمال به جنوب دریای خزر» و «مهاجرت سیستانی‌ها به گرگان» شده است؟

(۱) کاهش منابع آب کشاورزی - بروز و تداوم جنگ‌های قومی و مذهبی

(۲) نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی - تصمیم شاه‌عباس صفوی

(۳) هجوم اقوام بیابانگرد - بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند

(۴) سرما و از دست دادن چراگاه‌ها - خشک‌شدن منابع آب

۴۶- واکنش مأمون به حسادت و دشمنی بزرگان عرب نسبت به تسلط خاندان‌های ایرانی بر امور خلافت، چه بود؟

(۱) تغییر مرکز خلافت از مرو به بغداد (۲) اجبار امام رضا (ع) به پذیرش ولایتعهدی

(۳) تغییر رنگ لباس و پرچم عباسیان از سیاه به سبز (۴) خلع فضل بن سهل از مقام وزارت و خانه‌نشین کردن او

۴۷- بر اثر کدام واقعه، عظمت ساسانیان در چشم اعراب فروریخت و باعث تحریک بیشتر آنان برای هجوم به مرزهای ایران شد؟

(۱) تسخیر تیسفون، پایتخت پراوازه ساسانیان و فرار یزدگرد سوم به سوی مرو

(۲) پیروزی رومیان بر ساسانیان و خارج‌شدن شام و سوریه از سلطه حکومت ساسانی

(۳) تسلط یافتن دولت عربی آل منذر (لخمیان) بر حاکمان ساسانی در جنوب کشور عراق کنونی

(۴) شکست خوردن دسته‌ای از سپاهیان ساسانی از قبیله‌های عرب مجاور مرزهای ایران در آبشخور ذوقار

۴۸- «شعوبیان» چه کسانی بودند؟

- ۱) دسته‌ای از سپاه‌جامگان خراسان که به خونخواهی ابومسلم علیه خلافت عباسی سر به شورش برداشتند.
- ۲) گروهی از مسلمانان غیرعرب که ترکیبی از عقاید اسلامی و غیراسلامی مانند زرتشتی، مانوی و مزدکی داشتند.
- ۳) دسته‌ای از ایرانیان که از طریق مقایسه زندگی ایرانیان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند.
- ۴) گروهی از اندیشمندان و ادیبان ایرانی که با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای عباسیان به مخالفت برخاستند.

۴۹- کدام موارد درباره «زبایان»، یکی از سلسله‌های ایرانی مسلمان، درست است؟

- الف) بنیان‌گذار این سلسله با اجازه و تأیید خلیفه عباسی به حکومت رسید.
 - ب) پس از مرگ مرداوید، قلمرو جانشینان وی به گرگان و طبرستان محدود شد.
 - ج) مرداوید با شکست سپاهیان خلیفه عباسی، شهرها و ولایات مختلف ایران را تصرف کرد.
 - د) امیران این سلسله، علی‌رغم اظهار اطاعت به خلیفه، در امور قلمرو خود استقلال کامل داشتند.
- ۱) «د» - «ج» ۲) «ج» - «ب» ۳) «ب» - «الف» ۴) «الف» - «د»

۵۰- کدام گزینه درباره سرنوشت حکومت غزنوی پس از «نبرد دندانقان» درست است؟

- ۱) با تصرف ماوراءالنهر به دست طغرل سلجوقی، حکومت غزنویان فروپاشید.
 - ۲) قلمرو غزنویان تا رود سیحون در شرق و دریای مدیترانه در غرب گسترش یافت.
 - ۳) حکومت غزنویان به مناطقی از سرحدات شرقی ایران و شمال غربی هند محدود شد.
 - ۴) هند به قلمرو غزنویان ضمیمه شد و دین اسلام و زبان فارسی به آن شبه‌جزیره راه یافت.
- ۵۱- علت اولیه تیرگی روابط خوارزمشاهیان و عباسیان در زمان سلطان محمد خوارزمشاه، چه بود؟

- ۱) خلیفه عباسی از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کرد.
- ۲) سلطان محمد برای برانداختن خلافت عباسی به بغداد لشکر کشید.
- ۳) در نبرد خوارزمشاهیان با قراختائیان، خلیفه، جانب ترکان قراختائی را گرفت.
- ۴) سلطان محمد برای مقابله با عباسیان، با علاءالملک ترمذی به عنوان خلیفه بیعت کرد.

۵۲- نخستین اقدام هلاکوخان (نوه چنگیزخان) پس از لشکرکشی به ایران، چه بود؟

- ۱) اتحادیه قبیله‌ای قراقویونلو و آق‌قویونلو را از میان برداشت.
- ۲) با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه به حکومت عباسیان پایان داد.
- ۳) قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه‌های مستحکم آنان از بین برد.
- ۴) به سوی شام یورش برد و در عین جالوت با مملوکان مصر درگیر شد.

۵۳- کدام موارد درباره وضعیت اقتصادی در عصر مغول - تیموری درست است؟

- الف) اقتصاد کشاورزی، برخلاف اقتصاد شهری و تجاری، وضعیت به مراتب بهتری داشت.
- ب) سه گونه مالیات کشاورزی، مالیات بازرگانی و مالیات دامی تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت.
- ج) بخش عمده‌ای از اصلاحات غازان‌خان، به منظور پیشرفت و رونق فعالیت‌های کشاورزی انجام گرفت.
- د) شکلی از زمین‌داری با عنوان اقطاع که در دوره حکومت آل بویه رواج داشت، دوباره گسترش پیدا کرد.

- ۱) «د» - «الف» ۲) «ب» - «د» ۳) «الف» - «ج» ۴) «ج» - «ب»

۵۴- کدام نواحی برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا مناسب تر است؟ چرا؟

- ۱) مناطق بیابانی؛ به خاطر داشتن آسمان صاف و بدون ابر
- ۲) سرزمین‌های کوهستانی؛ به علت ارتفاع بالا و دید نزدیک تر به آسمان
- ۳) نواحی گرم و خشک؛ به خاطر طولانی بودن روز و داشتن ساعت‌های آفتابی زیاد
- ۴) میانه اقیانوس‌ها؛ به علت خالی بودن از سکنه و کاهش خطر ناشی از آزمایش‌ها برای انسان

۵۵- کدام گزینه درباره تصویر زیر درست است؟

- ۱) گسترش فعالیت‌های انسانی، سواحل را در معرض خطر قرار داده است.
- ۲) نصب حفاظ‌های عمودی، از سواحل در مقابل قدرت امواج محافظت می‌کند.
- ۳) زهکشی اراضی ساحلی یکی از مهم‌ترین راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی است.
- ۴) وقوع توفان‌ها و هاریکن‌ها موجب آسیب به سواحل و تخریب تأسیسات ساحلی می‌شود.

۵۶- منظور از «خانواده زبانی» چیست؟

- ۱) گروه بزرگی از زبان‌ها که فرهنگ مشترکی را شکل می‌دهند؛ مانند خانواده زبانی عربی.
- ۲) گروه بزرگی از زبان‌ها که یک ریشه مشترک دارند؛ مانند خانواده زبانی سامیایی - حامیایی.
- ۳) گروهی از زبان‌ها که در یک قلمرو جغرافیایی واحد تکلم می‌شوند؛ مانند خانواده زبانی چینی - تبتی.
- ۴) گروهی از زبان‌ها که تنوع گویش‌ها و تعداد متکلمان در آن‌ها بیشتر است؛ مانند خانواده زبانی هند و اروپایی.

۵۷- کدام موارد به فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم اشاره دارند؟

الف) تولید و بسته‌بندی فرآورده‌های لبنی	ب) آموزش تعمیرات لوازم خانگی در هنرستان
ج) ساخت قطعات یدکی و تجهیزات تعمیر خودرو	د) خرید و فروش میوه و سبزیجات در میادین میوه و تره‌بار
۱) «ب» - «ج»	۲) «الف» - «د»
۳) «ج» - «الف»	۴) «د» - «ب»

۵۸- چرا در پلانتیشن‌ها، خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک زیاد است؟

- ۱) محصولات استوایی، بیش از سایر محصولات کشاورزی، مواد معدنی خاک را مصرف می‌کنند.
- ۲) آبیاری زیاد به منظور سرعت بخشیدن به رشد گیاهان، املاح مفید خاک را می‌شوید.
- ۳) از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی در ابعاد بسیار گسترده استفاده می‌شود.
- ۴) مزارع سالیان متمادی فقط به کشت یک محصول اختصاص می‌یابد.

۵۹- کدام موارد درباره وضعیت اقتصاد جهانی پس از جنگ جهانی دوم درست است؟

- الف) با پیروزی نهضت‌های استقلال طلبانه در نواحی مختلف جهان، دوره نابرابری اقتصادی به سر آمد.
 - ب) یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این دوره، کاهش قدرت و سلطه شرکت‌های چندملیتی بود.
 - ج) کشورهای عقب مانده از نظر علم و فناوری، به فروش منابع و مواد خام ادامه دادند.
 - د) کشورهای سرمایه‌داری، علاوه بر صدور کالا، به صدور سرمایه روی آوردند.
۱) «الف» - «ب»	۲) «ب» - «ج»
۳) «ج» - «د»	۴) «د» - «ب»

۶۰- «مناطق آزاد تجاری» با چه هدفی ایجاد می‌شوند؟

- ۱) توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن
- ۲) حذف یا کاهش تعرفه‌های تجاری بین کشورهای منطقه
- ۳) جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی به منظور افزایش رفاه مردم کشور
- ۴) محدودیت یا ممنوعیت صادرات و واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۶۱ تا ۷۰، از بین سؤالات منطق دهم و فلسفه یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات منطق دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر فلسفه و منطق، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات فلسفه یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر فلسفه و منطق، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۳۹ تا ۷۱

منطق دهم

۶۱- «پلیس طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد، از آن‌جا که بر سر تمام چهارراه‌های تهران دوربین نصب شده است، هرگونه عبور از چراغ قرمز، مانند سرعت بالا در معابر، مشمول جریمه و منظورشدن نمره منفی برای راننده می‌شود.» مخاطبین این پیام با کدام نوع از استدلال روبه‌رو هستند؟

(۱) استنتاج بهترین تبیین (۲) استقرای تمثیلی (۳) استقرای تعمیمی (۴) قیاس

۶۲- در کدام گزینه استقرای تمثیلی وجود دارد؟

(۱) در کوی تو مشهورم و از روی تو محروم
گرگ دهن‌آلوده یوسف‌ندریده
(۲) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد؟
ابری که در بیابان بر تشنه‌ای بیبارد
(۳) با بدان کم نشین که صحبت بد
گرچه پاکی تو را پلید کند
(۴) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن
من خودبه‌چشم خویشتن دیدم که جانم می‌رود

۶۳- در رابطه با استقرای تعمیمی کدام گزینه نادرست است؟

(۱) نسبت نمونه‌ها به جامعه آماری مهم‌تر از تعداد آن‌ها است.
(۲) در استقرای تعمیمی با بررسی یک کل تصادفی، نتیجه‌ای روشن درباره افراد جامعه می‌گیریم.
(۳) در این استقرا، تک‌تک افراد جامعه را بررسی نمی‌کنیم، بلکه با استفاده از تخمین، حکم می‌دهیم.
(۴) وجود تفاوت میان افراد نمونه تصادفی از عوامل مهم برای داشتن یک تعمیم قوی می‌باشد.

۶۴- در کدام قضیه به نفی «دوستدار سینا» از «او» حکم شده است؟

(۱) محمد اصلاً طرفدار سینا نیست.
(۲) هیچ‌گاه سینا را دوست نداشت.
(۳) سینا را دوست ندارد.
(۴) دوستدار سینا شد.

۶۵- نوع کدام قضیه با قضیه «هر نهنگی پستاندار است» یکسان است؟

(۱) درختان این منطقه همیشه سبز هستند.
(۲) هیچ وقت از خودم راضی نمی‌شوم.
(۳) هرگاه خود را باور داشته‌ام، نتیجه گرفتم.
(۴) پستانداران، پرواز هم می‌کنند.

۶۶- در رابطه با قضایای حملی کدام گزینه درست است؟

(۱) موضوع قضایای جزئی می‌تواند عباراتی همچون «تو»، «درخت» و «سارا» باشد.
(۲) قضایای جزئی، سور ندارند؛ چراکه موضوع آن‌ها مصادیق کاملاً معین و مشخص دارد.
(۳) قضایای کلیه، قضایایی با موضوع کلی هستند که دارای سور جزئی یا کلی می‌باشند.
(۴) قضایای با موضوع کلی می‌توانند جزئی یا کلیه و هم‌چنین موجه یا سالبه باشند.

۶۷- آن جا که می خواهیم قضیه «هیچ فعلی وقوع حالت را نمی‌رساند» را رد کنیم، از کدام گزینه می توانیم استفاده کنیم؟

- (۱) صدق متداخلش
(۲) کذب متناقضش
(۳) صدق متضادش
(۴) کذب متداخل تحت تضادش

۶۸- چگونه می توان از قضیه «بعضی تاکسی ها زرد رنگ نیستند» به قضیه «بعضی زرد رنگ ها تاکسی هستند» رسید؟

- (۱) عکس مستوی متضاد متداخل
(۲) متناقض متداخل عکس مستوی
(۳) متداخل متناقض متداخل
(۴) متضاد متناقض متداخل

۶۹- در قضایای کدام گزینه اجتماع محال اما ارتفاع قضایا ممکن می باشد؟

- (۱) هر دانش آموزی باهوش است. برخی از دانش آموزان باهوش هستند.
(۲) هیچ تخته ای چوبی نیست. همه تخته ها چوبی هستند.
(۳) بعضی میوه های تابستان قرمز رنگ هستند. بعضی میوه های تابستان قرمز رنگ نیستند.
(۴) هیچ قهوه ای شیرین نیست. هیچ شیرینی قهوه نیست.

۷۰- اگر بخواهیم مصداقی از مغالطه ایهام انعکاس را نشان دهیم، کدام گزینه می تواند یاری دهنده ما در این مسیر باشد؟

- (۱) بلیط های امروز زود تمام شده اند ← بعضی زود تمام شده ها، بلیط های امروزی هستند.
(۲) کار دنیا همه هیچ ← همه هیچ ها، کار دنیا هستند.
(۳) هیچ کدام از نمراتم لب مرز قبولی نیستند ← هیچ لب مرز قبولی از نمراتم نیست.
(۴) بعضی نیازمندان به نیروی دفاعی، کشور هستند ← بعضی کشورها به نیروی دفاعی نیاز دارند.

صفحه های ۴۳ تا ۶۸

فلسفه یازدهم

۶۱- کدام گزینه در رابطه با قلمرو شناخت درست است؟

- (۱) توجه ویژه کانت به مسائل مربوط به شناخت موجب ایجاد شاخه معرفت شناسی در فلسفه شد.
(۲) شناخت انسان می تواند امور محسوس و نامحسوس را در بر بگیرد و انسان می تواند درباره جهانی غیر از جهان مادی بیندیشد.
(۳) یکی از ویژگی های شناخت این است که در بیشتر موارد، شناخت انسان ها از موضوع واحد یکسان نیست.
(۴) معرفت شناسی همان نظریه معرفت است که جزئی از فلسفه شده است.

۶۲- اگر کسی از ما بپرسد «معرفت چیست؟»، چگونه می توان به او برای رفع ابهام کمک کرد؟

- (۱) باید معرفت را برای او تعریف کنیم تا مفهوم شناخت را دریابد.
(۲) ابتدا لازم است نشانه هایی را مطرح کنیم تا به توانایی خود در شناخت پی ببرد.
(۳) لازم است تا با بیان مترادف های کلمه «معرفت» مثل «شناخت» یا «دانش» به او کمک کنیم.
(۴) باید او را با معرفت شناسی در فلسفه آشنا کنیم.

۶۳- کدام گزینه بیانگر بروز تناقض در دیدگاه‌های یک انسان است؟

- (۱) فردی که در شناخت و آگاهی نسبت به قوانین فیزیک هسته‌ای دچار تردید است.
- (۲) کسی که امکان شناخت را برای خود متصور است، اما شناخت را مطابق با واقع نمی‌داند.
- (۳) شخصی که با دیدن چند خطا در شناخت، اعتماد خود نسبت به آن را از دست می‌دهد.
- (۴) فردی که خودش به مدرسه رفته است و درس‌های مختلف را فراگرفته، اما می‌گوید هیچ فردی توان انتقال دانش به دیگران را ندارد.

۶۴- کدام گزینه نشان‌دهنده شناخت حسی است؟

- (۱) درک جوشیدن آب در صد درجه
- (۲) دریافتن رنگ آبی آسمان
- (۳) شناخت صفات خداوند متعال
- (۴) پیش‌بینی خورشیدگرفتگی و ماه‌گرفتگی

۶۵- کدام گزینه نشان‌دهنده یکی از قواعد عقلی شناخت تجربی است؟

- (۱) گندم از گندم بروید جو ز جو
- (۲) کبوتر با کبوتر، باز با باز
- (۳) هر که بامش بیش برفش بیشتر
- (۴) بی‌خود از شعضه پرتو ذاتم کردند

۶۶- کدام مورد از تفاوت‌های وحی و معرفت شهودی نیست؟

- (۱) هدف وحی هدایت مردم است، اما شهودهای عارفانه لزوماً به دنبال هدایت نیستند.
- (۲) شهود برای هر کسی است که به تزکیه نفس می‌پردازد، اما وحی مخصوص کسانی است که ویژگی‌های نبوت را دارند.
- (۳) وحی یک شناخت بی‌واسطه است، اما شهود عارفانه نیازمند واسطه‌ای چون تهذیب نفس است.
- (۴) شهود عارفانه مشاهدات قبلی خود عارف است که لزوماً از جانب خدا نیست و وحی از جانب حق تعالی نازل شده است.

۶۷- کدام گزینه بیانگر اشتراک نظر و افتراق دیدگاه پارمنیدس و هراکلیتوس است؟

- (۱) ادراک تغییرات با حس میسر است، اما پارمنیدس آن را معتبر نمی‌داند.
- (۲) هر دو وجود حس را پذیرفته بودند، اما هراکلیتوس عقل را نامعتبر می‌دانست.
- (۳) تنها عامل درک باطن جهان را عقل می‌دانستند اما پارمنیدس وجود حس را انکار می‌کرد.
- (۴) همه ابزارهای معرفت را معتبر می‌دانستند، اما طبق نظر هراکلیتوس تمام این ابزارها، نشان‌دهنده تغییر جهان هستند.

۶۸- با توجه به کلام علامه طباطبایی، وجه تمایز ملاصدرا با خواجه نصیر طوسی در استفاده از ابزارهای معرفت، کدام است؟

- (۱) هر دو تمام ابزارهای معرفت را قبول داشتند، اما خواجه نصیر فقط استدلال‌های عقلی را در کشف حقایق معتبر می‌دانست.
- (۲) خواجه نصیر از عقل و شرع بهره‌مند می‌شد، اما ملاصدرا بنای خود را روی پیوند عقل، کشف و شرع گذاشت.
- (۳) ملاصدرا مبنای اصلی خود را وحی و سنت نهاد، اما خواجه نصیر به پیوند میان وحی و سنت با عقل پرداخت.
- (۴) ریشه پیوند عقل، شهود و شرع در آثار خواجه نصیر دیده می‌شود، اما صدرالمتألهین توفیق کامل انجام این مقصد را پیدا کرد.

۶۹- بحثی را میان دو گروه فرض کنید که هر کدام گمان می‌کنند آن چه می‌گویند قطعاً درست است، اما فرد سومی بخشی از سخنان گروه اول را مقبول می‌داند و بخشی از سخنان گروه دوم را. کدام گزینه نشان‌دهنده عملکردی نزدیک به فرد سوم در تاریخچه معرفت‌شناسی است؟

- ۱) دکارت که قواعد علوم تجربی را قبول دارد، اما برخی گزاره‌ها و قواعد عقلانی غیر قابل اثبات با تجربه را می‌پذیرد.
- ۲) گنت که با قبول عقل ذهنی و به کار بستن عقل تجربی برخی امور ماورایی را بی‌معنا می‌داند.
- ۳) کانت که شناخت را حاصل همکاری محتواها و داده‌های حسی با قالب‌های عقلانی می‌داند.
- ۴) نسبی‌گرایان که معتقدند در هر موقعیت و البته وابسته به شرایط می‌توانیم از حس یا از عقل استفاده کنیم.

۷۰- کدام گزینه بیانگر اشتراک نظر نسبی‌گرایی و پراگماتیسم است؟

- ۱) ابطال نظر کسانی که هدف خود را کشف واقعیت قرار می‌دهند.
- ۲) ثابت‌ندانستن شناخت حقیقت در میان انسان‌ها
- ۳) بی‌معنا دانستن اموری که قابلیت شناخت تجربی آن‌ها نیست.
- ۴) مبنا قراردادن سودمندی و کسب فایده در پیشبرد کارها

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۷۱ تا ۸۰، از بین سؤالات اقتصاد دهم و روان‌شناسی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات اقتصاد دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر اقتصاد و روان‌شناسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات روان‌شناسی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر اقتصاد و روان‌شناسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۵۵ تا ۱۰۴

اقتصاد دهم

۷۱- عبارات کدام گزینه متضمن پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) به ترتیب پشتوانه «پول‌های فلزی» و «پول‌های الکترونیکی و کاغذی که امروزه مورد استفاده قرار می‌گیرند» کدام است؟

ب) روند پیدایش و تکمیل پول در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

ج) با توجه به وظایف پول و عبارات ذکر شده کدام گزینه نادرست است؟

د) کدام گزینه به آثار پدیده تورم اشاره دارد؟

ه) دولت‌ها در شرایط رکود اقتصادی، چه سیاستی را اتخاذ خواهند کرد؟

و) در شرایط تورمی، دولت‌ها به چه صورت‌هایی می‌توانند میزان عرضه را در جامعه افزایش دهند؟

۱) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول الکترونیکی / ج) دیگران هنگام فروش کالاها یا خدمات خود آن را از شما می‌پذیرند: وسیله پرداخت در مبادلات / د) افزایش قیمت‌ها و کاهش درآمدها / ه) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت / و) کاهش نرخ مالیات - کاهش میزان تقاضا
۲) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول الکترونیکی / ج) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی: وسیله حفظ ارزش / د) کاهش رفاه مردم و بی‌ثبات شدن فضای کسب و کار / ه) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت / و) افزایش ظرفیت‌های تولید - افزایش میزان واردات
۳) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کالایی ← طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) برخی هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید: وسیله پس انداز و حفظ ارزش / د) کاهش رفاه مردم و بی‌ثبات شدن فضای کسب و کار / ه) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت / و) افزایش ظرفیت‌های تولید - افزایش میزان واردات

۴) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کالایی ← طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) واحد پول در ایران، ریال است: وسیله سنجش ارزش / د) افزایش قیمت‌ها و کاهش درآمدها / ه) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت / و) کاهش نرخ مالیات - کاهش میزان تقاضا

محل انجام محاسبات

۷۲- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

الف) مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است.

ب) دولت با عملکرد درست خود می‌تواند تخصیص‌های بهینه‌ای برای اقتصاد به وجود آورد.

ج) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

د) در بازار محصولات، دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغی تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند.

ه) کالای عمومی به کالا و خدماتی گفته می‌شود که نمی‌تواند توسط افراد زیادی همزمان استفاده شود و شما می‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

(۱) ص - ص - غ - غ - غ

(۲) ص - ص - غ - ص - غ

(۳) غ - غ - ص - ص - ص

(۴) غ - غ - ص - غ - ص

۷۳- کدام یک از عبارات زیر در خصوص «بازار نیروی کار» صحیح است؟

الف) نیروی کار نیز در اقتصاد دارای بازار است. در بازار کار قیمت نیروی کار که نام آن دستمزد است، با میزان تقاضا یا عرضه نیروی کار ارتباط دارد.

ب) تقاضای نیروی کار از جانب کارگران است که وقت، نیروی فکری و نیروی بدنی خود را صرف می‌کنند و در قبال آن قیمت یا همان دستمزد را دریافت می‌کنند.

ج) عرضه نیروی کار از جانب صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند که گاهی در اقتصاد به آن‌ها کارفرما نیز گفته می‌شود.

د) در بازار نیروی کار، مازاد عرضه زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران انتظار دستمزد بالاتر از دستمزد تعادلی دارند و برای کار مشتاق‌اند؛ در همین حین صاحبان شرکت‌ها به دلیل بالابودن دستمزد، حاضر به استخدام آن‌ها نیستند.

برای حل چنین مشکلی کارگران باید دستمزد خود را تا حد دستمزد تعادلی پایین بیاورند و کارفرمایان نیز باید دستمزد بیشتری بدهند تا جایی که هر دو طرف به توافق (دستمزد تعادلی) برسند.

(۱) ب - ج

(۲) الف - ج

(۳) الف - د

(۴) ج - د

۷۴- اطلاعات زیر مربوط به یک جامعه فرضی در سال گذشته است، با توجه به این اطلاعات:

۹۱۰,۰۰۰	جمعیت شاغل	۱
۱,۲۰۰,۰۰۰	جمعیت غیرفعال	۲
۹۶۰,۰۰۰	جمعیت افراد زیر ۱۵ سال	۳
۳,۴۶۰,۰۰۰	جمعیت کل کشور	۴

الف) نرخ بیکاری چند درصد است؟

ب) اگر ۵۲۰,۰۰۰ نفر از فارغ التحصیلان دانشگاهی که در جست و جوی شغلی نبوده‌اند، اکنون بخواهند وارد بازار کار شوند، ولی هنوز شغل دلخواه خود را پیدا نکرده باشند، نرخ بیکاری چند درصد خواهد شد؟

- (۱) الف) ۲۵ درصد ب) ۴۰ درصد
 (۲) الف) ۲۵ درصد ب) ۵۰ درصد
 (۳) الف) ۳۰ درصد ب) ۵۰ درصد
 (۴) الف) ۳۰ درصد ب) ۴۰ درصد

۷۵- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر مربوط به مراحل تولید پوشاک است. مندرجات جدول زیر: (نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد است).

مراحل تولید پوشاک
کشاورزان هر واحد پنبه تولیدی خود را به ارزش ۲۵۰۰ تومان به کارگاه‌های ریسندگی می‌فروشند.
کارگاه‌های ریسندگی، هر واحد پنبه را به نخ تبدیل می‌کنند و آن را به ارزش ۳۲۵۰ تومان به کارگاه‌های پارچه‌بافی می‌فروشند.
کارگاه‌های پارچه‌بافی نخ را به پارچه تبدیل می‌کنند و آن را به مبلغ ۴۷۵۰ تومان به کارگاه‌های تولید پوشاک می‌فروشند.
کارگاه‌های تولید پوشاک پارچه را به پوشاک تبدیل می‌کنند و به مبلغ ۵۲۵۰ تومان به دست مصرف کننده می‌رسانند.

الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم چه قدر است؟

ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله چهارم چند تومان است؟

ج) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده چه قدر است؟

د) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده، در مرحله سوم چند تومان است؟

- (۱) الف) ۳۲۵ تومان / ب) ۷۰ تومان / ج) ۵۱۲ تومان / د) ۵۳۵ تومان
 (۲) الف) ۳۲۵ تومان / ب) ۵۰ تومان / ج) ۵۲۵ تومان / د) ۵۲۲۵ تومان
 (۳) الف) ۲۳۵ تومان / ب) ۷۰ تومان / ج) ۵۲۵ تومان / د) ۵۳۵ تومان
 (۴) الف) ۲۳۵ تومان / ب) ۵۰ تومان / ج) ۵۱۲ تومان / د) ۵۲۲۵ تومان

محل انجام محاسبات

۷۶- موارد کدام گزینه تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) بیکاری کوتاه مدت است و همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند.

ب) بیکاری ساختاری ناشی از

ج) بیکاری در همه کشورهای وجود دارد.

۱) الف) دوره‌ای / ب) عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. / ج) دوره‌ای

۲) الف) دوره‌ای / ب) رکود اقتصادی و کاهش تولید است، به همین دلیل شرکت‌ها بخشی از نیروی کار خود را بیکار می‌کنند. / ج) اصطکاکی

۳) الف) اصطکاکی / ب) رکود اقتصادی و کاهش تولید است، به همین دلیل شرکت‌ها بخشی از نیروی کار خود را بیکار می‌کنند. / ج) دوره‌ای

۴) الف) اصطکاکی / ب) عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. / ج) اصطکاکی

۷۷- با توجه به جدول زیر:

کشور	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۷ (به ریال)	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۸ (به ریال)	نرخ تورم
A	۲۸,۷۵۰	۳۵,۶۵۰	؟
B	؟	۱,۶۸۰	$\frac{1}{4}$ تورم کشور A
C	۱۷۵,۰۰۰	؟	۳ برابر تورم کشور B

الف) سطح عمومی قیمت‌ها در کشور B در سال ۲۰۱۷ چند ریال است؟

ب) سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال ۲۰۱۸ چند ریال است؟

ج) نرخ تورم کشور A چند درصد است؟

۱) الف) (۱,۵۰۰ / ب) ۲۳۸,۰۰۰ / ج) ۲۴

۲) الف) (۱,۷۵۰ / ب) ۲۳۸,۰۰۰ / ج) ۲۴

۳) الف) (۲,۲۰۰ / ب) ۲۹۵,۰۰۰ / ج) ۴۲

۴) الف) (۱,۵۰۰ / ب) ۲۹۵,۰۰۰ / ج) ۴۲

۷۸- کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) عواقب رعایت‌نشدن مزیت‌های مطلق و نسبی چیست؟

ب) کدام گزینه دربردارنده ویژگی‌هایی است که کشوری را به وضعیت «استقلال اقتصادی» نزدیک می‌کند؟

ج) دولت‌ها برای گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، چه می‌کنند؟

د) کدام گزینه در رابطه با واقعیت نادرست است؟

ه) کدام گزینه در ارتباط با بیکاری و فقر نادرست است؟

و) به ترتیب کدام موارد از وظایف «دولت، مردم، دولت» در مبارزه با فقر و بیکاری است؟

۱) الف) هدررفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه / ب) امکان تأمین کلیه نیازهایش را در داخل فراهم کند. - به کشوری «وابستگی سیاسی» نداشته باشد. - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. / ج) گذاشتن تعرفه‌های گوناگون بر واردات برخی از کالاها / د) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به «پیمان نفتا» را امضا کردند. / ه) همیشه تعریف فقر نسبی نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم صورت می‌گیرد. از این رو معیار فقر در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت خواهد بود. / و) ایجاد نهادهای توانمندسازی - کمک‌های خیریه - تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه

۲) الف) هدررفتن منابع و سرمایه‌ها - افزایش تولید و کیفیت کالاها / ب) منابع تأمین کالاهای صادراتی یا بازارهای فروش کالاهایش را متنوع کند. - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - همه نیازهایش را در داخل فراهم نماید. / ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها / د) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد. / ه) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار، از طریق روش برابری قدرت خرید محاسبه می‌شود و ارتباطی با ارزش دلار در بازارهای داخلی ندارد. / و) حمایت از شرکت‌های تولیدی - مبارزه با فساد - کمک‌های خیریه

۳) الف) گسترده‌تر شدن بازارهای فروش - افزایش تولید و کیفیت کالاها / ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. - منابع تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. / ج) پایبندی به پیمان‌های بین‌المللی / د) قرارداد «گات» بعدها به «سازمان دائمی تجارت جهانی» تبدیل شد. / ه) مطابق با معیار بانک جهانی، افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق‌اند و از تأمین احتیاجات زندگی خود عاجزند. / و) فعالیت‌های جهادی - تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه - حمایت از شرکت‌های تولیدی

۴) الف) هدررفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه / ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. - به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد. / ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها / د) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۲ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل «بانک جهانی توسعه» و «سازمان تجارت جهانی» بود. / ه) با توجه به تعریف فقر مطلق، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. از این رو مفهوم دیگری تعریف می‌شود به نام «فقر نسبی» که مطابق با آن می‌توان معیاری را برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت. / و) مبارزه با فساد - ایجاد نهادهای توانمندسازی - حمایت از شرکت‌های تولیدی

۷۹- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، مربوط به یک جامعه فرضی است. با توجه به این مندرجات:

الف) میزان نقدینگی / ب) میزان «حساب‌های پس‌انداز بلندمدت» / ج) حجم پول در این جامعه کدام است؟

۱	اسکناس	۱۲۶۰ واحد
۲	موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	۵۲۰ واحد
۳	ارزش مسکوکات مردم معادل	$\frac{1}{3}$ موجودی اسکناس
۴	شبه پول	۹۷۰ واحد
۵	موجودی حساب‌های جاری اشخاص	۵۶۰ واحد
۶	چک پول	۶۰۰ واحد

۱) الف) ۳۶۵۰ / ب) ۴۵۰ / ج) ۲۷۵۰

۲) الف) ۳۸۱۰ / ب) ۴۵۰ / ج) ۲۸۴۰

۳) الف) ۳۶۵۰ / ب) ۵۵۰ / ج) ۲۸۴۰

۴) الف) ۳۸۱۰ / ب) ۵۵۰ / ج) ۲۷۵۰

۸۰- با توجه به موقعیت‌های زیر کدام گزینه صحیح است؟

• براساس مقادیر یکسان منابع، کشور A می‌تواند ۱۰ تن گندم و ۸ تن پنبه تولید کند در حالی که کشور B می‌تواند

۱۵ تن گندم و ۵ تن پنبه تولید کند.

• کشور C برای تولید ۱۲۰ دستگاه جاروبرقی از تولید ۷۵ دستگاه یخچال صرف‌نظر می‌کند.

۱) مزیت نسبی تولید پنبه در کشور A / مزیت نسبی تولید جاروبرقی در کشور C

۲) مزیت مطلق تولید پنبه در کشور A / مزیت مطلق تولید جاروبرقی در کشور C

۳) مزیت مطلق تولید گندم در کشور B / مزیت نسبی تولید جاروبرقی در کشور C

۴) مزیت نسبی تولید گندم در کشور B / مزیت مطلق تولید یخچال در کشور C

محل انجام محاسبات

۷۱- آقای محبی برای پرداخت قبض برق منزل از پسرش مهران می‌خواهد که از طریق همراه بانک خودش وارد شده و مبلغ مورد نظر را واریز کند. برای این منظور مهران شناسه قبض و شناسه پرداخت را می‌پرسد. آقای محبی شناسه قبض را چون از قبل، به صورت تاریخ چند واقعه به خاطر سپرده از حفظ می‌گوید، ولی شناسه پرداخت را از روی پیامک گوشی‌اش نگاه کرده و برای مهران می‌خواند. به ترتیب، نوع رمزگردانی شناسه قبض توسط مهران و نوع حافظه به کار گرفته شده هنگام وارد کردن اطلاعات توسط او کدام است؟

(۱) معنایی - کاری (۲) شنیداری - کوتاه مدت (۳) معنایی - کوتاه مدت (۴) شنیداری - کاری

۷۲- به ترتیب «محوشدن اطلاعات بر اثر گذشت زمان» و «جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید» در حافظه کوتاه مدت، به دلیل کدام ویژگی این حافظه است؟

(۱) کوتاه بودن زمان بازیابی - محدود بودن ظرفیت اندوزش

(۲) همراه بودن توجه با احساس در رمزگردانی - نامحدود بودن گنجایش نگاهداری

(۳) محدود بودن ظرفیت اندوزش - کوتاه بودن زمان بازیابی

(۴) عدم همراهی توجه با احساس در رمزگردانی - کوتاه بودن مدت زمان نگاهداری

۷۳- روش مطالعه هر یک از افراد زیر به ترتیب بر کدام عامل ایجاد فراموشی اثر می‌گذارد؟

(الف) آیدین هنگام مطالعه سعی می‌کند به جای خلوتی رفته و هم‌زمان با پخش موسیقی بدون کلام ملایم مورد علاقه‌اش، بر روی مطالبی که می‌خواند تمرکز کند.

(ب) سحر همیشه بعد از رسیدن به خانه و یک استراحت کوتاه سعی می‌کند تمام دروسی را که در آن روز آموخته، مرور می‌کند.

(ج) علی هر موضوع را چند بار می‌خواند و سعی می‌کند از زاویه دیگری هم به آن نگاه کند تا به یک مفهوم جدید دست یابد.

(۱) عوامل عاطفی - گذشت زمان - تداخل

(۲) عدم رمزگردانی - گذشت زمان - گذشت زمان

(۳) عوامل عاطفی - تداخل - عدم رمزگردانی

(۴) عدم رمزگردانی - تداخل - عدم وجود نشانه‌های بازیابی

۷۴- به ترتیب درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) زمانی که اطلاعات موجود در حافظه تفسیر شده و معناداری می‌شود، «ادراک» صورت گرفته است.

(ب) صرف اندیشیدن، نشان دهنده وجود آگاهی در فرد است.

(ج) وجود مجهولات پیرامون ما تهدید را به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌کند.

(د) مسئله فرایندی است که به وسیله آن فرد می‌کوشد راه مناسبی برای رفع مشکل پیدا کند.

(۱) ن - د - ن - ن (۲) ن - د - د - د (۳) د - د - ن - ن (۴) د - ن - د - د

۷۵- تعمیرکاری بعد از بررسی کامل موتور یک ماشین به این نتیجه رسید که «مسیر سوخت‌رسانی به موتور دچار مشکل شده است»؛ بنابراین او شلنگ رابط بین موتور و سیلندر را تعویض کرده و سپس «ماشین را استارت زد»، ولی ماشین روشن نشد. به ترتیب هر یک از عبارات داخل گیومه به کدام مرحله از مراحل حل مسئله مربوط است؟

(۱) تشخیص مسئله - ارزیابی راه حل

(۲) تشخیص مسئله - بازیابی و اصلاح راه حل

(۳) به‌کارگیری راه حل مناسب - تشخیص مسئله

(۴) به‌کارگیری راه حل مناسب - انتخاب راه‌های جایگزین

۷۶- علی یک تاس رنگی دارد و فکر می‌کند این تاس برایش شانس می‌آورد. او هر روز صبح برای این که تصمیم بگیرد از کدام مسیر به محل کارش برود آن تاس را می‌اندازد. اگر عدد زوج بیاید، مسیر A را انتخاب می‌کند و اگر عدد فرد بیاید، مسیر B را انتخاب می‌کند و معتقد است وقتی با این روش انتخاب مسیر می‌کند، زودتر به محل کارش می‌رسد. کدام ویژگی مربوط به روشی است که علی به کار می‌گیرد؟

(۱) از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند.

(۲) در دستیابی به نتیجه کمک می‌کند.

(۳) مبتنی بر نیازسنجی واقعی است.

(۴) با گذشت زمان اعتبارش را از دست می‌دهد.

۷۷- هر یک از عبارات زیر به ترتیب به پرهیز از کدام‌یک از سبک‌های تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

(الف) طبع دون از ره تقلید به نیکان نرسد

(ب) کار شیطان است تعجیل و شتاب

(ج) می‌فکن به فردا مر این داوری را

(۱) اجتنابی - تکانشی - وابسته - اجتنابی

(۲) اجتنابی - تکانشی - وابسته

(۳) اجتنابی - احساسی - وابسته

(۴) اجتنابی - احساسی - وابسته

۷۸- آیدا دانشجوی سال اول ادبیات است. او یکی از متون ادبی اصیل و کهن فارسی را انتخاب کرده و پس از نقد کردن، آن را در فضای مجازی به اشتراک می‌گذارد. او هنگام خواندن نظرات، فقط به آن‌هایی توجه می‌کند که نوشته او را لایک کرده‌اند و وقتی استاد به او اعتراض کرده و نظراتش را نادرست می‌داند، صحبت‌های استاد را نمی‌پذیرد و می‌گوید ده‌ها نفر با من هم نظرند و بدون اجازه استاد با ناراحتی از کلاس بیرون می‌رود. در آیدا کدام‌یک از موانع تصمیم‌گیری دیده نمی‌شود؟

(۱) اعتماد افراطی

(۲) سوگیری تأیید

(۳) کنترل نکردن هیجانات

(۴) کوچک شمردن

۷۹- در کدام یک از موقعیت‌های زیر فرد دچار تعارض اجتناب - اجتناب شده است؟

- ۱) آیدا می‌خواهد به دانشگاه برود، ولی می‌داند برای رسیدن به این هدف هم باید خوب و منظم درس بخواند و هم از بسیاری از تفریحاتش بگذرد.
- ۲) شیوا از مدل و راحتی یک کفش خیلی خوشش آمده است و می‌داند برای خرید آن تمام پس‌انداز این ماهش را از دست داده و باید تا آخر ماه صرفه‌جویی کند.
- ۳) مهران در یک شرکت به شغلی که علاقه دارد مشغول است. مدیر مؤسسه به او گفته که باید به یک مأموریت طولانی برود، مهران تمایلی به رفتن ندارد، ولی اگر نرود موقعیت کاری‌اش به خطر می‌افتد.
- ۴) میلاد برای پذیرفته‌شدن در یک کشور اروپایی یا گرفتن ویزای تحصیلی باید مسیر طولانی و سختی‌های زیادی را طی کند.

۸۰- کدام عبارت در مورد تصمیم‌گیری درست است؟

- ۱) کسی که می‌خواهد رشته تحصیلی‌اش را انتخاب کند، ابتدا باید شرایطی مانند «امنیت شغلی» و «میزان پیشرفت تحصیلی مطلوب» را ارزیابی کرده و سپس رشته مورد نظرش مثلاً رشته علوم انسانی را انتخاب کند.
- ۲) استفاده از روش‌های میانبر در همه انواع تصمیم‌گیری‌ها کاربرد دارد، مگر در تصمیم‌گیری‌های معمولی که تعداد اولویت در کم‌ترین حالت است.
- ۳) «دادن پاسخ عاطفی به دیگر افراد» از موقعیت‌های پرخطر محسوب می‌شود.
- ۴) ملاک تصمیم‌گیری در فردی که به دلیل صرف انرژی، زمان و هزینه در گذشته و امید لذت پیش‌رو، مسیر آینده را با خطا طی می‌کند، «خطر» است.

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخ‌نامه این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

هم‌چنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳

۱۴۰۲/۰۶/۱۰

دفترچه
پاسخ
آزمون دوم
حضوری

علوم انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

آزمون آزمایشی خیلی سبز

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی - محسن فراهانی - محمد یگانه
زبان و ادبیات فارسی	محمد امیرسلیمانی - کوروش بقائی راوری - بهناز رجبی - زهرا صادقی - مهدی ضیایی - بهنام کیانی - یعقوب کیانی - افشین محی‌الدین
جامعه‌شناسی	سید هانی رکن‌الدینی - فاطمه صفری - محمدابراهیم مازنی - فروغ نجمی تیموریان
زبان عربی	کاظم غلامی
تاریخ	زهرا نعمتی
جغرافیا	زهرا نعمتی
فلسفه و منطق	علی اکبر آخوندی - محمدجواد سدهی
اقتصاد	سعید بهروزی‌فر - علیرضا رضایی - سارا شریفی
روان‌شناسی	مهدی جاهدی - سید هانی رکن‌الدینی - سیمین زاهدی

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ‌نامه	کارشناسان علمی - محتوایی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی	علی شهرابی	علی شهرابی	مرتضی محمدی‌نژاد	شقایق راهبریان - زهرا فتحی - محسن فراهانی
زبان و ادبیات فارسی	کوروش بقائی راوری	کوروش بقائی راوری	مهدی کرانی	جمال طباطبائی‌نژاد - سعید همایونفر	نواب رحیمی‌پور - صادق محرمی
جامعه‌شناسی	حبیبه صالح‌نژاد	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان	علی سلوکی - سعید ستوده‌مهر
زبان عربی	کوروش بقائی راوری	کاظم غلامی	آریا ذوقی	جمال‌الدین هنرور - امیرحسین ثابتی - حسام حاج‌مومن	مختار حسامی - سمانه ریحانی
تاریخ	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	علیرضا کاهیدوند - محمدعلی معصومی	الهام میرزایی
جغرافیا	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	علیرضا کاهیدوند	الهام میرزایی
فلسفه و منطق	محمدجواد سدهی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقاجانیپور	فرهاد علی‌نژاد - احمد منصوری
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مهدی ضیایی	سعید بهروزی‌فر - احمد منصوری
روان‌شناسی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	محسن پیرحسینلو - محمدجواد حیدر - مهدی جاهدی	کوثر صادقی - فرهاد علی‌نژاد

سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانیپور

مشاور محتوایی: محمدابراهیم مازنی

Azmoon.kheilisabz.com

ریاضی و آمار دهم: صفحه‌های ۳۹ تا ۷۰

تست و پاسخ ۱

اگر نمایش زوج مرتبی $f = \{(2, a+b), (7, -6), (\sqrt[3]{8}, 10), (2\sqrt{12/25}, b-a)\}$ یک تابع باشد، حاصل $\frac{a^2 + 2b^2}{b^3}$ کدام است؟

۹ (۴)

۸ (۳)

۷ (۲)

۶ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره عدد $12/25$ با کسر $\frac{49}{4}$ برابر است.

پاسخ تشریحی

گام اول: زوج مرتب‌هایی که مؤلفه‌های اول یکسان دارند، مؤلفه‌های دومشان نیز برابر باشند:

$$\left. \begin{array}{l} (2, a+b) \\ (\sqrt[3]{8}, 10) \end{array} \right\} \Rightarrow a+b=10$$

$$\left. \begin{array}{l} (7, -6) \\ (2\sqrt{\frac{49}{4}}, b-a) \end{array} \right\} \Rightarrow b-a=-6$$

جای $12/25$ می‌نویسیم $:\frac{49}{4}$

$$(a+b) + (b-a) = 10 + (-6) \Rightarrow 2b = 4 \Rightarrow b = 2$$

$$a + 2 = 10 \Rightarrow a = 8$$

$$\frac{a^2 + 2b^2}{b^3} = \frac{8^2 + 2(2)^2}{2^3} = \frac{64 + 8}{8} = \frac{72}{8} = 9$$

گام دوم: از جمع طرفین دو معادله بالا، داریم:

با جای گذاری $b = 2$ در $a + b = 10$ ، داریم:

گام سوم:

تست و پاسخ ۲

اگر برد تابع روبه‌رو، محدوده $-b - 1 \leq y \leq 12$ باشد، دامنه آن کدام است؟

(۱) $-6 \leq x < 11$

(۲) $-7 \leq x < 11$

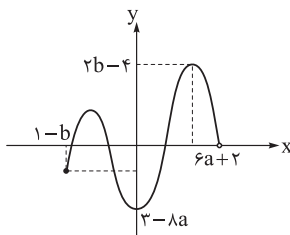
(۳) $-6 \leq x < 13$

(۴) $-7 \leq x < 13$

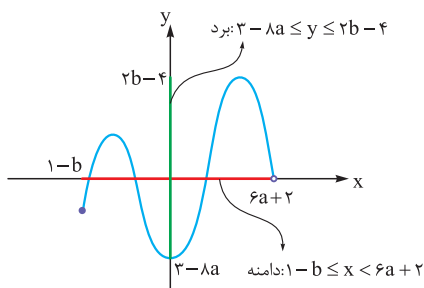
پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

گام اول: با توجه به نمودار، محدوده دامنه و برد را مشخص می‌کنیم:

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۲)

گام دوم: سؤال، برد را به صورت $-b - 1 \leq y \leq 12$ داده که با محدوده $\underbrace{3-la}_{-b-1} \leq y \leq \underbrace{2b-4}_{12}$ برابر است، پس:

$$2b - 4 = 12 \Rightarrow 2b = 16 \Rightarrow b = 8$$

$$3 - la = -b - 1 \xrightarrow{b=8} 3 - la = -9 \Rightarrow la = 12 \Rightarrow a = \frac{12}{8} = \frac{3}{2}$$

گام سوم: با جای گذاری $b = 8$ و $a = \frac{3}{2}$ در $1 - b \leq x < a + 2$ ، دامنه به دست می‌آید: $1 - 8 \leq x < \frac{3}{2} + 2 \Rightarrow -7 \leq x < 11$

تست و پاسخ ۳

تابع خطی f از دو نقطه $A(a, -2a)$ و $B(-a, 4a)$ می گذرد. اگر $f(2) + f(5) = 9$ باشد، مجموع طول نقطه A و عرض نقطه B کدام است؟

- ۴۵ (۱) ۶۰ (۲) ۷۵ (۳) ۹۰ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی گام اول: شیب خط گذرنده از دو نقطه $A(a, -2a)$ و $B(-a, 4a)$ را حساب می کنیم.

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{4a - (-2a)}{-a - a} = \frac{6a}{-2a} = -3$$

گام دوم: تا این جا ضابطه تابع به صورت $f(x) = -3x + h$ شد. مقدار $f(2)$ و $f(5)$ را حساب می کنیم:

$$\begin{cases} f(2) = -3(2) + h = -6 + h \\ f(5) = -3(5) + h = -15 + h \end{cases}$$

گام سوم: با جای گذاری دو مقدار بالا در معادله $f(2) + f(5) = 9$ داریم:

$$(-6 + h) + (-15 + h) = 9 \Rightarrow 2h - 21 = 9 \Rightarrow 2h = 30 \Rightarrow h = 15 \xrightarrow{\text{ضابطه}} f(x) = -3x + 15$$

گام چهارم: نقطه $A(a, -2a)$ روی خط $y = -3x + 15$ است، پس:

$$-2a = -3a + 15 \Rightarrow a = 15$$

گام پنجم: مجموع طول نقطه A و عرض نقطه B برابر است با:

$$x_A + y_B = a + 4a = 5a = 5(15) = 75$$

تست و پاسخ ۴

موازی هستند.

تابع خطی $f(x) = mx + h$ با خط $y + 2x = 7$ بر خورد ندارد. اگر $f(4) = 2f(-1)$ باشد، مقدار $f(1)$ کدام است؟

- ۸ (۱) -۱۰ (۲) -۱۲ (۳) -۱۴ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره این سؤال شبیه سؤال کنکور تیر ۱۴۰۲ است.

خودت حل کنی بهتره وقتی دو خط با هم برخورد ندارند که موازی باشند (شیب هایشان برابر باشد).

پاسخ تشریحی گام اول: شیب خط $y + 2x = 7$ را حساب می کنیم:

$$y = -\frac{1}{2}x + 7$$

شیب

گام دوم: وقتی دو خط برخورد ندارند، یعنی با هم موازی اند، پس شیب هایشان برابر است؛ در نتیجه: $m = -2$.

پس ضابطه f به صورت $f(x) = -2x + h$ است.

گام سوم: مقدار $f(4)$ و $f(-1)$ را حساب می کنیم:

$$\begin{cases} f(x) = -2x + h \xrightarrow{x=4} f(4) = -2(4) + h = -8 + h \\ f(x) = -2x + h \xrightarrow{x=-1} f(-1) = -2(-1) + h = 2 + h \end{cases}$$

گام چهارم: از تساوی $f(4) = 2f(-1)$ مقدار h را پیدا می کنیم:

$$f(4) = 2f(-1) \Rightarrow -8 + h = 4 + 2h \Rightarrow h = -12$$

گام پنجم: ضابطه تابع به صورت $f(x) = -2x - 12$ شد و داریم:

$$f(1) = -2(1) - 12 = -2 - 12 = -14$$

تست و پاسخ ۵

نقطه $(m, \frac{11}{4})$ رأس سهمی $y = x^2 - x + n$ است. مقدار $\frac{n}{m}$ کدام است؟

- ۱۲ (۱) ۱۲ (۲) -۶ (۳) ۶ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی گام اول: ضرایب سهمی را مشخص می کنیم:

$$y = \frac{1}{a}x^2 + \frac{-1}{b}x + \frac{n}{c}$$

گام دوم: طول رأس برابر m شده، پس:

$$x_S = \frac{-b}{2a} \Rightarrow x_S = \frac{-(-1)}{2(1)} \Rightarrow x_S = \frac{1}{2} \Rightarrow m = \frac{1}{2}$$

گام سوم: با جای گذاری $m = \frac{1}{4}$ در $y = x^2 - x + n$ عرض رأس به دست می آید که باید برابر $\frac{11}{4}$ باشد:

$$\left(\frac{1}{2}\right)^2 - \frac{1}{2} + n = \frac{11}{4} \Rightarrow \frac{-1}{4} + n = \frac{11}{4} \Rightarrow n = \frac{12}{4} = 3$$

$$\frac{n}{m} = \frac{3}{\frac{1}{4}} = 12$$

گام چهارم:

تست و پاسخ ۶

سهمی $y = \frac{x^2}{2} + bx - 6$ ، محورهای مختصات را در سه نقطه A، B و C قطع می کند. اگر مساحت مثلث ABC برابر با ۲۴ واحد مربع باشد، b کدام است؟

±۴ (۴)

±۳ (۳)

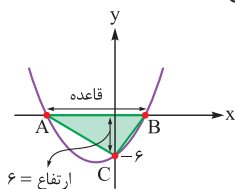
±۲ (۲)

±۱ (۱)

(ریاضی و آمار ۱- فصل ۲- درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: با توجه به مثبت بودن a (دهانه سهمی رو به بالا) و منفی بودن c، نمودار سهمی را تقریبی می کشیم:

گام دوم: با داشتن مساحت و اندازه ارتفاع، اندازه قاعده را پیدا می کنیم:

$$\text{مساحت} = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} \Rightarrow 24 = \frac{\text{قاعده} \times 6}{2} \Rightarrow \text{قاعده} = 8$$

گام سوم: قاعده همان اختلاف ریشه های سهمی $y = \frac{1}{2}x^2 + bx - 6$ است که از رابطه $\frac{\sqrt{\Delta}}{|a|}$ قابل محاسبه است:

$$\frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} = 8 \Rightarrow \sqrt{\Delta} = 8|a| \Rightarrow \sqrt{b^2 - 4ac} = 8|a| \Rightarrow \sqrt{b^2 - 4\left(\frac{1}{2}\right)(-6)} = 8\left(\frac{1}{2}\right)$$

$$\Rightarrow \sqrt{b^2 + 12} = 4 \xrightarrow{\text{توان } 2} b^2 + 12 = 16 \Rightarrow b^2 = 4 \Rightarrow b = \pm 2$$

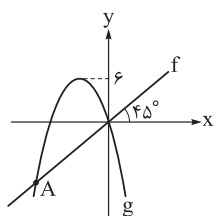
تست و پاسخ ۷

با توجه به نمودار تابع خطی f و سهمی $g(x) = ax(x+4)$ ، عرض نقطه A کدام است؟

 $\frac{-13}{3}$ (۲)

-۴ (۱)

-۵ (۴)

 $\frac{-14}{3}$ (۳)

(ریاضی و آمار ۱- فصل ۲- درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

خودت حل کنی بهتره زاویه f با محور xها، 45° است، پس f همان نیمساز ربع اول و سوم است.

پاسخ تشریحی گام اول: تابع خطی f، نیمساز ناحیه اول و سوم است، پس معادله اش به صورت $y = x$ یا $f(x) = x$ است.

گام دوم: از معادله سهمی $g(x) = ax(x+4)$ می فهمیم که ریشه هایش ۰ و -۴ هستند، پس طول رأسش میانگین این دو عدد است:

$$x_S = \frac{0 + (-4)}{2} = -2$$

با توجه به نمودار، به ازای $x = -2$ ، مقدار سهمی باید ۶ باشد: $g(-2) = 6 \Rightarrow a(-2)(-2+4) = 6 \Rightarrow -4a = 6 \Rightarrow a = \frac{-6}{4} = \frac{-3}{2}$

پس ضابطه سهمی به صورت $g(x) = \frac{-3}{2}x(x+4)$ شد.

گام سوم: سهمی و خط در نقطه A برخورد کرده‌اند، پس ۲ تابع را قطع می‌دهیم:

$$f(x) = g(x) \Rightarrow \frac{1}{x} = \frac{-3}{y} \cdot x(x+4) \xrightarrow{x_A \neq 0} 1 = \frac{-3}{y}(x+4)$$

$$\xrightarrow{\times \frac{-y}{3}} \frac{-y}{3} = x+4 \Rightarrow x = -4 - \frac{y}{3} = \frac{-14}{3}$$

$$y_A = \frac{-14}{3}$$

گام چهارم: چون نقطه A روی نیمساز ناحیه اول و سوم است، پس طول و عرضش یکسان است؛ در نتیجه:

تست و پاسخ ۸

نمودار سهمی $f(x) = x^2 - 6x + 2$ و خط $y = ax + b$ در نقاطی به طول‌های ۱ و -۲ متقاطع‌اند. خط در نقطه‌ای با کدام عرض، محور yها را قطع می‌کند؟

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره باید به ازای $x = 1$ و $x = -2$ ، مقدار دو تابع یکسان باشد.

پاسخ تشریحی

گام اول: مقدار y سهمی و خط به ازای $x = 1$ و $x = -2$ باید یکسان باشد:

$$\bullet x^2 - 6x + 2 = ax + b \xrightarrow{x=1} 1 - 6 + 2 = a + b \Rightarrow a + b = -3 \quad (1)$$

$$\bullet x^2 - 6x + 2 = ax + b \xrightarrow{x=-2} 4 + 12 + 2 = -2a + b \Rightarrow -2a + b = 18 \quad (2)$$

گام دوم: برای به دست آوردن b ، کافی است معادله (۱) را در ۲ ضرب کنیم و با معادله (۲) جمع کنیم:

$$a + b = -3 \xrightarrow{\times 2} 2a + 2b = -6$$

$$\begin{array}{r} -2a + b = 18 \\ \hline 2a + 2b = -6 \\ \hline 3b = 12 \Rightarrow b = 4 \end{array} \xrightarrow{\text{خودش}}$$

$$b = 4$$

گام سوم: b همان عرض از مبدأ خط (یا محل برخورد با محور yها) است:

تست و پاسخ ۹

در یک مستطیل، طول از ۳ برابر عرض سه واحد کم‌تر است. تابعی که مساحت این مستطیل را بر حسب طول آن بیان کند، کدام است؟

$$f(x) = 3x^2 + 3x \quad (4) \quad f(x) = 3x^2 - 3x \quad (3) \quad f(x) = \frac{1}{3}x^2 - x \quad (2) \quad f(x) = \frac{1}{3}x^2 + x \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

گام اول: طول مستطیل را x و عرض آن را Z می‌گیریم.

طول از ۳ برابر عرض سه واحد کم‌تر است، پس:

$$x = 3Z - 3$$

$$3Z = x + 3 \xrightarrow{\div 3} Z = \frac{x}{3} + 1$$

گام دوم: باید همه چیز را بر حسب x بنویسیم. Z را بر حسب x پیدا می‌کنیم:

$$\text{مساحت} = \text{عرض} \times \text{طول} = (x)(Z) = (x)\left(\frac{x}{3} + 1\right) = \frac{1}{3}x^2 + x$$

گام سوم: مساحت را بر حسب x می‌نویسیم:

پس تابع مورد نظر به صورت $f(x) = \frac{1}{3}x^2 + x$ است.

تست و پاسخ ۱۰

در سهمی $y = -x^2 + 3x + 4$ با دامنه $0 \leq x \leq 4$ ، برد به صورت $m \leq y \leq n$ است. مقدار $n - m$ کدام است؟

- ۱) ۲/۲۵ ۲) ۴ ۳) ۵/۲۵ ۴) ۶/۲۵

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●● برای به دست آوردن برد سهمی با دامنه $X_1 \leq X \leq X_2$ ، دو حالت داریم:

حالت	محاسبه برد
۱	در محدوده $X_1 \leq X \leq X_2$ نباشد. کافی است مقادیر $f(X_1)$ و $f(X_2)$ را حساب کنیم؛ برد بین این ۲ مقدار است.
۲	در محدوده $X_1 \leq X \leq X_2$ باشد. باید مقدار سهمی را در طول‌های X_1 ، X_2 و $X_S = \frac{-b}{2a}$ به دست آوریم. برد سهمی بین کم‌ترین و بیشترین مقدار از بین این سه مقدار است.

پاسخ تشریحی گام اول: طول رأس سهمی $y = -x^2 + 3x + 4$ را حساب می‌کنیم:

$$X_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-3}{-2} = \frac{3}{2}$$

گام دوم: $\frac{3}{2}$ در محدوده $0 \leq X \leq 4$ قرار دارد، پس برای محاسبه برد باید مقدار سهمی را در سه نقطه حساب کنیم:

$$\text{بازه: } x=0 \rightarrow y = 0 + 0 + 4 = 4$$

$$X_S = \frac{3}{2} \rightarrow y = -\frac{9}{4} + \frac{9}{2} + 4 = \frac{9}{4} + 4 = \frac{25}{4}$$

$$\text{بازه: } x=4 \rightarrow y = -16 + 12 + 4 = 0$$

گام سوم: بین سه مقدار بالا، ۰ به ترتیب کم‌ترین و بیشترین مقدار هستند، پس برد بین این دو عدد است: $0 \leq y \leq \frac{25}{4}$
بنابراین: $n - m = \frac{25}{4} - 0 = \frac{25}{4}$

ریاضی و آمار یازدهم: صفحه‌های ۲۲ تا ۵۴

تست و پاسخ ۱

اگر $f = \{(2, a - 3b), (-5, 3a + b), (6, c + 1), (-1, 12 + a)\}$ تابعی ثابت باشد، مقدار c کدام است؟

۲۰ (۴)

۱۹ (۳)

۱۸ (۲)

۱۷ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

خودت حل کنی بهتره در تابع ثابت مؤلفه‌های دوم با هم برابر هستند.

پاسخ تشریحی گام اول: مؤلفه دوم همه زوج‌مرتبه‌ها باید برابر باشد. از $(2, a - 3b)$ و $(-1, 12 + a)$ شروع می‌کنیم:

$$12 + a = a - 3b \Rightarrow 3b = -12 \Rightarrow b = -4$$

گام دوم: جای تمام b ها، -4 قرار می‌دهیم:

$$f = \{(2, a - 3b), (-5, 3a + b), (6, c + 1), (-1, 12 + a)\} \xrightarrow{b=-4} f = \{(2, a + 12), (-5, 3a - 4), (6, c + 1), (-1, 12 + a)\}$$

مؤلفه‌های دوم دو زوج‌مرتبه $(2, a + 12)$ و $(-5, 3a - 4)$ را برابر قرار می‌دهیم:

$$3a - 4 = a + 12 \Rightarrow 2a = 16 \Rightarrow a = 8$$

گام سوم: حالا مؤلفه‌های دوم $(2, a + 12)$ و $(6, c + 1)$ را برابر قرار می‌دهیم:

$$a + 12 = c + 1 \xrightarrow{a=8} 20 = c + 1 \Rightarrow c = 19$$

تست و پاسخ ۲

$$f(x) = x$$

اگر f تابعی همانی و $f^{f(2x)+f(x^2)} = 8^{f(2^0)}$ باشد، حاصل $x + 1$ کدام می‌تواند باشد؟

 $\sqrt{33}$ (۴)

 $\sqrt{31}$ (۳)

 $\sqrt{30}$ (۲)

 $\sqrt{29}$ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

خودت حل کنی بهتره جای تمام (☁️)ها، را قرار می دهیم.

پاسخ تشریحی گام اول: جای تمام (☁️)ها، را قرار می دهیم:

$$\sqrt[2x]{f(2x)} + \sqrt{x^2}{f(x^2)} = \sqrt[2^0]{f(2^0)} \Rightarrow 4^{2x+x^2} = 8^{2^0}$$

$$(2^2)^{2x+x^2} = (2^3)^{2^0} \Rightarrow 2^{4x+2x^2} = 2^{6^0}$$

$$2x^2 + 4x = 6 \xrightarrow{-2} x^2 + 2x = 3^0$$

$$\underbrace{x^2 + 2x + 1}_{\text{اتحاد مربع}} = 3^0 + 1 \Rightarrow (x+1)^2 = 3^1 \xrightarrow{\text{جذر}} x+1 = \pm\sqrt{3^1}$$

گام دوم: جای 4 و 8 به ترتیب 2² و 2³ می نویسیم:

گام سوم: پایه ها برابرند، پس توان ها باید برابر باشند:

گام چهارم: به دو طرف 1 واحد اضافه می کنیم:

تست و پاسخ ۳

$$f(x) = \begin{cases} \text{sign}(2x-8) & x \geq 2 \\ 2x^2 - 1 & -1 < x < 2 \\ -5 & x \leq -1 \end{cases}$$

در تابع 2 < x < -1 حاصل f(x) = f(-√2/2) + f(3) + f(-π) کدام است؟

-4 (4)

-7 (3)

-6 (2)

-5 (1)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه •• تابع علامت (sign)

دامنه و برد	نمودار	ضابطه
$D = \mathbb{R}$ $R = \{-1, 0, 1\}$		$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$

ستون سمت راست را می توانیم به این شکل هم بیان کنیم: $\text{sign}(\text{عدد منفی}) = -1$ $\text{sign}(\text{صفر}) = \text{صفر}$ $\text{sign}(\text{عدد مثبت}) = 1$

پاسخ تشریحی گام اول: با توجه به محدوده های که اعداد $-\pi, 3, -\frac{\sqrt{2}}{2}$ قرار می گیرند، مقدار تابع f را در این سه نقطه حساب می کنیم:

• ضابطه وسطی $\xrightarrow{-\frac{\sqrt{2}}{2}}$ در محدوده $-1 < x < 2$ است $f(-\frac{\sqrt{2}}{2}) = 2(-\frac{\sqrt{2}}{2})^2 - 1 = 2(\frac{2}{4}) - 1 = 1 - 1 = 0$

• ضابطه بالایی $\xrightarrow{3}$ در محدوده $x \geq 2$ است $f(3) = \text{sign}(2(3) - 8) = \text{sign}(-2) = -1$

• ضابطه پایینی $\xrightarrow{-\pi}$ در محدوده $x \leq -1$ است $f(-\pi) = -5$

$$f(-\frac{\sqrt{2}}{2}) + f(3) + f(-\pi) = 0 + (-1) + (-5) = -6$$

گام دوم:

تست و پاسخ ۴

در تابع همانی $f(x) = \frac{ax-b}{x} + \text{sign}(|x|+3)$ حاصل $f(a+b)$ کدام است؟

4 (4)

3 (3)

2 (2)

صفر (1)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه... تابع همانی

- تعریف: تابعی که به ازای هر عددی که واردش می‌شود، همان عدد از آن خارج می‌شود؛ مثلاً اگر $f(a) = b$ باشد، باید $a = b$ باشد.
- نمایش‌های مختلف تابع همانی:

مثال	ویژگی در تابع همانی	نمایش تابع
$\{(2,2), (-3,-3), (\sqrt{5}, \sqrt{5})\}$	مؤلفه اول و دوم هر زوج مرتب با هم برابر است.	زوج مرتبی
	اعداد سروته هر یکسان‌اند.	بیکانی
	روی نیمساز ناحیه اول و سوم قرار دارد.	نموداری
	$f(x) = x$	ضابطه‌ای

- در نمایش ضابطه‌ای تابع همانی، ضریب x یک می‌باشد و ضریب x^2, x^3, \dots صفر و عدد ثابت هم صفر می‌شود؛ مثلاً اگر تابع $f(x) = (a-2)x^2 + (b-3)x + c-1$ تابعی همانی باشد، باید $a-2$ و $c-1$ برابر صفر و $b-3$ برابر با یک باشد؛ یعنی $a=2$ ، $b=4$ و $c=1$ هستند.

پاسخ تشریحی

گام اول: عبارت $|x|+3$ ، عبارتی همواره مثبت است، پس:

$$\text{sign}(\underbrace{|x|+3}_{\text{مثبت}}) = 1$$

$$f(x) = \frac{ax-b}{2} + \underbrace{\text{sign}(|x|+3)}_1 = \frac{ax-b}{2} + 1 = \frac{a}{2}x - \frac{b}{2} + 1$$

تا این‌جا ضابطه f به صورت مقابل شد:

$$\frac{a}{2}x - \frac{b}{2} + 1 \Rightarrow \begin{cases} \frac{a}{2} = 1 \Rightarrow a = 2 \\ -\frac{b}{2} + 1 = 0 \Rightarrow b = 2 \end{cases}$$

گام دوم: در تابع همانی $(y=x)$ ، ضریب x باید 1 و عدد ثابت باید صفر باشد، پس:

$$f(a+b) = f(2+2) = f(4) = 4$$

گام سوم: f همانی است، پس:

تست و پاسخ 5

اگر $\text{sign}(3x-7) = 1$ باشد، حاصل $\text{sign}(12-5x)$ کدام است؟

- (1) 1 یا صفر (2) -1 یا صفر (3) 1 یا صفر یا -1 (4) فقط -1

پاسخ: گزینه 3

(ریاضی و آمار 2 - فصل 2 - درس 2)

پاسخ تشریحی: گام اول: از $\text{sign}(3x-7) = 1$ ، نتیجه می‌گیریم عبارت داخل تابع علامت، مثبت بوده:

$$3x - 7 > 0 \Rightarrow 3x > 7 \Rightarrow x > \frac{7}{3}$$

$$x > \frac{7}{3} \xrightarrow{\times(-5)} -5x < \frac{-35}{3} \xrightarrow{+12} -5x + 12 < \frac{1}{3}$$

گام دوم: حالا محدوده $-5x + 12$ را پیدا می‌کنیم:

$$\text{sign}(\underbrace{-5x+12}_{-1 \text{ یا } 0 \text{ یا } +}) = -1 \text{ یا } 0 \text{ یا } +$$

گام سوم: عبارتی که از $\frac{1}{3}$ کوچک‌تر باشد، هم می‌تواند مثبت باشد، هم صفر و هم منفی؛ پس:

تست و پاسخ ۶

کدام تابع پلکانی است؟ ([]، علامت جزء صحیح است.)

(۴) $y = x - [x]$

(۳) $y = [x + 1]$

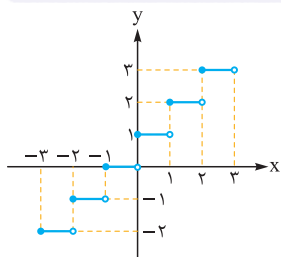
(۲) $y = x |x|$

(۱) $y = |x| - x$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

نکته تابعی چندضابطه‌ای که تمام ضابطه‌هایش عدد ثابت است، تابع پلکانی است. تمام توابع به فرم $y = []$ پلکانی هستند.

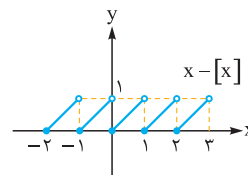
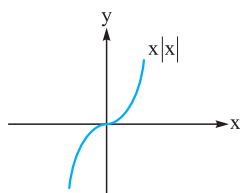
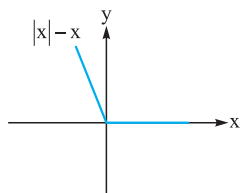

پاسخ تشریحی گام اول: می‌دانیم تابع $y = [x]$ پلکانی است. تابع $y = [x + 1]$ همان تابع

$y = [x]$ است که ۱ واحد به چپ رفته، پس این تابع هم پلکانی است و نمودارش به شکل

روبه‌رو است:

گام دوم: نمودار سه گزینه دیگر را هم ببینید:

تست و پاسخ ۷

اگر $f(x) = [\frac{x^2}{x}] + [\frac{x^2}{x-1}]$ باشد، مقدار $f(\frac{-9}{4})$ کدام است؟ ([]، علامت جزء صحیح است.)

(۴) -۴

(۳) -۳

(۲) -۲

(۱) -۱

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

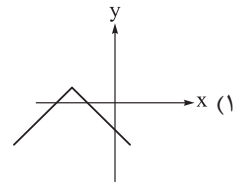
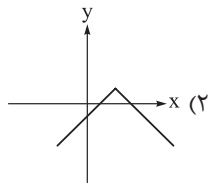
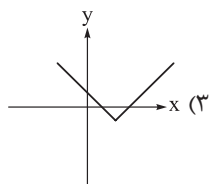
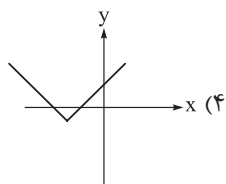
پاسخ تشریحی جای x ها، $\frac{-9}{4}$ قرار می‌دهیم:

$$f(x) = [\frac{x^2}{x}] + [\frac{x^2}{x-1}] \xrightarrow{x = \frac{-9}{4}} f(\frac{-9}{4}) = [\frac{\frac{2}{-9}}{\frac{-9}{4}}] + [\frac{(\frac{-9}{4})^2}{\frac{-9}{4}-1}]$$

$$= [\frac{-8}{9}] + [\frac{\frac{16}{4}}{-\frac{13}{4}}] = [\frac{-8}{9}] + [\frac{-8}{13}] = [-1 < \text{عدد} < 0] + [-2 < \text{عدد} < -1] = -1 + (-2) = -3$$

تست و پاسخ ۸

نمودار تابع $f(x) = \frac{-1}{3} |4 - 2x| + 1$ به کدام صورت است؟

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره $|-u| = |u|$

پاسخ تشریحی

روش اول: گام اول: ضابطه را ساده می کنیم: $f(x) = \frac{-1}{2} |4 - 2x| + 1 = \frac{-1}{2} |2x - 4| + 1 = \frac{-1}{2} |x(x-2)| + 1$
فاکتور از ۲ می توانیم قرینه کنیم.

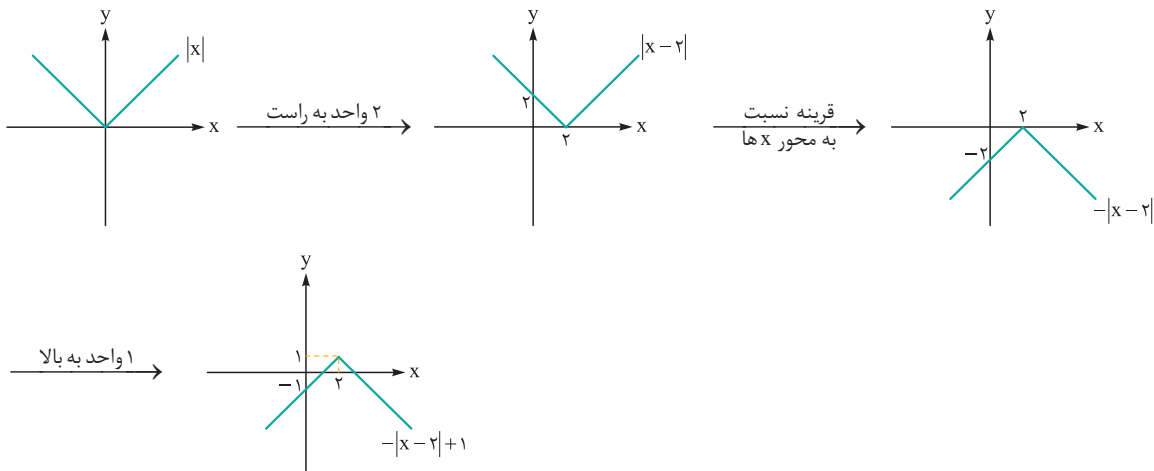
$\Rightarrow f(x) = -|x-2| + 1$

۱ واحد به بالا قرینه نسبت به محور x ها

$f(x) = -|x-2| + 1$
اول: ۲ واحد به راست
دوم: ۱ واحد به بالا
سوم: ۱ واحد به راست

ترتیب مراحل این گونه است:

گام دوم: نمودار f را مرحله به مرحله از روی نمودار $y = |x|$ می کشیم:

روش دوم: به X عدد می دهیم:

$f(x) = \frac{-1}{2} |4 - 2x| + 1 \xrightarrow{x=0} f(0) = \frac{-1}{2} (4) + 1 = -2 + 1 = -1$

مقدار تابع در $x = 0$ برابر است با:

پس نقطه $(0, -1)$ باید روی تابع باشد. **۲** و **۴** رد می شوند.

$f(x) = \frac{-1}{2} |4 - 2x| + 1 = \frac{-1}{2} (2) + 1 = -1 + 1 = 0$

مقدار تابع در $x = 1$ برابر است با:

پس نقطه $(1, 0)$ هم باید روی تابع باشد. از بین دو گزینه باقی مانده، **۱** هم رد می شود؛ بنابراین جواب **۲** است.

تست و پاسخ ۹

اگر $f(x) = [x] + [-x] + 2$ با دامنه اعداد صحیح و g تابعی همانی با دامنه $\{-2, 0, 1, 4/2\}$ باشد، مجموع اعضای برد تابع f/g کدام است؟
([، علامت جزء صحیح است.)

- ۱ (۱) ۲ (-۱) ۳ (۳) ۴ (-۳)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

گام اول: به ازای $x \in \mathbb{Z}$ ، عبارت $[x] + [-x]$ برابر با صفر است، پس ضابطه f با دامنه اعداد صحیح ساده می شود:

$f(x) = [x] + [-x] + 2 = 2$

گام دوم: تابع همانی g با دامنه $\{-2, 0, 1, 4/2\}$ را می نویسیم:

$g = \{(-2, -2), (0, 0), (1, 1), (4/2, 4/2)\}$

گام سوم: اشتراک دامنه f و g به صورت $\{-2, 0, 1\}$ است. (چون ضابطه f، فقط اعداد صحیح را قبول می کند که ۴/۲ جزء آن ها نیست.)

گام چهارم: مقدار تابع $\frac{f}{g}$ را در این سه نقطه حساب می‌کنیم:

$$\left. \begin{aligned} x = -2: \frac{f(-2)}{g(-2)} &= \frac{2}{-2} = -1 \\ x = 0: \frac{f(0)}{g(0)} &= \frac{2}{0} \Rightarrow \text{تعریف نشده} \\ x = 1: \frac{f(1)}{g(1)} &= \frac{2}{1} = 2 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{\text{برد}} R_{\frac{f}{g}} = \{-1, 2\}$$

$$-1 + 2 = 1$$

گام پنجم: مجموع اعضای برد $\frac{f}{g}$ برابر است با:

تست و پاسخ ۱۰

توابع خطی $f(x) = 2x - 1$ با دامنه $-6 < x < 4$ و $g(x) = -\frac{x}{4} + 3$ با دامنه $-5 \leq x < 7$ مفروض‌اند. برد تابع $f + g$ کدام است؟

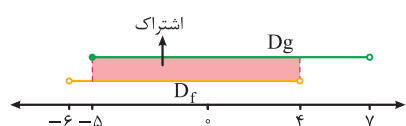
$$-5/5 \leq y < 8 \quad (2)$$

$$-4/5 \leq y < 9 \quad (1)$$

$$-5 \leq y < 9/5 \quad (4)$$

$$-4 \leq y < 8/5 \quad (3)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

گام اول: اشتراک D_f و D_g ، دامنه $f + g$ را می‌دهد:

$$D_{f+g}: -5 \leq x < 4$$

$$(f + g)(x) = f(x) + g(x) = (2x - 1) + \left(-\frac{x}{4} + 3\right) = \frac{3}{4}x + 2$$

گام دوم: ضابطه $f + g$ را تشکیل می‌دهیم:

گام سوم: باید برد تابع خطی $y = \frac{3}{4}x + 2$ با دامنه $-5 \leq x < 4$ را حساب کنیم. کافی است مقدار تابع را به ازای $x = -5$ و $x = 4$ به دست آوریم:

$$\left. \begin{aligned} x = -5: y &= \frac{3}{4}(-5) + 2 = -\frac{7}{4} + 2 = -\frac{5}{4} \\ x = 4: y &= \frac{3}{4}(4) + 2 = 6 + 2 = 8 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{\text{برد}} -\frac{5}{4} \leq y < 8$$

علوم و فنون ادبی دهم: صفحه‌های ۴۷ تا ۷۸

تست و پاسخ ۱۱

کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر است؟

«من مردی دبیرپیشه بودم و از جمله متصرفان در اموال و اعمال سلطانی؛ و به کارهای دیوانی مشغول بودم و مدتی در آن شغل مباشرت نمودم، در میان اقران شهرتی یافته بودم.»

(۱) بهره‌گیری از آرایه‌های ادبی

(۳) افزونی کاربرد لغات عربی

(۲) آوردن مترادفات

(۴) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی در این متن آرایه ادبی بارزی دیده نمی‌شود (رد ۱) و واژه‌های مترادف در آن به کار نرفته است (رد ۲)؛ هم‌چنین تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث در آن وجود ندارد (رد ۴). این متن، آکنده از لغات عربی است: جمله، متصرف، اموال، اعمال، سلطان، مشغول، مدت، شغل، مباشرت، اقران و شهرت!

راه‌حل تستی هر یک از موارد ذکرشده را در متن بررسی کنید و در صورتی که آن ویژگی‌ها در متن نبود، رد گزینه کنید.

تست و پاسخ ۱۲

همه گزینه‌ها به استثنای گزینه درست است.

(۱) شیوه بیان هر نویسنده یا شاعر، «سبک شخصی» اوست.

(۲) تقسیم‌بندی بهار از شعر فارسی، بر مبنای حوزه جغرافیایی و تاریخی شعر است.

(۳) سبک شعر و نثر بازگشت ادبی، در تمام طول قرن سیزدهم جریان داشت.

(۴) مطابق نظریه ارسطو، براساس هدف، می‌توان سبک عامیانه و عالمانه را برای شعر در نظر گرفت.

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی سبک عامیانه و عالمانه به تناسب مخاطب برای شعر در نظر گرفته می‌شود. طبقه‌بندی شعر در سبک «تعلیمی» و سبک «فکاهی» براساس هدف است. اطلاعات سایر گزینه‌ها درست ذکر شده‌اند.

تست و پاسخ ۱۳

آرایه‌های «واج‌آرایی، واژه‌آرایی، موازنه و ترصیع»، به ترتیب در کدام ابیات، یافت می‌شود؟

(الف) ناز آن سرو قدافراخته چندین که کشد؟

(ب) سخن بگوی که پیش لب شکربارت

(ج) شکرشکن است یا سخن‌گوی من است؟

(د) من تحفه جان می‌آورم بهر نثار مقدمش

(۱) ج - د - ب - الف (۲) ب - د - الف - ج (۳) ب - الف - د - ج (۴) ج - ب - د - الف

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۳ و ۹)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی رد گزینه را با ترصیع آغاز می‌کنیم. ابیات «الف» و «ج» برای این آرایه پیشنهاد شده‌اند. در آغاز بیت «الف» متوجه سجع متوازن میان «ناز» و «جور» می‌شویم؛ پس این بیت ترصیع ندارد و ۱ و ۴ رد می‌شوند. برای موازنه باید ابیات «د» و «الف» را طبق گزینه‌های باقی‌مانده بررسی کنیم. در بیت «الف» بین واژه‌های دو مصراع متقابلاً سجع‌های متوازن و متوازی دیده می‌شود، اما در بیت «د» چنین نیست؛ پس موازنه ندارد و ۳ نیز حذف می‌شود.

اثبات ۲: در بیت «ب» تکرار واج‌های / ش / و / ی / واج‌آرایی را پدید آورده است.

در بیت «د» تکرار واژه «جان» واژه‌آرایی است. در مورد «موازنه» و «ترصیع» در ابیات «الف» و «ج» نیز صحبت کردیم.

راه‌حل تستی این تیپ از سؤالات آرایه را حتماً با روش رد گزینه پاسخ دهید. به این صورت که یکی از آرایه‌های صورت سؤال را که پیدا کردنش برایتان راحت‌تر است و به آن تسلط دارید، انتخاب کنید و طبق پیشنهاد گزینه‌ها ببینید در کدام بیت وجود ندارد؛ سپس گزینه مورد نظر را به خاطر آن پیشنهاد نادرست حذف کنید. این کار را تا رسیدن به پاسخ ادامه دهید. فقط حواستان باشد که با آرایه‌هایی مثل واج‌آرایی و کنایه که در اکثر ابیات هستند، رد گزینه را شروع نکنید.

نکات ۱ اگر در بیتهای همهٔ واژه‌های دو مصراع با هم سجع متوازی داشته باشند و فقط یکی از آن‌ها سجع متوازن بسازد، آرایهٔ ترصیع نداریم؛ بلکه این بیت «موازنه» دارد.

۲ در بررسی نوع سجع بین واژه‌های دو مصراع، کاری با واژه‌های تکرار شده نداشته باشید؛ آن‌ها مانع موازنه یا ترصیع نیستند.

تست و پاسخ ۱۴

کدام آرایه در متن زیر به چشم نمی‌خورد؟

«مَنْتَ خدای را عَزَّ و جَلَّ که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. هر نفسی که فرو می‌رود مُمِدَّ حیات است و چون برمی‌آید، مَفْرَح ذات؛ پس در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمت، شکری واجب.»

(۱) سجع مطرف	(۲) سجع متوازی
(۳) ترصیع	(۴) واژه‌آرایی

(علوم و فنون ادبی دهم - دروس ۳، ۶ و ۹)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی «حیات» و «ذات» سجع مطرف را پدید آورده‌اند (حذف ۱)، «قربت» و «نعمت» نیز در جملهٔ اول سجع متوازی‌اند (رد ۲)؛ هم‌چنین تکرار واژه‌های «نعمت» و «هر نفسی» واژه‌آرایی محسوب می‌شود (رد ۴). در این متن «ترصیع» دیده نمی‌شود.

نکته فراموش نکنید که موازنه و ترصیع فقط مختص شعر نیستند؛ بلکه در نثر هم نمونه دارند. به نمونه‌های زیر دقت کنید: موازنه: در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه بود.
ترصیع: نیک‌بخت آن که خورد و کشت و بدبخت آن که مُرد و هشت.

تست و پاسخ ۱۵

غزل زیر از مولانا انتخاب شده است. در کدام بیت از آن، «سجع» دیده می‌شود؟

(۱) ای در طواف ماه تو ماه و سپهر مشتری	ای آمده در چرخ تو خورشید و چرخ چنبری
(۲) یا رب منم جویان تو یا خود تویی جویان من	ای ننگ من تا من منم من دیگرم تو دیگری
(۳) ای ماه و من آویخته وی خون هر دو ریخته	چیزی دگر انگیخته نی آدمی و نی پری
(۴) تا پا نباشد زآنک پا ما را به خارستان برد	تا سر نباشد زآنک سر کافر شود از دو سری

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی در این گزینه واژه‌های «آویخته»، «ریخته» و «انگیخته» در پایان نیم‌مصراع‌ها یعنی در جایگاه سجع (قافیهٔ میانی) قرار دارند. در سایر گزینه‌ها سجع دیده نمی‌شود.

نکته بحث سجع در شعر همان بحث قافیه‌های میانی است که در پایان هر نیم‌مصراع می‌آید؛ پس اگر در بیتهای قافیهٔ میانی نبود، دنبال سجع در آن بیت نباشید (مگر این‌که همهٔ واژه‌ها سجع بسازند که در این صورت موازنه یا ترصیع خواهد بود).

تست و پاسخ ۱۶

در کدام بیت، هجاهای کشیده بیشتری وجود دارد؟

- ۱) بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران
 - ۲) دانی که چیست دولت دیدار یار دیدن
 - ۳) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد
 - ۴) سودای عشق پختن عقل نمی‌پسندد
- کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران
در کوی او گدایی بر خسروی گزیدن
ابری که در بیابان بر تشنه‌ای بارد
فرمان عقل بردن عشقم نمی‌گذارد

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۵)

مشاوره در سؤالات شمارشی، ابتدا موارد خواسته‌شده را در هر بیت بیابید، علامت بزنید، بشمارید و مقابل هر گزینه بنویسید. در پایان، اعداد نوشته‌شده بر ای گزینه‌ها را با هم مقایسه کنید. این روش شمار از به اشتباه افتادن موقع شمارش موارد خواسته‌شده نجات می‌دهد.

پاسخ تشریحی در این گزینه سه هجای کشیده وجود دارد: دار - آبر - سنگ

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) چیست - یار ← ۲ هجای کشیده

۳) ذوق ← ۱ هجای کشیده

۴) عشق - عقل ← ۲ هجای کشیده

نکته «ن» (نون ساکن) اگر بعد از مصوت بلند (ا - و - ی) بیاید از تقطیع ساقط است؛ یعنی آن را به حساب نمی‌آوریم. مثلاً در بیت ۱ اگر به جای هجای «چون»، «چوب» آمده بود یا به جای «ران» در واژه «بهاران»، «راز» آمده بود، هجای کشیده شمرده می‌شدند؛ در حالی که هجاهای «چون» و «ران» بلند به حساب آمده‌اند.

دام تستی همیشه مراقب خوانش درست ابیات باشید؛ به‌ویژه در بحث عروض و مشخص کردن هجاها. حتی خواندن یا نخواندن یک «کسره» می‌تواند زحمت شما را به باد دهد؛ مثلاً «روز وداع» را اگر به همین صورت با کسره بخوانید، «روز» دو هجاست: رو / ز؛ اما اگر کسره را از قلم انداخته باشید، «روز» را هجای کشیده حساب خواهید کرد.

تست و پاسخ ۱۷

همهٔ مصراع‌ها از نظر تعداد نشانه‌های هجایی با یکدیگر برابرند، به جز:

- ۱) ولیکن چون عسل بشناخت سعدی
- ۲) دارم از دنیا دلی اندوهگین
- ۳) مها زورمندی مکن با کهان
- ۴) آن خشت بود که پرتوان زد

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی هر چهار مصراع ده هجا دارند، اما در ۱، ۲ و ۳ یک هجای کشیده در داخل مصراع هست و می‌دانیم که هجای کشیده، دو علامت در کنار یکدیگر دارد (_ ل)؛ پس ۱، ۲ و ۳ یازده علامت هجایی دارند، اما ۴ ده علامت هجایی. هجاها و علامت‌های آن در گزینه‌ها:

۱	و	لی	گن	چُن	عَ	سَل	بِش	ناخت	تَع	دی
	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-
۲	دا	زَ	مَز	دُن	یا	دِ	لی	آن	دوه	گین
	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-

م	ها	زور	مَن	دی	مَ	گُن	با	ک	هان
U	-	U-	-	-	U	-	-	U	-

۲

آن	خِشت	بُ	وَد	ک	پُر	ت	واو	رَد
-	U-	U	-	U	-	U	-	-

۲

نکته در مورد واژه «آن» توجه داشته باشید: ۱ «ن» بعد از مصوت بلند «ا» حذف می‌شود. ۲ هیچ کلمه‌ای با مصوت شروع نمی‌شود؛ بنابراین «آ» به صورت «ء» تقطیع می‌شود و یک هجای بلند است.

۱۸ تست و پاسخ

با توجه به علامت هجاها، چند مورد از واژه‌ها با حذف همزه تلفظ شده‌اند؟

کارآزموده (U-U-U)، سرواندام (U-U-U)، پلنگ افکن (U-U-U)، راه آهن (U-U-U)، دردآلود (U-U-U)، بادآورده (U-U-U)، به دست آمده (U-U-U)

(۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی با توجه به علامت‌های هجایی مقابل واژه‌ها، همزه در واژه‌های «کارآزموده، راه آهن، دردآلود و بادآورده» حذف شده است. علامت هجایی واژه‌ها بدون حذف همزه:

باد	آ	وَر	د
U	-	-	U

درد	آ	لود
U	-	U

راه	آ	هَن
-	-	U

کار	آز	مو	د
U	-	U	U

علامت هجایی واژه‌ها با حذف همزه:

با	دا	وَر	د
U	-	-	U

دَر	دا	لود
U	-	U

را	ها	هَن
-	-	U

کا	راز	مو	د
U	-	U	U

۱۹ تست و پاسخ

بیت کدام گزینه با ابیات دیگر ارتباط معنایی ندارد؟

- در آن گلشن که عمر باغبان از گل بود کم‌تر
- در گلستانی کان گلبن خندان بنشست
- چون بوی گل ردای سیاحت فکن به دوش
- عجب نیست از گل که خندد به سروی

مفهوم کدام گزینه «نکوهش تعلق و وابستگی» نیست؟

زهی غافل که ریزد بر زمین رنگ اقامت را
سرو آزاد به یک پای غرامت برخاست
چون سبزه پاشکسته یک بوستان مباش
که در این چمن پای در گل نشیند

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای دریافتن مفهوم هر بیتهی لازم است که ۱) بیت را درست بخوانید. ۲) معنی بیت را دریابید. ۳) گاهی باید به کلیدواژه‌های هر بیت دقت کنید. ۴) دور نمایی از معنی بیت در ذهن خود مجسم کنید و از خود بپرسید «شاعر چه می‌خواهد بگوید».

پاسخ تشریحی در این گزینه شاعر به «توصیف زیبایی‌های معشوق و برتری او به سرو بوستانی» پرداخته است؛ اما مفهوم سایر گزینه‌ها «نکوهش تعلق و وابستگی» است.

دام تستی برای رسیدن به مفهوم یک بیت، عجله نکنید و صرف دیدن واژه‌های مشترک در ابیات، آن‌ها را هم مفهوم نشمارید؛ مثلاً در ۲) صحبت از «روی یک پا ایستادن سرو» است، اما مبادا فکر کنید این تصویر با «پای در گل بودن» در ۳) یکسان است! روی یک پا ایستادن سرو در ۲) به خاطر تشبیه او دانسته شده که چرا خواسته خودش را شبیه معشوق کند، اما «پای در گل بودن سرو» در ۴) دقیقاً وابستگی را نشان می‌دهد (برای همین گفتیم که دورنمایی از بیت در ذهنتان مجسم کنید).

تست و پاسخ ۲۰

مفهوم بیت زیر از همه ابیات در بافت می‌شود؛ به جز:

«سروّت نباشد بر افتاده زور
 ۱) ای توانا دستگیر ناتوان شو در بلا
 ۲) چو تمکین و جاهت بود بر دوام
 ۳) مکن باور به یک منوال دور زندگانی را
 ۴) مشو غافل ز حال زبردستان در زبردستی

در کدام گزینه «نکوهش زورگویی به زبردستان و ناتوانان» دیده نمی‌شود؟

برد مرغ دون، دانه از پیش مور»
 دست مسئول است هر جا خاری اندر پا رود
 مکن زور بر ضعف درویش عام
 به یاد آر ای توانا روزگار ناتوانی را
 که سر را پاس می‌دارد به زیر پا نظر کردن

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی مفهوم این گزینه «ناپایداری احوال روزگار و توجه به آن» است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: نکوهش زورگویی به ناتوانان و زبردستان و پرهیز از آن.

دام تستی در اغلب سؤالات قرابت مفهومی، گزینه‌ها به گونه‌ای چیده شده‌اند که ممکن است شما خارج از آن سؤال، آن گزینه‌ها را هم مفهوم ندانید، اما به خوبی آگاهید که در کنکور، بحث اصلی «مقایسه گزینه‌ها با یکدیگر» است، نه فقط پیدا کردن پاسخ درست؛ در واقع شما به دنبال دقیق‌ترین پاسخ هستید، نه پاسخ درست؛ برای مثال ممکن است خارج از این سؤال، ۴) را با صورت سؤال هم مفهوم ندانید، اما با دیدن ۳) مطمئن می‌شوید که باید ۴) را کنار بگذارید و ۳) را به عنوان مفهوم متفاوت انتخاب کنید.

علوم و فنون ادبی یازدهم: صفحه‌های ۴۲ تا ۷۸

تست و پاسخ ۱۱

همه گزینه‌ها از نظر تاریخ ادبیات کاملاً درست هستند؛ به جز:

۱) شاعران قرن دهم از جمله کلیم کاشانی تشخیص داده بودند که سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و تخیلی یافته است و با ادامه پایبندی به سنن ادبی نابود می‌شود.
 ۲) شاعران قرن دهم نیازمند پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی بودند و قالب غزل با توجه به نقش و سابقه کاربردش، اجازه جولان بیشتر در این میدان را نمی‌داد.
 ۳) در قرن دهم، از یک سو به دلیل کم‌توجهی و بی‌مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران و از سوی دیگر شاعران نوازی و ادب‌گرایی سلاطین هند، شاعران به دربارهای هند روی آوردند.
 ۴) آشنایی با تفکرات و معارف هندوان کم‌وبیش در تغییر سبک در قرن دهم دخیل بود.

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی «کلیم کاشانی» از شاعران قرن یازدهم است و جزء شاعران قرن دهم که تشخیص داده بودند سبک عراقی از واقعیت دور شده و ... نیست؛ پس ۱) نادرست است.
 سایر موارد ذکر شده در گزینه‌ها درست است.

تست و پاسخ ۱۲

توضیحات زیر در معرفی کدام شاعر، دقیق تر است؟

«او را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم. از ویژگی‌های عمده شعر او، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.»

- (۱) کلیم کاشانی (۲) محتشم کاشانی (۳) صائب تبریزی (۴) بیدل دهلوی

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی توضیحات ذکر شده در صورت سؤال مربوط به بیدل دهلوی است.

تست و پاسخ ۱۳

در همه گزینه‌ها آرایه‌های «تشبیه، استعاره و مجاز» همگی دیده می‌شود، به جز:

- (۱) چو آید از چمن آن یوسف گل‌پیرهن بیرون
 (۲) حرف شب فراق اگر سرکشم چو شمع
 (۳) دل کز طواف کعبه کویت و قوف یافت
 (۴) به خدا که پرده از روی چو آتش برافکن

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۳، ۶ و ۹)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی در این گزینه استعاره وجود ندارد.

۱) تشبیه: گل چون زلیخا - گل‌پیرهن (تشبیه درون‌واژه‌ای) / استعاره: یوسف استعاره از معشوق است. / مجاز: چمن مجاز از چمنزار یا دشت و صحرا است.

۲) تشبیه: من چو شمع / استعاره: زبان خامه (استعاره مکنیه) / مجاز: حرف مجاز از سخن است.

۳) تشبیه: کعبه کویت / استعاره: وقوف یافتن دل و سر حجاز نداشتن آن، تشخیص و استعاره است. / مجاز: سر مجاز از قصد و اندیشه.

۴) تشبیه: روی چو آتش - تشبیه «دل» به «سپند» / استعاره: ندارد. / مجاز: عالم مجاز از مردم عالم.

نکته وقتی واژه‌ای در معنای مجازی به کار می‌رود، نسبت‌دادن ویژگی‌های انسانی به آن تشخیص نمی‌سازد؛ برای مثال «عالم» در ۴ مجاز از «مردم» یا «انسان‌ها» است؛ پس نمی‌توان گفت «دل عالم» استعاره مکنیه است.

تست و پاسخ ۱۴

در هر سه بیت کدام گزینه آرایه «مجاز» وجود دارد؟

- (الف) آرزو در طبع پیران از جوانان است بیش
 (ب) جان علوی هوس چاه زنخدان تو داشت
 (ج) و آن‌جا که بحر معنی موج بقا برآرد
 (د) گر ابر در بهار چمن را کند جوان
 (ه) به آهن سراسر بپوشید تن

- (۱) الف - ه - ج (۲) د - ه - ب (۳) ب - الف - ج (۴) د - ج - ه

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره این ساخت از سوالات آرایه، یکی از ساخت‌های معمول کنکور است (چه یک آرایه در صورت سؤال باشد، چه بیشتر). در این گونه از سوالات حتماً از روش رد گزینه برای رسیدن به پاسخ استفاده کنید وگرنه زمان زیادی باید صرف پاسخ‌دادن به آن کنید و داشتن «زمان» در کنکور یعنی موفقیت.

درس نامه ●● مجاز، یعنی کاربرد واژه در معنایی غیر از معنی حقیقی خود؛ پس وقتی دنبال مجاز می‌گردید، باید بررسی کنید که کدام واژه در معنی حقیقی (همان معنای لغت‌نامه‌ای) خود اگر در نظر گرفته شود، با عقل جور در نمی‌آید. مثلاً در بیت «الف» واژه «خزان» را می‌توانیم فصل پاییز در نظر بگیریم، اما در بیت «ب» عقل نمی‌پذیرد که کل «دست» را بتوان در حلقه زلف زد؛ بلکه شاعر بنا به تحلیل‌هایی که می‌کند، دست را در معنای «انگشت» در نظر می‌گیرد.

پاسخ تشریحی در بیت «الف» واژه‌ای وجود ندارد که در معنای حقیقی خود نباشد (رد ۱ و ۳). در بیت «ب» «دست» به علاقه کل به جزء (ذکر کل و اراده جزء) مجاز از انگشتان یا انگشتان دست است. در بیت «ج» نیز واژه‌ای در معنی مجازی به کار نرفته است (رد ۴)، اما در بیت «د»، «ابر» مجاز از «باران» است و علاقه میان آن‌ها «ملازمت» یا «لازم و ملزوم» است؛ یعنی وجود ابر لازمه بارش باران است. در بیت «ه» نیز «آهن» به علاقه جنس، مجاز از زره است (با زره تن خود را پوشاند).

تست و پاسخ ۱۵

در کدام گزینه هر سه آرایه «تشبیه، استعاره آشکار و مجاز» دیده می‌شود؟

- ۱) گشت بیمار که چون چشم تو گردد نرگس شیوه تو نشدش حاصل و بیمار بماند
- ۲) هر می لعل کزان دست بلورین بستیم آب حسرت شد و در چشم گه‌بار بماند
- ۳) اگر از پرده برون شد دل من عیب مکن شکر ایزد که نه در پرده پندار بماند
- ۴) از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر یادگاری که در این گنبد دوار بماند

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۳، ۶ و ۹)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● «قرینه» در مجاز (و استعاره مصرحه) به ما می‌فهماند مجاز یا استعاره در کدام واژه اتفاق افتاده است. در واقع «قرینه» سرنخی است برای یافتن واژه‌ای که در معنای خودش به کار نرفته است؛ مثلاً «در چشم ماندن» در ۲ مانع از آن شد که ما «گهر» را در معنی حقیقی خود در نظر بگیریم.

پاسخ تشریحی در این گزینه «می لعل» اضافه تشبیهی است و «دست بلورین» نیز تشبیه دارد. «می» در سرخ بودن به «لعل» و «دست» در «سفیدی و رخشانی» به «بلور» (شیشه) تشبیه شده است. «گهر» استعاره آشکار از «اشک» است و «آب» به علاقه جنس مجاز از «اشک» است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این گزینه با مجاز و استعاره آشکار رد می‌شود؛ اما تشبیه دارد. «چشم تو» به «نرگس» تشبیه شده است (تشبیه مضموم و تفضیل: چشم تو از گل نرگس بیمارتر است).
- ۳) در این گزینه نیز مجاز و استعاره آشکار وجود ندارد (رد گزینه)؛ اما «پرده پندار» اضافه تشبیهی است؛ پندار به پرده تشبیه شده است.
- ۴) این بیت هم با تشبیه و مجاز رد می‌شود. «گنبد دوار» در این بیت استعاره آشکار از «آسمان» است.

تست و پاسخ ۱۶

مصراع «نه به زرق آمده‌ام تا به ملامت بروم» با کدام گزینه هم‌وزن است؟

- ۱) که من آن مایه ندارم که به مقدار تو باشم تن ما به ماه ماند که ز عشق می‌گدازد
- ۲) به فرازی برسانند سرازیر مرا (۴) اگر م تاج دهی نستانم

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی وزن این مصراع همانند مصراع صورت سؤال «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» است:

پ	ف	ر	ا	ز	ی	پ	ر	س	ا	ن	ن	س	ر	ا	ز	ی	پ	م	ر
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
فعلاتن				فعلاتن				فعلاتن				فعلن							

وزن سایر گزینه‌ها:

۱) فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۲) فعلاّت فعلاتن فعلاتن

۳) فعلاتن فعلاتن فعلاّن

راه حل تستی پیشنهاد می‌کنم در کنکور برای آن که «زمان» کم نیاورید، وزن مصرع‌ها یا ابیات را به روش سماعی به دست آورید؛ مثلاً در سؤالاتی که مثل همین سؤال باید وزن مصرع‌ها را با مصرع صورت سؤال مقایسه کنید، بهتر است هر کدام از گزینه‌ها را یک بار با ریتم بخوانید و بلافاصله مصرع صورت سؤال را هم با ریتم بخوانید؛ در صورتی که قبلاً تمرین کرده باشید حس موسیقایی شما تفاوت یا تشابه ریتم‌ها را به شما گوشزد می‌کند. راه دیگر هم که تقطیع و دسته‌بندی هجایی است که زمان‌بر است.

تست و پاسخ ۱۷

وزن کدام مصرع در برابر آن نادرست آمده است؟

۱) باران آشکم می‌رود وز آب‌رم آتش می‌جهد (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

۲) ماه کاو از آسمان سازد زمینی (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۳) دل من رای تو دارد سر سودای تو دارد (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن)

۴) تا غمی پنهان نباشد رقتی پیدا نگرده (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۵ و ۸)

پاسخ تشریحی وزن این مصرع از سه بار تکرار «فاعلاتن» پدید آمده است:

ماه	کاو	آز	آ	س	مان	سا	زَد	زَ	می	نی
U -	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلاتن			

وزن سایر مصرع‌ها درست ذکر شده است.

دام تستی هنگام بررسی وزن مصرع‌ها عجله نکنید و وزن هر پایهٔ آوایی را تا پایان مصرع به دقت محاسبه کنید. ممکن است از پایان وزنی که از تکرار یک رکن (مثلاً فاعلاتن) پدید آمده، یک هجا حذف شده باشد (یعنی در وزن فاعلاتن، رکن آخر به فاعلن تبدیل شده باشد).

تست و پاسخ ۱۸

کدام ابیات از پایه‌های آوایی همسان تشکیل نشده است؟

الف) بشنو از نی چون شکایت می‌کند
ب) سحرگه عزم‌بستان کن صبحی در گلستان کن
ج) یا رب تو مرا به روی لیلی
د) پیامی ز من پیش کاووس بر
ه) چون نتوان بی‌کمر میان تو دیدن
از جدایی‌ها حکایت می‌کند
به بلبل می‌برد از گل صبا صد گونه بُشری را
هر لحظه بده زیاده میلی
بگویش که ما را چه آمد به سر
موی میان تو را کمر که پسندد

۴ - ج - ه

۳ - الف - د

۲ - ب - ه

۱ - الف - ج

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۵ و ۸)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی وزن هر یک از ابیات:

(الف) ← وزن همسان تکلختی (رد ۱ و ۳)

بِش	نُ	عَزَ	نِی	چُن	ح	کَا	یَت	مِی	گُ	نَد
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعِلن				

(ب) ← وزن همسان تکلختی (رد ۲)

سَن	حَر	گَه	عَزَ	م	بُس	تَان	گُن	ص	بُو	حِی	دِر	گُ	لِس	تَان	گُن
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مفاعیلن				مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن					

(ج) ← وزن ناهمسان

یا	رَب	تُ	م	را	پ	رُو	ی	لی	لی
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
مفعول			مفاعِلن			فَعولن			

(د) ← وزن همسان تکلختی

پ	یا	می	ز	مَن	پی	ش	کَا	وَو	س	بَر
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-
فَعولن		فَعولن			فَعولن		فَعَل			

(ه) ← وزن ناهمسان

چُن	نَ	تَ	واو	بی	ک	مَر	م	یا	ن	تُ	دی	دَن
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
مفتعلن			فاعلاتُ			مُفتعلن			فَع			

نکته ۱ می دانیم که وزن همسان یعنی تکرار یک وزن واژه (تکلختی) یا تکرار دو رکن متفاوت (دولختی). وزنی که همه رکن های آن یک نام دارند، اما از پایان رکن آخر یک هجا حذف شده (مانند بیت «الف») هم چنان «وزن همسان» محسوب می شود.
۲ مصوت بلند / ی / در کلماتی مانند «میان، سیاست، بیا، گیاه و...» همواره کوتاه تلفظ می شود.

تست و پاسخ ۱۹

در هر سه بیت کدام گزینه مفهومی مشترک وجود دارد؟

- (الف) هیچ کس را تا نگردد او فنا
- (ب) آن کشیدم ز توای آنش هجران که چو شمع
- (ج) چیست معراج فلک؟ این نیستی
- (د) به جانت ای بت شیرین دهن که همچون شمع
- (ه) تا نگردي بی خبر از جسم و جان

(۱) ه - ب - د (۲) د - ب - الف (۳) الف - ج - ه (۴) الف - ه - د

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره ممکن است گاهی یک بیت چند مفهوم اصلی و فرعی داشته باشد. کنکور از شما می خواهد که ابیات را با هم مقایسه کنید؛ پس دنبال مفهوم مشترک ابیات باشید، نه مفهوم اصلی هر بیت.

پاسخ تشریحی

مفهوم مشترک ابیات «الف»، «ج» و «ه»: شرط رسیدن و وصال، ترک هستی و تعلقات مادی است.

مفهوم سایر ابیات:

(ب) راه رهایی از درد هجران، فنا و نابودی خود است.

(د) عاشق از شدت هجران می‌سوزد و از بین می‌رود.

دام تستی

ظاهراً در همه ابیات «فنا و نیستی در هجران یار» دیده می‌شود، اما با کمی دقت نظر می‌توان دریافت که این فنا و نیستی در ابیات «الف»، «ج» و «ه» موجب رسیدن به عشق حقیقی است، اما در ابیات «ب» و «د» فقط نابودشدن و از بین رفتن عاشق است و هیچ وصال‌ی در ادامه ندارد. باز تأکید می‌کنیم که مقایسه ابیات و گزینه‌ها پاسخ دقیق‌تر و درست‌تر را به ما نشان می‌دهد.

تست و پاسخ ۲۰

همه گزینه‌ها با بیت زیر تناسب مفهومی دارند، به جز:

«جرمی ندارم بیش از این کز جان وفادار توام»

و ر قصد آزارم کنی، هرگز نیازم تو را»

مفهوم کدام گزینه وفاداری عاشق با وجود بی‌وفایی معشوق نیست؟

- ۱) گر تو دگری به جای من بگزینی
- ۲) خواری و آزار بر من، گر به تیغ آید ز تو
- ۳) نرود پیچ و خم از رشته جانم بیرون
- ۴) مرا به هیچ بدادی و من هنوز بر آنم

من عهد تو نشکنم که مانند تو نیست
خارم اندر دیده گر با گل بی‌آزارم تو را
تا ز تیغ تو چو جوهر نکند بستر خویش
که از وجود تو مویی به عالمی نفروشم

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

در ۱، ۲ و ۴ همانند بیت سؤال سخن از «وفاداری عاشق با وجود بی‌وفایی و جفاکاری معشوق» است؛ اما در ۳ مفهوم اصلی «جان‌بازی عاشق» است و این‌که عاشق تا جانش را فدای معشوق نکند آرام و قرار ندارد.

جامعه‌شناسی دهم: صفحه‌های ۵۱ تا ۹۵

تست و پاسخ ۲۱

به ترتیب، نتیجه «عمل کردن مردم مطابق با آرمان‌ها»، «عدم محدودیت علوم اجتماعی به معنای تجربی آن» و «فعالیت اعضای جهان اجتماعی براساس ارزش‌های آن جهان» در کدام گزینه آمده است؟

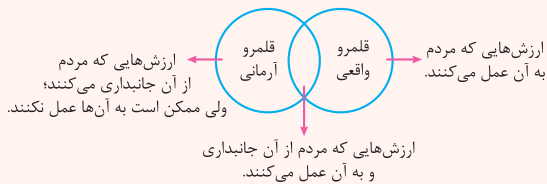
- ۱) قلمرو واقعی جهان اجتماعی، به آرمان‌ها نزدیک می‌شود - پدیده‌هایی که در قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی هستند، شناسایی می‌شوند - آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.
- ۲) آرمان‌های اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود - می‌توان درستی یا نادرستی آرمان‌ها را ارزیابی کرد - قلمرو واقعی جهان اجتماعی در ارتباط با لایه‌های عمیق آن شکل می‌گیرد.
- ۳) زمینه تحقق هر چه بیشتر آرمان‌ها فراهم می‌شود - بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای تاریخی آن‌ها شناسایی می‌شود - آرمان‌ها به قلمرو حقیقی جهان اجتماعی وارد می‌شوند.
- ۴) فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه کاهش می‌یابد - امکان داوری درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌ها فراهم می‌شود - آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.

پاسخ: گزینه ۴

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۷)

درس‌نامه ●● رابطه قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی

- قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند. یعنی هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند. اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد.

- برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

پاسخ تشریحی

اگر مردم مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند. علوم اجتماعی اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکنند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند. هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.

تست و پاسخ ۲۲

ویژگی‌های هویتی بیان‌شده در عبارات‌های زیر، در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

الف) گفته‌اند که یوسف را دو چیز بود بر کمال؛ یکی حسن خلقت و دیگری حسن سیرت.

ب) پژوهش‌های روان‌شناسی شواهدی مبنی بر همبستگی دو عامل صبوری و روستایی بودن نشان می‌دهد.

ج) کودکان بر اثر خودخواهی، خطاهای خود را موجه‌تر از خطاهای دیگران می‌دانند.

- ۱) الف) فردی و انتسابی - فردی و اکتسابی / ب) فردی و متغیر - اجتماعی و ثابت / ج) فردی و متغیر - اکتسابی و فردی
- ۲) الف) انتسابی و ثابت - متغیر و اکتسابی / ب) متغیر و اجتماعی - ثابت و فردی / ج) ثابت و انتسابی - فردی و اکتسابی
- ۳) الف) انتسابی و متغیر - فردی و متغیر / ب) اکتسابی و فردی - متغیر و اکتسابی / ج) فردی و متغیر - ثابت و انتسابی
- ۴) الف) فردی و اکتسابی - اکتسابی و اجتماعی / ب) متغیر و اکتسابی - ثابت و انتسابی / ج) اجتماعی و متغیر - فردی و اکتسابی

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۸)

مشاوره تشخیص نوع ویژگی‌های هویتی، از سؤالات پرتکرار در کنکور سراسری است. در این سؤال، ابتدا ویژگی‌ها را تعیین کنید و سپس نوع آن را مشخص کنید.

درس نامه • ابعاد هویتی انسان

ویژگی‌های هویتی انسان را براساس سه ملاک تقسیم می‌کنند:

۱) نقش انسان در ساختن ویژگی‌های هویتی:

- ← ویژگی‌های اکتسابی: این ویژگی‌های هویتی را خودمان شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن نقش و سهم بسیاری داریم.
- ← مثال: صفات اخلاقی و روانی مانند خوش‌اخلاق یا بد‌اخلاق بودن
- ← ویژگی‌های انتسابی: ما در شکل‌گیری این ویژگی‌های هویتی نقشی نداریم.
- ← مثال: مکان و زمان تولد یا دختر و پسر بودن

۲) تغییرپذیری ویژگی‌های هویتی:

- ← ویژگی‌های ثابت: در طول زندگی تغییر نمی‌کند.
- ← مثال: زمان و مکان تولد
- ← ویژگی‌های متغیر: در طول زندگی، ممکن است دچار تغییر شود.
- ← مثال: جایگاه فرد در جهان اجتماعی

۳) فردی یا اجتماعی بودن ویژگی‌های هویتی:

- ← ویژگی‌های فردی: بدون ارتباط با دیگران، این ویژگی‌ها وجود دارند.
- ← مثال: زنگی یا تنبلی، صبوری یا زودرنجی
- ← ویژگی‌های اجتماعی: فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی، نمی‌تواند این ویژگی‌ها را داشته باشد.
- ← مثال: ایرانی بودن، کارمند بودن، فرزند سوم خانواده بودن و ...

پاسخ تشریحی

- الف) حسن خلقت (زیبایی) ← انتسابی، فردی، متغیر
 حسن سیرت (خوش‌اخلاقی) ← اکتسابی، فردی، متغیر
- ب) صبوری ← اکتسابی، فردی، متغیر
 روستایی بودن (یعنی زاده‌شدن در روستا) ← انتسابی، اجتماعی، ثابت
- ج) کودک بودن ← انتسابی، فردی، متغیر
 خودخواهی ← اکتسابی، فردی، متغیر

تکنیک ویژگی‌های اخلاقی و روانی، مانند خوش‌اخلاقی، صبوری و ... همگی اکتسابی، فردی و متغیر هستند.

تست و پاسخ ۲۳

به ترتیب هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام قسمت از نمودار است؟

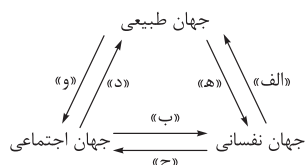
- برای هر کاری که نیت و اراده‌آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف و ناتوانی نمی‌شود.
- نگاه اسلام به طبیعت، به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز نمی‌داند.
- امام خمینی (ره) به عنوان یک انسان با تقوا، مسیر جامعه ایران، جهان اسلام و بشریت را تغییر داد.

۱) ه - د - ب

۲) الف - د - ج

۳) الف - و - ب

۴) ه - و - ج

(پایه‌شناسی دهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره به جهت فلش‌ها خوب دقت کنید. برای مثال عبارت «الف» بیانگر تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی است؛ اما عبارت «ه» بیانگر تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی است.

درس نامه

● انسان‌ها، علاوه بر هویت اجتماعی، دارای هویت فردی نیز هستند. هویت فردی انسان نیز، به دو بخش جسمانی و نفسانی تقسیم می‌شود. بنابراین سه بعد هویت انسان، از یکدیگر متمایز هستند.

(۱) **بعد جسمانی** (طبیعت و بدن) (۲) **بعد نفسانی** (نفس و ویژگی‌های روانی و اخلاقی)

(۳) **بعد اجتماعی** (نقش و عضویت فرد در جهان اجتماعی)

● سه بعد مذکور، از یکدیگر جدا نیستند و با یکدیگر، تعامل و ارتباط دوسویه دارند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند.

الف) رابطه دوسویه جهان طبیعی و جهان نفسانی:

(۱) تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی ← **مثال** ترشح بیش از اندازه غده تیروئید، موجب عصبانی شدن انسان می‌شود.

(۲) تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی ← **مثال** (۱) برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شود. (۲) برای هر کاری که نیت و اراده آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف و ناتوانی نمی‌شود.

ب) رابطه دوسویه جهان طبیعی و جهان اجتماعی:

(۱) تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی ← **مثال** در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است.

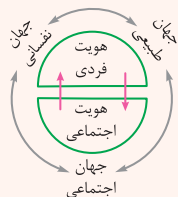
(۲) تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی ← **مثال** زندگی اجتماعی انسان‌ها، طبیعت را تهدید می‌کند.

پ) رابطه دوسویه جهان اجتماعی و جهان نفسانی:

(۱) تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی ← **مثال** (۱) یک انسان باتقوا جهانی را تغییر می‌دهد. (۲) امام خمینی (ره) با تقوای خود، توانستند مسیر تاریخ جامعه ایران، امت اسلام و جهان امروز بشریت را دگرگون بسازند.

(۲) تأثیر جهان اجتماعی بر جهان نفسانی ← **مثال** جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی اخلاقیات می‌شود.

هر شش رابطه بالا را می‌توان در شکل مقابل مشاهده کرد:

پاسخ تشریحی عبارت اول ← تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی: «الف»

عبارت دوم ← تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی: «د»

عبارت سوم ← تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی: «ج»

تست و پاسخ ۲۴

موارد کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با روش‌های کنترل اجتماعی نادرست و در ارتباط با امر به معروف و نهی از منکر درست است؟

(۱) روش‌های کنترل اجتماعی، برای پیشگیری و کنترل کزروی‌های اجتماعی اتخاذ می‌شوند - برخی روش‌های آن تبلیغی و برخی دیگر تشویقی و تنبیهی است.

(۲) شامل مجموعه فعالیت‌هایی است که فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند - شیوه غیررسمی و تنبیهی آن بیشتر در خانواده، همسالان یا به وسیله عموم افراد جامعه انجام می‌شود.

(۳) هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود - دارای نتایج معنوی و دنیوی و سطوح رسمی و همگانی است.

(۴) شیوه رسمی تشویق و تنبیه، آثار و نتایج عمیق‌تری دارد - در مواردی همگانی و به عهده همه افراد جامعه است و در برخی موارد وظیفه سازمان‌های حکومتی است.

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی: تشریح گزینه‌ها:

- ۱) درست - درست
- ۲) نادرست (مربوط به جامعه‌پذیری است) - نادرست (شیوهٔ تنبیهی، بر عهدهٔ سازمان‌های حکومتی است).
- ۳) درست - درست
- ۴) نادرست (تشویق و تنبیه غیررسمی، آثار عمیق‌تری دارد) - درست

تست و پاسخ ۲۵

پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- جهان اجتماعی با چه هدفی، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوهٔ زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد؟
 - آن بخش از هویت که دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند، چه نام دارد؟
 - چرا حقایق از جهت قرارگرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند؟
- ۱) بقا و تداوم خود - هویت ناآگاهانه - زیرا جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق و باطل بچرخند؛ اما حق و باطل ثابت‌اند.
 - ۲) مشارکت اعضا در جهان اجتماعی - هویت پنهان - زیرا برای جوامع امکان خروج از باطل و پذیرش حق وجود دارد.
 - ۳) مشارکت اعضا در جهان اجتماعی - هویت ناخودآگاه - زیرا حق و باطل بر مدار بینش و گرایش انسان‌ها تغییر نمی‌کند.
 - ۴) بقا و تداوم خود - هویت آگاهانه - زیرا برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۱، ۷ و ۹)

پاسخ: گزینه ۴

- **پاسخ تشریحی:** جهان اجتماعی برای بقا و تداوم خود، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوهٔ زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد.
- بخشی از هویت ناآگاهانه است؛ یعنی آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند.
- حقایق هر چند خود ثابت‌اند؛ ولی از جهت قرارگرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند. یعنی برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد؛ همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.

نکته: نسبت میان حق و باطل و قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی:

- حقایق ثابت هستند؛ یعنی حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها، براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.
- مثال ۱: نژادگرایی از عقاید باطل است که باطل بودن آن، با نوع مواجههٔ جوامع مختلف با آن‌ها دگرگون نمی‌شود.
- مثال ۲: عدالت از عقاید حقیقی و درستی است که حقایق آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌یابد.
- حقایق هر چند خود ثابت‌اند؛ ولی از جهت قرارگرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند.
- امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.
- یعنی برای جهان‌های اجتماعی مختلف
- امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.
- جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق و باطل بچرخند؛ اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها، دچار تغییر نمی‌شود.

تست و پاسخ ۲۶

به ترتیب، علت «بهتر انجام دادن اعمال متناسب با فرهنگ توسط افراد»، «قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ» و «مشکل در بازتولید یک فرهنگ» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) اتخاذ روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - سازگاری با فطرت آدمیان - نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی
- ۲) قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ - سازگاری با فطرت آدمیان - کزروی‌های اجتماعی
- ۳) قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ - داشتن ظرفیت‌های منطقی و عقلانی - نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی
- ۴) اتخاذ روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - داشتن ظرفیت‌های منطقی و عقلانی - کزروی‌های اجتماعی

(پایه‌شناسی دهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره شناسایی علت‌ها و معلول‌ها در متن کتاب درسی، مهم‌ترین کار شما هنگام مطالعه است.

پاسخ تشریحی هرچه قدرت اقتناع یک فرهنگ بیشتر باشد (علت)، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند (معلول). فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند (علت)، از قدرت اقتناعی بیشتری برخوردارند (معلول). هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد (علت)، بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود (معلول).

تست و پاسخ ۲۷

کدام‌یک در ارتباط با فرصت‌ها و محدودیت‌های تغییرات هویتی درست نیست؟

- ۱) جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد. - در یک جهان دینی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.
- ۲) جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است، تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت در اختیار دارند. - در جوامع سکولار، امکان رأی‌دادن به قوانین الهی وجود ندارد.
- ۳) در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، متفاوت است. - جهانی که حول ارزش‌های این جهانی شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد.
- ۴) در جهان اجتماعی سکولار، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار نکند و موجب ظهور و بروز آن‌ها نشود، منع می‌شوند. - جامعه آپارتاید، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی فراهم می‌آورد.

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، متفاوت است. هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند. در جدول زیر به بررسی امکان تغییرات هویتی در برخی جهان‌های اجتماعی می‌پردازیم:

جامعه آپارتاید (جدانژادی)	<ul style="list-style-type: none"> ● براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد. ● صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.
جامعه سرمایه‌داری	<ul style="list-style-type: none"> ● قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است. ● تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند.
جامعه دینی و معنوی	<ul style="list-style-type: none"> ● هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.
جامعه سکولار و دنیوی	<ul style="list-style-type: none"> ● حول ارزش‌های دنیوی و این جهانی شکل می‌گیرد و تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد. ● هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند در آن بروز و ظهور داشته باشد. ● فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌کند. ● مثال ۱: جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی جوامع غربی ● مثال ۲: عدم امکان رأی‌دادن به قوانین الهی در کشورهای تحت نفوذ غرب، مانند الجزایر (دموکراسی کنترل‌شده)

پاسخ تشریحی در جهان سکولار و دنیوی، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شود. بنابراین قسمت اول ۴ نادرست است.

تست و پاسخ ۲۸

ترتیب فرایند تحولات هویتی جهان اجتماعی در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

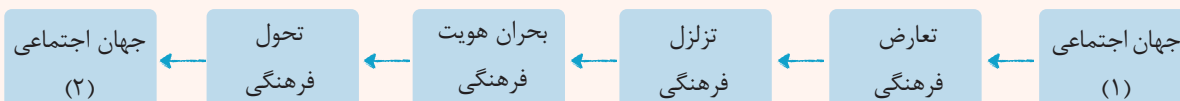
- ۱) تعارض فرهنگی ← ناتوانی جهان اجتماعی در سامان دادن به کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود ← فراتر رفتن تغییرات از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی ← بحران هویت فرهنگی
- ۲) تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی ← نازلزل فرهنگی ← ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود ← دگرگونی هویت فرهنگی جهان اجتماعی
- ۳) نازلزل فرهنگی ← ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های خود ← مورد تردید قرار گرفتن آرمان‌های سازنده هویت جهان اجتماعی ← تعارض فرهنگی
- ۴) از دست رفتن ثبات و استقرار ارزش‌های سازنده هویت جهان اجتماعی ← بحران هویت ← کاستی و بن‌بست در هویت فرهنگی جهان اجتماعی ← تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۱۱)

درس‌نامه ●● مراحل فرایند تحولات هویتی جهان اجتماعی

مراحل	مفاهیم	توضیحات
۱	تعارض فرهنگی	شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی است.
۲	نازلزل فرهنگی	<ul style="list-style-type: none"> ● گاهی تعارض فرهنگی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت به نازلزل فرهنگی منجر می‌شود. ● نازلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند. ● نکته: ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.
۳	بحران هویت	<ul style="list-style-type: none"> ● نازلزل فرهنگی می‌تواند به بحران هویت منجر شود. ● بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.
۴	تحول فرهنگی	<ul style="list-style-type: none"> ● اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. ● در این صورت، تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند ← به صورت تحولات فرهنگی درمی‌آیند ← جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کنند. <p>انواع تحولات فرهنگی</p> <ul style="list-style-type: none"> ← مثبت: اگر فرهنگی که گرفتار نازلزل، بحران و تحول می‌شود، فرهنگی باطل باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ حق باشد، تحول فرهنگی مثبت است. مثال: تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی ← منفی: اگر فرهنگی که اعتبار اجتماعی خود را از دست می‌دهد، فرهنگ حق باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ باطل باشد، تحول فرهنگی منفی است. مثال: تحول جامعه نبوی به جامعه اموی

پاسخ تشریحی اگر تعارض فرهنگی، یعنی شیوه ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم یابد (۱)، منجر به نازلزل فرهنگی (۲) می‌شود. نازلزل فرهنگی می‌تواند به بحران هویت منجر شود؛ بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد (۳). اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود (۴).

تست و پاسخ ۲۹

«تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق» نوعی تعارض فرهنگی در جامعه امروز ایران است؛ یعنی:

- (۱) این مسئله ناشی از کاستی و بن‌بست‌های درونی یک جهان اجتماعی است و به مرگ و کهنوت آن جهان اجتماعی می‌انجامد.
- (۲) این مسئله ناشی از فراتر رفتن تغییرات هویتی از مرزهای مقبول جهان اجتماعی است و اضطراب اجتماعی را به همراه دارد.
- (۳) این مسئله به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی باز می‌گردد و در صورت حل شدن، توسعه فرهنگی را به ارمغان می‌آورد.
- (۴) این مسئله ناشی از ناتوانی جهان اجتماعی در پاسخ به نیازهای معنوی افراد است و در نهایت پوچ‌انگاری را به دنبال می‌آورد.

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۰ و ۱۱)

درس نامه ..

تغییرات هویتی افراد در جهان اجتماعی، می‌تواند دو صورت داشته باشد: (۱) توسعه فرهنگی (۲) تعارض فرهنگی

توسعه فرهنگی	● مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد. تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است و مورد تشویق و تأیید جامعه نیز قرار می‌گیرد. مثال: فردی که با تلاش و پشتکار خود در یکی از عرصه‌های اجتماعی دست به نوآوری می‌زند و از این طریق موقعیت اجتماعی خود و برخی از افراد جامعه را ارتقا می‌بخشد، مورد تأیید جامعه واقع می‌شود.
تعارض فرهنگی	● تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد. به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.
علل تعارض فرهنگی	<p>درونی ← نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی</p> <p>بیرونی ← پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر</p>
نکته:	هر نوع ابداع یا نوآوری یا هر نوع مواجهه با جهان‌های اجتماعی دیگر، به تعارضات فرهنگی منجر نمی‌شود.

پاسخ تشریحی

تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق، نوعی تعارض فرهنگی است. در ایران امروز، نهاد خانواده با تعارض‌های فرهنگی مواجه است. در تعارض فرهنگی، تغییرات هویتی افراد از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود و در نهایت به اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی می‌انجامد.

نکته

فراتر رفتن تغییرات از مرزهای مقبول جهان اجتماعی ← تعارض فرهنگی ← اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی

تست و پاسخ ۳۰

درست (د) یا نادرست (ن) بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

- هویت اجتماعی افراد، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی و شغلی متناسب با خود را پدید می‌آورد.
 - انسداد اجتماعی، بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد را براساس ویژگی‌های اکتسابی تعیین می‌کنند.
 - نگاه دنیوی جهان متجدد به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی در طبیعت را مجاز می‌شمارد.
 - آرمان اجتماعی، تحقق وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد و خانواده است.
- (۱) ن - ن - د - ن (۲) ن - د - د - ن (۳) د - ن - د - ن (۴) د - د - ن - ن

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۷، ۸، ۱۰ و ۱۱)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت اول: هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی، خانوادگی، شغلی و ... متناسب با خود را پدید می‌آورد و در برابر انواع هویت‌های اجتماعی که با عقاید و ارزش‌های آن ناسازگار است، مقاومت می‌کند.

عبارت دوم: انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد در آن براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت و نژاد و ... تعیین می‌شود.

نکته مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی را انسداد اجتماعی می‌گویند. انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که در آن، موقعیت اجتماعی افراد بر اساس ویژگی‌های انتسابی تعیین می‌شود؛ ولی در بسیاری از جوامع که مبتنی بر ویژگی‌های اکتسابی هستند نیز، شرایط به گونه‌ای است که در عمل، راه تحرک اجتماعی بر محرومان بسته می‌شود.

مثال: در جوامعی که رده‌بندی موقعیت‌های اجتماعی بر اساس سرمایه اقتصادی است، محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند.

عبارت چهارم: آرمان اجتماعی تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد، خانواده و ... است.

جامعه‌شناسی یازدهم: صفحه‌های ۵۵ تا ۱۰۴

تست و پاسخ ۲۱

عبارات کدام گزینه در ارتباط با ویژگی‌های جامعه جهانی بعد از ظهور غرب جدید درست است؟

- (۱) سرنوشت تعاملات فرهنگی تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار نمی‌گرفت. - سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غیرغربی را به صورت جوامع پیرامونی در مقابل جوامع مرکزی قرار داد.
- (۲) فرهنگ غرب از سده هفدهم تا بیستم، شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید. - فرهنگ کشورهای غیرغربی در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی متزلزل شد.
- (۳) فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آوردند. - نظامی در سطح جهان با عنوان نظام نوین جهانی پدید آمد که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی درآورد.
- (۴) اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت. - فرهنگ‌های مختلف می‌توانند از مرزهای جغرافیایی خود صرفاً از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای علمی و معرفتی عبور کنند.

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

درس‌نامه ●● جامعه جهانی در گذشته و حال

- ← به صورت امروز نبوده است؛ یعنی ← فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند. روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و جامعه جهانی که از طریق این روابط شکل می‌گرفت به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد.
 - ← اگر برخی کشورها مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند، گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کردند.
 - ← فرهنگ‌های مختلف می‌توانستند از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی، عبور کنند.
- جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید**
- ← فرهنگ ایرانی در دوره حاکمیت سلوکیان، هویت خود را حفظ کرد.
 - ← چین با آن که از مغولان شکست خورده بود، فرهنگ خود را بر آنان تحمیل کرد.
 - ← نشر و گسترش اسلام متکی بر قدرت سیاسی و نظامی آن نبود؛ بلکه مرهون قوت و قدرت فرهنگی آن بود. ایرانیان به تدریج اسلام را پذیرفتند. مسلمانان آسیای جنوب شرقی از طریق تجارت با فرهنگ اسلامی آشنا شدند و به آن روی آوردند.
- جامعه جهانی بعد از ظهور غرب جدید**
- ← فرهنگ غرب از سده هفدهم تا بیستم، شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید.
 - ← در دو سده نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد. طی این مدت، فرهنگ کشورهای غیرغربی نیز در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل و آسیب‌پذیر پیدا کرد.
 - ← در سده‌های هفدهم تا بیستم، اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت و نظامی در سطح جهان با عنوان «نظام نوین جهانی» پدید آورد که جوامع غربی را به صورت مرکز و سایر جوامع را به صورت پیرامون درآورد.

پاسخ تشریحی عبارت اول (۱) و عبارت اول (۲) مربوط به ویژگی‌های جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید است. هم‌چنین قید «صرفاً» در عبارت دوم (۲) نادرست است.

تست و پاسخ ۲۳

در ارتباط با تحولات اقتصادی و سیاسی نظام نوین جهانی، کدام یک نادرست است؟

- (۱) تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده ← از بین رفتن قدرت چانه‌زنی کشورهای استعمارزده در اقتصاد جهانی ← وابستگی کشورهای استعمارزده به جوامع استعمارگر
- (۲) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده ← نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی ← تداوم انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی
- (۳) نیاز کشورهای غربی به بازارهای مصرف جوامع غیرغربی ← انتقال برخی صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده ← کاهش فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی
- (۴) اقتصاد تک‌محصولی کشورهای استعمارزده ← وابستگی کشورهای استعمارزده به جوامع استعمارگر ← فراهم شدن امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای جوامع استعمارگر

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره دقت داشته باشید که ممکن است یک عامل، چند نتیجه و معلول داشته باشد؛ برای مثال «وابستگی اقتصادی» از یک طرف موجب نامتعادل شدن مبادلات اقتصادی در سطح جهانی می‌شود و از طرف دیگر، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر فراهم می‌آورد.

درس نامه •• ویژگی‌های اقتصاد کشورهای استعمارزده

- (۱) اقتصاد کشورهای استعمارزده و تحت نفوذ، به بازار مصرف کالاهای تولیدشده کشورهای غربی تبدیل می‌شوند.
- (۲) این کشورها، نیروی کار و مواد خام مورد نیاز کشورهای غربی را تأمین می‌کنند.
- (۳) در اغلب موارد، کشورهای تحت نفوذ و استعمارزده به طرف اقتصاد تک‌محصولی سوق داده می‌شوند؛ یعنی صادرات آن‌ها به یک ماده خام محدود می‌شود.
- (۴) تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده ← قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد ← این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.
- (۵) **وابستگی اقتصادی** مبادلات تجاری در سطح جهانی را نامتعادل می‌کند و انتقال ثروت، به طرف کشورهای غربی را ادامه می‌دهد. امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد؛ زیرا کشورهای غربی بعد از آن‌که در کشورهای استعمارزده با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند، اما اقتصاد وابسته، دولت‌های مستقل را ناگزیر می‌کند تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت قرار گیرند.
- (۶) کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند، ولی این انتقال، در جهت استقلال این کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست؛ بلکه در جهت منافع بیشتر کشورهای استعمارگر است. بدین ترتیب، با وجود رشد و تحول کشورهای استعمارزده، فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی، همچنان حفظ می‌شود.

پاسخ تشریحی کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند، ولی این انتقال، در جهت استقلال این کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست؛ بلکه در جهت منافع بیشتر کشورهای استعمارگر است. بدین ترتیب، با وجود رشد و تحول کشورهای استعمارزده، فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی، همچنان حفظ می‌شود.

تست و پاسخ ۲۳

پیامد هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- فقدان منابع و امکانات لازم کشورهای غیرغربی برای حفظ استقلال فرهنگی خود
- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی
- خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی در مقابل غرب

- ۱) تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی - تأثیر عمیق در توزیع فرهنگ غرب - از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی
- ۲) آسیب‌پذیری بیشتر کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته در برابر امپراتوری فرهنگی - محروم‌ماندن فرهنگ‌ها از علم مبتنی بر بنیان‌های معرفتی دینی - فراگیری عناصر فرهنگی دیگر بدون تحقیق و گزینش
- ۳) تزلزل هویت فرهنگی جوامع غیرغربی - شکل‌گیری علوم انسانی بر پایه بنیان‌های هستی‌شناسی، انسان‌شناسی و معرفت‌شناسی غرب پس از رنسانس - برخورد استعماری غرب با جوامع غیرغربی
- ۴) از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی - بازنگری فرهنگ‌های دینی از منظر فرهنگ غرب - به دست گرفتن مدیریت انتقال فرهنگ در چارچوب اهداف جغرافیایی و سیاسی

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی: کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته در برابر امپراتوری فرهنگی تازه تأسیس شده، آسیب‌پذیرند؛ زیرا منابع و امکانات لازم برای حفظ استقلال فرهنگی خود را ندارند.

- ترویج علوم انسانی غربی، موجب می‌شود فرهنگ‌ها از علمی که مبتنی بر بنیان‌های معرفتی دینی باشد، محروم شوند.
- خودباختگی فرهنگی سبب می‌شود یک فرهنگ، عناصر فرهنگ دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به گونه‌ای تقلیدی فراگیرد.

نکته

جهان غرب ← از طریق رسانه ← فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند.
از دو طریق زیر، تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی را انجام می‌دهد:

۱) توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی	• جوامع غربی، بخشی از علوم طبیعی را که برای خدمت‌رسانی به غرب مورد نیاز است، به کشورهای در حال توسعه آموزش می‌دهند، ولی از آموزش دانش‌های راهبردی، خودداری می‌کنند.
۲) تثبیت مرجعیت علمی غرب	• علوم انسانی غربی که بر بنیان‌های هستی‌شناختی، انسان‌شناختی و معرفت‌شناختی غرب بعد از رنسانس شکل گرفته‌اند، زندگی آدمی را بدون توجه به ابعاد معنوی آن، به گونه‌ای سکولار تعریف می‌کنند و سازمان می‌دهند. • ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؛ زیرا این علوم موجب می‌شوند که فرهنگ‌های دینی، هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازنگری و ارزیابی کنند. این پدیده، فرهنگ‌ها را از علمی که بر پایه بنیان‌های معرفتی دینی است، محروم می‌گرداند.

تست و پاسخ ۲۴

عبارت درست در ارتباط با مفاهیم «لیبرالیسم اولیه»، «سوسیالیسم» و «کمونیسم» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانست. - مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیست بود. - برخلاف رویکرد سرمایه‌داری، به مالکیت خصوصی قائل نیست.
- ۲) بیشتر رویکرد فردی و اقتصادی داشت. - جامعه آرمانی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سوسیالیستی عبور می‌کرد. - دیدگاه‌های پایبند به اندیشه‌های سیاسی مارکس را گویند.
- ۳) در مقابل فردگرایی کمونیست، رویکردی جامعه‌گرا محسوب می‌شد. - رویکردی جامعه‌گراست که به مالکیت خصوصی به صورت نسبی قائل است. - به مالکیت خصوصی معتقد است، اما آن را مطلق نمی‌داند.
- ۴) به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود. - به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی آن را مطلق نمی‌داند. - راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.

پاسخ: گزینه ۱

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۹)

مشاوره بخواهیم و بدانیم‌های کتاب درسی فراموش نشود. قسمت دوم و سوم این سؤال از بخوانیم و بدانیم‌ها آمده است.

خودت حل کنی بهتره ● لیبرالیسم ← رویکردی فردی

● سوسیالیسم و کمونیسم ← رویکردی اجتماعی

درس نامه ●● بررسی سه اصطلاح نزدیک به هم

مارکسیسم	دیدگاه‌های پایبند به اندیشه‌های سیاسی مارکس را مارکسیسم می‌گویند.
سوسیالیسم	● مارکس، سوسیالیسم را مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم می‌دانست. ● در مقابل فردگرایی لیبرال، رویکردی جامعه‌گرا است. ● سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند.
کمونیسم	● در مقابل فردگرایی لیبرال، رویکردی جامعه‌گرا است. ● به مالکیت خصوصی قائل نیست.

پاسخ تشریحی ● لیبرالیسم اولیه بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت، به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود و آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانست.

● مارکس، سوسیالیسم را مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم می‌دانست.

● سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند، ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست. بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) درست - نادرست (جامعه آرمانی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری عبور می‌کرد). - نادرست (دیدگاه‌های پایبند به اندیشه‌های سیاسی مارکس را مارکسیسم می‌گویند).

۳) نادرست (لیبرالیسم اولیه، رویکردی فردی و اقتصادی داشت). - درست - نادرست (کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست).

۴) درست - درست - نادرست (مرتبط با لیبرالیسم اولیه است؛ نه کمونیسم).

تست و پاسخ ۲۵

به ترتیب پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- چه عاملی موجب شد سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نشود؟
- در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، کشورهای غربی با چه هدفی از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده کردند؟
- چالش بین بلوک شرق و غرب، دارای چه خصوصیت و ماهیتی بود؟

۱) تشکیل بازارهای مشترک منطقه‌ای - جدایی رسمی دولت‌ها از دین - از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آیند.

۲) پدیدآمدن شرکت‌های چندملیتی - دسترسی به بازار مصرف کشورهای غیرغربی - هر دو بلوک شرق و غرب، درون جامعه‌آپارتاید غرب شکل گرفتند.

۳) شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی - تأمین منافع اقتصادی - از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی دو بخش متفاوت از جهان را در بر می‌گرفت.

۴) تجمع رسانه در دست صاحبان ثروت - انتقال ثروت به جوامع اروپایی - چالشی منطقه‌ای نبود؛ بلکه چالشی جهانی بود.

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۱، ۷ و ۹)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

نکته

۱) چالشی جهانی است. ← این چالش، چالشی منطقه‌ای نبود؛ بلکه چالشی جهانی بود. بلوک شرق و غرب با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند و آمریکا و شوروی به عنوان دو ابرقدرت در مرکز این دو قطب قرار داشتند.

۲) دارای حوزه‌های متفاوت سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی است. این دو قطب از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند.

۳) چالشی درون فرهنگی است. این دو قطب به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند. رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت؛ بنابراین چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد.

ماهیت چالش بلوک شرق و غرب

- با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود.
- کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند.
- بلوک شرق و غرب، با این‌که از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند، اما به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند.

تست و پاسخ ۲۶

هر یک از مفاهیم «عارضی و تحمیلی بودن جنگ در جوامع غربی»، «نقد لیبرالیسم اولیه»، «توجیه عملیات نظامی غرب در برابر مقاومت کشورهای غیرغربی» و «سلب حق حیات فقرا» در نظریات کدام اندیشمند مطرح شده است؟

- ۱) هانتینگتون - مارکس - آگوست کنت - مارکس
 ۲) آگوست کنت - آیزایا برلین - هانتینگتون - مالتوس
 ۳) هانتینگتون - مالتوس - آیزایا برلین - لرد جان راسل
 ۴) آگوست کنت - مارکس - هانتینگتون - دیوید ریکاردو

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره یکی از سوالات پرتکرار کنکور سراسری، سؤال از نظریات مطرح‌شده در کتاب درسیه. پیشنهاد می‌کنم که ضمن مطالعه این نظریات، شباهت‌ها و تفاوت‌های اون‌ها رو هم بررسی کنید.

نکته جان راسل، توماس مالتوس و دیوید ریکاردو از نظریه‌پردازان و طرفداران لیبرالیسم اقتصادی بودند و در مقابل، آیزایا برلین و مارکس به نقد لیبرالیسم پرداختند. آیزایا برلین در نقد لیبرالیسم اولیه از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته است. مارکس نیز در نیمه دوم قرن نوزدهم، لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد. از نظر او حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

پاسخ تشریحی از دیدگاه آگوست کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است. اندیشمندان علوم اجتماعی و سیاسی، از جمله آیزایا برلین در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته‌اند. نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.

از نظر مالتوس، جمعیت‌شناس انگلیسی، کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند.

تست و پاسخ ۲۷

هر یک از عبارات زیر، به ترتیب بیانگر کدام اصطلاح یا نظریه در نام‌گذاری تقابل کشورهای غنی و فقیر است؟

- کشورهای غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.
- چالش و نزاع، علاوه بر ابعاد اقتصادی، به ابعاد فرهنگی نیز مربوط است.
- کشورهای پیشرفته، الگوی سایر کشورها هستند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را تداوم بخشند.

(۱) توسعه‌یافته و در حال توسعه - استعمارگر و استعمارزده - جهان اول، دوم و سوم

(۲) استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و عقب‌مانده - مرکز و پیرامون

(۳) شمال و جنوب - جهان اول، دوم و سوم - استعمارگر و استعمارزده

(۴) مرکز و پیرامون - استعمارگر و استعمارزده - توسعه‌یافته و در حال توسعه

پاسخ: گزینه ۴

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۱۰)

درس‌نامه ●● برای تقابل کشورهای فقیر و غنی، از عناوین و اصطلاحات خاصی استفاده می‌شود:

توضیحات		عناوین و اصطلاحات
دلیل نام‌گذاری	تقسیم‌بندی	
از آن‌جا که بیشتر کشورهای صنعتی و ثروتمند در نیمکره شمالی زمین و اغلب کشورهای فقیر در نیمکره جنوبی قرار دارند، از تقابل کشورهای فقیر و غنی به تقابل شمال و جنوب یاد می‌کنند.	شمال: کشورهای صنعتی و پیشرفته	شمال و جنوب
	جنوب: کشورهای فقیر	
از نظر جداسازی بلوک شرق و غرب، کشورهای جهان به سه دسته تقسیم می‌شوند.	جهان اول: کشورهای سرمایه‌داری بلوک غرب	جهان اول، دوم و سوم
	جهان دوم: کشورهای بلوک شرق	
	جهان سوم: کشورهای خارج از بلوک شرق و غرب و تحت نفوذ آن‌ها	
به کشورهای صنعتی و ثروتمند، کشورهای توسعه‌یافته گفته می‌شود و به کشورهای دیگر (هنگامی که با آن‌ها مقایسه می‌شوند) کشورهای عقب‌مانده، توسعه‌نیافته یا در حال توسعه می‌گویند. این اصطلاحات به این نکته اشاره دارند که کشورهای توسعه‌یافته، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.	توسعه‌یافته: کشورهای صنعتی و ثروتمند	توسعه‌یافته و عقب‌مانده
	عقب‌مانده: کشورهای غیرصنعتی و فقیر	
این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که معتقدند، کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی، ضعیف و فقیر شده‌اند. براساس این نظریه، جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند و مشکلات حاد درونی‌شان را به بیرون از مرزهای خود انتقال می‌دهند.	مرکز: کشورهای ثروتمند و صنعتی	مرکز و پیرامون
	پیرامون: کشورهای فقیر غیرغربی	
این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند.	استعمارگر: کشورهای صنعتی غربی	استعمارگر و استعمارزده
	استعمارزده: کشورهای غیرغربی	

عبارات صورت سؤال، به ترتیب بیانگر نظریات «مرکز پیرامون»، «استعمارگر و استعمارزده» و «توسعه‌یافته و در حال توسعه» هستند.

پاسخ تشریحی

تست و پاسخ ۲۸

به ترتیب، علت پیدایش هر یک از وضعیت‌های زیر کدام است؟

- آشکار شدن پیامدهای جهانی بحران‌های منطقه‌ای
- پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا
- تعطیلی کارخانه‌ها و بیکاری کارگران

- (۱) اثرگذاری بحران‌های جهانی در تمامی جوامع - افزوده شدن بر دامنه بحران‌های اقتصادی - کاهش قدرت خرید مصرف‌کنندگان
- (۲) توسعه صنعت ارتباطات - تمرکز بحران‌های اقتصادی بر اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد - بحران‌های زیست‌محیطی
- (۳) شکل‌گیری اقتصاد جهانی - انتقال فشار ناشی از بحران‌های اقتصادی به اقشار ضعیف - از دست رفتن بازار فروش تولیدکنندگان
- (۴) کاهش اهمیت مرزهای سیاسی - همیشگی و مستمر بودن چالش فقر و غنا - اختلال در نظام اقتصادی جامعه

پاسخ: گزینه ۳

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی: با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، بحران‌های منطقه‌ای، به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند.

سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که از بحران اقتصادی می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند. به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود. در بحران اقتصادی، قدرت خرید مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد و تولیدکنندگان بازار فروش خود را از دست می‌دهند؛ در نتیجه کارخانه‌ها تعطیل و کارگران بیکار می‌شوند.

تست و پاسخ ۲۹

در بحران معرفتی جدید غرب:

- (۱) با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم مدرن زیر سؤال رفت و آشکار شد که علم تجربی غربی، تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.
- (۲) تردید در مبانی علوم تجربی غربی، به افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن و هم‌چنین ناسازگاری ابعاد معرفتی با ابعاد اقتصادی و سیاسی غرب انجامید.
- (۳) با آشکار شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی، علم از داوری ارزشی دست برداشت و با تردید در فلسفه روشنگری غرب، علم به امور طبیعی محدود شد.
- (۴) بهره‌برداری از شهود آباء کلیسا و کتاب مقدس مورد تردید قرار گرفت و به جای آن شناخت حسی و تجربی تنها راه شناخت علمی قلمداد شد.

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۱۲)

درس‌نامه در تاریخ فرهنگ غرب، دو بحران معرفتی واقع شده است:

<p>● روش معرفتی قرون وسطی مورد تردید قرار گرفت و به بحران معرفتی انجامید. (اولین بحران معرفتی غرب)</p> <p>● جهان غرب برای برون‌رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد.</p>		دورهٔ رنسانس
جامعه‌شناسان به دنبال آن بودند که دربارهٔ حقایق که پیامبران از طریق وحی دربارهٔ جامعهٔ بشری بیان کرده‌اند یا عالمان با استدلال‌های عقلی به آن‌ها رسیده‌اند، با روش حسی و تجربی داوری کنند.	قرن نوزدهم	غرب جدید
با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.	نیمهٔ اول قرن بیستم	
با روشن شدن این‌که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت. آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست، بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.	نیمهٔ دوم قرن بیستم	
بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و هم‌چنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.		

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.
- ۳) در نیمه دوم قرن بیستم با روشن شدن این‌که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت. آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست، بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.
- ۴) مربوط به اولین بحران معرفتی در جهان غرب است، نه بحران معرفتی جدید غرب.

تست و پاسخ ۳۰

درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

- اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی طی قرن بیستم به پوچ‌گرایی، ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.
- در کشورهای سوسیالیستی، طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس قدرت، بلکه بر مدار ثروت سازمان می‌یافت.
- طرف‌های درگیر جنگ‌های جهانی، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، پروتستانتیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند.
- هویت‌های جدیدی که دولت - ملت‌های جدید برای مناطق استعماری ایجاد کردند، دینی و معنوی بود.

(۱) د - د - د - ن (۲) ن - ن - ن - د (۳) د - ن - ن - د (۴) د - ن - ن - ن

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۱۰، ۹، ۸ و ۱۲)

پاسخ گزینه ۴

پاسخ تشریحی بررسی عبارات نادرست:

- عبارت دوم: در کشورهای سوسیالیستی، طبقه جدیدی بر مدار قدرت سازمان یافت.
- عبارت سوم: طرف‌های درگیر در جنگ‌های جهانی، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند.
- عبارت چهارم: هویت‌های جدیدی که دولت - ملت‌های جدید برای مناطق تحت تصرف خود پدید آوردند، هویتی قومی و سکولار است.

عربی، زبان قرآن دهم: صفحه‌های ۴۷ تا ۸۲

• عَيْنَ الْأَنْسَبِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱-۳۶):

تست و پاسخ ۳۱

﴿ أ تَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَ تَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ ﴾:

- ۱) آیا مردم را به نیکی امر کرده و خودتان را فراموش می‌کنید؟!
- ۲) آیا نیکی را به مردم دستور می‌دهید ولی خودتان فراموش می‌کنید؟!
- ۳) آیا مردم را به نیک‌بودن امر می‌کنید ولی خودتان آن را فراموش می‌کنید؟!
- ۴) آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دادید و خودتان فراموش می‌کردید؟!

(عربی دهم - درس ۵ - صفحه ۶۹)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست؛ پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید، چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی‌شدن قبل از آزمون دارن!

خود حل کنی بهتره آیا معادلی برای کلمه «ولی» اومده؟ «تأمرون» زمانش چیه؟

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «تأمرون»: امر می‌کنید / «بالبر»: به نیکی / «تسون»: فراموش می‌کنید / «أنفسکم»: خودتان
خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) نیکی (حرف «پ» در «بالبر»: به نیکی» ترجمه نشده است!) - ولی (معادل «و» نیست!) - خودتان فراموش می‌کنید («أنفس» مفعول است و «خودتان را فراموش می‌کنید» صحیح است!)

۳) نیک‌بودن (معادل «بر»: نیکی کردن» نیست!) - ولی (مانند ۲) - آن (اضافی است!)

۴) فرمان می‌دادید («تأمرون» معادل مضارع است نه ماضی استمراری!) - خودتان (مانند ۲) - فراموش می‌کردید («تسون» معادل مضارع است نه ماضی استمراری!)

تذکر دقت کنید که «امر کرده و ... فراموش می‌کنید» یعنی «امر می‌کنید و فراموش می‌کنید»، در نتیجه «امر کرده» را در این عبارت ماضی در نظر نگیرید!!!

تست و پاسخ ۳۲

«كثيْرٌ مِنَ الْبِلَادِ الْمجاوِرَةِ لِإِيْرانِ قامت بتعريف معالمها التّفايْفَةِ على العالمين ليُشجّع السّائِحون لزيارتها»:

- ۱) بسیاری از کشورهای که همسایه ایرانند اقدام به معرفی آثار فرهنگی خود به گردشگران کردند تا جهانیان را به دیدن آن‌ها تشویق کنند!
- ۲) بیشتر کشورهای همسایه ایران جهانیان را با آثار باستانی خود آشنا کرده‌اند تا بتوانند گردشگران را به دیدن آن‌ها تشویق نمایند!
- ۳) بسیاری از کشورهای همسایه ایران به معرفی آثار فرهنگی خود به جهانیان پرداختند تا گردشگران به دیدن آن‌ها تشویق شوند!
- ۴) بسیاری از کشورهای همسایه ایران با اقدام به معرفی آثار فرهنگی خود به جهانیان باعث تشویق گردشگران به دیدن آن‌ها شده‌اند!

(عربی دهم - درس ۶ - صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره یکی از تله‌های رایج در تست‌های ترجمه اضافه یا کم کردن فعلی از مصدر «توانستن»، «سبب‌شدن» و ... می‌باشد؛ معادل این فعل‌ها را به خوبی به خاطر داشته باشید!

خودت حل کنی بهتره کلمه «يُشَجِّع» رو بررسی کنی تمومه. معلومه یا مجهول؟ فعله یا مصدر؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «كثيرٌ من البلاد المجاورة»: بسیاری از کشورهای همسایه / «قامت بتعريف»: به معرفی ... پرداختند / «معالمها الثقافیه»: آثار فرهنگی خود / «على العالمين»: به جهانیان / «لِيُشَجِّع»: تا تشویق شوند / «السَّائِحون»: گردشگران / «لزيارتها»: به دیدن آن‌ها
خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) کشورهایی که همسایه ایرانند («المجاورة» صفت «البلاد» است و میان موصوف و صفت نباید از حرف «که» استفاده کنیم!) - تشویق کنند («يُشَجِّع» مجهول است نه معلوم!) - دقت کنید که «گردشگران» و «جهانیان» جابه‌جا ترجمه شده‌اند.

۲) بیشتر (معادل «أكثر» است نه «كثير من: بسیاری از») - باستانی (معادل «الثقافية: فرهنگی» نیست!) - آشنا کرده‌اند («قامت به: اقدام کردند» ترجمه نشده است!) - تا بتوانند (اضافی است!) - تشویق نمایند (مانند ۱)

۴) اقدام («قامت به: فعل است نه اسم!) - باعث شده‌اند (اضافی است!) - تشویق («يُشَجِّع» فعل است نه اسم!)

تست و پاسخ ۳۳

«الحيوانات قد تستعين بغرائز تملكها حتى تدلَّ البشر على أن يكشف بعض أسرار العالم الرائعة!»: حیوانات...

- ۱) گاهی با گزینه‌هایی که در اختیار دارند به انسان‌ها کمک می‌کنند که برخی از رازهای این دنیای جالب را کشف نمایند!
- ۲) گاهی با کمک‌گرفتن از گزینه‌هایی که دارند بشر را راهنمایی می‌کنند تا بعضی اسرار جالب جهان را کشف کند!
- ۳) با گزینه‌هایی که دارند گاهی به انسان یاری می‌کنند تا بتواند بعضی از رازهای جهان جالب را کشف کند!
- ۴) از گزینه‌هایی که دارند گاهی کمک می‌گیرند تا بشر را راهنمایی کنند که برخی رازهای جالب دنیا را کشف نماید!

(عربی دهم - درس ۵ - صفحه‌های ۵۸ و ۶۰)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در تشخیص موصوف و صفت به مطابقت از لحاظ جنس و تعداد خیلی دقت کنید!

خودت حل کنی بهتره «تستعين» یعنی چی؟ «الرائعة» صفت کدام کلمه هست؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «قد تستعين»: گاهی کمک می‌گیرند / «بغرائز تملكها»: از گزینه‌هایی که دارند / «حتى تدلَّ»: تا راهنمایی کنند / «على أن يكشف»: که کشف نماید / «بعض أسرار العالم الرائعة»: برخی رازهای جالب دنیا
خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) انسان‌ها («البشر» مفرد است نه جمع!) - کمک می‌کنند (معادل «تستعين: کمک می‌گیرد» نیست!) - این (اضافی است!) - دنیای جالب («الرائعة» صفت «أسرار» است نه «العالم» زیرا مفرد مؤنث است و «أسرار» جمع غیرانسان، در نتیجه با آن مانند مفرد مؤنث رفتار می‌کنیم!) - فعل «تدلَّ: راهنمایی می‌کنند» ترجمه نشده است.

۲) کمک‌گرفتن («تستعين» فعل است نه اسم!)

۳) یاری می‌کنند (مانند ۱) - فعل «تدلَّ: راهنمایی می‌کنند» ترجمه نشده است - بتواند (اضافی است!) - جهان جالب (مانند ۱)

تست و پاسخ ۳۴

«استهلاك مواد التجميل الكيماوية يسبب الأمراض الجلدية لأن أكثرها أنتجت من النفط الذي تُصنع منه الأسمدة و مبيدات الحشرات!»: «استهلاك مواد التجميل الكيماوية يسبب الأمراض الجلدية لأن أكثرها أنتجت من النفط الذي تُصنع منه الأسمدة و مبيدات الحشرات!»:

۱) مصرف کردن مواد آرایشی و شیمیایی باعث بیماری‌های پوست می‌شود زیرا بیشتر آن‌ها از نفتی تولید شده‌اند که از آن کودها و حشره‌کش‌ها را می‌سازند!

۲) مصرف مواد شیمیایی برای آرایش عامل بیماری‌های پوستی است چون بیشترشان را از نفت تولید کرده‌اند که سموم و حشره‌کش‌ها از آن ساخته می‌شوند!

۳) مصرف مواد آرایشی شیمیایی باعث بیماری‌های پوستی می‌شود زیرا بیشتر آن‌ها از نفتی تولید شده‌اند که کودها و حشره‌کش‌ها از آن ساخته می‌شوند!

۴) مصرف مواد آرایشی شیمیایی سبب بیماری‌های پوستی می‌شود چون بیشتر آن‌ها از نفت تولید می‌شوند که سموم و حشره‌کش‌ها هم از آن ساخته شده‌اند!

(عربی دهم - درس ۷ - صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره وقتی در تست ترجمه فعل مجهولی را شناسایی کردید، سریعاً به سراغ رد گزینه با آن فعل بروید.

خودت حل کنی بهتره «أنتجت» زمانش چیه؟ معلومه یا مجهول؟ «تُصنَع» چه طور؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «استهلاك مواد التجميل الكيماوية»: مصرف مواد آرایشی شیمیایی / «يُسبب»: باعث می شود / «الأمراض الجلدية»: بیماری های پوستی / «لأن»: زیرا / «أكثرها»: بیشتر آن ها / «أنتجت»: تولید شده اند / «من التفت الذي»: از نفتی که / «تُصنَع منه»: از آن ساخته می شوند / «الأسمدة»: کودها / «مبيدات الحشرات»: حشره کش ها
خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱) و (اضافی است) - پوست (معادل «الجلد» است نه «الجلدية: پوستی») - می سازند («تُصنَع» مجهول است نه معلوم)
- ۲) برای آرایش (معادل «مواد التجميل: مواد آرایشی» نیست) - عامل («يسبب» فعل است نه اسم) - تولید کرده اند («أنتجت» مجهول است نه معلوم) - سموم (معادل «الأسمدة: کودها» نیست)
- ۴) تولید می شوند («أنتجت» ماضی است نه مضارع) - سموم (مانند ۲) - هم (اضافی است) - ساخته شده اند («تُصنَع» معادل مضارع است نه ماضی نقلی)

تست و پاسخ ۳۵

عَيْن الصَّحِيح:

- ۱) تقليل إنتاج التفت يرفع سعر البنزين في البلاد الصناعية: قیمت بنزین در کشورهای صنعتی با کاهش تولید نفت بالا می رود!
- ۲) هذه أدوية لا يجوز بيعها بدون وصفة لأنها نادرة: این داروها خریدشان بدون نسخه جایز نیست چون آن ها کمیاب هستند!
- ۳) من واجبات كل من المواطنين الحفاظ على التراث الريفي: مراقبت از میراث روستایی از تکالیف همه هموطنان است!
- ۴) يرى نمو ملحوظ في استخدام الحاسوب في الأمور اليومية: رشد چشمگیری در به کارگیری رایانه در کارهای روزمره دیده می شود!

(عربی دهم - درس ۷۶ ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره برای حل کردن این نوع تست ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید؛ پس حتماً قبل از آزمون ها برای تمرین کردن این مدل تست ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱) با کاهش (کلمه «با» اضافی است!) - بالا می رود (معادل «يرفع: بالا می برد» نیست)
- ۲) این داروها («هذه أدوية: این ها داروهایی هستند» یک جمله کامل است نه یک گروه اسمی! «این داروها» معادل «هذه الأدوية» است!) - خریدشان (بیعها: فروششان)
- ۳) همه هموطنان (معادل «كل من المواطنين: هر یک از هموطنان» نیست)

تست و پاسخ ۳۶

«وقت شام از هفت ونیم تا یک ربع به ده است»:

- ۱) دوام العشاء من الساعة و النصف حتى الحادية عشرة إلا رباعاً
- ۲) موعد الغداء من الساعة و النصف حتى العاشرة إلا رباعاً
- ۳) موعد العشاء من الساعة و النصف حتى العاشرة إلا رباعاً
- ۴) دوام الغداء من الساعة و النصف حتى العاشرة و الربع!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی دهم - درس ۷ - صفحه ۹۰)

مشاوره در این مدل سوالات به تفاوت گزینه‌ها مثل جمع یا مفرد بودن کلمات و ضمیرها خیلی دقت کن!

خودت حل کنی بهتره معادل «شام» چی می‌شه؟ «یک ربع به ده» چی؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: وقت شام: «موعد العشاء» / از هفت و نیم: «من السابعة و النصف» / تا یک ربع به ده: «حتی العاشرة إلا ربعاً»
خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) دوام (معادل «ساعت کاری» است نه «وقت شام») - الحادية عشرة إلا ربعاً (معادل «یک ربع به یازده» است!)

۲) الغداء (معادل «ناهار» است نه «شام»!)

۴) دوام (مانند ۱) - العاشرة و الربع (معادل «ده و ربع» است!)

اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (۳۷ - ۳۹) بما يناسب النص:

الشباب الذين كانوا يلعبون كرة القدم في شكلها الجديد في المدارس الإنجليزية لا يظنون أبداً أن هذه اللعبة الجماعية ستصبح يوماً أكبر رياضة في العالم و تخلب قلوب الكثير من معجبين يحبونها حيث يضحكون أو يبكون مع كل مباراة. أو أن تصبح كرة القدم هي الطريقة الوحيدة لإنقاذ بعض الأطفال المساكين من الجوع في البرازيل أو إفريقيا. لتعلم أن كرة القدم كانت لها أشكال قديمة تلعب في الصين. تلعب كرة القدم في مبارياتها الرسمية بفريقين يتشكل كل منهما من أحد عشر لاعباً و لها مسابقات متنوعة منها مباريات تُقام بين الفرق داخل الدُول و الأخرى تُقام بين فرق من دُول مختلفة.

ترجمه متن

«جوانانی که در مدارس انگلیسی فوتبال را به شکل جدیدش بازی می‌کردند گمان نمی‌کردند که این بازی گروهی روزی بزرگ‌ترین ورزش در جهان خواهد شد و قلب‌های بسیاری از علاقه‌مندان را که آن را دوست دارند جذب کند تا جایی که با هر مسابقه بخندند یا گریه کنند؛ یا این که فوتبال تنها راه نجات برخی کودکان فقیر در برزیل یا آفریقا از فقر بشود. باید بدانیم که فوتبال شکل‌هایی قدیمی داشته است که در چین بازی می‌شده است. فوتبال در مسابقات رسمی‌اش با دو تیم که هر یک از آن‌ها از یازده بازیکن تشکیل می‌شود بازی می‌شود و مسابقات متنوعی دارد از جمله مسابقاتی که بین تیم‌ها در داخل کشورها برگزار می‌شود و [نوع] دیگر که بین تیم‌هایی از کشورهای مختلفی برگزار می‌شود.»

تست و پاسخ ۳۷

عین الصحیح:

- ۱) كرة القدم كانت أكبر رياضة من قديم الزمان حتى الآن!
۲) لا تمكن إقامة مباراة كرة القدم بأقل من أحد عشر لاعباً!
۳) الصينيون أول من لعبوا كرة القدم في شكلها الجديد!
۴) لكرة القدم معجبون كثيرون تراهم في كل نقاط العالم!

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخونید، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی

۱) فوتبال بزرگ‌ترین ورزش از قدیم تا الان بوده است! (قدیم نبوده!)

۲) برگزاری مسابقه فوتبال با کم‌تر از یازده بازیکن ممکن نیست! (نه دیگه تو مسابقات غیررسمی می‌شه! مثل گل کوچیک خودمون 😊)

۳) چینی‌ها اولین کسانی بودند که فوتبال را به شکل جدیدش بازی کردند! (انگلیسی‌ها بودن!)

۴) فوتبال علاقه‌مندان زیادی دارد که آن‌ها را در تمام نقاط جهان می‌بینیم!

تست و پاسخ ۳۸

عیّن الخطأ:

- ۱) التلاميذ الإنجليزيون هم الذين جعلوا كرة القدم لعبة عالمية!
- ۲) لا يُنقذ بعض الأطفال الفقراء من الفقر والجوع إلا بكرة القدم!
- ۳) متفرّجوا مباراة القدم قد يتأثرون من نتائجها تأثراً كبيراً!
- ۴) هناك اثنان و عشرون لاعباً في كلّ مباراة رسمية لكرة القدم!

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در سؤالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخوانید سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی

- ۱) دانش‌آموزان انگلیسی همان کسانی هستند که فوتبال را یک بازی جهانی گردانیدند! (واضح که غلطه!)
- ۲) برخی از کودکان فقیر فقط به وسیله فوتبال از فقر و گرسنگی نجات پیدا می‌کنند! (بله در متن ذکر شده بود «الطريقة الوحيدة...» یعنی «تنها راه»!)
- ۳) تماشاچیان مسابقه فوتبال گاهی بسیار تحت تأثیر نتیجه‌های آن قرار می‌گیرند! (اینم واضح که درسته دیگه!)
- ۴) بیست‌ودو بازیکن در هر مسابقه رسمی فوتبال وجود دارند! (دوتا یازده‌تا!)

تست و پاسخ ۳۹

عیّن الصحیح في التحليل الصرفيّ و الإعراب «الشّباب - تخلب - المساكين - تلعب»

- ۱) الشّباب: اسم - جمع تكسير و مفردة «الشّاب» (علی وزن «فاعل») / مبتدأ و مرفوع بالضمة
- ۲) تخلب: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - ليس له حرف زائد - لازم - معرب / مفعوله «قلوب» و منصوب
- ۳) المساكين: جمع تكسير و مفردة «المسكين» - معرب / مضاف إليه و مجرور بالياء
- ۴) تلعب: مضارع - للغائبة - مجرد ثلاثي - مجهول - مبنيّ / فعل و فاعله محذوف

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خاار و!!!

خوبت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگر سؤال حل نشد موارد سمت چپ رو بررسی کن!

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲) لازم («تخلب: جذب می‌کند» متعدی است نه لازم و «قلوب» مفعول آن است!)
- ۳) مضاف‌إلیه مجرور بالياء («المساکین» جمع مکسر است و «یه» نشانه مجرور بودن نیست. این کلمه مجرور به کسره است، ضمن این که صفت است نه مضاف‌إلیه!)
- ۴) مبنيّ («تلعب» مضارع جمع مؤنث نیست؛ پس معرب است نه مبنيّ!)

• عین الجواب الصحيح في الأسئلة التالية:

تست و پاسخ ۴۰

عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) تَسْتَطِيعُ البومَةُ أَنْ تُدِيرَ رَأْسَهَا مِئْتَيْنِ وَ سَبْعِينَ دَرَجَةً!
- (۲) يَمْتَلِكُ العُرَابُ صَوْتاً رَفِيعاً قَدْ يُحَدِّرُ بِهِ بَقِيَّةَ الحَيَوَانَاتِ!
- (۳) قَدْ أَشَدَّ شَاعِرَانِ كَبِيرَانِ قَصِيدَتَيْنِ عِنْدَ مُشَاهَدَتِهِمَا إِيوَانَ كِسْرَى!
- (۴) يُنْقَلُ التُّفْتُ مِنْ الآبَارِ أَوْ المَوَائِي إِلَى المَصَافِي عَبْرَ الأَنَابِيِبِ!

پاسخ: گزینه ۲

(عربی دهم - صفحه‌های ۵۹، ۶۰، ۶۳ و ۸۵)

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حرکت‌ها بررسی بشن!!! حتماً ابتدا برید سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزید و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی!

خطاهای این گزینه:

صوت (تلفظ صحیح این کلمه در عربی «صوت» است!) - يُحَدِّرُ (با توجه به معنای جمله و هم‌چنین منصوب‌بودن «بقیة» این کلمه مفعول است و در نتیجه «يُحَدِّرُ» نباید مجهول باشد؛ بنابراین «يُحَدِّرُ: هشدار می‌دهد» صحیح است نه «يُحَدِّرُ: هشدار داده می‌شود»!)

تست و پاسخ ۴۱

عین الأقرب من مفهوم هذه العبارة: «الدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ»

- (۱) هر غم که ز عشق یار می‌بینم از گزردش روزگار می‌بینم
- (۲) کوآن کسی که کرد شکایت ز روزگار تا بنگرد به روز من و روزگار من
- (۳) غم از گزردش روزگاران مدار که بی ما بگردد بسی روزگار
- (۴) دوران روزگار به ما بگذرد بسی گاهی شود بهار و دگر که خزان شود

پاسخ: گزینه ۴

(عربی دهم - درس ۶ - صفحه ۸۲)

مشاوره سوالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شوند، پس باید از قبل بررسی شده باشند!

خودت حل کنی بهتره با استفاده از ترجمه زیر دوباره سؤال رو بررسی کن!

ترجمه عبارت: «روزگار دو روز است، روزی با تو و روزی بر ضد توست!»

پاسخ تشریحی مفهوم عبارت: ناپایداری دنیا
چنین مفهومی کاملاً در [۴] دیده می‌شود.

تست و پاسخ ۴۲

عین عبارة جاء فيها الخبر من نوعين:

- (۱) جمال العلم نشره و ثمرته العمل به!
- (۲) كهف علي صدر في همدان و هو من أطول الكهوف المائتة!
- (۳) البريد إدارة لتسليم الرسائل و استلامها و الجمعة يوم استراحة الموظفین!
- (۴) اللون البنفسجي لغرفة التوم يهدئ الأعصاب و الأبيض لون الهدوء!

پاسخ: گزینه ۴

(عربی دهم - درس ۵ - صفحه ۶۲)

مشاوره تشخیص انواع خبر از مهم‌ترین مباحث درس ۵ دهم است. روی این مدل تست‌ها حتماً مسلط باشید که در کنکورهای اخیر هم از شما سؤال داشتیم!

خودت حل کنی بهتره خبر یا یک اسم، یا یک فعل و یا یک جاز و مجرور. خبرها رو پیدا کن ببین کدامش دو مدل از انواع خبر رو داره!

پاسخ تشریحی

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ در این عبارت «جمال» مبتدا و «نشر» خبر آن و هم‌چنین «ثمرة» مبتدا و «العمل» خبر آن است. هر دو خبر از نوع اسم هستند!
- ۲ در این عبارت «كهف» مبتدا و «في همدان» خبر آن و هم‌چنین «هو» مبتدا و «من أطول» خبر آن است. هر دو خبر از نوع جاز و مجرور هستند!
- ۳ در این عبارت «البريد» مبتدا و «إدارة» خبر آن و هم‌چنین «الجمعة» مبتدا و «يوم» خبر آن است. هر دو خبر از نوع اسم هستند!
- ۴ در این عبارت «اللون» مبتدا و «يُهدئ» خبر آن و هم‌چنین «الأبيض» مبتدا و «لون» خبر آن است. اولی از نوع فعل و دومی از نوع اسم و پاسخ صحیح است!

تست و پاسخ ۴۳

عین اسماً منصوباً بالياء:

- ۱) هناك صناعات يدوية رائعة في إيران لجذب السائحين!
- ۲) نرى في إصفهان الذين جاؤوا لزيارة معالم هذه المدينة الأثرية!
- ۳) هذه لوحات تحذيرية تُحذّر المواطنين من حفر الأرض!
- ۴) لا أقدر أن أعطيك أمبيسيلين لأنه ما عندك وصفة!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی دهم - درس ۶ - صفحه ۷۷)

مشاوره تشخیص اعراب و علامت آن از مهم‌ترین مباحث قواعد عربی است. برای تشخیص اعراب به نقش کلمه نیاز داریم و برای تشخیص علامت اعراب باید به ساختار کلمه توجه کنیم.

خودت حل کنی بهتره منصوب به «ي» فقط در اسم‌های مثنی و جمع مذکر سالم وجود داره؛ پس اول دنبال اونا بگرد بعد نقششون رو چک کن ببین منصوب هستن یا نه؟!

پاسخ تشریحی

- ۳ «المواطنين» جمع مذکر سالم و هم‌چنین مفعول و منصوب است؛ بنابراین علامت نصب آن حرف «ي» می‌باشد.
- ۱ «السائحين» مضاف‌الیه است، بنابراین مجرور است نه منصوب.

تذکر در ۲ «الذين» و در ۴ «أمبیسیلین» جمع مذکر سالم نیستند!

تست و پاسخ ۴۴

عین ما فيه «نائب الفاعل»:

- ۱) ينقل التَّفَطُّ بالتَّافَلات من المصافي إلى محطّات الوقود!
- ۲) استخراج التَّفَطُّ في بعض الأوقات يستغرق وقتاً طويلاً!
- ۳) يحفر العمالُ بئراً و يصعد التَّفَطُّ بواسطة أنبوب طويل!
- ۴) الإنسان من قديم الزّمان يستفيد من التَّفَطُّ لمعالجة الأمراض الجلديّة!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی دهم - درس ۷ - صفحه‌های ۸۳، ۸۵ و ۸۸)

مشاوره می‌توانیم بگوییم تشخیص فعل مجهول پای ثابت کنکور هست، چه در ترجمه و چه در قواعد؛ پس باید کاملاً بر قواعدش مسلط باشید.

خودت حل کنی بهتره چک کن بین کدوم فعل‌ها مفعول دارن؟ اونا غالباً معلومن.

پاسخ تشریحی باید به دنبال فعل مجهول بگردیم. در (۱) «ینقل: منتقل می‌شود» مجهول است و «التَّفَطُّ» نائب فاعل آن است. ترجمهٔ گزینه‌ها:

- (۱) نفت به وسیلهٔ نفت‌کش‌ها منتقل می‌شود ...
 (۲) استخراج نفت گاهی اوقات زمانی طولانی می‌گیرد! («وَقْتاً» مفعول است ← «یستغرق» معلوم است!)
 (۳) کارگران چاهی را حفر می‌کنند و نفت به واسطهٔ لوله‌ای طولانی بالا می‌آید! («بِثَرّاً» مفعول است. ← «یحفر» معلوم است! «یصعد: بالا می‌آید» فعل لازم است. ← معلوم است!)
 (۴) انسان از زمان قدیم از نفت استفاده می‌کند ... («التَّفَطُّ» مفعول است. ← «یستفید» معلوم است.)

تست و پاسخ ۴۵

عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي تَبْدِيلِ الْعِبْرَةِ إِلَى الْمَجْهُولِ: «يَفْتَحُ مُدِيرُ الْمَدْرَسَةِ أَبْوَابَ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!»

- (۱) يَفْتَحُ أَبْوَابَ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!
 (۲) تَفْتَحُ أَبْوَابَ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!
 (۳) تُفْتَحُ أَبْوَابَ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!
 (۴) يُفْتَحُ أَبْوَابَ الصَّلَاةِ لِلطَّلَابِ!

(عربی دهم - درس ۷ - صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در کنکورهای اخیر از مجهول کردن جمله‌ها سؤال داشتیم؛ پس با دقت به پاسخ این سؤال دقت کنید.

خودت حل کنی بهتره برای مجهول کردن جمله، فاعل و متعلقانش رو حذف کن، مفعول رو به عنوان نائب فاعل مرفوع کن. فعل رو مجهول کن و جنسش رو با نائب فاعل مطابقت بده!

پاسخ تشریحی ابتدا فاعل و متعلقانش را حذف می‌کنیم. ← حذف «مدير المدرسة»

- سپس مفعول را مرفوع می‌کنیم. ← «أبواب» (رد ۱ و ۳)
 سپس فعل را مجهول می‌کنیم ← «يُفْتَحُ» (رد ۱)
 و در نهایت جنس فعل را با نائب فاعل مطابقت می‌دهیم. ← «أبواب» جمع غیرانسان است؛ پس فعل را به شکل مفرد مؤنث می‌آوریم. ← «تُفْتَحُ»

عربی، زبان قرآن یازدهم: صفحه‌های ۴۷ تا ۹۰

• عَيْنَ الْأَنْسَبِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبْرَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱ - ۳۶):

تست و پاسخ ۳۱

﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي الزَّجَاةِ...﴾:

- (۱) خداوند روشنی آسمان‌ها و زمین است، نور او همچون چراغدان است که در او چراغی است و آن چراغ درون شیشه‌ای است!
 (۲) خداست که نور آسمان‌ها و زمین است، مثال نورش آن چراغدانی است که در آن چراغی است و این چراغ نیز درون یک شیشه است!
 (۳) خداوند روشنی آسمان‌ها و زمین است، مثال روشنی او، شبیه چراغدانی است که در آن چراغی است و آن چراغ در شیشه است!
 (۴) الله روشنی آسمان و زمین است، روشنی او به چراغدانی شباهت دارد که درونش چراغی هست و این چراغ درون شیشه است!

(عربی یازدهم - درس ۴ - صفحه ۵۲)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست؛ پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید، چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی شدن قبل از آزمون دارن!

خودت حل کنی بهتره ترجمه «کمشکاة» رو دریاب. «گ + اسم نکره»!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «السَّمَاوَات»: آسمان‌ها / «الأَرْض»: زمین / «مثل نوره»: مثال روشنی او / «کمشکاة»: شبیه چراغدانی / «فیها مصباحٌ»: در آن چراغی است / «المصباح»: آن چراغ، این چراغ / «فی الزَّجَاجَةِ»: در شیشه
خطاهای سایر گزینه‌ها:

① کلمه «مثل: مثال» ترجمه نشده است. - چراغدان («مشکاة: چراغدانی» نکره است نه معرفه!) - شیشه‌ای («الزجاجة: شیشه» معرفه است نه نکره!)

② خداست که (ساختار جمله متفاوت است!) - آن چراغدانی (معادل «کمشکاة: مانند چراغدانی» نیست!) - نیز (اضافی است!) - یک شیشه («الزجاجة: شیشه» معرفه است نه نکره!)

④ آسمان («السَّمَاوَات» جمع است نه مفرد!) - شباهت دارد («گ: مانند» حرف است نه فعل!) - ضمناً «مثل» ترجمه نشده است.

نکته چون در ابتدا «مصباحٌ» به شکل نکره آمده و در ادامه با «ال» به کار رفته است، الف و لامش را به شکل «این» یا «آن» ترجمه می‌کنیم!

تست و پاسخ ۳۳

«صفحاتٌ وجهك الحزين تُظهر ما أضمرت في قلبك فعليك أن لا تحزني علی ما فاتك!»:

- تمام چهره‌ات غمگین است و نشان می‌دهد آن‌چه را که در قلبت پنهان است، تو نباید برای چیزی که از دستت رفته غمگین شوی!
- همه‌جای صورت غمگینت چیزهایی را که در قلبت پنهان کرده‌ای بروز می‌دهد، تو نباید برای آن‌چه از دستت رفته ناراحت شوی!
- تمام صورتت پر از غم است و چیزهایی را که در دلت پنهان کردی آشکار می‌کند ولی برای چیزی که از دست داده‌ای ناراحت نشو!
- تمام چهرهٔ ناراحت تو آن‌چه را که در دلت پنهان شده ظاهر می‌کند ولی تو نباید برای چیزهایی که از دست می‌رود غصه بخوری!

(عربی یازدهم - دروس ۴ و ۵ - صفحات ۶۰ و ۶۷)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره ترکیب‌های وصفی اضافی که در آن یک کلمه به طور هم‌زمان هم صفت دارد و هم مضاف الیه بسیار مهم هستند. معروف‌ترین ساختار این ترکیب‌ها «اسم بدون «ال» + ضمیر + اسم «ال دار» است؛ مانند «وجهك الحزين»!

خودت حل کنی بهتره فعل‌های «أضمرت» و «فَاتٌ» رو دریاب!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «صفحات وجهك الحزين»: همه‌جای صورت غمگینت / «تُظهر»: بروز می‌دهد / «ما أضمرت»: چیزهایی را که پنهان کرده‌ای / «في قلبك»: در قلبت / «فعليك أن لا تحزني»: تو نباید ناراحت شوی / «علی ما فاتك»: برای آن‌چه از دستت رفته
خطاهای سایر گزینه‌ها:

① تمام چهره‌ات غمگین است («الحزين» صفت «وجه» است نه خبر! این عبارت معادل «صفحات وجهك حزين» می‌باشد!) - و (اضافی است!) - پنهان است («أضمرت: پنهان کردی» فعل ماضی و مخاطب است نه مضارع و غایب!)

④ تمام صورتت پر از غم است (مانند ①) - ولی (معادل «فَ» نیست!) - از دست داده‌ای («فَاتٌ: از دست رفت» غایب است نه مخاطب!) - ناراحت نشو (معادل «علیک أن لا تحزنی: نباید ناراحت شوی» نیست!)

② پنهان شده (مانند ①) - ولی (مانند ③) - از دست می‌رود («فَاتٌ» ماضی است نه مضارع!)

تست و پاسخ ۳۳

«لُسْرَعُ لِإِعَانَةِ الضُّعْفَاءِ عَلَى شِدَائِدِ الدَّهْرِ وَ لَا تَرَدُّ مِنْ يَأْتِينَا خَائِباً لِأَنَّ هَذِهِ مِنْ صِفَاتِ الْمُؤْمِنِينَ!»:

- ۱) برای یاری ضعیفان در برابر سختی‌های روزگار باید بشتابیم و کسی را که نزد ما می‌آید ناامیدانه برنگردانیم چه این‌ها از صفات مؤمنان است!
- ۲) باید به سرعت به ناتوانان در برابر دشواری‌های روزگار کمک کنیم و کسی را که نزد ما آمده ناامید برنگردانیم زیرا این از صفات‌های مؤمنان است!
- ۳) برای کمک کردن ناتوانان در دشواری‌های روزگار می‌شتابیم و کسی را که پیش ما می‌آید ناامید بر نمی‌گردانیم زیرا این‌ها صفات‌های مؤمنان است!
- ۴) باید برای یاری به ضعیفان مقابل سختی روزگار بشتابیم و کسی را که پیش ما می‌آید ناامید برنگردانیم برای این‌که این صفت مؤمنان است!

(عربی یازدهم - درس ۶ - صفحه ۷۸)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره به تفاوت ترجمه فعل و مصدر همیشه دقت کنید که معمولاً امکان رد گزینه را به ما می‌دهند!

خودت حل کنی بهتره «من صفات» یعنی چی؟ «لُسْرَعُ» چه طور؟

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «لُسْرَعُ»: باید بشتابیم / «لِعَانَةُ الضُّعْفَاءِ»: برای یاری ضعیفان / «عَلَى شِدَائِدِ الدَّهْرِ»: در برابر سختی‌های روزگار / «و لَا تَرَدُّ»: و برنگردانیم / «مِنْ يَأْتِينَا»: کسی که نزد ما می‌آید / «خَائِباً»: ناامیدانه / «لِأَنَّ»: چه، زیرا / «هَذِهِ مِنْ صِفَاتِ الْمُؤْمِنِينَ»: این‌ها از صفات مؤمنان است. خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲) به سرعت «لُسْرَعُ» فعل است نه قید! - کمک کنیم «لِعَانَةُ» مصدر و اسم است نه فعل! - آمده «يَأْتِي» مضارع است نه ماضی!
- ۳) می‌شتابیم (معادل «لُسْرَعُ»: باید بشتابیم» نیست!) - صفت‌ها (حرف «مِنْ»: از) در «مِنْ صِفَاتِ» ترجمه نشده است!
- ۴) سختی («شِدَائِدُ»: سختی‌ها» جمع است نه مفرد!) - صفت (معادل «مِنْ صِفَاتِ»: از صفت‌ها» نیست!)

نکته ۱) ل - مضارع مجزوم ← باید + مضارع التزامی (مانند «لُسْرَعُ»)

۲) اسم اشاره «هذه»: این» مفرد است اما در گزینه صحیح به شکل جمع ترجمه شده و نادرست هم نیست؛ چرا؟ چون برای جمع‌های غیرانسان هم از مفرد مؤنث استفاده می‌شود و در این صورت در فارسی می‌توانیم به شکل جمع ترجمه‌اش کنیم. در این سؤال هم «هذه» به «صفت‌ها» اشاره دارد، پس مجازیم که آن را به شکل جمع ترجمه کنیم!

تست و پاسخ ۳۴

«المفردات الَّتِي تُسَمِّيهَا «مُعْرَبَةٌ» هِيَ الْكَلِمَاتُ الَّتِي دَخَلَتْ فِيهَا اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ وَ تَغَيَّرَتْ أَوْزَانُهَا وَفَقاً لِلْسَّانِ الْعَرَبِ!»:

- ۱) کلماتی که «عربی شده» نامیده می‌شوند همان کلماتی هستند که وارد زبان عربی شده و وزن‌های آن‌ها را براساس زبان عرب‌ها عوض کرده‌اند!
- ۲) واژگانی که آن‌ها را «عربی شده» می‌نامیم همان کلماتی هستند که در زبان عربی وارد شده و وزن‌هایشان براساس زبان عرب‌ها تغییر کرده است!
- ۳) کلماتی که ما آن‌ها را «عربی شده» می‌نامیم در واقع کلمات وارد شده به زبانی عربی هستند و وزن‌شان براساس گویش عرب‌ها تغییر کرده است!
- ۴) واژگانی که «عربی شده» نامیده‌ایم همان کلماتی هستند که به زبان عربی وارد شده‌اند، ولی وزن‌هایشان براساس لهجه عربی دچار تغییر شده است!

(عربی یازدهم - درس ۴ - صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در تست‌های ترجمه حتماً به حرکت‌گذاری اسمی که بعد از فعل به کار می‌رود توجه کنید! مثلاً «أوزان» در این سؤال مرفوع است که این یعنی قطعاً مفعول نیست (چون مفعول منصوب است!) و نباید آن را به همراه «ر» ترجمه کنیم!

خودت حل کنی بهتره «تُسَمِّيهَا» و «أوزان» رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «المفردات الّتی»: واژگانی که / «تُسَمَّیها»: آن‌ها را می‌نامیم / «مُعَرَّبَة»: عربی‌شده / «هی»: همان / «الكلمات الّتی»: کلماتی که / «دخلت اللّغة العربیة»: در زبان عربی وارد شده / «تَغَيَّرت»: تغییر کرده است / «أوزانها»: وزن‌هایشان / «وفقاً للسان العرب»: براساس زبان عرب‌ها
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) نامیده می‌شوند («تُسَمَّی: می‌نامیم» معلوم است نه مجهول! هم‌چنین ضمیر «ها» مفعول آن است و باید به شکل «آن‌ها را» ترجمه شود!) - عوض کرده‌اند (به تفاوت فعل لازم «تَغَيَّرت: تغییر کرد، عوض شد» با فعل متعدی «غَيَّرت: تغییر داد، عوض کرد» توجه کنید!)
- ۲) کلمات واردشده (در این عبارت «واردشده» اسم است (صفت مفعولی) در حالی که «دخلت» فعل است!) - زبانی («اللّغة» معرفه است نه نکره!) - وزن («أوزان» جمع است نه مفرد!) - گویش (معادل «لسان: زبان» نیست!)
- ۳) نامیده‌ایم («تُسَمَّی» معادل مضارع است نه ماضی نقلی و ضمیر «ها» نیز ترجمه نشده است!) - ولی (معادل «و» نیست!) - لهجه (معادل «لسان: زبان» نیست!)

تست و پاسخ ۳۵

عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ۱) يُعْجِبُنِي سَوَاءٌ عَتِيقٌ أَعْطَيْتَنِي جَدَّتِي عِنْدَ طِفُولَتِي: از دست‌بند کهنه‌ای خوشم می‌آید که مادربزرگم در کودکی‌ام به من داده بود!
- ۲) كَادَ الشَّابُّ أَنْ يَكْذِبَ وَلَكِنْ اِمْتَنَعَ عَنْهُ لَوْفَائِهِ بِالْعَهْدِ: جوان شروع کرد به دروغ‌گفتن ولی برای وفای به عهدش از آن خودداری کرد!
- ۳) إِعْلَمُ أَنَّ نَفْسًا لَا تَشْبَعُ تَبَعْدَ عَنكَ مَا فِيهِ رِضَى اللَّهِ: بدان نفسی که سیر نمی‌شود چیزی را که در آن خشنودی خداست از تو دور می‌سازد!
- ۴) ﴿أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ﴾: آیا نمی‌دانند که تنها خداست که توبه را از بندگان خود می‌پذیرد!؟

(عربی یازدهم - صفحه‌های ۵۷، ۶۶، ۷۳ و ۸۵)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره برای حل‌کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین‌کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل‌کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) داده بود («أَعْطَتْ: داد» معادل ماضی ساده یا نقلی است نه ماضی بعید، زیرا قبلیش هیچ فعل ماضی دیگری به کار نرفته است!)
- ۲) شروع کرد به دروغ‌گفتن (معادل «كاد أن يكذب: نزدیک بود دروغ بگوید» نیست!)
- ۳) نمی‌دانند («لم يعلموا: ندانستند» معادل ماضی است نه مضارع!)

تست و پاسخ ۳۶

«دخترت دارد مدرک رایانه می‌گیرد تا در یک شرکت کار کند!»:

- ۱) كانت بنتك تأخذ شهادة في الحاسوب حتى تعمل في الشركة!
- ۲) ابنتك كادت تأخذ شهادة في الحاسوب و تعمل في شركة!
- ۳) تكاد ابنتك تأخذ شهادة في الحاسوب لكي تعمل في شركة!
- ۴) بنتك كانت قد أخذت شهادة في الحاسوب لتعمل في الشركة!

(عربی یازدهم - درس ۵ - صفحه ۶۶)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در این مدل سوالات به تفاوت گزینه‌ها مثل جمع یا مفرد بودن کلمات و ضمیرها و از همه مهم‌تر معرفه و نکره خیلی دقت کن!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: دخترت: «بتنك»، «ابتنك» / دارد می‌گیرد: «تکاد تأخذ» / مدرک رایانه: «شهادة في الحاسوب» / تا کار کند: «لکي تعمل» / در یک شرکت: «في شركة»
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) کانت تأخذ (معادل ماضی استمراری (می‌گرفت) است و معادل «دارد می‌گیرد» نیست!) - الشركة («یک شرکت» نکره است نه معرفه!)
- ۲) کادت تأخذ (معادل «نزدیک بود بگیرد» و یا «داشت می‌گرفت» است! «دارد می‌گیرد» مضارع است نه ماضی!) - و (معادل «تا» نیست!)
- ۳) کانت قد أخذت (معادل ماضی بعید (گرفته بود) است و معادل «دارد می‌گیرد» نیست!) - الشركة (مانند ۱)

اقرأ النَّصَّ التالي ثمَّ أجب عن الأسئلة (۳۷-۳۹) بما يناسب النَّصَّ:

الشَّبَاب الَّذِينَ كانوا يلعبون كرة القدم في شكلها الجديد في المدارس الإنجليزية لا يظنونُ أبداً أنَّ هذه اللعبة الجماعية ستُصبح يوماً أكبر رياضة في العالم و تخلب قلوب الكثير من مُعجبين يحبونها حيثُ يضحكون أو يبكون مع كل مباراة. أو أن تُصبح كرة القدم هي الطريقة الوحيدة لإنقاذ بعض الأطفال الفقراء من الفقر في البرازيل أو إفريقيا. لنعلم أنَّ كرة القدم كانت لها أشكال قديمة تُلعب في الصين. تُلعب كرة القدم في مبارياتها الرسمية بفريقيين يتشكَّل كلُّ منهما من أحد عشر لاعباً و لها مسابقات متنوّعة منها مباريات تُقام بين الفرق داخل الدَّول و الأخرى تُقام بين فرق من دُول مُختلفة.

ترجمه متن

«جوانانی که در مدارس انگلیسی فوتبال را به شکل جدیدش بازی می‌کردند گمان نمی‌کردند که این بازی گروهی روزی بزرگ‌ترین ورزش در جهان خواهد شد و قلب‌های بسیاری از علاقه‌مندانی را که آن را دوست دارند جذب کند تا جایی که با هر مسابقه بخندند یا گریه کنند؛ یا این‌که فوتبال تنها راه نجات برخی کودکان فقیر در برزیل یا آفریقا از فقر بشود. باید بدانیم که فوتبال شکل‌هایی قدیمی داشته است که در چین بازی می‌شده است. فوتبال در مسابقات رسمی‌اش با دو تیم که هر یک از آن‌ها از یازده بازیکن تشکیل می‌شود بازی می‌شود و مسابقات متنوعی دارد از جمله مسابقاتی که بین تیم‌ها در داخل کشورها برگزار می‌شود و [نوع] دیگر که بین تیم‌هایی از کشورهای مختلفی برگزار می‌شود.»

تست و پاسخ ۳۷

عیّن الصَّحیح:

- ۱) كرة القدم كانت أكبر رياضة من قديم الزّمان حتّى الآن!
- ۲) لا تمكن إقامة مباراة كرة القدم بأقلّ من أحد عشر لاعباً!
- ۳) الصينيون أوّل من لعبوا كرة القدم في شكلها الجديد!
- ۴) لكرة القدم معجبون كثيرون تراهم في كلّ نقاط العالم!

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها را بخوانید، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی

- ۱) فوتبال بزرگ‌ترین ورزش از قدیم تا الان بوده است! (قدیم نبوده!)
- ۲) برگزاری مسابقه فوتبال با کم‌تر از یازده بازیکن ممکن نیست! (نه دیگه تو مسابقات غیررسمی می‌شه! مثل گل کوچک خودمون 😊)
- ۳) چینی‌ها اولین کسانی بودند که فوتبال را به شکل جدیدش بازی کردند! (انگلیسی‌ها بودن!)
- ۴) فوتبال علاقه‌مندان زیادی دارد که آن‌ها را در تمام نقاط جهان می‌بینیم!

تست و پاسخ ۳۸

عَيْنُ الخَطَأِ:

- (۱) التلاميذ الإنجليزيون هم الذين جعلوا كرة القدم لعبة عالمية!
 (۲) لا يُنقذ بعض الأطفال الفقراء من الفقر والجوع إلا بكرة القدم!
 (۳) متفرجوا مباراة القدم قد يتأثرون من نتائجها تأثراً كبيراً!
 (۴) هناك اثنان و عشرون لاعباً في كلّ مباراة رسمية لكرة القدم!

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها را بخوانید، سپس بهترین گزینه را انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی

- ۱ دانش‌آموزان انگلیسی همان کسانی هستند که فوتبال را یک بازی جهانی گردانیدند! (واضح که غلطه!)
 ۲ برخی از کودکان فقیر فقط به وسیله فوتبال از فقر و گرسنگی نجات پیدا می‌کنند! (بله در متن ذکر شده بود «الطريقة الوحيدة...» یعنی «تنها راه»!)
 ۳ تماشاچیان مسابقه فوتبال گاهی بسیار تحت تأثیر نتیجه‌های آن قرار می‌گیرند! (اینم واضح که درسته دیگه!)
 ۴ بیست‌ودو بازیکن در هر مسابقه رسمی فوتبال وجود دارند! (دوتا یازده‌تا!)

تست و پاسخ ۳۹

عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَالْإِعْرَابِ «المدارس - لا يظنون - إنقاذ - يتشكّل»

- (۱) المدارس: جمع تكسير و مفردة «مدرسة» - اسم مكان - نكرة - معرب / موصوف و صفتة: «الإنجليزية»
 (۲) لا يظنون: مضارع - للغائبين - مجرد ثلاثي (حروفه الأصلية: ظ ن ن) - معلوم / فعل و فاعل و الجملة فعلية
 (۳) إنقاذ: اسم - مفرد مذكر - مصدر مزيد ثلاثي (من «أنقذ، يُنقذُ») - مبني / مجرور بالكسرة بحرف الجرّ
 (۴) يتشكّل: فعل مضارع - للمفرد المذكر - مزيد ثلاثي من باب تفعيل / فعل مع فاعله «كلّ» يصف «فريقين»

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خااار!!!

خوبت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن، چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگر سؤال حل نشد موارد سمت چپ رو بررسی کن!

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱ نكرة (اسم «ال» دار و در نتیجه معرفه است!)
 ۲ مبني («إنقاذ» معرب است نه مبني!)
 ۳ من باب تفعيل («يتشكّل» بر وزن «يتفعل» و مضارع از باب «تفعل» است!)

• عَيْنُ الجَوَابِ الصَّحِيحِ فِي الأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ:

تست و پاسخ ۴۰

عَيْنُ الخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الحُرُوفِ:

- (۱) الإمتحاناتُ تُساعدُ الطلابَ على تَعَلُّمِ دُرُوسِهِمْ فَلْيَعْلَمُوا ذَلِكَ!
 (۲) ذَهَبْتُ عِنْدَ مُوظَّفِ الإِتِّصَالَاتِ لِأَشْتَرِيَ شَرِيحَةً لِجَوَالِي!
 (۳) لا تَعْتَرُوا بِصَلَاةِ أَحَدٍ وَلَكِنْ اخْتَبِرُوهُمْ عِنْدَ صِدْقِ الحَدِيثِ!
 (۴) مِنْ أَخلاقِ الجاهِلِ المُعَارِضَةُ قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ وَ الحَكْمُ بِمَا لا يَعْلَمُ!

(عربی یازدهم - صفحه‌های ۸۲، ۷۳، ۷۲ و ۵۴)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حرکت‌ها بررسی بشن!!! حتماً ابتدا برید سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزید و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی؛ بعد به اسم فاعل‌ها و اسم مفعول‌ها و سپس به فعل‌های مجهول دقت کنید!

پاسخ تشریحی خطاهای این گزینه:

المُعَارِضَةُ (این کلمه مصدر باب مفاعلة است، بنابراین باید بر وزن «مُفَاعَلَةٌ» باشد و «المُعَارِضَةُ» صحیح است!) - الحَكْم (این کلمه به معنای «داور» است و با توجه به معنای این جمله «الحُكْم: حکم‌دادن» صحیح است.)

تست و پاسخ ۴۱

عَيْنٌ مَا لَا يُنَاسِبُ مَفْهُومَ هَذِهِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ: ﴿عَلَى اللَّهِ فليتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾:

- (۱) طی این مرحله بی مهری خضر مکن
(۲) چون تو را نوح است کشتیبان ز طوفان غم مخور
(۳) دل قوی دار که بنیاد بقا محکم از اوست
(۴) سفله‌طبع است جهان بر کرمش تکیه نکن

(عربی یازدهم - درس ۶ - صفحه ۱۵)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره سؤالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شوند؛ پس باید از قبل بررسی شده باشند!

خودت حل کنی بهتره با استفاده از ترجمه زیر دوباره سؤال رو بررسی کن!

ترجمه عبارت: «مؤمنان تنها باید بر خدا توکل کنند»

پاسخ تشریحی مفهوم عبارت: دعوت به توکل بر خدا
چنین مفهومی در ۴ دیده نمی‌شود.

تست و پاسخ ۴۲

عَيْنٌ مَا فِيهِ اسْمٌ عَلَمٌ أَكْثَرُ:

- (۱) شارك الإيرانيون في قيام الدولة العباسية فازداد نفوذ اللغة الفارسية!
(۲) للفيروز آبادي معجم مشهور باسم القاموس يضم مفردات باللغة العربية!
(۳) عمارة خسرو آباد في سنندج تجذب سياحاً كثيرين من جميع مناطق العالم!
(۴) بعدما سمع عدي صفات رسول الله جاء إليه وأسلم فأسلمت أخته سقانة!

(عربی یازدهم - صفحات ۵۸، ۷۸ و ۴۸)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در قواعد اسم‌های علم چند دام تستی داریم؛ اگر آن‌ها را یاد بگیرید، در تست‌های این بخش مشکلی نخواهید داشت!

خودت حل کنی بهتره به دنبال اسم‌های اشخاص، شهرها و کشورها و «الله» بگرد.

پاسخ تشریحی اسم‌های علم در گزینه‌ها:

- ۱) در این عبارت اسم علمی به کار نرفته است! (۰)
۲) الفيروز آبادي - القاموس (۲)
۳) خسروآباد - سنندج (۲)
۴) عدي - الله - سقانة (۳)

تذکر اگر به اسم‌های علم، «ي، ية» متصل شود، دیگر اسم علم نیستند! بنابراین «الإيراني» و «العباسية» اسم علم نیستند!

تست و پاسخ ۴۳

کم صفة جاءت في عبارة «إنَّ رجلاً ندم على أعماله السيئة فجاء إلى رجل فاضل و طلب منه موعظة تمنعه عن ارتكاب المعاصي!»؟
(۱) واحد (۲) اثنان (۳) ثلاثة (۴) أربعة

(عربی یازدهم - درس ۵ - صفحه‌های ۶۶ و ۶۹)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در شمارش تعداد صفت‌ها حتماً به خاطر داشته باش که جملات وصفیه را هم بشمار!

خودت حل کنی بهتره صفت از نوع اسم + جمله وصفیه را پیدا کن.

پاسخ تشریحی

صفت از نوع اسم: «السيئة» صفت «أعمال»، «فاضل» صفت «رجل».

صفت از نوع جمله: «تمنعه...» صفت «موعظة».

ترجمة عبارت: «مردی از اعمال بد خود پشیمان شد و نزد مرد فاضلی آمد و از او پندی خواست که او را از ارتکاب گناهان بازدارد!»

تست و پاسخ ۴۴

عین ما ليس فيه فعل يعادل المضارع الاتزامي الفارسي:

- (۱) ﴿لا يحزنك قولهم إنَّ العزة لله جميعاً﴾
 (۲) ظَنَّ النَّاسُ أَنَّ الشَّابَّ كَذَّابٌ وَ يَكْذِبُ مِنْ جَدِيدًا!
 (۳) نَصَحَنِي أَبِي أَلَّا أَكْذِبَ أَبَدًا وَ ألتزم بالصدق في الكلام!
 (۴) ﴿لن تنالوا البرَّ حتى تُنفقوا ممَّا تُحِبُّونَ﴾

(عربی یازدهم - دروس ۳ و ۶ - صفحه‌های ۶۰، ۶۶ و ۸۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره تشخیص مضارع التزامی مبحث بسیار مهمی است و به راحتی امکان طرح تست‌های ترکیبی از این مبحث و جملات شرطی وجود دارد!

خودت حل کنی بهتره فعل‌های مضارعی که حرف خاصی (مثل «أن»، «حتى» و ...) قبلشون نیومده باشه پیدا کن! اگر نبود برو سراغ بقیه فعل‌ها و ترجمه‌شونو بررسی کن.

پاسخ تشریحی

در (۱) «لا يحزن»: نباید ناراحت کند»، در (۲) «ألا أكذب»: که دروغ نگویم» و در (۳) «حتى تُنفقوا»: تا انفاق کنید» معادل مضارع التزامی هستند.
در (۴) «يكذب»: دروغ می‌گوید» معادل مضارع اخباری است!

تست و پاسخ ۴۵

عین ما يختلف فيه نوع «اللام»:

- (۱) إِبْحَثْ عَنْ صَدِيقٍ فَالصَّدِيقُ لِيُنْقِذَكَ مِنْ مُصِيبَةِ الْجَهْلِ!
 (۲) بَعَثَ اللَّهُ أَنْبِيَاءَ كَثِيرِينَ لِيُنْقِذُوا النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى التُّورِ!
 (۳) لِيُنْقِذَ الْمَرْءَ مِنْ مُصِيبَةِ الْجَهْلِ عَلَيْهِ أَنْ يَتَحَمَّلَ صُعُوبَةَ التَّعَلُّمِ!
 (۴) أَعْطَانَا اللَّهُ نِعْمًا كَثِيرَةً لِنُنْقِذَ الْمَسَاكِينَ مِنَ الْجُوعِ وَ نُطْعِمَهُمْ!

(عربی یازدهم - درس ۶ - صفحه‌های ۸۱ و ۸۳)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره تشخیص نوع لام هم از تیپ تست‌های بسیار پر تکرار کنکور هست.

خودت حل کنی بهتره چک کن بین کدوم لام معنی «باید» میده و کدوم «تا». البته قبلش مطمئن شو که لام بر سر فعل مضارع اومده باشه! اگر بر سر اسم اومده باشه، حتماً حرف جر هست و به معنای «برای»!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) به دنبال یک دوست بگرد، آن دوست باید تو را از مصیبت نادانی نجات دهد! (باید ← لام جازمه)
- ۲) خداوند پیامبران بسیاری را برانگیخت تا مردم را نجات دهند ... (تا ← لام ناصبه)
- ۳) برای این که انسان از مصیبت نادانی نجات یابد باید سختی یادگیری را تحمل کند! (برای این که ← لام ناصبه)
- ۴) خداوند نعمت‌های بسیاری به ما داده است تا بیچارگان را نجات دهیم ... (تا ← لام ناصبه)

تاریخ دهم: صفحه‌های ۶۱ تا ۱۰۸ / جغرافیای دهم: صفحه‌های ۳۳ تا ۷۱

تست و پاسخ ۴۶

کدام گزینه از مهم‌ترین رخداد‌های دهه آغازین قرن چهاردهم هجری شمسی به شمار می‌رود؟

- ۱) آغاز کاوش‌های باستان‌شناسان فرانسوی در شوش
- ۲) خوانده‌شدن خط میخی و ترجمه سنگ‌نوشته بیستون
- ۳) پرورش و شروع به کار نسلی تازه از باستان‌شناسان زبده ایرانی
- ۴) خارج‌شدن کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران از انحصار فرانسویان

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ دهم - درس ۷ - آگاهی تاریخی منکی به پژوهش و کاوش‌های میدانی)

مشاوره ممکنه بعضی از سوالات درس تاریخ، با تکیه بر تاریخ وقوع رخدادها (معمولاً قرن یا سال) طراحی بشن؛ اما اصلاً دست و پای خودت رو گم نکن. این سوالات اون قدرها هم که فکر می‌کنی سخت نیستن و فقط دقت و تمرکز بیشتری می‌خوان. برای پاسخ به این سوالات، باید اطلاعاتی رو که به صورت پراکنده توی ذهنت داری، کنار هم بذاری؛ مثلاً این‌که دهه آغاز قرن چهاردهم می‌شه سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۱۰ یعنی پایان قاجاریه و آغاز پهلوی. از طرف دیگه، خط میخی زمان محمدشاه قاجار خونده شد و بعد از اون بود که سیل باستان‌شناسان به ایران سرازیر شد و اول از همه هم فرانسوی‌ها اومدن. به همین راحتی می‌تونن ۱ و ۲ رو رد کنن. پرورش باستان‌شناسان زبده ایرانی هم به تدریج و مدتها پس از این‌که باستان‌شناسان فرانسوی، آلمانی و آمریکایی به ایران رفت‌وآمد پیدا کردن و تحت نظر اون‌ها انجام شد، پس ۳ هم قابل حذفه. دیدی خیلی هم سخت نبود!

درس‌نامه با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه، اروپاییان بیشتری به عنوان جهانگرد، بازرگان، سفیر، باستان‌شناس و ... به کشور ما آمدند و روزبه‌روز بر تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی به‌خصوص تخت جمشید، پاسارگاد و شوش افزوده شد و بدین ترتیب، زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران فراهم آمد.

پاسخ تشریحی در سال ۱۳۰۶ ش. (یعنی در دهه نخست قرن چهاردهم هجری شمسی)، کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد و باستان‌شناسان برجسته‌ای از کشورهای مختلف مانند «ارنست هرتسفلد» آلمانی و «ارتور پوپ» آمریکایی شروع به فعالیت کردند و دامنه کاوش‌های باستان‌شناسی وسیع‌تر شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

خط میخی در زمان محمدشاه قاجار خوانده شد (نادرستی ۲) و بعد از آن، دولت فرانسه اجازه حفاری و امتیاز انحصاری کاوش‌های باستانی در سرتاسر ایران را به دست آورد (نادرستی ۱). باستان‌شناسان زبده ایرانی نیز به تدریج و پس از توسعه دامنه کاوش‌های باستانی در ایران پرورش یافتند و شروع به کار کردند (نادرستی ۳).

دام‌تستی درسته که باستان‌شناسان زبده ایرانی به دنبال توسعه کاوش‌های باستانی در ایران پرورش پیدا کردن، اما این امر، «تدریجی» بوده و این‌جوری نبوده که مثلاً توی همون دهه نخست قرن چهاردهم و پس از اومدن هرتسفلد و پوپ به ایران، این افراد کار رو یاد گرفته و شروع به کار کرده باشن؛ پس ۳ نمی‌تونه پاسخ درست باشه.

تست و پاسخ ۴۷

بنا بر شواهد باستان‌شناسی، سکونتگاه‌های کدام مناطق ایران، از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده‌اند؟

- ۱) شوش و چغامیش در خوزستان
- ۲) تل ابلیس کرمان و تپه زاغه قزوین
- ۳) جیرفت و تپه یحیی در استان کرمان
- ۴) شهر سوخته در سیستان و سیلک در کاشان

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ دهم - درس ۸ - ایران در دوران پیش از تاریخ (فلزکاری))

درس نامه ●● کاوش‌های باستان‌شناسی در محوطه باستانی چغاگلان در شهرستان مهران نشان داده است که ساکنان نواحی کوهپایه‌ای زاگرس، نخستین مردمانی بوده‌اند که حدود ۱۲ هزار سال پیش شروع به کشت گیاهانی مانند جو و گندم و اهلی کردن جانورانی مثل بز و گوسفند کردند. ساکنان این سکونتگاه‌ها، علاوه بر گسترش دادن کشاورزی و دامداری، در زمینه صنایع و هنرهای گوناگونی مانند سفالگری، فلزکاری، بافندگی و خانه‌سازی نیز به پیشرفت‌ها و موفقیت‌های چشمگیری دست یافتند.

پاسخ تشریحی ایشیا و ظروف سنگ صابونی، از جمله مصنوعات است که توسط مردم برخی سکونتگاه‌های کهن در ایران، به‌ویژه «جیرفت» و «تپه یحیی» در استان کرمان، با مهارت و ظرافت تمام ساخته می‌شد. شواهد باستان‌شناسی نشان می‌دهد که سکونتگاه‌های مذکور از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده‌اند.

نکته ۱ و ۲ به نخستین شهرهایی اشاره دارند که در حدود ۵ هزار سال پیش در فلات ایران به وجود آمدند.

دام تستی اگه ۲ رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی، احتمالاً هنر «فلزکاری» رو با هنر ساخت ظروف از سنگ صابون اشتباه گرفتی؛ چون این گزینه درباره مناطق سرآمد در هنر «فلزکاری» درسته.

تست و پاسخ ۴۸

کدام موارد درباره «تمدن ایلام» درست‌اند؟

- الف) پادشاهان ایلام هرگاه فرصتی به دست می‌آوردند، به سرزمین‌های بین‌النهرین لشکر می‌کشیدند.
 ب) روابط فرهنگی ایلامی‌ها با آسیای صغیر و هند، سیاست و تجارت آن‌ها را تحت تأثیر قرار داد.
 ج) در دوره ایلام، معماری پیشرفت زیادی کرد و استفاده از آجر در ساخت بناها رایج شد.
 د) حکومت ایلام پس از چند قرن سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر بابلی‌ها سقوط کرد.

- ۱ «الف» - «ج» ۲ «ب» - «د» ۳ «د» - «ج» ۴ «ب» - «الف»

(تاریخ دهم - درس ۸ - تمدن ایلام)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ ایلام، که اطلاعات مکتوبی درباره آن وجود دارد، آغاز می‌شود. سرزمین اصلی ایلامیان شامل جلگه خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی و میانی بود. از آن‌جا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیایی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند. این تاخت‌وتازها سرانجام سبب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م. با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

پادشاهان ایلام هرگاه فرصتی به دست می‌آوردند به بین‌النهرین لشکرکشی می‌کردند. (درستی عبارت «الف»)
 ایلام، با دیگر مناطق فلات ایران و سرزمین‌های مجاور آن، مانند آسیای صغیر و هند، روابط تجاری داشت. این ارتباط‌های سیاسی و تجاری موجب شکل‌گیری روابط فرهنگی میان این سرزمین‌ها شد و دین، فرهنگ، خط و زبان آن‌ها را تحت تأثیر قرار داد. (نادرستی عبارت «ب»)
 در دوره ایلام، معماری پیشرفت چشمگیری کرد و استفاده از آجر در ساختن بناها رایج شد. معبد چغازنبیل در نزدیکی شهر شوش، شاهکار معماری آن دوره به شمار می‌رود. (درستی عبارت «ج»)
 حکومت ایلام، سرانجام پس از قرن‌ها سلطنت در قرن ۷ ق.م. بر اثر یورش ویرانگر «آشوریان» دچار انحطاط و فروپاشی شد. (نادرستی عبارت «د»)

دام تستی اگه ۳ رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی، بابلی‌ها رو با آشوری‌ها اشتباه گرفتی؛ چون ایلام در اثر حمله آشور ویران شد، نه بابل و اگه توی دام ۲ افتادی، به این نکته توجه نکردی که روابط تجاری و سیاسی بود که دین، فرهنگ، خط و زبان ایلامی‌ها رو تحت تأثیر قرار داد و برعکس اون درست نیست.

تست و پاسخ ۴۹

کدام گزینه درباره «هوخشتر» درست است؟

- (۱) بزرگ‌ترین فرمانروای مادی بود که شهر هگمتانه یا اکباتان (همدان امروزی) را بنا کرد.
- (۲) سومین پادشاه مادی بود که در نتیجه متحدشدن با بابل، به حاکمیت آشوریان پایان داد.
- (۳) نخستین فرمانروای مادی بود که با تشکیل سپاه منظم و کارآمد، قدرت خود را تثبیت نمود.
- (۴) واپسین پادشاه مادی بود که با عملکرد ضعیف خود، زمینه‌ساز فتح هگمتانه به دست کورش شد.

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ دهم - درس ۹ - ماد؛ نخستین حکومت آریایی ایران)

مشاوره اقدامات منسوب به پادشاهان و فرمانروایان، از اون مباحث مهم درس تاریخه که همیشه حداقل حداقل به سوال توی کنکور داره؛ پس نام اشخاص و اقدامات اون‌ها رو خوب به خاطر بسپار.

درس‌نامه ●● یورش‌ها و غارتگری‌های پیاپی آشوریان، زمینه اتحاد قبایل پراکنده ماد را فراهم آورد؛ بنابراین رؤسای این قبایل، یکی از بزرگان مادی به نام «دهیوک» را به پادشاهی برگزیدند. او شهر هگمتانه یا اکباتان (همدان امروزی) را بنا کرد و آن را مرکز حکومت خود قرار داد. بزرگان طوایف ماد و توده مردم که از عملکرد آستیگ (پسر هووخشتر و آخرین پادشاه ماد) ناخشنود بودند، بر ضد او با کورش هخامنشی همدست شدند. سرانجام با فتح هگمتانه به دست کورش، حکومت ماد برافتاد.

پاسخ تشریحی حکومت ماد در زمان فرمانروایی هووخشتر، سومین پادشاه مادی، به اوج قدرت رسید. او نخست با تشکیل سپاه منظم و کارآمدی از قبایل مختلف ماد، پارس و ... قدرت خود را بر مناطق وسیعی از ایران تثبیت کرد. هووخشتر سپس با حکومت بابل متحد شد و به حاکمیت آشوریان پایان داد. در پی این موفقیت نظامی، قلمرو ماد به شمال بین‌النهرین و بخش‌های وسیعی از آسیای صغیر گسترش یافت.

۱) درباره «دهیوک» و ۲) درباره «آستیگ» درست است.

دام‌تستی درسته که قسمت دوم ۳) درسته، اما خب هووخشتر سومین پادشاه مادی بوده، نه اولیش؛ پس حواست به تک‌تک واژه‌ها باشه که توی دام گزینه‌ها نیفتی.

تست و پاسخ ۵۰

کدام موارد درباره وقایع دوران فرمانروایی اردشیر دوم، پادشاه هخامنشی، درست‌اند؟

(الف) مصر از سیطره هخامنشیان خارج گشت.	(ب) شهر سارد به دست شورشیان آتش زده شد.
(ج) ایرانیان در نبرد دریایی سالامیس شکست خوردند.	(د) کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت.
(۱) «ب» - «ج»	(۲) «الف» - «ب»
(۳) «ج» - «د»	(۴) «د» - «الف»

(تاریخ دهم - درس ۹ - انعطاف و فروپاشی هخامنشیان)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره یادت نرفته که توی مشاوره سوال قبل چی گفتیم؟! حالا اضافه می‌کنیم که نه تنها اقداماتی که پادشاهان و فرمانروایان با داستان مبارک خودشون انجام دادن، بلکه تمام وقایعی که در زمان حکومت اون‌ها رخ داده هم جز مباحث مهمه؛ حواست به همه‌شون باشه.

درس‌نامه ●● خاندان هخامنشی از زمان پادشاهی اردشیر دوم، دچار تفرقه درونی شد. در ابتدای زمامداری او، برادرش کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت شد. در جنگی که میان دو برادر رخ داد، کورش کوچک شکست خورد و کشته شد. اردشیر دوم به خوش‌گذرانی و راحت‌طلبی مشهور بود و در دوران فرمانروایی او، مصر از سیطره هخامنشیان خارج شد.

نکته اردشیر سوم، پسر و جانشین اردشیر دوم، مصر را دوباره ضمیمه قلمرو هخامنشی کرد.

پاسخ تشریحی موارد «الف» و «د» از جمله وقایع دوران فرمانروایی اردشیر دوم هخامنشی است. «ج» در زمان پادشاهی خشایارشا (پسر داریوش یکم) و «ب» در زمان فرمانروایی داریوش بزرگ واقع شده است.

تست و پاسخ ۵۱

- چرا شاهان سلوکی بر متصرفات شرقی خویش نظارت و سلطه کامل نداشتند؟
- ۱) جنگ‌های داخلی برای به دست گرفتن قدرت، حکومت آن‌ها را تضعیف کرده بود.
 - ۲) از اوایل تشکیل حکومت خود، با جانشینان اسکندر در مصر وارد رقابت و درگیری شدند.
 - ۳) در مبارزه، سوارکاری و تیراندازی با کمان، مهارت کم‌تری از جنگاوران قبایل شرق ایران داشتند.
 - ۴) نتوانستند با اقوام ایرانی ساکن در مناطق شرقی، حس همزیستی و یگانگی با فرهنگ یونانی ایجاد کنند.

(تاریخ دهم - درس ۱۰ - سلوکیان)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● چند سال پس از مرگ اسکندر، یکی از سرداران او به نام سلوکوس، بر بین‌النهرین، بخش‌هایی از آسیای صغیر، سوریه و فلات ایران حاکم شد و سلسله پادشاهی سلوکیان را بنیان نهاد. سلوکیان، اقوام گوناگون را تنها به زور زیر فرمان خود داشتند و هرگز نتوانستند حس همزیستی و یگانگی با اقوام ایرانی را در قلمرو خود ایجاد کنند و فرهنگ یونانی نتوانست در ایران گسترش و نفوذ عمیق پیدا کند؛ بنابراین، پایه‌های حاکمیت سیاسی و نظامی سلوکیان بر ایران سست و لرزان بود.

پاسخ تشریحی سلوکیان از اوایل تشکیل حکومت خود، با جانشینان اسکندر در مصر، وارد رقابت و درگیری شدند. از این‌رو، بیشتر توجه شاهان سلوکی به مناطق غربی قلمرو خودشان بود و بر متصرفات شرقی خویش نظارت و سلطه کامل نداشتند. این مسئله سبب شد که به تدریج افراد یا خاندان‌هایی در نواحی شمال شرقی فلات ایران قدرت را به دست گیرند و به فکر استقلال از حکومت سلوکیان بیفتند. یکی از این خاندان‌ها اشکانیان بودند.

دام تستی ۴) به علت کلی ضعیف بودن حکومت سلوکیان و دوره کوتاه سلطنت آن‌ها بر ایران اشاره داره و اختصاصی به مناطق شرقی ایران نداشته؛ پس این گزینه نمی‌تونه پاسخ درست باشه.

تست و پاسخ ۵۲

- فرجام یکی از نبردهای ایران و روم در زمان شاپور یکم ساسانی چه بود؟
- ۱) والرینوس، امپراتور روم، به اسارت درآمد.
 - ۲) مسیر تجارت هند و چین به دست رومی‌ها افتاد.
 - ۳) با امضای پیمان صلح، آرامش بر روابط طرفین حکمفرما شد.
 - ۴) در آغاز، ایرانیان پیروز شدند، اما در پایان، به سختی شکست خوردند.

(تاریخ دهم - درس ۱۰ - ساسانیان و روم)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره جنگ‌ها و نبردها همیشه مهم هستن و همیشه هم توی آزمون‌ها از شون سؤال خواهیم داشت. درباره جنگ‌ها، اسمشون (اگه توی کتاب درسی بهش اشاره شده باشه)، تاریخ وقوع یا دوره زمانی‌شون، این‌که بین کدوم کشورها یا پادشاهان رخ داده و مهم‌تر از همه، نتیجه‌شون رو باید خوب به خاطر بسپاری.

درس نامه ●● رقابت، اختلاف و دشمنی روم و ایران در دوران ساسانیان نیز هم‌چنان ادامه داشت. دو کشور بر سر سرزمین‌های مرزی، به‌ویژه منطقه ارمنستان، با یکدیگر اختلاف و درگیری داشتند. یکی از اهداف اصلی رومیان در لشکرکشی پی‌درپی به ایران، تسلط بر مسیرهای تجاری بود که به هند و چین می‌رسید. آن‌ها می‌خواستند به طور مستقیم با این کشورها رابطه تجاری داشته باشند، اما شاهان اشکانی و ساسانی، با آگاهی از اهمیت و منافعی که این مسیرهای تجاری برای ایران داشت، می‌کوشیدند مانع موفقیت رومیان شوند.

پاسخ تشریحی ساسانیان بارها ناچار به جنگ با رومیان شدند. دو مورد از این جنگ‌ها در زمان شاپور یکم اتفاق افتاد که در یکی از آن‌ها گردیانوس، امپراتور روم، کشته شد و در دیگری، والرینوس، امپراتور روم به اسارت درآمد.

دام تستی ۴) اگه توی دام ۴) افتادی، احتمالاً «خسروپرویز» رو با شاپور یکم اشتباه گرفتی، چون این گزینه، نتیجه جنگ ایران و روم در زمان خسروپرویز بوده.

تست و پاسخ ۵۳

کدام گزینه دربارهٔ تشکیلات اداری و آیین کشورداری ساسانیان درست است؟

- ۱) نظام سیاسی - اداری به دو بخش تشکیلات مرکزی و تشکیلات ساتراپی تقسیم می‌شد.
- ۲) در رأس دیوان‌های اداری، بزرگ‌فرمادار قرار داشت که تحت نظارت مستقیم پادشاه کار می‌کرد.
- ۳) دو مجلس، پادشاه را در ادارهٔ کشور یاری می‌کردند و در تصمیم‌گیری برای جنگ و صلح نقش داشتند.
- ۴) کشور به شکلی غیرمتمرکز اداره می‌شد و ادارهٔ برخی از مناطق به صورت موروثی در اختیار حاکمان محلی بود.

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ دهم - درس ۱۱ - نظام سیاسی و اداری در ایران باستان)

درس‌نامه در دورهٔ ساسانی، پادشاه در رأس هرم قدرت سیاسی جای داشت و علاوه بر او، افراد و گروه‌های دیگری نیز در قدرت و ادارهٔ کشور سهیم بودند و مقامات بالای کشوری و لشکری را در اختیار داشتند. پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنهٔ نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور:

- ۱) سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند.
 - ۲) تشکیلات اداری (دیوان‌سالاری) را انسجام و نظم بخشیدند و آن را تقویت کردند.
- در نتیجهٔ اقدامات فوق، از تعداد حکومت‌های موروثی محلی به طور محسوسی کاسته شد و مناطق مختلف کشور به‌ویژه نواحی جنوبی، مرکزی و غربی آن، تحت نظارت و سلطهٔ مستقیم حکومت ساسانی قرار گرفت.

پاسخ تشریحی

تشکیلات اداری ساسانیان از اداره‌ها یا دیوان‌های مختلفی تشکیل شده بود که در رأس آن‌ها، وزیر بزرگ قرار داشت که به او «بزرگ‌فرمادار» می‌گفتند. وزیر تحت نظارت مستقیم پادشاه کار می‌کرد و مجری فرامین او بود. زمانی که پادشاه در جنگ یا سفر بود، وزیر به عنوان جانشین او کشور را اداره می‌کرد. وزیر گاهی فرماندهی سپاه را در جنگ به عهده می‌گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دربارهٔ تشکیلات اداری «هخامنشیان» و ۲) و ۳) دربارهٔ آیین کشورداری «اشکانیان» درست است.

تست و پاسخ ۵۴

کدام موارد دربارهٔ عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران درست‌اند؟

- الف) بیشترین بارش‌ها در دامنه‌های شمالی البرز و دامنه‌های شرقی زاگرس مشاهده می‌شود.
- ب) علت تنوع آب‌وهوایی ایران را می‌توان در سه عامل جغرافیایی مورد بررسی قرار داد.
- ج) نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب‌وهوای کشور ما دارای دو اثر متفاوت است.
- د) میان عرض جغرافیایی مناطق و دمای هوا در آن‌ها رابطهٔ مستقیم وجود دارد.

- ۱) «ب» - «ج» ۲) «الف» - «د» ۳) «ج» - «الف» ۴) «د» - «ب»

پاسخ: گزینه ۱

(جغرافیای دهم - درس ۵ - عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران)

درس‌نامه علت‌های تنوع آب‌وهوایی کشور را می‌توان در «سه عامل جغرافیایی» مورد بررسی قرار داد:

- عرض جغرافیایی
- ۱) موقعیت جغرافیایی
- فاصله از منابع رطوبتی و دریاها
- ۲) میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها
- ۳) ورود توده‌های هوا به کشور

پاسخ تشریحی

بیشترین بارش‌ها در دامنه‌های شمالی البرز و دامنه‌های «غربی» زاگرس مشاهده می‌شود. (نادرستی عبارت «الف») سه عامل «موقعیت جغرافیایی»، «میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها» و «ورود توده‌های هوا به کشور» موجب تنوع آب‌وهوای ایران شده‌اند. (درستی عبارت «ب»)

نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب‌وهوای ایران دو اثر متفاوت دارد: در سواحل شمالی کشور، دریای خزر در افزایش بارش، نقش مهمی دارد، ولی خلیج فارس و دریای عمان، به دلیل عدم صعود هوای مرطوب، در بارش سواحل جنوبی کشور، نقش چندانی ندارند و موجب شرحی شدن هوا می‌شوند. هم‌چنین، در نواحی داخلی کشور به دلیل دوربودن از منابع رطوبتی، اختلاف دما زیاد است، اما در نواحی ساحلی شمالی و جنوبی اختلاف دما کم‌تر است. (درستی عبارت «ج»)

میان عرض جغرافیایی مناطق و دمای هوا در آن‌ها رابطه «معکوس» وجود دارد؛ هرچه به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت کنیم، از دمای هوا کاسته می‌شود. (نادرستی عبارت «د»)

تست و پاسخ ۵۵

ویژگی‌های آب‌وهوایی منطقه مورد مشاهده در تصویر زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) افزایش بارندگی با افزایش ارتفاع و اختلاف دمای شبانه‌روز
- ۲) میانگین دمای پایین و بارندگی اغلب به صورت برف
- ۳) کاهش دما با افزایش ارتفاع و رطوبت نسبی بالا
- ۴) بارندگی زیاد و اعتدال دما در طول سال

(بغرافیهای دهم - درس ۵ - انواع آب‌وهوای ایران)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای پاسخ به سؤالات تصویری، قبل از این که بری سراغ گزینه‌ها، اول باید تکلیف خودت رو با تصویر روشن کنی و ببینی توش دقیقاً چی می‌بینی؛ مثلاً در تصویر این سؤال، اولین چیزی که توجه رو به خودش جلب می‌کنه، کوهه؛ پس با منطقه کوهستانی طرفیم. حالا باید ببینی کدوم یکی از گزینه‌ها به ویژگی نواحی کوهستانی اشاره داره.

درس‌نامه با توجه به این که میانگین سالانه بارش، دما و رطوبت هوا در نقاط مختلف ایران یکسان نیست، کارشناسان، اقلیم کشور را به چهار ناحیه مختلف آب‌وهوایی تقسیم می‌کنند:

نوع آب‌وهوا	ویژگی‌ها
آب‌وهوای گرم و خشک	بارش کم و خشکی هوا؛ اختلاف شدید دما؛ فقر پوشش گیاهی؛ تبخیر و تعرق زیاد
آب‌وهوای کوهستانی	افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع؛ میانگین دمای پایین؛ بارندگی اغلب به صورت برف
آب‌وهوای گرم و شرحی	بارندگی اندک؛ رطوبت نسبی بالا؛ میانگین دمای بالای سالیانه
آب‌وهوای معتدل خزری	بارندگی زیاد؛ اعتدال دما در طول سال؛ پوشش گیاهی غنی

پاسخ تشریحی تصویر مورد سؤال، کوه هشتادپهلو در استان لرستان را نشان می‌دهد و با توجه به جدول بخش درس‌نامه، در آب‌وهوای کوهستانی، میانگین دما پایین و بارندگی اغلب به صورت برف است.

تست و پاسخ ۵۶

کدام گزینه با ویژگی‌های رودهای ایران مطابقت دارد؟

- ۱) بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد و آبدهی رودها در پایان این دوره بیشتر است.
- ۲) رودهای مناطق خشک اگرچه بیشتر طغیانی و اتفاقی‌اند، اما مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف نسبتاً یکسان است.
- ۳) با توجه به ناهم‌واری‌ها و جهت آن‌ها، هر چه از سمت شرق به سمت غرب کشور برویم، از مقدار آب رودها کاسته می‌شود.
- ۴) اگر رودهایی که از کانون‌های فصلی سرچشمه می‌گیرند، در نواحی مرطوب جریان پیدا کنند، مقدار آب آن‌ها بیشتر می‌شود.

(بغرافیهای دهم - درس ۶ - ویژگی‌های رودهای ایران)

پاسخ: گزینه ۱

درس‌نامه آب موجود در کشور ما از ریزش‌های جوی تأمین می‌شود. در فصول سرد سال، ریزش برف و باران به صورت جریان آب رودها، منابع آب کشور را تغذیه می‌کند و در فصول گرم، آب‌های فرورفته در زمین به صورت چشمه، چاه و قنات، آب مورد نیاز ساکنان بخش‌های مختلف را تأمین می‌کنند.

پاسخ تشریحی در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد و هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مقدار آب رودهای اتفاقی و طغیانی در سال‌های مختلف، متفاوت است. ۳) هر چه از سمت شرق به سمت غرب کشور برویم، بر مقدار آب رودها افزوده می‌شود. ۴) اگر رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، در نواحی مرطوب جریان پیدا کنند، مقدار آب آن‌ها بیشتر می‌شود.

تست و پاسخ ۵۷

پاسخ پرسش‌های زیر دربارهٔ دریای خزر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) رودی که از جنوب غرب به آن می‌ریزد، چه نام دارد؟

(ب) ارتفاع آن از سطح آب‌های آزاد، چه قدر است؟

(ج) نام آن در نقشه‌های خارجی چیست؟

(۱) اورال - ۲۸ متر بالاتر - تتیس

(۳) آترک - ۲۸ متر پایین‌تر - تتیس

(۲) ارس - ۲۸ متر بالاتر - کاسپین

(۴) کورا - ۲۸ متر پایین‌تر - کاسپین

پاسخ: گزینه ۴

(جغرافیای دهم - درس ۶ - دریای خزر)

مشاوره برای پاسخ به سؤالات چندقسمتی، اول ببین پاسخ کدام یکی از قسمت‌ها رو با قطعیت بیشتری می‌دونی و با توجه به اون قسمت، رد گزینه انجام بده؛ مثلاً در این سؤال، اگه نام خارجی دریای خزر رو بدونی، می‌تونی ۱) و ۳) رو به راحتی حذف کنی و اگه اندازه سطح آب این دریا رو بدونی، می‌تونی ۱) و ۲) رو کنار بذاری.

درس‌نامه دریای خزر، پهنهٔ آبی بزرگی است که در امتداد شمال به جنوب کشیده شده است. این دریا از بقایای دریای عظیم تتیس است که زمانی بخش اعظم نیمکرهٔ شمالی را پوشانیده بود. از حدود ۶۰ میلیون سال پیش، این دریا از بقیهٔ آب‌های قدیمی جدا ماند و به شکل بزرگ‌ترین دریاچهٔ جهان درآمد و به دلیل همین وسعت زیاد، نام دریا را بر آن نهادند.

پاسخ تشریحی طول دریای خزر حدود ۱۲۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۳۰۰ کیلومتر است. مساحت آن با توجه به تغییرات سطح آب، متفاوت است. سطح آب این دریا از سطح آب‌های آزاد حدود ۲۸ متر پایین‌تر است.

دریای خزر را به نام‌های مختلفی می‌نامند؛ از جمله دریای مازندران، کاسپین، قزوین، گرگان، طبرستان، هیرکانی و دریای دیلم. در حال حاضر، نام آن دریای خزر است و در نقشه‌های خارجی، «کاسپین» نامیده می‌شود.
طولانی‌ترین رودهایی که به دریای خزر می‌ریزند، عبارت‌اند از:

جهتی که رود به دریای خزر می‌ریزد	نام رود
از شمال	رودهای «ولگا» و «اورال»
از جنوب	رودهای «هراز» و «سفیدرود»
از جنوب شرق	رودهای «اترک» و «گرگان»
از جنوب غرب	رودهای «کورا» و «ارس»

دام‌تستی درسته که قسمت‌های اول و سوم ۲) هم درسته، اما قسمت وسط این گزینه غلطه؛ چون سطح آب دریای خزر ۲۸ متر پایین‌تر از آب‌های آزاد، نه بالاتر.

تست و پاسخ ۵۸

کدام گزینه دربارهٔ دریاچه‌های دائمی ایران درست است و نمونهٔ آن کدام است؟

(۱) در نیمهٔ شمالی کشور قرار دارند. (زریبار)

(۲) برخی آب شور و برخی آب شیرین دارند. (هامون)

(۳) جزء نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور هستند. (مهارلو)

(۴) به صورت آب گرم در قله‌های آتشفشانی قرار دارند. (سیلان)

پاسخ: گزینه ۳

(جغرافیای دهم - درس ۶ - دریاچه‌های ایران)

درس نامه ●● به لحاظ زمانی، دو نوع دریاچه وجود دارد:

نوع دریاچه	ویژگی	مثال
دائمی	در نیمه غربی کشور قرار دارند که از نظر شرایط آب و هوایی جزء نواحی مرطوب و نیمه مرطوب کشور هستند. آب بعضی از این دریاچه‌ها شور است و برخی دیگر آب شیرین دارند.	ارومیه؛ زریبار (زریوار) در غرب مریوان در استان کردستان؛ پریشان (فامور)؛ مهارلو (در استان فارس)
فصلی	در فصول پربارش، وسعت بیشتری پیدا می‌کنند ولی در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم‌بارش به دلیل تبخیر، آب آن‌ها خشک شده یا به شکل باتلاق و شوره‌زار درمی‌آیند.	مسیله در قم؛ نیریز در فارس؛ هامون در سیستان و بلوچستان و جازموریان بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان

نکته در قلّه بعضی از کوه‌های آتشفشانی مانند سیلان هم دریاچه‌های کوچکی وجود دارند که آب آن‌ها از ذوب برف‌ها تأمین می‌شود، اما به دلیل سرمای ناشی از ارتفاع، اغلب مواقع سال یخ‌بسته است.

پاسخ تشریحی دریاچه‌های دائمی در نیمه غربی ایران قرار دارند که از نظر شرایط آب و هوایی جزء نواحی مرطوب و نیمه مرطوب کشور هستند؛ مانند دریاچه مهارلو در استان فارس.

تست و پاسخ ۵۹

کدام موارد درباره پراکندگی جمعیت در ایران و عوامل مؤثر بر آن درست‌اند؟

(الف) نقشه پراکندگی جمعیت در ایران، پیوسته در حال تغییر است.

(ب) نقش عوامل طبیعی نسبت به گذشته افزایش چشمگیری داشته است.

(ج) تراکم جمعیت در نیمه‌های شمالی و غربی بیشتر از نواحی جنوبی و شرقی است.

(د) پیشینه تاریخی، ناهمواری‌ها، معادن و ... از جمله عوامل طبیعی مؤثر بر این پراکندگی‌اند.

(۱) «د» - «الف» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ج» - «ب» (۴) «ب» - «د»

(مغرافیای دهم - درس ۷ - پراکندگی جمعیت در ایران)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● جمعیت در همه‌جای کشور ما به صورت یکسان پراکنده نشده است؛ برخی نواحی، پرجمعیت و برخی دیگر، کم‌جمعیت‌اند و حتی برخی مناطق، خالی از سکنه‌اند. عوامل طبیعی و انسانی متعددی بر پراکندگی جمعیت تأثیرگذارند.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

جغرافی‌دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت، عوامل طبیعی و انسانی را مورد توجه قرار می‌دهند. آنان معتقدند که نقشه پراکندگی جمعیت، پیوسته در حال تغییر است. (درستی عبارت «الف»)

در دهه‌های اخیر، نقش انسان به عنوان عامل تأثیرگذار در پراکندگی جمعیت، نسبت به گذشته، افزایش چشمگیری داشته است. (نادرستی عبارت «ب»)

در ایران، تراکم جمعیت در نیمه‌های شمالی و غربی بیشتر از نواحی جنوبی و شرقی است. (درستی عبارت «ج»)

ناهمواری‌ها، رودها، پوشش گیاهی و معادن از جمله عوامل طبیعی و حمل‌ونقل و ارتباطات، «پیشینه تاریخی»، فناوری و سرمایه‌گذاری دولت‌ها از جمله «عوامل انسانی» مؤثر بر پراکندگی جمعیت به شمار می‌روند. (نادرستی عبارت «د»)

دام تستی یادمون نره که پیشینه تاریخی در زمره عوامل انسانی جای داره، نه عوامل طبیعی؛ پس ۱) نمی‌تونه درست باشه.

تست و پاسخ ۶۰

به ترتیب، چه عاملی سبب «مهاجرت آریایی‌ها از شمال به جنوب دریای خزر» و «مهاجرت سیستانی‌ها به گرگان» شده است؟

(۱) کاهش منابع آب کشاورزی - بروز و تداوم جنگ‌های قومی و مذهبی

(۲) نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی - تصمیم شاه‌عباس صفوی

(۳) هجوم اقوام بیابانگرد - بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند

(۴) سرما و از دست دادن چراگاه‌ها - خشک‌شدن منابع آب

(مغرافیای دهم - درس ۷ - مهاجرت)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●● مهاجرت عبارت است از جابه‌جایی بین دو واحد جغرافیایی یا به عبارتی ترک یک سرزمین و اسکان در سرزمین دیگر. در مهاجرت، افراد بین دو واحد جغرافیایی جابه‌جا می‌شوند و از این‌رو، مهاجرت از عوامل مهم در تغییرات جمعیت به شمار می‌رود.

پاسخ تشریحی جدول زیر، به برخی از عوامل انسانی و طبیعی که در ایران سبب مهاجرت شده است، اشاره دارد:

علت	مهاجرت
طبیعی (سرما و از دست دادن چراگاه‌ها)	مهاجرت آریایی‌ها از شمال دریای خزر به جنوب آن
طبیعی (خشک‌شدن منابع آب منطقه سیستان در اثر بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند)	مهاجرت سیستانی‌ها به سرزمین گرگان
انسانی (تصمیم شاه‌عباس برای حفاظت از مرزهای شمالی)	مهاجرت قبایل کرد به نواحی شمال شرقی ایران
انسانی (نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی)	مهاجرت روستاییان به شهرهای بزرگ پس از اصلاحات ارضی

تاریخ یازدهم: صفحه‌های ۶۶ تا ۱۲۴ / جغرافیای یازدهم: صفحه‌های ۵۳ تا ۱۱۴

تست و پاسخ ۴۶

واکنش مأمون به حسادت و دشمنی بزرگان عرب نسبت به تسلط خاندان‌های ایرانی بر امور خلافت، چه بود؟

- تغییر مرکز خلافت از مرو به بغداد
- اجبار امام رضا (ع) به پذیرش ولایتعهدی
- تغییر رنگ لباس و پرچم عباسیان از سیاه به سبز
- خلع فضل بن سهل از مقام وزارت و خانه‌نشین کردن او

پاسخ: گزینه ۱ (تاریخ یازدهم - درس ۷ - دوره‌های فلاحات عباسیان (مأمون))

مشاوره هدف از آزمون‌های آزمایشی، بیشتر یادگیریه تا سنجش؛ پس در مواجهه با هر سؤال، فقط به دنبال یافتن پاسخ درست نباش، بلکه سعی کن تا می‌تونی از هر سؤال چیزهای بیشتری یاد بگیری و به خاطر بسپاری؛ مثلاً صورت همین سؤال می‌تونه این نکته رو هم برات مرور کنه که در خلافت عباسیان (برخلاف امویان)، ایرانیان جایگاه ویژه‌ای در امور حکومت داشتن و خیلی از منصب‌های مهم در اختیار خاندان‌های ایرانی بوده. شاید همین مطلب خودش بتونه موضوع یه سؤال دیگه باشه.

درس نامه ●● یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان، اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود که امویان دنبال می‌کردند. به همین علت، در این دوره، ایرانیان در کنار اعراب از جایگاه ممتازی در حکومت عباسیان برخوردار شدند و نقش مهمی را در اداره امور خلافت به عهده گرفتند. مأمون با تدبیر و شمشیر ایرانیانی همچون خاندان سهل و طاهر بن حسین (ذوالیمینین)، برادرش را شکست داد و خلیفه شد. پس از آن بود که فضل بن سهل به عنوان وزیر مأمون و حسن بن سهل در منصب حاکم عراق، صاحب قدرت و جایگاه رفیعی شدند.

نکته مأمون تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود (فضل بن سهل)، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد و لباس و پرچم سیاه را که نشان عباسیان بود، به رنگ سبز درآورد. مأمون به تشویق فضل بن سهل و به منظور کسب حمایت شیعیان، مهار قیام‌های علویان و جلب اعتماد خراسانیان، امام رضا (ع) را از مدینه به مرو منتقل و مجبور به پذیرش ولایتعهدی خود کرد.

پاسخ تشریحی بزرگان عرب در بغداد نسبت به تسلط خاندان سهل بر امور خلافت به حسادت و دشمنی پرداختند و در صدد برآمدن مأمون را خلع و فرد دیگری از خاندان عباسی را به خلافت بنشانند. شاید به همین دلیل بود که مأمون تصمیم گرفت وزیر خود (فضل بن سهل) را به قتل برساند و برادر او (حسن بن سهل) را خانه‌نشین کند (نادرستی ۴). خلیفه هم‌چنین، دوباره لباس سیاه به تن کرد (نادرستی ۳) و بغداد را مرکز خلافت قرار داد.

دام تستی اگه توی دام ۴ افتادی، حواست به این نکته نبوده که مأمون، وزیر خودش رو به قتل رسوند، نه این که فقط اون رو خلع و خانه‌نشین کنه؛ اونی که خانه‌نشین شد، برادر وزیر یعنی حاکم عراق بود.

تست و پاسخ ۴۷

بر اثر کدام واقعه، عظمت ساسانیان در چشم اعراب فرو ریخت و باعث تحریک بیشتر آنان برای هجوم به مرزهای ایران شد؟

- (۱) تسخیر تیسفون، پایتخت پراوازه ساسانیان و فرار یزدگرد سوم به سوی مرو
- (۲) پیروزی رومیان بر ساسانیان و خارج شدن شام و سوریه از سلطه حکومت ساسانی
- (۳) تسلط یافتن دولت عربی آل منذر (لخمیان) بر حاکمان ساسانی در جنوب کشور عراق کنونی
- (۴) شکست خوردن دسته‌ای از سپاهیان ساسانی از قبیله‌های عرب مجاور مرزهای ایران در آبشخور ذوقار

(تاریخ یازدهم - درس ۸ - ساسانیان و اعراب)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●● هم‌زمان با ظهور اسلام، وضعیت سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران چندان مناسب نبود:

وضعیت سیاسی	حکومت ۴۰۰ ساله ساسانی از یک سو، بر اثر جنگ‌های طولانی و پرخرج با روم در غرب، و نبردهای پی‌درپی با اقوام بیابانگرد در مرزهای شرقی و از سوی دیگر به سبب اختلاف و نزاع بزرگان و اشراف، دچار فرسودگی و ضعف شده بود.
وضعیت اجتماعی	اوضاع اجتماعی ساسانیان به دلیل جدایی و فاصله طبقات جامعه ایران از یکدیگر، اختلافات مذهبی و سرکوب مخالفان دین رسمی، تنگ‌نظری موبدان و دخالت آن‌ها در امور مختلف کشور، آشفته بود.
وضعیت اقتصادی	شیوع طاعون و طغیان شدید رودهای دجله و فرات که بندها و سدها را شکست و خسارت فراوانی به زمین‌های حاصلخیز آسورستان زد، ضربه سنگینی به اقتصاد ساسانیان وارد آورد.

پاسخ تشریحی

یکی از حوادث تأثیرگذار در آستانه حمله اعراب به ایران، از میان برداشتن دولت آل منذر (لخمیان) توسط خسرو پرویز بود. اندکی پس از این ماجرا، دسته‌ای از سپاهیان ساسانی، از قبیله‌های عرب مجاور مرزهای ایران شکست خوردند. این جنگ در آبشخوری موسوم به ذوقار (ذیقار) در جنوب کشور کنونی عراق رخ داد. بر اثر این واقعه، عظمت قدرت ساسانیان در چشم اعراب فرو ریخت و باعث تشویق و تحریک بیشتر آنان برای هجوم به کاروان‌ها و آبادی‌های مرزی ایران شد.

دام تستی

حواست باشه که یزدگرد سوم بعد از حمله اعراب به ایران، تاج و تخت پادشاهی رو توی تیسفون جا گذاشت و فرار کرد، نه این‌که اول یزدگرد سوم فرار کنه و بعد اعراب به ایران یورش بیان. بساط دولت لخمیان رو هم که خود خسرو پرویز برچید، نه این‌که اون‌ها خودشون بر ساسانیان غلبه پیدا کنن؛ پس ۱ و ۳ نمی‌تونه پاسخ درست باشه.

تست و پاسخ ۴۸

«شعبیان» چه کسانی بودند؟

- (۱) دسته‌ای از سپاه‌جامگان خراسان که به خونخواهی ابومسلم علیه خلافت عباسی سر به شورش برداشتند.
- (۲) گروهی از مسلمانان غیرعرب که ترکیبی از عقاید اسلامی و غیراسلامی مانند زرتشتی، مانوی و مزدکی داشتند.
- (۳) دسته‌ای از ایرانیان که از طریق مقایسه زندگی ایرانیان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند.
- (۴) گروهی از اندیشمندان و ادیبان ایرانی که با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای عباسیان به مخالفت برخاستند.

(تاریخ یازدهم - درس ۸ - جنبش‌های ایرانیان در دو قرن نخست هجری (جنبش اجتماعی - فرهنگی))

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● خلافت اموی، یک دولت عرب‌گرا بود و نسبت به غیرعرب‌ها، خشونت و نفرت خاصی نشان می‌داد و به تحقیر آنان می‌پرداخت.

ایرانیان به‌ویژه مسلمانان ایرانی که «موالی» خوانده می‌شدند، در برابر رفتار تحقیرآمیز و قوم‌گرایانه بنی‌امیه، در ابعاد زیر به مبارزه پرداختند:

- (۱) بعد سیاسی - نظامی؛ یعنی همون جنبش‌های مسلحانه.
- (۲) بعد اجتماعی - فرهنگی؛ همونی که در پاسخ تشریحی بهش اشاره شده.

پاسخ تشریحی گروهی از اندیشمندان، شاعران و نویسندگان ایرانی با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان به مخالفت برخاستند و با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر، بر برابری تمامی اقوام تأکید کردند. البته، عده‌ای از آنان در این کار افراط کردند و از طریق مقایسه زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند. اینان به «شعوبیان» معروف شدند. جنبش شعوبیان در دوره اول عباسیان نیز هم‌چنان در عراق فعال بود.

دام تستی عدم توجه به واژه «عباسیان» می‌توانسته تورو توی دام (۴) انداخته باشه، اما حواست باشه که امویان (نه عباسیان)، تعصبات قومی - قبیله‌ای و سیاست تفاخرطلبی داشتن و اعراب رو برتر از غیراعراب می‌دونستن؛ وگرنه خلافت عباسیان که روی نوک انگشتان ایرانیان (غیراعراب) می‌چرخید.

تست و پاسخ ۴۹

کدام موارد درباره «زیاریان»، یکی از سلسله‌های ایرانی مسلمان، درست است؟

(الف) بنیان‌گذار این سلسله با اجازه و تأیید خلیفه عباسی به حکومت رسید.

(ب) پس از مرگ مرداوایج، قلمرو جانشینان وی به گرگان و طبرستان محدود شد.

(ج) مرداوایج با شکست سپاهیان خلیفه عباسی، شهرها و ولایات مختلف ایران را تصرف کرد.

(د) امیران این سلسله، علی‌رغم اظهار اطاعت به خلیفه، در امور قلمرو خود استقلال کامل داشتند.

(۱) «د» - «ج» (۲) «ج» - «ب» (۳) «ب» - «الف» (۴) «الف» - «د»

(تاریخ یازدهم - درس ۹ - سلسله‌های ایرانی مسلمان (زیاریان))

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● فعالیت‌ها و مبارزات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایرانیان در دو قرن نخست هجری، زمینه را برای شکل‌گیری سلسله‌های ایرانی و در پی آن، تغییر اوضاع سیاسی ایران در سده‌های سوم و چهارم هجری فراهم آورد. سرآغاز این تغییر، هنگامی بود که طاهر بن حسین، مشهور به «ذوالیمینین»، از سوی مأمون (خلیفه عباسی) به حکومت خراسان منصوب شد و نخستین سلسله مسلمان ایرانی شکل گرفت. پس از آن، با افول قدرت عباسیان، سلسله‌های حکومتی دیگری در گوشه و کنار ایران روی کار آمدند. صفاریان، سامانیان، علویان طبرستان، زیاریان و آل بویه از جمله این سلسله‌ها به شمار می‌روند.

پاسخ تشریحی روابط زیاریان با خلافت عباسی فراز و نشیب زیادی داشت. مرداوایج با شکست سپاهیان خلیفه، شهرها و ولایات مختلف ایران را گرفت و عاملان خلیفه را از آن‌جا راند. مرداوایج حتی خیال حمله به بغداد و نابودی خلافت عباسی را در سر می‌پروراند، اما پیش از اقدام به این کار، توسط غلامان شورشی خود کشته شد. جانشینان وی که قلمروشان به گرگان و طبرستان محدود شده بود، از بلندپروازی مرداوایج دست کشیدند و نسبت به خلیفه بغداد اظهار اطاعت کردند. عبارتهای «الف» و «د» درست نیستند، زیرا بنیان‌گذار زیاریان (مرداوایج) بدون اجازه و تأیید خلیفه قدرت را به دست گرفت و از خلیفه عباسی هم اطاعت نمی‌کرد.

دام تستی اگه توی دام (۴) افتادی، یعنی زیاریان رو با طاهریان یا سامانیان اشتباه گرفتی؛ چون اون‌ها بودن که با فرمان خلیفه عباسی روی کار اومدن و در عین حال، کار خودشون رو هم می‌کردن و استقلال داشتن؛ سیاست به این می‌گن ها!

تست و پاسخ ۵۰

کدام گزینه درباره سرنوشت حکومت غزنوی پس از «نبرد دندانقان» درست است؟

(۱) با تصرف ماوراءالنهر به دست طغرل سلجوقی، حکومت غزنویان فروپاشید.

(۲) قلمرو غزنویان تا رود سیحون در شرق و دریای مدیترانه در غرب گسترش یافت.

(۳) حکومت غزنویان به مناطقی از سرحدات شرقی ایران و شمال غربی هند محدود شد.

(۴) هند به قلمرو غزنویان ضمیمه شد و دین اسلام و زبان فارسی به آن شبه‌جزیره راه یافت.

(تاریخ یازدهم - درس ۱۰ - غزنویان)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره جنگ‌ها و نبردها همیشه مهم هستند و همیشه هم نوبت آزمون‌ها از شون سؤال خواهیم داشت. درباره جنگ‌ها، اسمشون (اگه توی کتاب درسی بهش اشاره شده باشه)، تاریخ و وقوع یا دوره زمانی‌شون، این‌که بین کدوم کشورها یا پادشاهان رخ داده و مهم‌تر از همه، نتیجه‌شون رو باید خوب به خاطر بسپاری.

درس نامه پس از محمود، پسران او، محمد و مسعود بر سر جانشینی پدر با یکدیگر به ستیز پرداختند. مسعود غلبه کرد و به جای پدر نشست. درگیری‌های داخلی و سرگرم‌شدن مسعود به لشکرکشی به هند، از جمله عواملی بود که سبب شد وی از وضعیت مردم، به‌ویژه ساکنان خراسان که زیر بار فشار مالیاتی مأموران او به شدت آسیب دیده بودند، غافل بماند؛ بنابراین هنگامی که سلجوقیان، به فرماندهی طغرل، به شهرهای خراسان هجوم آوردند، مردم دروازه شهرها را به روی مهاجمان گشودند.

پاسخ تشریحی به دنبال شکست مسعود غزنوی از طغرل سلجوقی در نبرد سرنوشت‌ساز دندانقان، سلطه غزنویان بر خراسان به سر رسید، اما حکومت آنان بر مناطقی از سرحدات شرقی ایران (افغانستان کنونی) و شمال غربی هند، تا اواخر قرن ششم هجری ادامه یافت.

دام تستی اگه توی دام (۱) افتادی، حواست به این نبوده که شکست غزنویان در نبرد دندانقان، فقط خراسان و یه سری مناطق دیگه رو از چنگشون درآورد و قدرت و نفوذ غزنویان بر برخی مناطق دیگه قلمروشون (مثل افغانستان امروزی) باقی موند و سلسله‌شون به طور کامل سقوط نکرد.

تست و پاسخ (۵۱)

علت اولیه تیرگی روابط خوارزمشاهیان و عباسیان در زمان سلطان محمد خوارزمشاه، چه بود؟

- ۱) خلیفه عباسی از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کرد.
- ۲) سلطان محمد برای برانداختن خلافت عباسی به بغداد لشکر کشید.
- ۳) در نبرد خوارزمشاهیان با قراختائیان، خلیفه، جانب ترکان قراختائی را گرفت.
- ۴) سلطان محمد برای مقابله با عباسیان، با علاءالملک ترمذی به عنوان خلیفه بیعت کرد.

(تاریخ یازدهم - درس ۱۰ - خوارزمشاهیان)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره توجه به تقدم و تأخر وقایع و رویدادهای تاریخی، از اهمیت ویژه‌ای برخورداره و به شیوه‌های مختلف مورد توجه طراحان سؤال در کنکور بوده و احتمالاً بعد از این هم هست. حالا این ترتیب و توالی وقایع، گاهی به صورت مستقیم مورد پرسش واقع می‌شه و گاهی هم به صورت غیرمستقیم؛ مثلاً این سؤال مستقیماً به ترتیب وقایع اشاره‌ای نداره، اما برای پیدا کردن پاسخ درست، باید ترتیب وقایع رو بلد باشی وگرنه ممکنه توی دام سایر گزینه‌ها بیفتی.

درس نامه خوارزم، یکی از مناطق آباد ایران در قرون نخستین و میانه اسلامی بود که به حاکمان آن، خوارزمشاه گفته می‌شد. خاندان حاکم بر این منطقه، با وجود استقلال داخلی، از سلجوقیان اطاعت می‌کردند. پس از آن که حکومت سلجوقی دچار ضعف و انحطاط شد، حاکم خوارزم (اتسز) ادعای استقلال کرد. جانشین او (تکش) با شکست دادن طغرل سوم، آخرین سلطان سلجوقی، بر بخش وسیعی از ایران تسلط یافت. سلطان محمد خوارزمشاه نیز توسعه‌طلبی را وجهه همت خود قرار داد و با تسلط بر مناطق جدید، قلمرو خوارزمشاهیان را گسترش داد.

پاسخ تشریحی در زمان سلطان محمد، روابط خوارزمشاهیان با خلافت عباسی، به تیرگی گرایید. خلیفه عباسی که در آن زمان در صدد احیای قدرت سیاسی و نظامی خود بود، از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کرد. به همین سبب، سلطان محمد خوارزمشاه برای مقابله با عباسیان، یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد و به بغداد لشکر کشید، اما سپاه او در گردنه اسداباد همدان، بر اثر برف و سرمای شدید، متوقف شد.

دام تستی اگه توی دام (۲) یا (۴) افتادی، یعنی به تقدم و تأخر وقایع توجه کافی نداشتی، چون این خلیفه عباسی بود که بذر کدورت رو کاشت، نه سلطان محمد؛ یعنی اول، خلیفه از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کرد و بعد، سلطان محمد عکس‌العمل نشون داد و هم یه خلیفه جدید معرفی کرد و هم به بغداد لشکر کشید.

تست و پاسخ ۵۲

نخستین اقدام هلاکوخان (نوه چنگیزخان) پس از لشکرکشی به ایران، چه بود؟

- ۱) اتحادیه قبیله‌ای قراقویونلو و آق قویونلو را از میان برداشت.
- ۲) با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه به حکومت عباسیان پایان داد.
- ۳) قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه‌های مستحکم آنان از بین برد.
- ۴) به سوی شام یورش برد و در عین جالوت با مملوکان مصر درگیر شد.

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ یازدهم - درس ۱۱ - ایران در عهد ایلخانان)

مشاوره: توی مشاوره سؤال قبل چی گفتیم؟ ایضا در مورد این سؤال!

درس نامه: ایلخان به معنای «خان تابع» است و حکومت ایلخانی یا ایلخانان به حکومتی گفته می‌شود که پس از تسلط مغولان بر ایران به دست هلاکوخان (نوه چنگیزخان) تشکیل شد. او در زمان فرمانروایی برادرش (منگوقاآن)، به منظور نظم‌بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحات در غرب آسیا، به ایران لشکرکشی کرد.

پاسخ تشریحی: هلاکوخان، نخست قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه‌های مستحکم آنان از بین برد. او سپس با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه عباسی، به حکومت خاندان بنی‌عباس پایان داد. مغولان پس از فتح بغداد، به شام یورش بردند، اما در عین جالوت از سپاه حکومت مملوکان مصر شکست خوردند و از پیشروی بازماندند.

دام تستی: اگه به ترتیب و توالی وقایع توجه کافی نداشته باشی، ممکنه به سادگی توی دام ۲ یا ۴ بیفتی؛ چون هر دوی اون‌ها هم از جمله اقدامات هلاکوخان پس از لشکرکشی به ایران بودن.

تست و پاسخ ۵۳

کدام موارد درباره وضعیت اقتصادی در عصر مغول - تیموری درست است؟

- الف) اقتصاد کشاورزی، برخلاف اقتصاد شهری و تجاری، وضعیت به مراتب بهتری داشت.
- ب) سه گونه مالیات کشاورزی، مالیات بازرگانی و مالیات دامی تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت.
- ج) بخش عمده‌ای از اصلاحات غازان‌خان، به منظور پیشرفت و رونق فعالیت‌های کشاورزی انجام گرفت.
- د) شکلی از زمین‌داری با عنوان اقطاع که در دوره حکومت آل بویه رواج داشت، دوباره گسترش پیدا کرد.

- ۱) «د» - «الف» ۲) «ب» - «د» ۳) «الف» - «ج» ۴) «ج» - «ب»

(تاریخ یازدهم - درس ۱۱ - وضعیت اقتصادی در عصر مغول - تیموری)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه: بخش عمده اقتصاد ایران در دوران اسلامی همچون عصر باستان، بر کشاورزی و تجارت استوار بود. هجوم مغولان، آسیب جدی به فعالیت‌های کشاورزی و نظام آبیاری وارد کرد؛ به گونه‌ای که از تولید محصولات زراعی و درآمدهای حاصل از کشاورزی، بسیار کاسته شد. پس از آن که مغولان جذب اسلام و فرهنگ ایرانی شدند و دیوان‌سالاران ایرانی نقش فعالی در اداره امور حکومت به عهده گرفتند، وضعیت کشاورزی و کشاورزان بهبود یافت.

پاسخ تشریحی: بررسی عبارت‌ها:

برخلاف اقتصاد کشاورزی، اقتصاد شهری و تجاری در عصر مغول - تیموری وضعیت به مراتب بهتری داشت. (نادرستی عبارت «الف»)
سه گونه مالیات کشاورزی، مالیات بازرگانی و مالیات دامی تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت. (درستی عبارت «ب»)
بخش عمده‌ای از اصلاحات غازان‌خان، از جمله اصلاح قوانین مالیاتی، باسازی قنات‌ها و شبکه‌های آبیاری و اصلاح نظام زمین‌داری، به منظور پیشرفت و رونق فعالیت‌های بخش کشاورزی انجام گرفت. (درستی عبارت «ج»)

در عصر «سلجوقی» (نه عصر مغول - تیموری) و با تدبیر خواجه نظام الملک (وزیر سلجوقیان)، شکلی از زمین داری با عنوان اقطاع که در دوره حکومت آل بویه رواج داشت، دوباره گسترش پیدا کرد. (نادرستی عبارت «د»)

تست و پاسخ ۵۴

کدام نواحی برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا مناسب تر است؟ چرا؟

- ۱) مناطق بیابانی؛ به خاطر داشتن آسمان صاف و بدون ابر
- ۲) سرزمین های کوهستانی؛ به علت ارتفاع بالا و دید نزدیک تر به آسمان
- ۳) نواحی گرم و خشک؛ به خاطر طولانی بودن روز و داشتن ساعت های آفتابی زیاد
- ۴) میانه اقیانوس ها؛ به علت خالی بودن از سکنه و کاهش خطر ناشی از آزمایش ها برای انسان

پاسخ: گزینه ۱

(جغرافیای یازدهم - درس ۵ - حفاظت از نواحی زیستی (نواحی بیابانی))

درس نامه ●● بیابان ها حدود ۳۳ درصد سطح زمین را پوشانده اند و صحرای بزرگ آفریقا به تنهایی ۹ میلیون کیلومتر مربع وسعت دارد. با این حال، بیابان ها معمولاً خالی از جمعیت یا کم جمعیت اند.

پاسخ تشریحی

- ۱) انرژی (ساعت های آفتابی زیاد و شدت تابش انرژی خورشیدی)
- ۲) مناسب برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا (به دلیل آسمان صاف و بدون ابر)
- ۳) معادن (بوکسیت در بیابان استرالیا، فسفات در صحرای بزرگ آفریقا، الماس در کالاهاری، مس در بیابان آتاکاما و نفت در عربستان)
- ۴) گردشگری (طبیعت گردی)

دام تستی ۴) اگه توی دام (۴) افتادی، احتمالاً صنایع دفاعی رو با صنایع هوافضا اشتباه گرفتی؛ چون برای آزمایش تسلیحات نظامی، مناطق خالی از سکنه مثلاً وسط اقیانوس ها رو انتخاب می کنن. (۲) هم نمی تونه درست باشه، چون آسمون خیلی دورتر از اونه که با چند هزار متر ارتفاع کوهستان بتونیم خیلی بهش نزدیک بشیم.

تست و پاسخ ۵۵

کدام گزینه درباره تصویر زیر درست است؟

- ۱) گسترش فعالیت های انسانی، سواحل را در معرض خطر قرار داده است.
- ۲) نصب حفاظ های عمودی، از سواحل در مقابل قدرت امواج محافظت می کند.
- ۳) زهکشی اراضی ساحلی یکی از مهم ترین راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی است.
- ۴) وقوع توفان ها و هاریکن ها موجب آسیب به سواحل و تخریب تأسیسات ساحلی می شود.

پاسخ: گزینه ۲

(جغرافیای یازدهم - درس ۵ - حفاظت از نواحی زیستی (نواحی ساحلی))

مشاوره برای پاسخ به سوالات تصویری، قبل از این که بری سراغ گزینه ها، اول باید تکلیف خودت رو با تصویر روشن کنی و ببینی توش دقیقاً چی می بینی؛ مثلاً چیزی که توی این تصویر می بینی به نظرت بیشتر داره از ساحل محافظت می کنه یا داره اون رو تخریب می کنه؟ این که بری سراغ کدوم گزینه بستگی زیادی به این داره که پاسخ اولیه ات به این پرسش چی باشه. پس در قدم اول، باید تصویر رو خوب ببینی و درکش کنی.

درس نامه ●● مهم ترین راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی عبارتند از:

- ۱) حفاظت از سواحل در مقابل بالآمدن آب و کاهش انرژی امواج از طریق نصب و احداث انواع حفاظ های عمودی، موج شکن و دیواره های دریایی
- ۲) حفاظت از تپه های ماسه ای، تثبیت تپه های ماسه ای از طریق کشت گیاهان سازگار با محیط روی آن ها، انتقال ماسه از نواحی دیگر به ساحل و ایجاد تپه های ماسه ای مصنوعی
- ۳) پاکسازی سواحل از انواع آلودگی ها، تدوین مقررات و قوانین و نظارت بر فعالیت های گردشگری و سایر فعالیت ها
- ۴) زهکشی اراضی ساحلی (خارج کردن آب از آن ها)

پاسخ تشریحی تصویر مورد سؤال، نصب حفاظ عمودی در سواحل را نشان می‌دهد که از جمله راهکارهای مفید برای حفاظت از سواحل در مقابل بالا آمدن آب و کاهش انرژی امواج است.

دام تستی هر اقدامی که انسان در محیط طبیعی انجام می‌دهد، لزوماً مصداق دستکاری در طبیعت و تخریب‌کننده محیط زیست نیست، بلکه گاهی انسان به قصد حفاظت از محیط در اون مداخله می‌کند؛ پس ۱۱ درست نیست.

تست و پاسخ ۵۶

منظور از «خانواده زبانی» چیست؟

- ۱) گروه بزرگی از زبان‌ها که فرهنگ مشترکی را شکل می‌دهند؛ مانند خانواده زبانی عربی.
- ۲) گروه بزرگی از زبان‌ها که یک ریشه مشترک دارند؛ مانند خانواده زبانی سامیایی - حامیایی.
- ۳) گروهی از زبان‌ها که در یک قلمرو جغرافیایی واحد تکلم می‌شوند؛ مانند خانواده زبانی چینی - تبتی.
- ۴) گروهی از زبان‌ها که تنوع گویش‌ها و تعداد متکلمان در آن‌ها بیشتر است؛ مانند خانواده زبانی هند و اروپایی.

پاسخ: گزینه ۲

(جغرافیای یازدهم - درس ۶ - خانواده زبانی)

درس نامه زبان از مهم‌ترین شاخص‌های فرهنگی است و برای افرادی که به آن تکلم می‌کنند، هویت مشترکی به وجود می‌آورد. زبان، نظامی از ارتباطات است که در آن، معنی الفاظ را فقط گروه خاصی که در آن مشترک‌اند، درک می‌کنند و می‌فهمند و برای گروه دیگر، معنایی ندارد. امروزه، حدود چند هزار زبان در سراسر جهان وجود دارد که مردم به آن‌ها تکلم می‌کنند. برخی از این زبان‌ها در ناحیه‌های کوچک رایج‌اند و گاهی کم‌تر از هزار نفر سخنگو دارند و بعضی از آن‌ها در قاره‌های مختلف جهان گسترده شده‌اند و میلیون‌ها نفر با آن‌ها تکلم می‌کنند.

پاسخ تشریحی زبان‌شناسان زبان‌های دنیا را به «خانواده‌های بزرگ زبانی» تقسیم کرده‌اند. منظور از یک خانواده زبانی، گروه بزرگی از زبان‌هاست که یک ریشه اصلی دارند؛ برای مثال مردم انگلستان، اسپانیا، روسیه، هند و ایران به زبان‌های مختلف صحبت می‌کنند، اما همگی جزء خانواده زبانی «هند و اروپایی» محسوب می‌شوند، زیرا یک ریشه مشترک دارند.

نکته «هند و اروپایی»، «چینی - تبتی» و «سامیایی - حامیایی» (آفرو - آسیایی)، سرخانواده بزرگ زبانی هستند.

تست و پاسخ ۵۷

کدام موارد به فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم اشاره دارند؟

(الف) تولید و بسته‌بندی فرآورده‌های لبنی	(ب) آموزش تعمیرات لوازم خانگی در هنرستان
(ج) ساخت قطعات یدکی و تجهیزات تعمیر خودرو	(د) خرید و فروش میوه و سبزیجات در میادین میوه و تره‌بار
۱) «ب» - «ج»	۲) «الف» - «د»
۳) «ج» - «الف»	۴) «د» - «ب»

پاسخ: گزینه ۳

(جغرافیای یازدهم - درس ۷ - طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی)

مشاوره برای این‌که انواع فعالیت‌های اقتصادی رو با هم اشتباه نکنی، یادت باشه هر چی که از دل «طبیعت» به دست میاد (مثل محصولات کشاورزی، عسل، ماهی، مواد معدنی مثل نفت و مس و ...) جزء «فعالیت‌های نوع اول»ه و هر چی هم «ساخت و تولید» هست، «فعالیت‌های نوع دوم»ه. دیگه هر چی جز این‌ها بود رو بذار توی دسته سوم یعنی خدمات.

درس نامه در گذشته، فعالیت‌های اقتصادی به سه گروه یا سه بخش عمده تقسیم می‌شدند. از دهه ۱۹۸۰ میلادی، یک بخش دیگر به بخش‌های قبلی افزوده شد و فعالیت‌های نوع چهارم نام گرفت. به عبارت دیگر امروزه فعالیت‌ها را به چهار گروه یا بخش تقسیم می‌کنند:

فعالیت‌های نوع اول	به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند؛ مانند کشاورزی، زراعت، دامپروری، صید ماهی، جنگل‌داری و استخراج معدن.
فعالیت‌های نوع دوم	شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم. (صنعت)

به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود؛ مانند حمل‌ونقل، بانکداری، امور پزشکی و درمانی، امور آموزشی، قضایی، خرید و فروش، تجارت و مانند آن. (خدمات)	فعالیت‌های نوع سوم
بخشی از فعالیت‌های اقتصادی که فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و پژوهش، تحقیق و توسعه است.	فعالیت‌های نوع چهارم

پاسخ تشریحی منظور از فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم، «صنعت» یعنی تغییر شکل دادن مواد و منابع اولیه و تبدیل آن‌ها به کالا و محصول است. از میان عبارات‌های سؤال، تنها موارد «الف» یعنی تولید محصولات لبنی و «ج» یعنی ساخت قطعات خودرو، در زمره فعالیت‌های نوع دوم جای دارند. موارد «ب» و «د»، از جمله فعالیت‌های اقتصادی نوع سوم یعنی «خدمات» به شمار می‌روند.

دام تستی درسته که دامداری و گرفتن شیر از گاو و گوسفند جزء فعالیت‌های نوع اول محسوب می‌شود، اما وقتی صحبت از تولید و بسته‌بندی فراورده‌های لبنی در کارخانه‌ها به میون میاد، دیگه پای صنعت (یعنی فعالیت نوع دوم) وسطه؛ هم‌چنین ساخت قطعات یدکی جزء فعالیت‌های نوع دوم یعنی صنعت، اما وقتی از همین قطعات برای تعمیرات استفاده می‌شود، دیگه وارد عرصه خدمات شدیم.

تست و پاسخ ۵۸

چرا در پلانتیشن‌ها، خطر فرسایش و ضعیف‌شدن خاک زیاد است؟

- محصولات استوایی، بیش از سایر محصولات کشاورزی، مواد معدنی خاک را مصرف می‌کنند.
- آبیاری زیاد به منظور سرعت‌بخشیدن به رشد گیاهان، املاح مفید خاک را می‌شوید.
- از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی در ابعاد بسیار گسترده استفاده می‌شود.
- مزارع سالیان متمادی فقط به کشت یک محصول اختصاص می‌یابد.

(جغرافیای یازدهم - درس ۷ - کشت تک‌محصولی تفصیلی (پلانتیشن))

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●● محصولات استوایی مانند موز، قهوه، کاکائو و ... در مزارعی که به «پلانتیشن» معروف است، پرورش داده می‌شوند. پلانتیشن عبارت است از زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص اختصاص دارد. این محصولات برای صادرات و عرضه به بازارهای فروش جهانی تولید می‌شوند.

پاسخ تشریحی از نظر کارشناسان محیط زیست، در کشت تخصصی تک‌محصولی (پلانتیشن)، به دلیل این‌که مزارع سالیان متمادی به کشت یک محصول اختصاص می‌یابند، خطر فرسایش و ضعیف‌شدن خاک زیاد است.

دام تستی ۳۱ بیانگر علت آسیب‌رسیدن به محیط زیست در نتیجه کشت تخصصی تک‌محصولی است و ارتباط مستقیمی با فرسایش خاک ندارد.

تست و پاسخ ۵۹

کدام موارد درباره وضعیت اقتصاد جهانی پس از جنگ جهانی دوم درست است؟

- با پیروزی نهضت‌های استقلال‌طلبانه در نواحی مختلف جهان، دوره نابرابری اقتصادی به سر آمد.
- یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این دوره، کاهش قدرت و سلطه شرکت‌های چندملیتی بود.
- کشورهای عقب‌مانده از نظر علم و فناوری، به فروش منابع و مواد خام ادامه دادند.
- کشورهای سرمایه‌داری، علاوه بر صدور کالا، به صدور سرمایه روی آوردند.

- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ج» - «د» (۴) «د» - «ب»

(جغرافیای یازدهم - درس ۸ - نابرابری در اقتصاد جهانی)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● در جهان امروز همه کشورها ناگزیر به مبادله و تجارت‌اند، اما نکته مهم این است که همه نواحی و کشورها در اقتصاد جهانی موقعیت یکسانی ندارند و جایگاه آن‌ها متفاوت است. این جایگاه متفاوت، تأثیرات زیادی در زندگی مردم کشورهای مختلف می‌گذارد.

پاسخ تشریحی جنگ‌های جهانی اول و دوم، خسارت‌های زیادی به کشورهای سرمایه‌داری صنعتی زد. این کشورها و در رأس آن‌ها آمریکا، برای بهره‌برداری از منابع سرزمین‌های دیگر و هم‌چنین جلوگیری از گسترش کمونیسم، وارد مرحله تازه‌ای شدند و آن، مرحله صدور سرمایه (علاوه بر صدور کالا) بود (درستی عبارت «د»); به این ترتیب که علاوه بر وارد کردن فشارهای سیاسی به حکومت‌ها، به سرمایه‌گذاری و ایجاد کارخانه‌های مونتاژ در دیگر نقاط جهان و بهره‌کشی از آن‌ها اقدام کردند. البته، در این مرحله، کشورهایی که از نظر علم و فناوری صنعتی عقب‌مانده بودند، هم‌چنان به فروش منابع و مواد اولیه و خام و خرید و واردات کالاهای کارخانه‌ای از کشورهای پیشرفته صنعتی ادامه دادند (درستی عبارت «ج»).

بررسی عبارت‌های نادرست:

با پیروزی نهضت‌های استقلال‌طلبانه در کشورهای مستعمره، اگرچه استعمار کهن (یعنی اشغال سرزمین‌ها با قدرت نظامی) به پایان رسید، اما رابطه نابرابر اقتصادی بین نواحی جهان هم‌چنان ادامه پیدا کرد و شکل‌های جدیدی به خود گرفت. (نادرستی عبارت «الف»)
یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های دوره پس از جنگ جهانی دوم، «گسترش» شرکت‌های چندملیتی بود. (نادرستی عبارت «ب»)

تست و پاسخ ۶۰

«مناطق آزاد تجاری» با چه هدفی ایجاد می‌شوند؟

- ۱) توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن
- ۲) حذف یا کاهش تعرفه‌های تجاری بین کشورهای منطقه
- ۳) جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی به منظور افزایش رفاه مردم کشور
- ۴) محدودیت یا ممنوعیت صادرات و واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص

(جغرافیای یازدهم - درس ۸ - تجارت بین‌المللی و حفاظت از اقتصاد کشورها (ایجاد مناطق آزاد تجاری))

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● کشورها برای این‌که تأثیرات منفی تجارت خارجی (صادرات و واردات) را بر صنایع و اقتصاد خود کاهش دهند و به رونق و توسعه اقتصادی دست یابند، کارهایی انجام می‌دهند؛ مانند:

- ۱) وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی
- ۲) محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص
- ۳) تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای
- ۴) ایجاد مناطق آزاد تجاری

پاسخ تشریحی مناطق آزاد تجاری، مناطقی هستند که در اصل برای «توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن» ایجاد می‌شوند. در مناطق آزاد تجاری، تولیدکنندگان و بازرگانان می‌توانند بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی یا معافیت‌های مالیاتی، به صادرات و واردات و انبارداری کالاها بپردازند. در این مناطق، مقررات و قوانین اقتصادی ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین وجود دارد.

دام‌تستی ۲ به یکی از اهداف اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای (ناحیه‌ای) اشاره داره؛ یادمون نره که مناطق آزاد تجاری، داخل خاک یک کشور ایجاد می‌شن و در اون‌ها، صحبتی از توافق میان کشورهای منطقه نیست.

منطق دهم: صفحه‌های ۳۹ تا ۷۱

تست و پاسخ ۶۱

«پلیس طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد، از آن‌جا که بر سر تمام چهارراه‌های تهران دوربین نصب شده است، هرگونه عبور از چراغ قرمز، مانند سرعت بالا در معابر، مشمول جریمه و منظورشدن نمره منفی برای راننده می‌شود.» مخاطبین این پیام با کدام نوع از استدلال روبه‌رو هستند؟

(۱) استنتاج بهترین تبیین

(۲) استقرای تمثیلی

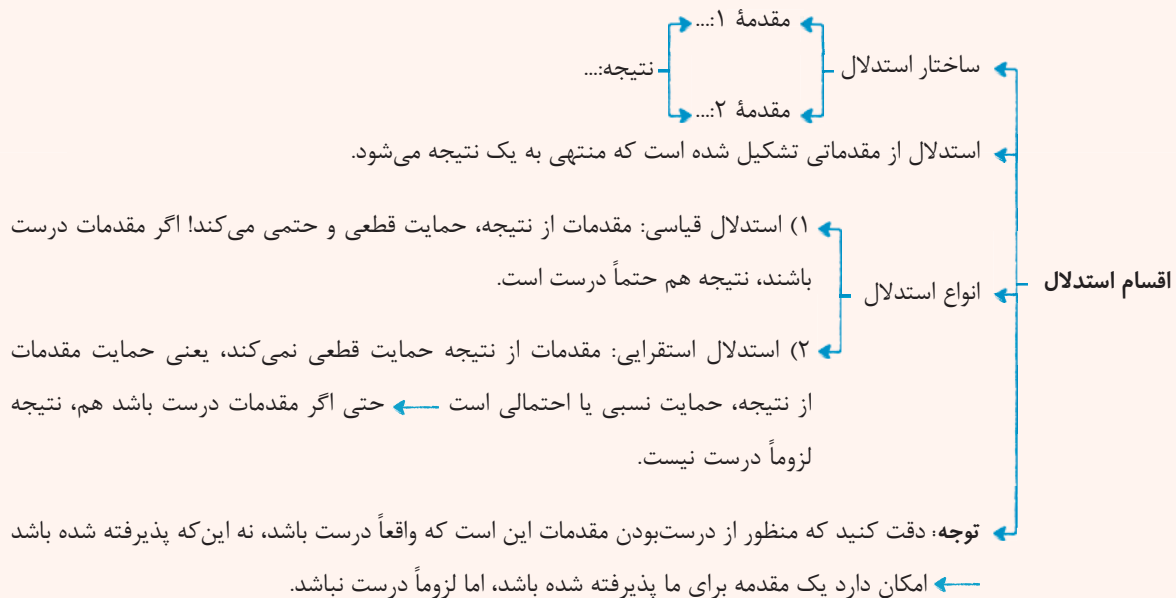
(۳) استقرای تعمیمی

(۴) قیاس

پاسخ: گزینه ۲

(منطق - درس ۵)

درس نامه

پاسخ تشریحی آنچه که پلیس اعلام کرده است دارای نتیجه‌ای قطعی است، پس با قیاس روبه‌رو هستیم که در آن مقدمات از نتیجه حمایت قطعی می‌کند. درست است که در این اطلاعیه از تمثیل استفاده شده، اما از تمثیل، نتیجه‌گیری نشده، پس استقرای تمثیلی نیست.

تست و پاسخ ۶۲

در کدام گزینه استقرای تمثیلی وجود دارد؟

(۱) در کوی تو مشهورم و از روی تو محروم

(۲) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد؟

(۳) با بدان کم نشین که صحبت بد

(۴) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن

پاسخ: گزینه ۲

(منطق - درس ۵)

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی

دقت کنید که استقرای تمثیلی با تمثیل متفاوت است. در استقرای تمثیلی به دنبال نتیجه‌گیری هستیم، یعنی از تمثیل استفاده می‌کنیم که به نتیجه برسیم، اما تمثیل صرفاً بیان مشابهت دو امر است.

بررسی گزینه‌ها:

- شاعر خود را به گرگ دهن‌آلوده یوسف‌ندریده تشبیه کرده؛ چراکه همه می‌دانند عاشق است، اما از معشوق نصیبی ندارد، پس در این‌جا تمثیل داریم، اما استقرای تمثیلی نداریم، چون از این تمثیل، نتیجه‌ای گرفته نشده است.
- در این گزینه، دیدن یار را به باریدن باران در بیابان تشبیه کرده است و نتیجه گرفته که هر دو ایجاد ذوق و نشاط می‌کنند.
- در این گزینه هیچ تمثیلی وجود ندارد.
- رفتن یار به رفتن جان از بدن تشبیه شده، اما از آن نتیجه‌ای گرفته نشده، پس تمثیل دارد اما استقرای تمثیلی ندارد.

تست و پاسخ ۶۳

در رابطه با استقرای تعمیمی کدام گزینه نادرست است؟

- نسبت نمونه‌ها به جامعه آماری مهم‌تر از تعداد آن‌ها است.
- در استقرای تعمیمی با بررسی یک کل تصادفی، نتیجه‌ای روشن درباره افراد جامعه می‌گیریم.
- در این استقرا، تک‌تک افراد جامعه را بررسی نمی‌کنیم، بلکه با استفاده از تخمین حکم می‌دهیم.
- وجود تفاوت میان افراد نمونه تصادفی از عوامل مهم برای داشتن یک تعمیم قوی می‌باشد.

پاسخ: گزینه ۲

(منطق - درس ۵)

درس نامه ●●

استقرای تعمیمی

- ویژگی های استقرای تعمیمی
 - تقسیم بندی این استقرا، قوی و ضعیف است ← هرچند این استدلال چندان قوی نیست.
 - در استقرای تعمیمی، تک تک جامعه آماری را بررسی نمی کنیم و از نمونه های تصادفی استفاده می کنیم.
 - مبنای استقرای تعمیمی، تخمین است.
- مثال های مرتبط
 - دو تن از دوستان من که فارغ التحصیل رشته جغرافیا هستند، کاری مرتبط با رشته پیدا نکردند، پس همه فارغ التحصیل های جغرافیا کاری مرتبط با رشته خود ندارند.
 - هزاران سال است که خورشید، صبح ها طلوع کرده است؛ پس از این به بعد نیز طلوع خواهد کرد.
- استقرا و علوم تجربی
 - دانشمندان علوم تجربی تلاش می کنند با استفاده از استدلال های استقرایی قوی (استقراهای تعمیمی قوی)، مبنایی برای علوم تجربی فراهم آورند.
 - برای مثال در فیزیک و شیمی با انجام آزمایش های متعدد در آزمایشگاه، قوانین کلی علمی تأیید می شوند = استقرای تعمیمی
 - راه رسیدن به قانون های علمی، استقرای تعمیمی است.

مغالطه تعمیم شتاب زده

- اگر شرایط استفاده از استقرا در استقرای تعمیمی رعایت نشود، دچار مغالطه «تعمیم شتاب زده» می شویم.
- شرایط استقرای تعمیمی قوی
 - (۱) نمونه ها باید تصادفی باشند ← یعنی نباید نمونه ها از قبل تعیین شده باشند.
 - (۲) نمونه ها باید متفاوت باشد و بیانگر همه طیف های مختلف جامعه آماری باشد ← حتی اگر نمونه ها تصادفی باشند هم نباید از یک طیف انتخاب شوند و باید متفاوت باشند ← برای مثال اگر می خواهیم دبیرستان را بررسی کنیم باید تمام انواع دبیرستان ها هم دخترانه و هم پسرانه را بررسی کنیم.
 - (۳) تعداد نمونه ها باید نسبت به کل جامعه آماری، نسبت مناسب داشته باشد!
 - بررسی ۴ نفر از ۶ نفر! ← نسبت مناسب
 - بررسی ۱۰۰۰ نفر از ۲۰ میلیون نفر، دقت کنید که ملاک، تعداد نمونه نیست، بلکه نسبت آن با کل جامعه آماری است! ← نسبت نامناسب

آزمون دوم حضوری

رشته انسانی

پاسخ تشریحی

در استقرای تعمیمی با بررسی چند نمونه جزئی به یک نتیجه کلی می رسیم، اما هیچ وقت کل جامعه را مورد بررسی قرار نمی دهیم.

تست و پاسخ ۶۴

در کدام قضیه به نفی «دوستدار سینا» از «او» حکم شده است؟

- (۱) محمد اصلاً طرفدار سینا نیست.
- (۲) هیچ گاه سینا را دوست نداشت.
- (۳) سینا را دوست ندارد.
- (۴) دوستدار سینا شد.

پاسخ: گزینه ۳

(منطق - درس ۶)

نکته قضایای حملی از موضوع، محمول و رابطه (نسبت) تشکیل شده‌اند که در آن‌ها یا محمول به موضوع نسبت داده می‌شود که به عبارتی به ثبوت محمول برای موضوع حکم شده؛ یا محمول از موضوع سلب می‌شود که در آن به نفی محمول از موضوع حکم شده است.

پاسخ تشریحی در قضایای حملی به ثبوت محمول برای موضوع حکم می‌شود یا به نفی محمول از موضوع حکم می‌شود. پس باید گزینه‌ای را انتخاب کنیم که در آن «دوستدار سینا» محمول و «او» موضوع باشد و قضیه هم سالبه باشد؛ چون به «نفی» حکم شده است. بررسی گزینه‌ها:

۱) سالبه / موضوع: محمد / محمول: اصلاً طرفدار سینا

۲) سالبه / موضوع: او / محمول: هیچ‌گاه دوستدار سینا

۳) سالبه / موضوع: او / محمول: دوستدار سینا

۴) موجبه / موضوع: او / محمول: دوستدار سینا

تست و پاسخ ۶۵

نوع کدام قضیه با قضیه «هر نهنگی پستاندار است» یکسان است؟

(۱) درختان این منطقه همیشه سبز هستند.

(۲) هیچ وقت از خودم راضی نمی‌شوم.

(۳) هرگاه خود را باور داشته‌ام، نتیجه گرفتم.

(۴) پستانداران، پرواز هم می‌کنند.

پاسخ: گزینه ۱

(منطق - درس ۶)

پاسخ تشریحی قضیه «هر نهنگی پستاندار است» یک قضیه موجبه کلیه است، پس در گزینه‌ها باید به دنبال چنین قضیه‌ای باشیم.

بررسی گزینه‌ها:

۱) سور بیان نشده، اما موضوع «درختان این منطقه» است که یک مفهوم کلی است، پس در محصوره بودن قضیه شکی نداریم و موجبه هم هست؛ از طرفی به نظر می‌رسد قضیه بیانگر یک حکم کلی است، پس سور را کلی در نظر می‌گیریم و می‌گوییم «همه درختان این منطقه همیشه سبز هستند» که موجبه کلیه است.

۲) صورت استاندارد قضیه این‌گونه است: «من هیچ وقت راضی شونده از خود نیستم» ← پس قضیه هم شخصی است و هم سالبه.

۳) این قضیه شرطی است و اصلاً حملی نیست.

۴) قضیه موجبه و محصوره است و سور آن بیان نشده، اما با توجه به محتوایش نمی‌تواند سور کلی داشته باشد و باید جزئی باشد، چون می‌دانیم برخی پستانداران (خفاش) پرواز می‌کنند.

تست و پاسخ ۶۶

در رابطه با قضایای حملی کدام گزینه درست است؟

(۱) موضوع قضایای جزئی می‌تواند عباراتی همچون «تو»، «درخت» و «سارا» باشد.

(۲) قضایای جزئی، سور ندارند؛ چراکه موضوع آن‌ها مصادیق کاملاً معین و مشخص دارد.

(۳) قضایای کلیه، قضایایی با موضوع کلی هستند که دارای سور جزئی یا کلی می‌باشند.

(۴) قضایای با موضوع کلی می‌توانند جزئی یا کلیه و همچنین موجبه یا سالبه باشند.

پاسخ: گزینه ۴

(منطق - درس ۶)

درس نامه

نکته وقتی می‌گوییم قضیه جزئی است، یعنی سور جزئی دارد، نه موضوع جزئی؛ و وقتی می‌گوییم قضیه، کلیه است یعنی سور کلی دارد.

پاسخ تشریحی دقت کنید که قضیهٔ جزئی یعنی قضیه‌ای با سور جزئی، پس قضیهٔ محصوره است که سور جزئی دارد؛ یعنی موضوع آن کلی و سورش جزئی است. از طرفی، قضیهٔ کلیه هم قضیه‌ای با سور کلی است؛ یعنی قضیهٔ محصوره که موضوعش کلی و سورش هم کلی می‌باشد. پس قضایای با موضوع کلی (محصوره) می‌توانند سور جزئی داشته باشند (جزئی) یا سور کلی (کلیه) و هم‌چنین می‌توانند موجه یا سالبه باشند. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) قضایای جزئی، محصوره با سور جزئی هستند، پس موضوع آن‌ها مفاهیم کلی است و مفاهیمی مثل «تو» یا «سارا» که مفاهیم جزئی هستند، نمی‌تواند موضوع آن‌ها باشد.

۲) قضایای جزئی، محصوره با سور جزئی هستند، پس سور دارند.

۳) قضایای کلیه، قضایای محصوره‌ای هستند که موضوع کلی و سور کلی دارند.

تست و پاسخ ۶۷

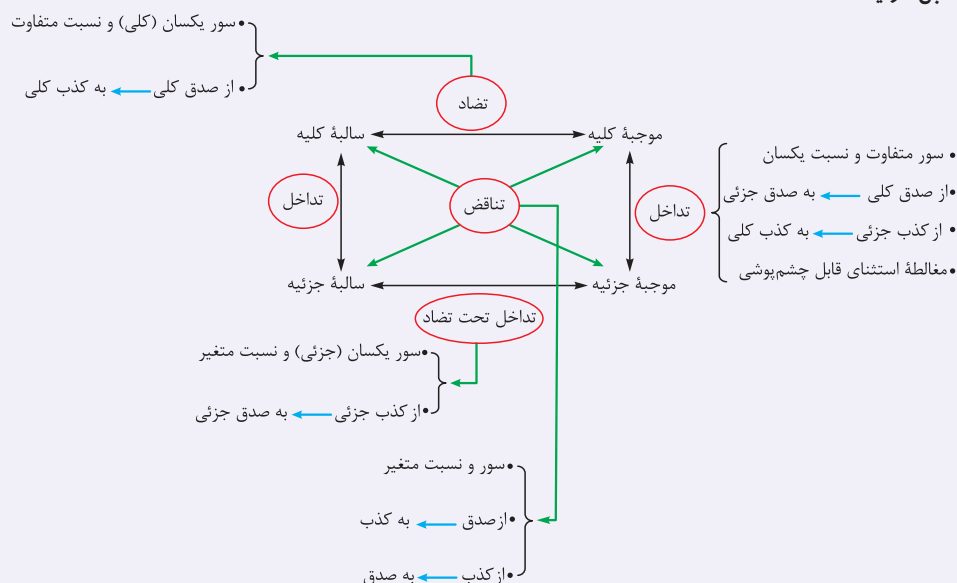
آن‌جا که می‌خواهیم قضیهٔ «هیچ فعلی وقوع حالت را نمی‌رساند» را رد کنیم، از کدام گزینه می‌توانیم استفاده کنیم؟

- ۱) صدق متداخلش
- ۲) کذب متناقضش
- ۳) صدق متضادش
- ۴) کذب متداخل تحت تضادش

پاسخ: گزینه ۳

(منطق - درس ۷)

نکته مربع تقابل در یک نگاه

پاسخ تشریحی قضیه «هیچ فعلی وقوع حالت را نمی‌رساند» یک قضیه سالبه کلیه است. ما می‌خواهیم این قضیه سالبه کلیه را رد کنیم یعنی، می‌خواهیم به کذب سالبه کلیه برسیم.

با چه رابطه‌ای می‌توان به کذب سالبه کلیه رسید؟ باید بدانیم که سالبه کلیه در روابط تضاد، تناقض و تداخل شرکت دارد. در تضاد از صدق یک طرف به کذب دیگری می‌رسیم، پس اگر می‌خواهیم سالبه کلیه را کاذب بدانیم، می‌توان از صدق متضادش استفاده کرد. از طرفی در تناقض هم از صدق یک طرف به کذب دیگری می‌رسیم، پس اگر می‌خواهیم سالبه کلیه را رد کنیم، می‌توانیم از صدق متناقضش استفاده کنیم. در تداخل هم از کذب قضیه جزئی به کذب قضیه کلی می‌رسیم، پس با کذب متداخل یک سالبه کلیه، می‌توان آن را رد کرد.

تست و پاسخ ۶۸

چگونه می‌توان از قضیه «بعضی تاکسی‌ها زردرنگ نیستند» به قضیه «بعضی زردرنگ‌ها تاکسی هستند» رسید؟

- (۱) عکس مستوی متضاد متداخل
- (۲) متناقض متداخل عکس مستوی
- (۳) متداخل متناقض متداخل
- (۴) متضاد متناقض متداخل

پاسخ: گزینه ۱

(منطق - درس ۷)

تکنیک وقتی قضیه A را به ما داده‌اند و می‌گویند آن را در چند رابطه تقابلی پشت هم می‌گذاریم و سپس نتیجه آن را از ما بخواهند، A را «مضاف‌الیه قضا یا (از چپ)» و روابط می‌گذاریم و به ترتیب به سمت راست می‌آییم، مثلاً اگر بگویند متضاد متناقض متداخل A چه می‌شود؟ ابتدا A را متداخل می‌کنیم و سپس نتیجه را متناقض کرده و در آخر نتیجه را متضاد می‌کنیم. اما اگر قضیه B را به ما بدهند و بگویند این قضیه نتیجه چند رابطه تقابلی متوالی است؛ پس قضیه اصلی چیست؟ در این مورد از مضاف شروع می‌کنیم (از راست) و به ترتیب تا انتها پیش می‌رویم، مثلاً اگر بگویند B نتیجه متضاد متداخل یک قضیه است، قضیه اول چیست؟ ابتدا B را متضاد و سپس متداخل می‌کنیم.

پاسخ تشریحی در قضایای این چینی که می‌خواهیم از قضیه A (بعضی تاکسی‌ها زرد رنگ نیستند) به قضیه B (بعضی زرد رنگ‌ها تاکسی هستند) برسیم قضیه A را از آخرین رابطه تقابلی شروع می‌کنیم و تک‌به‌تک رابطه‌ها را به عقب می‌رویم تا به قضیه B برسیم. یعنی در 1 قضیه A را ابتدا متداخل می‌کنیم می‌شود «هیچ تاکسی زرد رنگ نیست» و سپس آن را متضاد می‌کنیم که می‌شود «هر تاکسی زرد رنگ است» و در نهایت، آن را عکس مستوی می‌کنیم، که می‌شود «بعضی زرد رنگ‌ها تاکسی هستند» که همان قضیه B می‌باشد.

تست و پاسخ ۶۹

در قضایای کدام گزینه اجتماع محال اما ارتفاع قضا یا ممکن می‌باشد؟

- هر دانش‌آموزی باهوش است. برخی از دانش‌آموزان باهوش هستند.
- هیچ تخته‌ای چوبی نیست. همه تخته‌ها چوبی هستند.
- بعضی میوه‌های تابستان قرمز رنگ هستند. بعضی میوه‌های تابستان قرمز رنگ نیستند.
- هیچ قهوه‌ای شیرین نیست. هیچ شیرینی قهوه نیست.

پاسخ: گزینه ۲

(منطق - درس ۷)

نکته

- تناقض ← اجتماع و ارتفاع محال
- تضاد ← اجتماع محال اما ارتفاع ممکن
- تداخل ← اجتماع ممکن و ارتفاع ممکن
- تداخل تحت تضاد ← اجتماع ممکن اما ارتفاع محال

پاسخ تشریحی اجتماع به معنای آن است که دو طرف رابطه هم‌زمان صادق باشند و ارتفاع هم به معنای آن است که دو طرف رابطه هم‌زمان کاذب باشند.

در رابطه تضاد که میان موجبه کلیه و سالبه کلیه است، از صدق یک طرف به کذب طرف مقابل می‌رسیم؛ پس اجتماع دوطرف محال است، اما از کذب یک طرف به نتیجه معینی درباره طرف دیگر نمی‌رسیم، پس ارتفاع دوطرف ممکن است. ۲ هم بیانگر رابطه تضاد است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- بیانگر رابطه تداخل است ← در تداخل اجتماع ممکن و ارتفاع هم ممکن است.
- بیانگر رابطه تداخل تحت تضاد است ← در تداخل تحت تضاد ارتفاع محال است و اجتماع ممکن است.
- بیانگر رابطه عکس مستوی است که در آن اجتماع ضروری است.

تست و پاسخ ۷۰

اگر بخواهیم مصداقی از مغالطه ایهام انعکاس را نشان دهیم، کدام گزینه می‌تواند یاری دهنده ما در این مسیر باشد؟

- بلیط‌های امروز زود تمام شده‌اند ← بعضی زود تمام شده‌ها، بلیط‌های امروزی هستند.
- کار دنیا همه هیچ ← همه هیچ‌ها کار دنیا هستند.
- هیچ‌کدام از نمراتم لب مرز قبولی نیستند ← هیچ لب مرز قبولی از نمراتم نیست.
- بعضی نیازمندان به نیروی دفاعی، کشور هستند ← بعضی کشورها به نیروی دفاعی نیاز دارند.

پاسخ: گزینه ۲

(منطق - درس ۷)

درس نامه

عکس مستوی (عکس) ← جای موضوع و محمول باید عوض شود و نسبت حتماً ثابت
 ← محتوای موضوع و محمول تغییر نکند، فقط جای آن‌ها تغییر کند.
 ← اهمیت لازم‌الصدق بودن: در صورت صادق بودن اصل قضیه، عکس آن نیز صادق است! این عکس مستوی است.
 جدول

عکس مستوی	اصل
موجبه کلیه (بعضی ب الف است).	موجبه کلیه (هر الف ب است).
موجبه جزئیه (بعضی ب الف است).	موجبه جزئیه (بعضی الف ب است).
سالبه کلیه (هیچ ب الف نیست).	سالبه کلیه (هیچ الف ب نیست).
عکس لازم‌الصدق ندارد.	سالبه جزئیه (بعضی الف ب نیست).

سور تغییر کرده ←
 سور و نسبت ثابت ←
 جای موضوع و محمول عوض شده ←

اگر شرایط درست عکس مستوی رعایت نشود.
 ← موجبه کلیه را به موجبه کلیه عکس کنیم.
 ← موجبه جزئیه را به موجبه کلیه عکس کنیم.
 ← برای سالبه جزئیه، عکس لازم‌الصدق در نظر بگیریم.
 کاربرد فراوان در تبلیغات
 مغالطه ایهام انعکاس ← مثال

پاسخ تشریحی

- در این گزینه موجبه کلیه به درستی به موجبه جزئیه عکس شده است: (همه بلیط‌های امروز زود تمام شده‌اند ← بعضی زود تمام شده‌ها، بلیط‌های امروزی هستند.)
- اصل قضیه این‌گونه است «همه کارهای دنیا هیچ هستند»، یعنی قضیه اول موجبه کلیه است که عکس آن باید موجبه جزئیه شود؛ یعنی «بعضی هیچ‌ها کار دنیا هستند»، اما به موجبه کلیه عکس شده پس در این‌جا مغالطه ایهام انعکاس داریم.
- اصل قضیه، سالبه کلیه است که به سالبه کلیه عکس شده که درست است.
- در این‌جا با قضیه موجبه جزئیه روبه‌رو هستیم که به موجبه جزئیه عکس شده و هیچ مغالطه‌ای ندارد.

فلسفه یازدهم: صفحه‌های ۴۳ تا ۶۸

تست و پاسخ ۶۱

کدام گزینه در رابطه با قلمرو شناخت درست است؟

- توجه ویژه کانت به مسائل مربوط به شناخت موجب ایجاد شاخه معرفت‌شناسی در فلسفه شد.
- شناخت انسان می‌تواند امور محسوس و نامحسوس را در بر بگیرد و انسان می‌تواند درباره جهانی غیر از جهان مادی بیندیشد.
- یکی از ویژگی‌های شناخت این است که در بیشتر موارد، شناخت انسان‌ها از موضوع واحد یکسان نیست.
- معرفت‌شناسی همان نظریه معرفت است که جزئی از فلسفه شده است.

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی

انسان گاهی می‌تواند به مسائل فراتر از مسائل محسوس و پیرامونی فکر کند؛ پس شناخت انسان هم شامل امور محسوس می‌شود و هم امور نامحسوس.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) توجه کانت موجب رشد بیشتر معرفت‌شناسی شد، نه ایجاد آن.

۳) امکان دارد شناخت انسان‌ها متفاوت باشد، اما نه این‌که معمولاً این اتفاق بیفتد.

۴) معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده، نه این‌که شده باشد.

تست و پاسخ ۶۲

اگر کسی از ما بپرسد «معرفت چیست؟»، چگونه می‌توان به او برای رفع ابهام کمک کرد؟

۱) باید معرفت را برای او تعریف کنیم تا مفهوم شناخت را دریابد.

۲) ابتدا لازم است نشانه‌هایی را مطرح کنیم تا به توانایی خود در شناخت پی ببرد.

۳) لازم است تا با بیان مترادف‌های کلمه «معرفت» مثل «شناخت» یا «دانش» به او کمک کنیم.

۴) باید او را با معرفت‌شناسی در فلسفه آشنا کنیم.

پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه یازدهم - درس ۶)

نکته دقت کنید که در حوزه معرفت‌شناسی دو امر بدیهی وجود دارد: (۱) مفهوم معرفت (۲) امکان معرفت. تنها ابهام در مورد معرفت، می‌تواند در مورد واژه آن باشد.

پاسخ تشریحی

مفهوم معرفت واضح و بدیهی است (رد ۱) و امکان شناخت و معرفت هم بدیهی است (رد ۲)؛ پس اگر کسی در معرفت ابهامی داشته باشد، آن ابهام در واژه و لغت است که با بیان معادل و مترادف‌های واژه «معرفت» این ابهام برطرف می‌شود.

تست و پاسخ ۶۳

کدام گزینه بیانگر بروز تناقض در دیدگاه‌های یک انسان است؟

- (۱) فردی که در شناخت و آگاهی نسبت به قوانین فیزیک هسته‌ای دچار تردید است.
- (۲) کسی که امکان شناخت را برای خود متصور است، اما شناخت را مطابق با واقع نمی‌داند.
- (۳) شخصی که با دیدن چند خطا در شناخت، اعتماد خود نسبت به آن را از دست می‌دهد.
- (۴) فردی که خودش به مدرسه رفته است و درس‌های مختلف را فراگرفته، اما می‌گوید هیچ فردی توان انتقال دانش به دیگران را ندارد.

(فلسفه یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۴

نکته

شک در اصل امکان شناخت یا شک در اصل دانستن و همه دانسته‌ها، امکان‌پذیر نیست. این بیان نشان از تناقض فرد دارد. ← شک مطلق امکان ندارد. شکاکیت
البته امکان دارد به توانایی خود در شناخت برخی امور شک کنیم. ← شک نسبی ممکن است.

پاسخ تشریحی کسی که شک مطلق دارد یعنی در اصل امکان شناخت و اصل انتقال شناخت شک دارد، دچار تناقض است، چون خودش حتماً چیزهایی را آموخته و شناخت‌هایی را دارد، اما توان شناخت را زیر سؤال می‌برد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) بیانگر شک نسبی است، پس نشان‌دهنده تناقض نیست.
- ۲) وقتی کسی در اصل امکان شناخت شک ندارد، پس تناقض هم ندارد.
- ۳) این فرد در اعتباربخشی به شناخت شک دارد، نه در اصل امکان شناخت.

تست و پاسخ ۶۴

کدام گزینه نشان‌دهنده شناخت حسی است؟

- (۱) درک جوشیدن آب در صد درجه
- (۲) دریافتن رنگ آبی آسمان
- (۳) شناخت صفات خداوند متعال
- (۴) پیش‌بینی خورشیدگرفتگی و ماه‌گرفتگی

(فلسفه یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

آزمون دوم حضوری

رشته انسانی

پاسخ تشریحی

- شناخت حسی، مستقیم از حس به دست می‌آید و از چیز دیگری کمک نمی‌گیرد؛ مثل این که با چشم می‌بینیم که آسمان آبی است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- این گزینه بیانگر شناخت تجربی است، چراکه صد درجه لیوان آب را نمی‌توانیم حس کنیم، بلکه برای فهم آن از ابزار استفاده می‌کنیم.
 - شناخت صفات خدای، شناخت عقلی محض است.
 - با استفاده از قواعد علم تجربی می‌توانیم این کار را انجام دهیم.

تست و پاسخ ۶۵

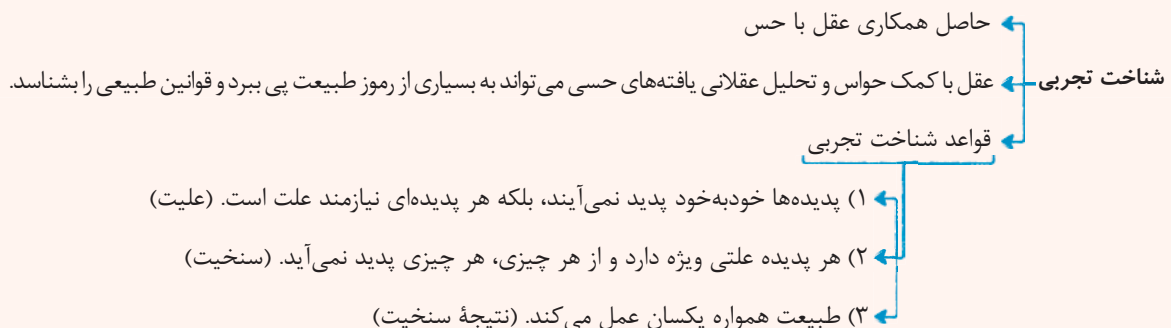
کدام گزینه نشان‌دهنده یکی از قواعد عقلی شناخت تجربی است؟

- گندم از گندم بروید جو ز جو
- کیبوتر با کیبوتر، باز با باز
- هر که بامش بیش برفش بیشتر
- بی خود از شعشعه پرتو ذاتم کردند

(فلسفه یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

پاسخ تشریحی قواعد عقلی شناخت تجربی این است که: (۱) پدیده‌ها خودبه‌خود پدید نمی‌آیند و نیازمند علت هستند. (۲) هر پدیده علت ویژه خود را دارد و هر چیزی از هر چیزی پدید نمی‌آید (مثل این که گندم از گندم برآید و جو ز جو). (۳) طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها: (۲) و (۳) بیانگر وجود تناسب میان پدیده‌هاست، اما این که هر چیزی از هر چیزی پدید می‌آید را نشان نمی‌دهد. (۴) بیانگر معرفت شهودی است و ارتباطی با شناخت تجربی و قواعد آن ندارد.

تست و پاسخ ۶۶

کدام مورد از تفاوت‌های وحی و معرفت شهودی نیست؟

- (۱) هدف وحی هدایت مردم است، اما شهودهای عارفانه لزوماً به دنبال هدایت نیستند.
- (۲) شهود برای هر کسی است که به تزکیه نفس می‌پردازد، اما وحی مخصوص کسانی است که ویژگی‌های نبوت را دارند.
- (۳) وحی یک شناخت بی‌واسطه است، اما شهود عارفانه نیازمند واسطه‌ای چون تهذیب نفس است.
- (۴) شهود عارفانه مشاهدات قبلی خود عارف است که لزوماً از جانب خدا نیست و وحی از جانب حق تعالی نازل شده است.

(فلسفه یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۳

نکته

معرفت وحیانی	شهود عارفانه
(۱) از جانب خدا نازل شده.	(۱) مشاهده قبلی خود عارف است.
(۲) در انتقال آن به مردم اشتباه وجود ندارد.	(۲) ممکن است یک عارف در بیانات خود اشتباه کند.
(۳) هدف آن، هدایت مردم است.	(۳) لزوماً هدف هدایت مردم را ندارد.
(۴) وحی فقط به پیامبران اختصاص دارد.	(۴) برای هر کسی است که خالصانه به تزکیه نفس بپردازد.

پاسخ تشریحی وحی هم نوعی معرفت شهودی است و معرفت شهودی چه وحی باشد و چه شهود عارفانه بی‌واسطه است و با ابزار قلب انجام می‌شود.

تست و پاسخ ۶۷

کدام گزینه بیانگر اشتراک نظر و افتراق دیدگاه پارمنیدس و هراکلیتوس است؟

- (۱) ادراک تغییرات با حس میسر است، اما پارمنیدس آن را معتبر نمی‌داند.
- (۲) هر دو وجود حس را پذیرفته بودند، اما هراکلیتوس عقل را نامعتبر می‌دانست.
- (۳) تنها عامل درک باطن جهان را عقل می‌دانستند اما پارمنیدس وجود حس را انکار می‌کرد.
- (۴) همه ابزارهای معرفت را معتبر می‌دانستند، اما طبق نظر هراکلیتوس تمام این ابزارها، نشان‌دهنده تغییر جهان هستند.

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

دانشمندان پیش از سقراط

- بیشتر آن‌ها به شناخت حسی اهمیت می‌دادند و توجه کم‌تری به شناخت عقلی داشتند.
- هراکلیتوس ← علاوه بر حس به عقل هم اهمیت می‌داد.
- او معتقد بود که شناخت حس اعتبار دارد و ما وجود حرکت در این جهان را از طریق حس درمی‌یابیم و درک می‌کنیم.
- پارمنیدس ← شناخت حسی به دلیل خطاهایی که گاهی در حواس رخ می‌دهد، اعتبار ندارد.
- حرکت وجود ندارد و همه اشیاء در ثبات و پایداری هستند.

پاسخ تشریحی

پارمنیدس و هراکلیتوس هر دو، وجود حس و عقل را پذیرفته بودند و هراکلیتوس هر دو را معتبر می‌دانست (رد ۲). از طرفی هر دو معتقد بودند که تغییرات جهان با حس درک می‌شود (رد ۳ و ۴)، اما پارمنیدس حس را خطاپذیر و نامعتبر می‌دانست و به همین دلیل وجود تغییر در جهان را هم قبول نداشت.

تست و پاسخ ۶۸

با توجه به کلام علامه طباطبایی، وجه تمایز ملاصدرا با خواجه نصیر طوسی در استفاده از ابزارهای معرفت، کدام است؟

- ۱) هر دو تمام ابزارهای معرفت را قبول داشتند، اما خواجه نصیر فقط استدلال‌های عقلی را در کشف حقایق معتبر می‌دانست.
- ۲) خواجه نصیر از عقل و شرع بهره‌مند می‌شد، اما ملاصدرا بنای خود را روی پیوند عقل، کشف و شرع گذاشت.
- ۳) ملاصدرا مبنای اصلی خود را وحی و سنت نهاد، اما خواجه نصیر به پیوند میان وحی و سنت با عقل پرداخت.
- ۴) ریشه پیوند عقل، شهود و شرع در آثار خواجه نصیر دیده می‌شود، اما صدرالمتألهین توفیق کامل انجام این مقصد را پیدا کرد.

پاسخ: گزینه ۴

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

درس نامه

پاسخ تشریحی

طبق نظر علامه طباطبائی، ملاصدرا پایه بحث‌های علمی و فلسفی خود را پیوند عقل، شرع (وحی و سنت) و کشف (شهود) نهاد و در راه کشف حقایق از مقدمات برهانی و مطالب کشفی و مواد قطعی دینی استفاده نمود. ریشه این نظر در کلمات فارابی، ابن سینا، شیخ اشراق و خواجه نصیر طوسی دیده می‌شود، اما این صدرا المتألهین بود که توفیق کامل انجام این مقصد را پیدا کرد.

تست و پاسخ ۶۹

بخشی را میان دو گروه فرض کنید که هر کدام گمان می‌کنند آن چه می‌گویند قطعاً درست است، اما فرد سومی بخشی از سخنان گروه اول را مقبول می‌داند و بخشی از سخنان گروه دوم را. کدام گزینه نشان‌دهنده عملکردی نزدیک به فرد سوم در تایخچه معرفت‌شناسی است؟

- (۱) دکارت که قواعد علوم تجربی را قبول دارد، اما برخی گزاره‌ها و قواعد عقلانی غیر قابل اثبات با تجربه را می‌پذیرد.
- (۲) گنت که با قبول عقل ذهنی و به کار بستن عقل تجربی برخی امور ماورایی را بی‌معنا می‌داند.
- (۳) کانت که شناخت را حاصل همکاری محتواها و داده‌های حسی با قالب‌های عقلانی می‌داند.
- (۴) نسبی‌گرایان که معتقدند در هر موقعیت و البته وابسته به شرایط می‌توانیم از حس یا از عقل استفاده کنیم.

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

- ← قرن هجدهم میلادی
- ← می‌خواست هم اعتبار عقل و هم تجربه را ثابت کند.
- ← او به دنبال این بود که نشان دهد معرفت، حاصل همکاری عقل و حس است.
- ← بر آن است که قوه ادراکی انسان، تصویری مثل زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را نزد خود دارد و آن‌ها را با حس و تجربه به دست نمی‌آورد ← انسان، آن چه را از طریق حس به او می‌رسد، در قالب این مفاهیم درک می‌کند.
- ← مثال
- ← انسان روشن شدن زمین را بعد از طلوع خورشید درمی‌یابد.
- ← وقتی می‌تواند بگوید طلوع خورشید علت روشن شدن زمین است که به کمک مفهوم علیت که در دستگاه ادراکی است و از جایی نیامده، میان تصور طلوع خورشید و تصور روشن شدن رابطه برقرار کند.

پاسخ تشریحی تجربه‌گرایان، حس را عامل شناخت می‌دانند و عقل‌گرایان، عقل را عاملی برای معرفت می‌دانند، اما کانت کوشش کرد هم اعتبار عقل و هم اعتبار تجربه را ثابت کند و نشان دهد که معرفت حاصل همکاری عقل و حس است.

تست و پاسخ ۷۰

کدام گزینه بیانگر اشتراک نظر نسبی‌گرایی و پراگماتیسم است؟

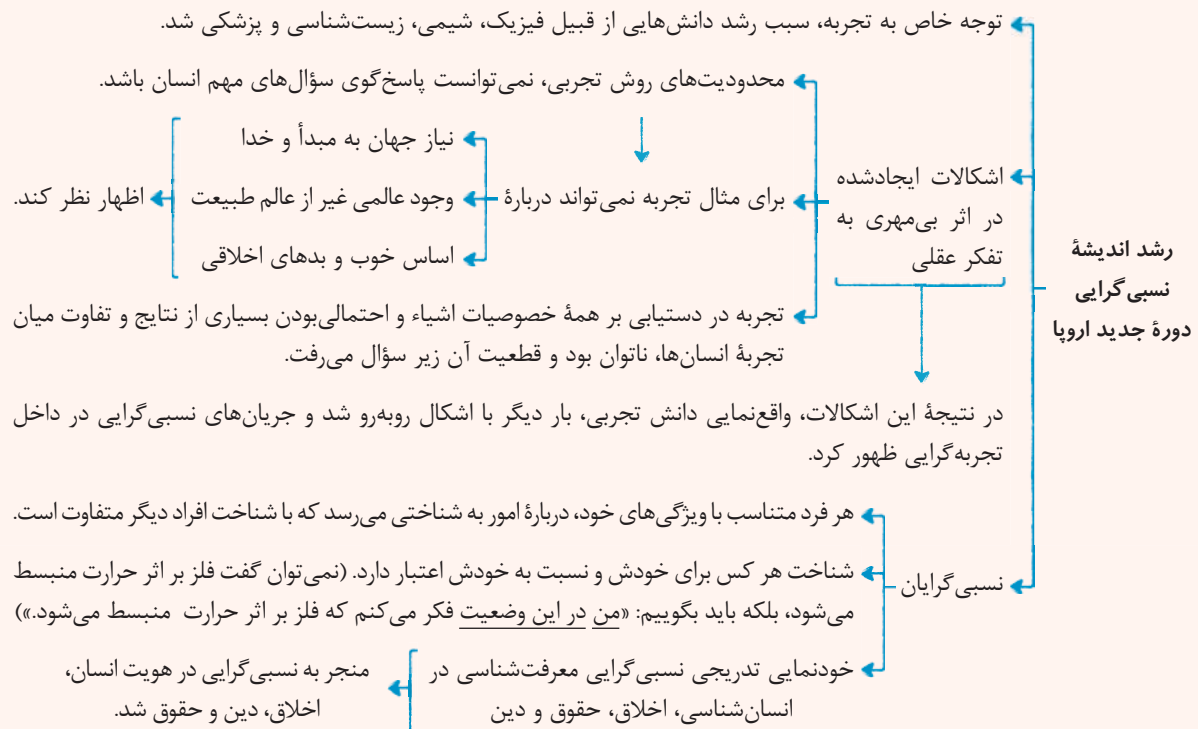
- (۱) ابطال نظر کسانی که هدف خود را کشف واقعیت قرار می‌دهند.
- (۲) ثابت‌ندانستن شناخت حقیقت در میان انسان‌ها
- (۳) بی‌معنا دانستن اموری که قابلیت شناخت تجربی آن‌ها نیست.
- (۴) مبنا قراردادن سودمندی و کسب فایده در پیشبرد کارها

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

ظهور پراگماتیسم در دوره جدید اروپا

پاسخ تشریحی

ظهور نسبی‌گرایان به دلیل ایجاد اشکالات نظری در روش تجربی بود که یکی از این اشکالات این است که نتایج تجربی احتمالی است و قطعی نمی‌باشد و واقع‌نمایی دانش تجربی، با اشکال روبه‌رو شد.

بنابر نظر پراگماتیست‌ها هم با تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیاء رسید و ما نباید هدف خود را کشف واقعیت قرار دهیم، بلکه باید هدف را سودمندی قرار دهیم.

اقتصاد: صفحه‌های ۵۵ تا ۱۰۴

تست و پاسخ (۷)

- عبارات کدام گزینه متضمن پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟
- (الف) به ترتیب پشتوانه «پول‌های فلزی» و «پول‌های الکترونیکی و کاغذی که امروزه مورد استفاده قرار می‌گیرند» کدام است؟
- (ب) روند پیدایش و تکمیل پول در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
- (ج) با توجه به وظایف پول و عبارات ذکر شده کدام گزینه نادرست است؟
- (د) کدام گزینه به آثار پدیده تورم اشاره دارد؟
- (ه) دولت‌ها در شرایط رکود اقتصادی، چه سیاستی را اتخاذ خواهند کرد؟
- (و) در شرایط تورمی، دولت‌ها به چه صورت‌هایی می‌توانند میزان عرضه را در جامعه افزایش دهند؟
- (۱) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کلایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول الکترونیکی / ج) دیگران هنگام فروش کالاها یا خدمات خود، آن را از شما می‌پذیرند: وسیله پرداخت در مبادلات / د) افزایش قیمت‌ها و کاهش درآمدها / ه) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت / و) کاهش نرخ مالیات - کاهش میزان تقاضا
- (۲) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کلایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول الکترونیکی / ج) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی: وسیله حفظ ارزش / د) کاهش رفاه مردم و بی‌ثبات شدن فضای کسب و کار / ه) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت / و) افزایش ظرفیت‌های تولید - افزایش میزان واردات
- (۳) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کلایی ← طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) برخی هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید: وسیله پس انداز و حفظ ارزش / د) کاهش رفاه مردم و بی‌ثبات شدن فضای کسب و کار / ه) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت / و) افزایش ظرفیت‌های تولید - افزایش میزان واردات
- (۴) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کلایی ← طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) واحد پول در ایران، ریال است: وسیله سنجش ارزش / د) افزایش قیمت‌ها و کاهش درآمدها / ه) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت / و) کاهش نرخ مالیات - کاهش میزان تقاضا

(درس ۹- وظایف پول، پیامدهای تورم، علل تورم و نقش دولت)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی (الف)

پشتوانه پول	نوع پول
همان طلا و نقره موجود در خود پول بود.	زمانی که پول فلزی (طلا و نقره) رایج بود.
پول‌های فلزی و شمش‌های طلا و جواهراتی بود که نزد صراف یا بانک بود.	زمانی که پول کاغذی (رسیده‌ها) رایج بود.
قدرت اقتصادی کشورها	پول‌های فلزی، کاغذی، تحریری و الکترونیکی که امروزه در دست افراد یا در حساب آن‌هاست.

(ب) روند پیدایش و تکمیل پول:

مبادلات کالا با کالا (تهاتر) ← پول کلایی (کالاها را برطرف‌دار در هر منطقه) ← پول‌های فلزی (طلا و نقره) ← رسیده‌های کاغذی ← اسکناس ← چک (پول تحریری یا ثبتي) ← پول‌های الکترونیکی و کارت‌های اعتباری ← پول‌های نوظهور مانند: رمزارزها (مانند بیت کوین)

ج) وظایف و نقش‌های پول:

<ul style="list-style-type: none"> ● در هنگام خرید و فروش هر کالایی، پول پرداخت می‌شود. ● افراد در مبادلات پول را می‌پذیرند، زیرا می‌دانند دیگران نیز هنگام فروش کالا یا خدمت خود، آن را خواهند پذیرفت. ● نقش اصلی پول در مبادلات = آسان‌سازی مبادله 	۱) وسیله پرداخت در مبادلات
<ul style="list-style-type: none"> ● می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید. ● عملاً پول، کار خرید و فروش کالاها را مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند. ● هر کشور دارای واحد ارزش خاص خود است، مانند یورو در اتحادیه اروپا، دلار در آمریکا و ریال (تومان) در ایران 	۲) وسیله سنجش ارزش
<ul style="list-style-type: none"> ● علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیرقابل پیش‌بینی وجود دارد. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به‌عنوان وسیله حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند. 	۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش
<ul style="list-style-type: none"> ● در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند ← وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده نیز می‌باشد. ● اکثر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. همانند: خریدهای اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی 	۴) وسیله پرداخت‌های آینده

د) آثار تورم: ۱: کاهش رفاه خانواده ۲: بی‌ثبات شدن فضای کسب و کار ۳: ضرر پس‌اندازکنندگان

ه) دولت‌ها در شرایط رکود اقتصادی برای ایجاد رونق، سیاست پولی انبساطی (مانند: خرید اوراق مشارکت) را اتخاذ می‌کنند.

و) دولت برای مقابله و کنترل تورم باید میزان عرضه کالاها را افزایش دهد. دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد؛ روش اول آن است که ظرفیت‌های تولیدی را افزایش دهد؛ اما از آن‌جا که این روش معمولاً زمان‌بر است، دولت‌ها ترجیح می‌دهند از طریق روش دوم یعنی افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند.

تست و پاسخ ۷۲

صحيح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

الف) مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است.

ب) دولت با عملکرد درست خود می‌تواند تخصیص‌های بهینه‌ای برای اقتصاد به وجود آورد.

ج) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

د) در بازار محصولات، دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغی تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند.

ه) کالای عمومی به کالا و خدماتی گفته می‌شود که نمی‌تواند توسط افراد زیادی هم‌زمان استفاده شود و شما می‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

۱) ص - ص - غ - غ - غ ۲) ص - ص - غ - ص - غ ۳) غ - غ - ص - ص - ص ۴) غ - غ - ص - ص - غ

مشاوره برای اولین بار این نوع از سوالات صحیح یا غلط در کنکور سراسری ۱۴۰۱ مطرح شد. یادتون باشه اولین و مهم‌ترین منبع شما کتاب درسیه. پاسخ‌دادن به این سوالات را از قسمتی شروع کنید که از صحیح یا غلط بودن جمله طرح شده مطمئن هستید.

(درس ۶- وظایف دولت، بایگای دولت در پیرایه پریشی درآمد)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

الف) صحیح است.

ب) صحیح است.

ج) غلط است. دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد. دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد.

د) غلط است. در بازار محصولات، دولت کالاها و خدمات را خریداری و مبالغ را تحت عنوان قیمت آن کالاها و خدمات به بنگاه‌ها پرداخت می‌کند. در بازار عوامل تولید دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغ را تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند. ه) غلط است. تعریف کالای عمومی: به کالا و خدماتی گفته می‌شود که توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

تست و پاسخ ۷۳

کدام یک از عبارات زیر در خصوص «بازار نیروی کار» صحیح است؟

الف) نیروی کار نیز در اقتصاد دارای بازار است. در بازار کار قیمت نیروی کار که نام آن دستمزد است، با میزان تقاضا یا عرضه نیروی کار ارتباط دارد. ب) تقاضای نیروی کار از جانب کارگران است که وقت، نیروی فکری و نیروی بدنی خود را صرف می‌کنند و در قبال آن قیمت یا همان دستمزد را دریافت می‌کنند.

ج) عرضه نیروی کار از جانب صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند که گاهی در اقتصاد به آن‌ها کارفرما نیز گفته می‌شود.

د) در بازار نیروی کار، مازاد عرضه زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران انتظار دستمزد بالاتر از دستمزد تعادلی دارند و برای کار مشتاق‌اند؛ در همین حین صاحبان شرکت‌ها به دلیل بالابودن دستمزد، حاضر به استخدام آن‌ها نیستند. برای حل چنین مشکلی کارگران باید دستمزد خود را تا حد دستمزد تعادلی پایین بیاورند و کارفرمایان نیز باید دستمزد بیشتری بدهند تا جایی که هر دو طرف به توافق (دستمزد تعادلی) برسند.

- ۱) ب - ج ۲) الف - ج ۳) الف - د ۴) ج - د

(درس ۸ - بازار نیروی کار)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی تمام عبارات:

الف) صحیح است.

ب) غلط است. تقاضاکنندگان نیروی کار، صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند که گاهی در اقتصاد به آن‌ها کارفرما هم گفته می‌گویند.

ج) غلط است. عرضه‌کننده نیروی کار، همان کارگرانی هستند که با نیروی بدنی و یا فکری خود، محصول یا خدمتی را تولید می‌کنند و حاضرند کار خود را در اختیار تقاضاکنندگان کار قرار دهند.

د) صحیح است.

تست و پاسخ ۷۴

اطلاعات زیر مربوط به یک جامعه فرضی در سال گذشته است، با توجه به این اطلاعات:

۹۱۰,۰۰۰	جمعیت شاغل	۱
۱,۲۰۰,۰۰۰	جمعیت غیرفعال	۲
۹۶۰,۰۰۰	جمعیت افراد زیر ۱۵ سال	۳
۳,۴۶۰,۰۰۰	جمعیت کل کشور	۴

۱) الف) ۲۵ درصد ب) ۵۰ درصد

۴) الف) ۳۰ درصد ب) ۴۰ درصد

الف) نرخ بیکاری چند درصد است؟

ب) اگر ۵۲۰,۰۰۰ نفر از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی که در

جست‌وجوی شغلی نبوده‌اند، اکنون بخواهند وارد بازار کار

شوند، ولی هنوز شغل دلخواه خود را پیدا نکرده باشند، نرخ

بیکاری چند درصد خواهد شد؟

۱) الف) ۲۵ درصد ب) ۴۰ درصد

۳) الف) ۳۰ درصد ب) ۵۰ درصد

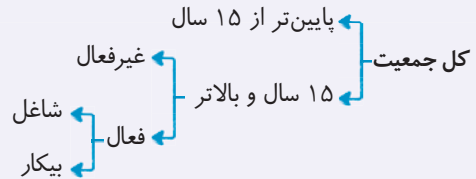
(درس ۸ - اشتغال و بیکاری)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره مبحث محاسبه نرخ بیکاری در کنکور دی‌ماه ۱۴۰۱ یک سؤال را به خود اختصاص داده است؛ احتمال می‌رود در کنکور سراسری هر سال یک سؤال به صورت مسئله از محاسبه نرخ بیکاری داشته باشیم.

نکته برای حل مسائل مربوط به نرخ بیکاری حتماً از نمودار زیر کمک بگیرید:

پاسخ تشریحی

الف) برای محاسبه جمعیت بیکار جامعه ابتدا باید جمعیت بالای ۱۵ سال و جمعیت فعال کشور را به دست آورد؛ پس:

$$\text{نفر } ۲,۵۰۰,۰۰۰ = ۹۶۰,۰۰۰ - ۳,۴۶۰,۰۰۰ \Rightarrow \text{جمعیت افراد زیر ۱۵ سال} - \text{جمعیت کل} = \text{جمعیت افراد بالای ۱۵ سال}$$

$$\text{نفر } ۱,۳۰۰,۰۰۰ = ۲,۵۰۰,۰۰۰ - ۱,۲۰۰,۰۰۰ \Rightarrow \text{جمعیت غیرفعال} - \text{جمعیت افراد بالای ۱۵ سال} = \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{نفر } ۳۹۰,۰۰۰ = ۹۱۰,۰۰۰ - ۱,۳۰۰,۰۰۰ = \text{جمعیت شاغل} - \text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت بیکار}$$

$$\text{برای محاسبه نرخ بیکاری طبق فرمول داریم: درصد } ۳۰ = \frac{۳۹۰,۰۰۰}{۱,۳۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری}$$

ب) در صورت سؤال گفته شده است تعدادی از فارغ التحصیلان دانشگاهی که در جست و جوی شغلی نبوده اند، اما اکنون می خواهند وارد بازار کار شوند، ولی هنوز شغل دلخواه خود را پیدا نکرده اند، بنابراین در شرایط قبلی این تعداد از دانشجویان جزء جمعیت غیرفعال جامعه محسوب می شدند، اما اکنون که در جست و جوی شغل هستند، جزء جمعیت بیکار محسوب می شوند، بنابراین تعداد بیکارها ۵۲۰,۰۰۰ نفر افزایش پیدا می کند و نکته مهم بعدی این است که چون این افراد جزء جمعیت فعال نبودند، حال که تصمیم به پیدا کردن شغل گرفته اند جزء جمعیت فعال نیز حساب می شوند.

حال باید جمعیت بیکار جدید را محاسبه کنیم، از آن جایی که تعداد افراد شاغل تغییری نکرده است، تنها کافیست جمعیت شاغل را از جمعیت فعال کم کنیم. یا جمعیت جدید بیکار را به جمعیت قبلی بیکار بیفزاییم.

$$\text{جمعیت جدید بیکار} = ۱,۳۰۰,۰۰۰ + ۵۲۰,۰۰۰ = ۱,۸۲۰,۰۰۰$$

$$\text{یا جمعیت جدید بیکار} = ۳۹۰,۰۰۰ + ۵۲۰,۰۰۰ = ۹۱۰,۰۰۰$$

$$\text{درصد } ۵۰ = \frac{۹۱۰,۰۰۰}{۱,۸۲۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار جدید}}{\text{جمعیت فعال جدید}} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری جدید}$$

تست و پاسخ ۷۵

اطلاعات ارائه شده در جدول زیر مربوط به مراحل تولید پوشاک است. با توجه به مندرجات جدول زیر: (نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد است).

الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در

مرحله دوم چه قدر است؟

ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده توسط

فروشنده در مرحله چهارم چند تومان است؟

ج) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده چه قدر است؟

د) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده، در مرحله سوم چند

تومان است؟

مراحل تولید پوشاک
کشاورزان هر واحد پنبه تولیدی خود را به ارزش ۲۵۰۰ تومان به کارگاه های ریسندگی می فروشند.
کارگاه های ریسندگی، هر واحد پنبه را به نخ تبدیل می کنند و آن را به ارزش ۳۲۵۰ تومان به کارگاه های پارچه بافی می فروشند.
کارگاه های پارچه بافی نخ را به پارچه تبدیل می کنند و آن را به مبلغ ۴۷۵۰ تومان به کارگاه های تولید پوشاک می فروشند.
کارگاه های تولید پوشاک پارچه را به پوشاک تبدیل می کنند و به مبلغ ۵۲۵۰ تومان به دست مصرف کننده می رسانند.

۱) الف) ۳۲۵ تومان / ب) ۷۰ تومان / ج) ۵۱۲ تومان / د) ۵۳۵ تومان

۲) الف) ۳۲۵ تومان / ب) ۵۰ تومان / ج) ۵۲۵ تومان / د) ۵۲۲۵ تومان

۳) الف) ۲۳۵ تومان / ب) ۷۰ تومان / ج) ۵۲۵ تومان / د) ۵۳۵ تومان

۴) الف) ۲۳۵ تومان / ب) ۵۰ تومان / ج) ۵۱۲ تومان / د) ۵۲۲۵ تومان

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۶ - مالیات بر ارزش افزوده)

درس نامه ●● برای حل مسائل مالیات بر ارزش افزوده باید جدول زیر را به خاطر بسپارید.

مراحل	توضیحات
قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده	(نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در آن مرحله) + قیمت کالا در آن مرحله
مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده	نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در آن مرحله
اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده	برابر است با مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل
مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده	مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله - مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل یا نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times میزان ارزش افزوده آن مرحله
مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده	مجموع مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده تمامی مراحل یا مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

پاسخ تشریحی الف) نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در مرحله دوم = مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم

$$= 3250 \times \frac{1}{100} = 325 \text{ تومان}$$

ب) ارزش محصول در مرحله سوم - ارزش محصول در مرحله چهارم = میزان ارزش افزوده در مرحله چهارم

$$= 5250 - 4750 = 500 \text{ تومان}$$

نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times میزان ارزش افزوده در مرحله چهارم = مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله چهارم

$$= 500 \times \frac{1}{100} = 50 \text{ تومان}$$

ج) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر = مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده

$$= 5250 \times \frac{1}{100} = 525 \text{ تومان}$$

د) (نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در مرحله سوم) + قیمت کالا در مرحله سوم = قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله سوم

$$= 4750 + (4750 \times \frac{1}{100}) = 5225 \text{ تومان}$$

تست و پاسخ ۷۶

موارد کدام گزینه تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) بیکاری کوتاه مدت است و همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند.

ب) بیکاری ساختاری ناشی از

ج) بیکاری در همه کشورها وجود دارد.

۱) الف) دوره‌ای / ب) عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. / ج) دوره‌ای

۲) الف) دوره‌ای / ب) رکود اقتصادی و کاهش تولید است، به همین دلیل شرکت‌ها بخشی از نیروی کار خود را بیکار می‌کنند. / ج) اصطلاحی

۳) الف) اصطلاحی / ب) رکود اقتصادی و کاهش تولید است، به همین دلیل شرکت‌ها بخشی از نیروی کار خود را بیکار می‌کنند. / ج) دوره‌ای

۴) الف) اصطلاحی / ب) عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. / ج) اصطلاحی

(درس ۸ - انواع بیکاری)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره طرح سؤال به صورت جای خالی از کنکور ۹۹ به بعد افزایش یافته و از قسمت‌هایی از کتاب درسی بوده که شاید دانش‌آموزان به آن توجه کم‌تری داشتند، لذا هیچ قسمت از متن کتاب درسی را بی اهمیت تلقی نکنید.

درس نامه

انواع بیکاری با توجه به دلایل آن	
نوع بیکاری	علت
بیکاری اصطکاکی	<ul style="list-style-type: none"> این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. هم‌چنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.
بیکاری فصلی	<ul style="list-style-type: none"> زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می‌دهند. مانند برخی کارگران ساختمانی و کشاورزان در فصل زمستان
بیکاری ساختاری	<ul style="list-style-type: none"> بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد، ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.
بیکاری دوره‌ای	<ul style="list-style-type: none"> بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

پاسخ تشریحی الف) بیکاری «اصطکاکی» کوتاه‌مدت است و هم‌چنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. ب) بیکاری «ساختاری» ناشی از «عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست.» مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد، ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است. ج) بیکاری «اصطکاکی» در همه کشورهای وجود دارد.

تست و پاسخ

با توجه به جدول زیر:

- الف) سطح عمومی قیمت‌ها در کشور B در سال ۲۰۱۷ چند ریال است؟
 ب) سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال ۲۰۱۸ چند ریال است؟
 ج) نرخ تورم کشور A چند درصد است؟

کشور	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۷ (به ریال)	سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۲۰۱۸ (به ریال)	نرخ تورم
A	۲۸,۷۵۰	۳۵,۶۵۰	?
B	?	۱,۶۸۰	$\frac{1}{4}$ تورم کشور A
C	۱۷۵,۰۰۰	?	۳ برابر تورم کشور B

الف) (۱) ۱,۵۰۰ (ب) / ۲۳۸,۰۰۰ (ج) ۲۴

الف) (۱) ۱,۵۰۰ (ب) / ۲۳۸,۰۰۰ (ج) ۲۴

الف) (۴) ۱,۵۰۰ (ب) / ۲۹۵,۰۰۰ (ج) ۴۲

الف) (۳) ۲,۲۰۰ (ب) / ۲۹۵,۰۰۰ (ج) ۴۲

(درس ۹ - چگونه نرخ تورم را مناسبه می‌کنند؟)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره محاسبه نرخ تورم در کنکور دی ماه ۱۴۰۱، یک سؤال را به خود اختصاص داده است؛ احتمال می‌رود در کنکور سراسری هر سال یک سؤال به صورت مسئله از محاسبه نرخ تورم داشته باشیم. حتماً راه حل میان‌بر ارائه شده در انتهای پاسخ رو مطالعه کنید و به این سؤال دشوار و زمان‌بر در مدت زمان کوتاهی پاسخ بدید.

پاسخ تشریحی اول باید نرخ تورم کشور A را به دست آوریم:

$$\times 100 = \frac{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در سال قبل} - \text{سطح عمومی قیمت‌ها در سال جدید}}{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در سال قبل}} = \text{نرخ تورم}$$

$$A \text{ نرخ تورم کشور} = \frac{35,650 - 28,750}{28,750} \times 100 = \frac{6,900}{28,750} \times 100 = 24\%$$

$$B \text{ تورم کشور} = \frac{1}{4} \times A \text{ تورم کشور} = \frac{1}{4} \times 24 = 12\%$$

$$B \text{ تورم کالای} = \frac{12}{100} = \frac{1680 - 2017}{2017} \text{ سطح عمومی قیمت‌ها در کشور B در سال } 2017$$

$$\text{سطح عمومی قیمت‌ها در کشور B در سال } 2017 = 1,680 - 2017 \text{ (سطح عمومی قیمت‌ها در کشور B در سال } 2017) / 12$$

$$\Rightarrow 1/12 (2017 \text{ در سال کشور B قیمت‌ها در کشور B در سال } 2017) = 1,680$$

$$\Rightarrow 2017 \text{ در سال کشور B قیمت‌ها در کشور B در سال } 2017 = \frac{1,680}{1/12} = 1,500 \text{ ریال}$$

$$C \text{ تورم کشور} = 3 \times B \text{ تورم کشور} = 3 \times 12 = 36\%$$

$$C \text{ تورم کشور} = \frac{36}{100} = \frac{2018 - 175,000}{175,000} \text{ سطح عمومی قیمت‌ها در کشور C در سال } 2018$$

$$/ 36 \times 175,000 = 2018 \text{ در سال کشور C قیمت‌ها در کشور C در سال } 2018$$

$$\Rightarrow 2018 \text{ در سال کشور C قیمت‌ها در کشور C در سال } 2018 = (175,000 + 36\% \times 175,000) = 238,000 \text{ ریال}$$

راه حل میان‌بر:

در سؤال‌های این شکلی که نرخ تورم را به ما داده و قیمت سال قبل و یا سال جدید را از ما می‌خواهد، می‌شود خیلی راحت به جواب رسید:
حالت اول:

قیمت سال جدید را داریم و باید قیمت سال قبل را به دست بیاریم.

اول باید عدد تورم را به صورت اعشاری بنویسیم، و بعد آن را با عدد ۱ جمع کنیم:

یعنی اگر نرخ تورم برابر با ۱۲ درصد است می‌شود: ۱۲/۱۰۰ و سپس با یک جمع کنیم می‌شود: ۱۲/۱۰۰

پس باید قیمت سال جدید را بر عدد به دست آمده (۱۲/۱۰۰) تقسیم کنیم. به همین راحتی 😊

$$\frac{1,680}{1/12} = 1,500 \text{ ریال}$$

حالت دوم:

قیمت سال قبل را داریم و باید قیمت سال جدید را به دست بیاریم.

اول باید عدد تورم را به صورت اعشاری بنویسیم، و بعد آن را با عدد ۱ جمع کنیم:

یعنی اگر نرخ تورم برابر با ۳۶ درصد است، می‌شود: ۳۶/۱۰۰ و سپس با یک جمع کنیم می‌شود: ۳۶/۱۰۰

در نتیجه باید عدد به دست آمده (۳۶/۱۰۰) را در قیمت سال قبل ضرب کنیم. به همین راحتی 😊

$$1/36 \times 175,000 = 238,000 \text{ ریال}$$

تست و پاسخ ۷۸

کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

(الف) عواقب رعایت‌نشدن مزیت‌های مطلق و نسبی چیست؟

(ب) کدام گزینه دربردارنده ویژگی‌هایی است که کشوری را به وضعیت «استقلال اقتصادی» نزدیک می‌کند؟

(ج) دولت‌ها برای گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، چه می‌کنند؟

(د) کدام گزینه در رابطه با واقعیت نادرست است؟

(ه) کدام گزینه در ارتباط با بیکاری و فقر نادرست است؟

(و) به ترتیب کدام موارد از وظایف «دولت، مردم، دولت» در مبارزه با فقر و بیکاری است؟

(۱) الف) هدررفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه / ب) امکان تأمین کلیه نیازهایش را در داخل فراهم کند. - به کشوری «وابستگی سیاسی» نداشته باشد. - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. / ج) گذاشتن تعرفه‌های گوناگون بر واردات برخی از کالاها / د) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به «پیمان نفتا» را امضا کردند. / ه) همیشه تعریف فقر نسبی نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم صورت می‌گیرد. از این رو معیار فقر در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت خواهد بود. / و) ایجاد نهادهای توانمندسازی - کمک‌های خیریه - تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه

(۲) الف) هدررفتن منابع و سرمایه‌ها - افزایش تولید و کیفیت کالاها / ب) منابع تأمین کالاهای صادراتی یا بازارهای فروش کالاهایش را متنوع کند. - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد - همه نیازهایش را در داخل فراهم نماید. / ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها / د) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد. / ه) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار، از طریق روش برابری قدرت خرید محاسبه می‌شود و ارتباطی با ارزش دلار در بازارهای داخلی ندارد. / و) حمایت از شرکت‌های تولیدی - مبارزه با فساد - کمک‌های خیریه

(۳) الف) گسترده‌تر شدن بازارهای فروش - افزایش تولید و کیفیت کالاها / ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. - منابع تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. / ج) پایبندی به پیمان‌های بین‌المللی / د) قرارداد «گات» بعدها به «سازمان دائمی تجارت جهانی» تبدیل شد. / ه) مطابق با معیار بانک جهانی، افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق اند و از تأمین احتیاجات زندگی خود عاجزند. / و) فعالیت‌های جهادی - تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه - حمایت از شرکت‌های تولیدی

(۴) الف) هدررفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه / ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل فراهم کند. - به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد. / ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها / د) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۲ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل «بانک جهانی توسعه» و «سازمان تجارت جهانی» بود. / ه) با توجه به تعریف فقر مطلق، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. از این رو مفهوم دیگری تعریف می‌شود به نام «فقر نسبی» که مطابق با آن می‌توان معیاری را برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت. / و) مبارزه با فساد - ایجاد نهادهای توانمندسازی - حمایت از شرکت‌های تولیدی

پاسخ: گزینه ۴ (درس ۷- اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت، دولت‌ها و تجارت بین الملل، پنگ‌های تباری و تفریم‌های اقتصادی / درس ۸- دولت و مسئله بیکاری و فقر، مسئولیت اجتماعی مردم)

مشاوره در کنکور سراسری تقریباً تمامی سؤال‌های غیر از مسئله به صورت ترکیبی و چند قسمتی است. بر ای پاسخ‌گویی به این سؤال‌ها از قسمتی شروع کنید که از پاسخ صحیح آن مطمئن هستید و با بررسی گزینه‌ها قطعاً در کم‌ترین زمان ممکن پاسخ صحیح رو پیدا می‌کنید.

پاسخ تشریحی الف) اگر اصل مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود، اولاً از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدررفت آن‌ها محسوب می‌شود؛ ثانیاً با تولید محصولات کم‌تر و بی کیفیت‌تر، رفاه جامعه کاهش می‌یابد. ب) اگر کشوری «راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند و از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد و با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین بعضی نیازها را در داخل فراهم کند و به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجهی بیشتر داشته باشد»، به وضعیت استقلال اقتصادی و استحکام اقتصادی نزدیک می‌شود.

ج) گاهی دولت‌ها در جهت گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهای دیگر دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

د) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل «بانک جهانی توسعه» و «صندوق بین‌المللی پول» بود. ه) تنها عبارت ۴ در ارتباط با فقر و بیکاری نادرست است. با توجه به تعریف فقر نسبی، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. از این رو مفهوم دیگری تعریف می‌شود به نام «فقر مطلق» که مطابق با آن می‌توان معیاری را برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت.

و) دولت‌ها موظف‌اند از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد، با فقر و بیکاری مبارزه کنند. مردم نیز می‌توانند از طریق ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و کمک‌های مردمی و نیز تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه و فعالیت‌های جهادی، از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری، محافظت کنند.

تست و پاسخ ۷۹

اطلاعات ارائه‌شده در جدول زیر، مربوط به یک جامعه فرضی است. با توجه به این مندرجات:

۱	اسکناس	۱۲۶۰ واحد
۲	موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	۵۲۰ واحد
۳	ارزش مسکوکات مردم معادل	$\frac{1}{3}$ موجودی اسکناس
۴	شبه پول	۹۷۰ واحد
۵	موجودی حساب‌های جاری اشخاص	۵۶۰ واحد
۶	چک پول	۶۰۰ واحد

الف) میزان نقدینگی

ب) میزان «حساب‌های پس‌انداز بلندمدت»

ج) حجم پول در این جامعه کدام است؟

۱) الف) ۳۶۵۰ / ب) ۴۵۰ / ج) ۲۷۵۰

۲) الف) ۳۸۱۰ / ب) ۴۵۰ / ج) ۲۸۴۰

۳) الف) ۳۶۵۰ / ب) ۵۵۰ / ج) ۲۸۴۰

۴) الف) ۳۸۱۰ / ب) ۵۵۰ / ج) ۲۷۵۰

رشته انسانی

آزمون دوم حضوری

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۹ - نقدینگی)

پاسخ تشریحی برای پاسخ‌دادن به برخی سؤال‌ها لازم نیست از قسمت «الف» آن شروع به پاسخ‌گویی کرد.

حساب‌های جاری اشخاص همان سپرده‌های دیداری است.

$$\text{واحد } ۴۲۰ = 1260 \times \frac{1}{3} = \text{ارزش مسکوکات مردم}$$

$$\text{واحد } 2840 = 1260 + 420 + 560 + 600 = \text{چک پول} + \text{سپرده‌های دیداری} + \text{اسکناس} + \text{مسکوکات} = \text{حجم پول}$$

$$\text{واحد } 3810 = 2840 + 970 = \text{شبه پول} + \text{حجم پول} = \text{نقدینگی}$$

$$\text{حساب‌های پس‌انداز بلندمدت} + 520 = 970 \Rightarrow \text{حساب‌های پس‌انداز بلندمدت} + \text{حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت} = \text{شبه پول}$$

$$\text{واحد } 450 = 970 - 520 = \text{حساب‌های پس‌انداز بلندمدت} \Rightarrow$$

$$\text{شبه پول} + \text{حجم پول} = \text{نقدینگی}$$

راه‌حل تستی می‌دانیم:

قسمت «الف» سؤال میزان نقدینگی و قسمت «ج»، حجم پول را خواسته، هم‌چنین میزان شبه پول در صورت سؤال در جدول داده شده است (۹۷۰ واحد)؛ در نتیجه می‌توان گفت هر گزینه‌ای که در آن قسمت «ج» به علاوه میزان شبه پول (۹۷۰)، برابر با قسمت «الف» سؤال شود پاسخ صحیح است، حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

$$\text{قسمت «الف» } 2750 + 970 = 3720 \neq$$

$$\text{قسمت «الف» } 2840 + 970 = 3810 =$$

$$\text{قسمت «الف» } 2840 + 970 = 3810 \neq$$

$$\text{قسمت «الف» } 2750 + 970 = 3720 \neq$$

۱

۲

۳

۴

در نتیجه می‌توان نتیجه گرفت ۲ پاسخ صحیح سؤال است.

تست و پاسخ ۸۰

با توجه به موقعیت‌های زیر کدام گزینه صحیح است؟

- براساس مقادیر یکسان منابع، کشور A می‌تواند ۱۰ تن گندم و ۸ تن پنبه تولید کند در حالی که کشور B می‌تواند ۱۵ تن گندم و ۵ تن پنبه تولید کند.
- کشور C برای تولید ۱۲۰ دستگاه جاروبرقی از تولید ۷۵ دستگاه یخچال صرف نظر می‌کند.
- (۱) مزیت نسبی تولید پنبه در کشور A / مزیت نسبی تولید جاروبرقی در کشور C
- (۲) مزیت مطلق تولید پنبه در کشور A / مزیت مطلق تولید جاروبرقی در کشور C
- (۳) مزیت مطلق تولید گندم در کشور B / مزیت نسبی تولید جاروبرقی در کشور C
- (۴) مزیت نسبی تولید گندم در کشور B / مزیت مطلق تولید یخچال در کشور C

(درس ۷- اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

کشور A در تولید پنبه و کشور B در تولید گندم مزیت مطلق دارد.

کشور	گندم	پنبه
A	۱۰	۸
B	۱۵	۵

کشور C در تولید جاروبرقی نسبت به تولید یخچال مزیت نسبی دارد. هزینه فرصت تولید جاروبرقی در کشور C (صرف نظر کردن از تولید ۷۵ دستگاه یخچال)، کم‌تر از هزینه فرصت تولید یخچال (صرف نظر کردن از تولید ۱۲۰ دستگاه جاروبرقی) است و در نتیجه کشور منابع کمیاب خود را بیشتر به تولید جاروبرقی اختصاص می‌دهد و در تولید آن مزیت نسبی دارد.

روان شناسی یازدهم: صفحه‌های ۸۸ تا ۱۵۷

تست و پاسخ ۷۱

آقای محبی برای پرداخت قبض برق منزل از پسرش مهران می‌خواهد که از طریق همراه‌بانک خودش وارد شده و مبلغ مورد نظر را واریز کند. برای این منظور مهران شناسه قبض و شناسه پرداخت را می‌پرسد. آقای محبی شناسه قبض را چون از قبل، به صورت تاریخ چند واقعه به خاطر سپرده از حفظ می‌گوید، ولی شناسه پرداخت را از روی پیامک گوشی‌اش نگاه کرده و برای مهران می‌خواند. به ترتیب، نوع رمزگردانی شناسه قبض توسط مهران و نوع حافظه به کار گرفته شده هنگام وارد کردن اطلاعات توسط او کدام است؟

- (۱) معنایی - کاری
(۲) شنیداری - کوتاه‌مدت
(۳) معنایی - کوتاه‌مدت
(۴) شنیداری - کاری

(درس ۳ - مراحل حافظه، انواع حافظه)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● حافظه کاری دو کارکرد مهم دارد:

- (۱) مطلبی را که برای مدت کوتاهی لازم داریم ذخیره می‌کند. (حافظه کوتاه‌مدت)
(۲) فضای کار برای فعالیت جاری ذهن را فراهم می‌کند.

نکته وظیفه حافظه کاری استفاده از اطلاعات موجود در زمان کوتاه است؛ بنابراین هرگاه اطلاعات، به صورت دست‌نخورده و فقط به همان صورت که دریافت شده تکرار شود، حافظه کوتاه‌مدت در آن نقش داشته است؛ ولی اگر اطلاعات موجود مورد استفاده قرار گرفته و بر روی آن‌ها دستکاری و یا فرایند ذهنی انجام شود، حافظه کاری در این فرایند فعالیت داشته است.

پاسخ تشریحی رمزگردانی به انواع شنیداری، دیداری و معنایی تقسیم می‌شود. هرگاه اطلاعات وارد شده از طریق شنیدن اتفاق بیفتد رمزگردانی شنیداری است؛ هرگاه اطلاعات وارد شده از طریق دیدن صورت گیرد، رمزگردانی دیداری است؛ و اگر بین اطلاعات، ارتباطی با اطلاعات گذشته برقرار شود و وارد ذهن شود، رمزگردانی از نوع معنایی است. در این‌جا مهران از طریق شنیدن، اطلاعات را وارد ذهن خود کرده است؛ بنابراین رمزگردانی او شنیداری است. ضمناً مهران بر روی اطلاعاتی که پدر می‌گوید کاری انجام نداده است و صرفاً پس از شنیدن آن‌ها را وارد کرده است؛ پس، از حافظه کوتاه‌مدت خود استفاده کرده است.

تست و پاسخ ۷۲

به ترتیب «محوشدن اطلاعات بر اثر گذشت زمان» و «جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید» در حافظه کوتاه‌مدت، به دلیل کدام ویژگی این حافظه است؟

- (۱) کوتاه‌بودن زمان بازیابی - محدودبودن ظرفیت اندوزش
(۲) همراه‌بودن توجه با احساس در رمزگردانی - نامحدودبودن گنجایش نگاه‌داری
(۳) محدودبودن ظرفیت اندوزش - کوتاه‌بودن زمان بازیابی
(۴) عدم همراهی توجه با احساس در رمزگردانی - کوتاه‌بودن مدت‌زمان نگاه‌داری

(درس ۳ - انواع حافظه)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره ویژگی‌های انواع حافظه و مقایسه آن‌ها با هم، با توجه به مراحل حافظه که در جدول ۴ - ۱ کتاب آمده است، از موضوعات مهم کتاب است که به شکل‌های متنوعی از آن سؤال طرح می‌شود؛ بنابراین سعی کنید این جدول را به خاطر بسپارید، چون با دانستن آن می‌توانید به بسیاری از سؤالات پاسخ دهید.

درس نامه ●●

انواع حافظه	مراحل حافظه	نوع رمزگردانی	ظرفیت یا گنجایش اندوزش	زمان بازیابی
حسی	حسی	حسی	نامحدود	حدود نیم ثانیه
کوتاه مدت	حسی (همراه با توجه)	7 ± 2 ماده	چند دقیقه	از چند دقیقه تا آخر عمر
بلند مدت	عمدتاً معنایی	نامحدود		

نکته مهم ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه مدت، محوشدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است.

پاسخ تشریحی زمان بازیابی اطلاعات در حافظه کوتاه مدت، کوتاه و فقط چند دقیقه است و اگر زمان بیشتری از اطلاعات بگذرد، اطلاعات ارائه شده از بین رفته و محو می شوند؛ بنابراین دلیل محوشدن اطلاعات با گذشت زمان، کوتاه بودن زمان بازیابی این حافظه است. ظرفیت نگهداری اطلاعات در حافظه کوتاه مدت کم است و فقط ۵ تا ۹ ماده را در خود نگه می دارد و اگر اطلاعات بیشتری به آن ارائه شود، اطلاعات جدید جایگزین اطلاعات قبلی می شود؛ بنابراین علت جایگزین شدن اطلاعات در حافظه کوتاه مدت، کم بودن ظرفیت نگهداری (اندوزش) آن است.

تست و پاسخ ۷۳

روش مطالعه هر یک از افراد زیر به ترتیب بر کدام عامل ایجاد فراموشی اثر می گذارد؟

الف) آیدین هنگام مطالعه سعی می کند به جای خلوتی رفته و هم زمان با پخش موسیقی بدون کلام ملایم مورد علاقه اش، بر روی مطالبی که می خواند تمرکز کند.

ب) سحر همیشه بعد از رسیدن به خانه و یک استراحت کوتاه سعی می کند تمام دروسی را که در آن روز آموخته، مرور می کند.

ج) علی هر موضوع را چند بار می خواند و سعی می کند از زاویه دیگری هم به آن نگاه کند تا به یک مفهوم جدید دست یابد.

- (۱) عوامل عاطفی - گذشت زمان - تداخل
(۲) عدم رمزگردانی - گذشت زمان - گذشت زمان
(۳) عوامل عاطفی - تداخل - عدم رمزگردانی
(۴) عدم رمزگردانی - تداخل - عدم وجود نشانه های بازیابی

(درس ۴ - عوامل ایجاد فراموشی)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره روش های بهسازی حافظه روش هایی هستند که هم با «مراحل حافظه» و هم با «عوامل مؤثر بر فراموشی» در ارتباط اند؛ بنابراین سعی کنید در حین آموختن هر یک از فنون، هم به مراحل حافظه و هم به عوامل مؤثر بر فراموشی مرتبط با آن توجه کنید.

درس نامه ●●

عوامل مؤثر بر فراموشی	فنون بهسازی حافظه
عوامل عاطفی	بیان اهمیت مطلب
عدم رمزگردانی	پرهیز از هم زمانی چند فعالیت
گذشت زمان	مرور کارآمد، کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری مطلب
تداخل اطلاعات	یادگیری عمیق، یادگیری با استراحت و مطالعه چندحسی
عدم وجود نشانه های بازیابی	اثر آزمون

پاسخ تشریحی

● پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت (توجه ناقص): از انتخاب هم‌زمان چند ماده اطلاعاتی پرهیز کنید. وقتی هم‌زمان چند موضوع را به حافظه می‌سپاریم حاصل آن شکل‌گیری حافظه‌های ضعیف از موضوع‌های مختلف است. آیدین با تمرکز بر روی یک مطلب در واقع باعث می‌شود که رمزگردانی‌اش بهتر صورت گیرد و از عامل عدم رمزگردانی یا توجه ناقص جلوگیری می‌کند. توجه داشته باشید که موسیقی مورد علاقه آیدین بدون کلام است؛ بنابراین نه تنها بخشی از پردازش ذهنی را در بر نمی‌گیرد، بلکه مانع از این می‌شود که توجه آیدین به صداهای دیگر پیرامونش جلب شود.

● کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری: برای کنترل اثر گذشت زمان نباید فاصله مرور مطالب بیشتر از ۶ یا ۷ ساعت باشد. بیشترین فراموشی در ساعات نخست بعد از یادگیری رخ می‌دهد. بهترین زمان مرور مطالب چند ساعت بعد از یادگیری است. روشی که سحر به کار گرفته است به این شیوه مربوط می‌باشد؛ بنابراین اثر گذشت زمان را کنترل کرده است.

● مرور کارآمد: برای کنترل اثر گذشت زمان از مرور مناسب استفاده کنید، یعنی این‌که مطالب گذشته را تکرار کنیم. در مرور مطالب هر بار از خودتان بپرسید این بار به چه مفهوم جدیدی رسیدیم که در دفعات گذشته به آن دست نیافتیم. مرور مطالب فراتر از تکرار صرف است؛ روش علی مرور کارآمد محسوب می‌شود و اثر گذشت زمان را کاهش می‌دهد.

دام‌تستی در مورد آیدین موضوع علاقه مطرح شده، ولی علاقه آیدین در مورد موسیقی است، نه موضوعی که می‌خواهد مطالعه کند؛ بنابراین علت توجه او عوامل عاطفی نیست، بلکه چون توجه او بر یک موضوع متمرکز است، به عدم رمزگردانی مربوط است.

تست و پاسخ ۷۴

به ترتیب درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) زمانی که اطلاعات موجود در حافظه تفسیر شده و معناداری می‌شود، «ادراک» صورت گرفته است.

(ب) صرف اندیشیدن، نشان‌دهنده وجود آگاهی در فرد است.

(ج) وجود مجهولات پیرامون ما تهدید را به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌کند.

(د) مسئله‌فرایندی است که به وسیله آن فرد می‌کوشد راه مناسبی برای رفع مشکل پیدا کند.

(۱) ن - د - ن - ن (۲) ن - د - د - د (۳) د - د - ن - ن (۴) د - ن - د - د

(درس ۵ - مقدمه، حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در تشخیص درستی یا نادرستی عبارات، به نکات ریزی که ممکن است باعث تغییر جمله کتاب شده و عبارت درست را به نادرست تبدیل کند، توجه کنید.

پاسخ تشریحی

(الف) کسی که در حال تفکر و اندیشیدن است اطلاعات حافظه را کنار هم قرار می‌دهد، تفسیر می‌کند، قضاوت می‌کند، مسئله حل می‌کند و در نهایت تصمیم می‌گیرد. تفسیر و معناداری اطلاعات توجه‌شده «ادراک» نامیده می‌شود و تفسیر اطلاعات موجود در حافظه به مراحل بالاتر یعنی «تفکر» مربوط است. (ج) انسان‌ها می‌کوشند با استفاده از روش‌های درست، مسائل را حل کنند، در نتیجه مسئله به جای تهدید به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌شود؛ بنابراین وجود مجهولات موضوع خوشایندی نیست، بلکه حل آنان از طریق روش‌های درست، خوشایند است و فرصت پیشرفت را فراهم می‌کند. (د) پیدا کردن راه مناسب برای رفع مشکل تعریف حل مسئله است، نه مسئله.

تست و پاسخ ۷۵

تعمیرکاری بعد از بررسی کامل موتور یک ماشین به این نتیجه رسید که «مسیر سوخت‌رسانی به موتور دچار مشکل شده است»؛ بنابراین او شلنگ رابط بین موتور و سیلندر را تعویض کرده و سپس «ماشین را استارت زد»، ولی ماشین روشن نشد. به ترتیب هر یک از عبارات داخل گیومه به کدام مرحله از مراحل حل مسئله مربوط است؟

(۱) تشخیص مسئله - ارزیابی راه حل (۲) تشخیص مسئله - بازبینی و اصلاح راه حل
(۳) به‌کارگیری راه حل مناسب - تشخیص مسئله (۴) به‌کارگیری راه حل مناسب - انتخاب راه حل‌های جایگزین

(درس ۵ - مراحل حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● تشخیص مراحل حل مسئله از قسمت‌های پرچالش برای دانش‌آموزان است؛ بنابراین به این نکات توجه کنید:

- زمانی که فرد تشخیص می‌دهد که مشکل کار کجاست و یا باید به دنبال چه چیزی باشد ← تشخیص مسئله
- زمانی که فرد راهکاری برای رسیدن به هدف به کار می‌بندد ← به‌کارگیری راه حل مناسب
- زمانی که فرد شرایط بعد از به‌کارگیری راه حل را با شرایط قبل از به‌کارگیری آن مقایسه می‌کند و در واقع راه حلی که به کار برده را امتحان می‌کند تا ببیند آیا تغییر مثبتی رخ داده یا نه ← ارزیابی راه حل
- زمانی که فرد با ارزیابی راه حل به این نتیجه می‌رسد که راهی که به کار گرفته نتیجه مثبت داشته و برای بهتر کردن شرایط، یک راه حل دیگر هم اضافه می‌کند ← بازبینی و اصلاح راه حل
- زمانی که فرد با ارزیابی راه حل متوجه می‌شود که پیشرفتی نداشته و با راه حل به کار گرفته نتوانسته مسئله را حل کند و باید به راه حل دیگری فکر کنند ← انتخاب راه حل‌های جایگزین

پاسخ تشریحی

هنگامی که تعمیرکار، ماشین را بررسی می‌کند و متوجه می‌شود که سوخت به موتور نمی‌رسد، مسئله را تشخیص داده است، ولی این که کجای مسیر دچار اشکال است و نمی‌گذارد سوخت به موتور برسد را باید پیدا کند؛ بنابراین وقتی شلنگ بنزین را به عنوان یکی از قسمت‌های مربوط به سوخت‌رسانی تعویض می‌کند، یک راه حل به کار گرفته و برای این که متوجه شود آیا راه حلش درست بوده یا نه، آن را با روشن کردن ماشین ارزیابی می‌کند، ولی چون ماشین روشن نشده است معلوم می‌شود که راه حل به کار گرفته شده درست نبوده است و باید به راه حل‌های جایگزین فکر کند.

نکته ارزیابی راه حل باعث می‌شود تا ملاک روشنی برای موقعیت داشته باشیم.

تست و پاسخ ۷۶

علی یک تاس رنگی دارد و فکر می‌کند این تاس برایش شانس می‌آورد. او هر روز صبح برای این که تصمیم بگیرد از کدام مسیر به محل کارش برود آن تاس را می‌اندازد. اگر عدد زوج بیاید، مسیر A را انتخاب می‌کند و اگر عدد فرد بیاید، مسیر B را انتخاب می‌کند و معتقد است وقتی با این روش انتخاب مسیر می‌کند، زودتر به محل کارش می‌رسد. کدام ویژگی مربوط به روشی است که علی به کار می‌گیرد؟

- (۱) از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند.
- (۲) در دستیابی به نتیجه کمک می‌کند.
- (۳) مبتنی بر نیازسنجی واقعی است.
- (۴) با گذشت زمان اعتبارش را از دست می‌دهد.

(درس ۵ - روش‌های حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره روش‌های حل مسئله و ویژگی‌های هر یک از روش‌های حل مسئله از سوالات پرتکرار کنکور است. ضمناً سعی کنید انواع روش‌های اکتشافی را هم بشناسید تا با استفاده از آن بتوانید به گزینه صحیح دست یابید.

درس نامه ●● روش‌های حل مسئله دو نوع‌اند: (۱) روش‌های تحلیلی (۲) روش‌های اکتشافی که ویژگی‌های این دو روش عبارت‌اند از:

ویژگی‌های روش تحلیلی	ویژگی‌های روش اکتشافی
مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی است.	با روش‌های غیرمنطقی صورت می‌گیرد.
براساس نیازسنجی واقعی است.	عمدتاً بدون دلیل و تابع نظر و احساس شخصی است.
دستیابی به راه حل مسئله را تضمین می‌کند.	دستیابی به راه حل مسئله را تضمین نمی‌کند.
از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند.	نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد.
در بسیاری از موارد زمان‌بر است.	در حداقل زمان به راه حل می‌رسد.
به ما در دستیابی به نتیجه کمک می‌کند.	اعتبار آن با گذشت زمان به شدت متزلزل می‌شود.

پاسخ تشریحی حل کردن مسئله به روش شیر یا خط، استفاده از تاس یا هر روش تصادفی دیگری که مبتنی بر منطق نیست و مبتنی بر احساس و نظر شخصی است. به روش‌های اکتشافی حل مسئله مربوط است. عبارات (۱)، (۲) و (۳) به ویژگی روش‌های تحلیلی حل مسئله اشاره دارند و فقط (۴) به ویژگی روش‌های اکتشافی اشاره دارد.

تست و پاسخ ۷۷

هر یک از عبارات زیر به ترتیب به پرهیز از کدام یک از سبک‌های تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

(الف) طبع دون از ره تقلید به نیکان نرسد

(ب) کار شیطان است تعجیل و شتاب

(ج) میفکن به فردا مر این داوری را

(۱) اجتنابی - تکانشی - وابسته

(۳) اجتنابی - احساسی - وابسته

(۲) وابسته - تکانشی - اجتنابی

(۴) وابسته - احساسی - اجتنابی

(درس ۶ - سبک‌های تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره سبک‌های تصمیم‌گیری از قسمت‌های ساده کتاب درسی است که سوالات این بخش با توجه به واژه‌های کلیدی آن به راحتی قابل حل است.

درس نامه در این جا به واژه‌های کلیدی هر سبک اشاره شده است:

تکانشی: عجله و شتاب، ناگهانی بودن، همراه با پشیمانی، در نوجوانان بیشتر است، عدم توجه به عواقب کار
احساسی: ملاک عواطف و هیجانات، زودگذر بودن عواطف و هیجانات (مثل محبت، ترس، خشم، دلسوزی، ترحم، نگرانی و ...)
وابسته: کورکورانه عمل کردن، تقلید کردن، تصمیم‌گیری به این دلیل که دیگری این تصمیم را گرفته است، نامناسب بودن انتخاب دیگران برای ما
اجتنابی: دست‌دست کردن، به تأخیر انداختن تصمیم، کار امروز را به فردا انداختن و عملی نکردن تصمیم، باور به درست شدن خودبه‌خودی امور، از دست دادن زمان

منطقی: بهترین شیوه، اندیشیدن زیربنای تصمیم‌گیری، سنجیدن راهکارها براساس منطق، تفاوت در روش با سایر سبک‌ها، روش قاعده‌مند و منظم، پله پله و طبق قوانین پیش‌رفتن، مشورت گرفتن از دیگران، در نظر گرفتن ضرورت‌های انتخاب مانند علاقه‌داشتن و انگیزه‌داشتن

نکته هرچند سبک تصمیم‌گیری منطقی بهترین شیوه تصمیم‌گیری است و بهتر است همه سعی کنند این سبک تصمیم‌گیری را داشته باشند، ولی همه افراد در برخی موقعیت‌ها ممکن است مجبور شوند از سایر سبک‌ها استفاده کنند؛ بنابراین سبک غالب هر فردی باید از نوع تصمیم‌گیری منطقی باشد، نه همه تصمیم‌گیری‌ها.

پاسخ تشریحی در عبارت «الف» اشاره به تقلید شده؛ پس تصمیم‌گیری وابسته است.

در عبارت «ب» اشاره به عجله و شتاب شده؛ بنابراین سبک تصمیم‌گیری تکانشی است.

در عبارت «ج» به از دست ندادن زمان و عملی کردن تصمیم اشاره دارد؛ پس اشاره به سبک اجتنابی دارد.

تست و پاسخ ۷۸

آیدا دانشجوی سال اول ادبیات است. او یکی از متون ادبی اصیل و کهن فارسی را انتخاب کرده و پس از نقد کردن، آن را در فضای مجازی به اشتراک می‌گذارد. او هنگام خواندن نظرات، فقط به آن‌هایی توجه می‌کند که نوشته او را لایک کرده‌اند و وقتی استاد به او اعتراض کرده و نظراتش را نادرست می‌داند، صحبت‌های استاد را نمی‌پذیرد و می‌گوید ده‌ها نفر با من هم نظرند و بدون اجازه استاد با ناراحتی از کلاس بیرون می‌رود. در آیدا کدام یک از موانع تصمیم‌گیری دیده نمی‌شود؟

(۱) سوگیری تأیید (۲) اعتماد افراطی (۳) کوچک شمردن (۴) کنترل نکردن هیجانات

(درس ۶ - موانع تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● موانع تصمیم‌گیری عبارت‌اند از:

سوگیری تأیید: که در آن فرد از اطلاعاتی که دیدگاهش را تأیید می‌کند، استفاده می‌کند.
اعتماد افراطی: فرد به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود اعتماد بیش از حد دارد.
کوچک‌شمردن خود: بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها علاوه بر دانش لازم، به اعتماد به نفس قوی نیاز دارد، دست کم گرفتن خود و اعتماد به نفس پایین باعث می‌شود فرد نتواند در فرایند تصمیم‌گیری موفق باشد.
کنترل‌نکردن هیجانات: افرادی که قادر به کنترل هیجانات خود نیستند، به طور مکرر با شکست در تصمیم‌گیری مواجه می‌شوند.

نکته در اعتماد افراطی، فرد به خودش بیش از حد اعتماد دارد و در کوچک‌شمردن، اعتماد به نفس فرد پایین است؛ بنابراین می‌توان گفت که این دو مورد تقریباً با هم متضاد هستند.

توجه در کوچک‌شمردن خود، هیجاناتی مانند عصبانی و ترسو بودن هم نام برده شده؛ مراقب باشید این مورد را با کنترل‌نکردن هیجانات اشتباه نکنید.

پاسخ تشریحی از آن جایی که آیدا هنگام خواندن نظرات دیگران فقط به آن نظرانی توجه می‌کند که او را تأیید کرده‌اند، بنابراین او در استفاده از نظرات دیگران سوگیری تأیید دارد و چون در برابر انتقاد استاد ناراحت شده و بدون اجازه از کلاس بیرون رفته، پس نتوانسته هیجاناتش را کنترل کند. ضمناً او دانشجوی سال اول است و هنوز تجربه و دانش کافی برای این‌که بتواند یک متن اصیل قدیمی را نقد کند ندارد و نظر استادش را که از او هم علم بیشتر و هم تجربه بیشتر دارد را نمی‌پذیرد؛ پس به خودش اعتماد افراطی هم دارد.

تست و پاسخ ۷۹

در کدام‌یک از موقعیت‌های زیر فرد دچار تعارض اجتناب - اجتناب شده است؟

- ۱) آیدا می‌خواهد به دانشگاه برود، ولی می‌داند برای رسیدن به این هدف هم باید خوب و منظم درس بخواند و هم از بسیاری از تفریحاتش بگذرد.
- ۲) شیوا از مدل و راحتی یک کفش خیلی خوشش آمده است و می‌داند برای خرید آن تمام پس‌انداز این ماهش را از دست داده و باید تا آخر ماه صرفه‌جویی کند.
- ۳) مهران در یک شرکت به شغلی که علاقه دارد مشغول است. مدیر مؤسسه به او گفته که باید به یک مأموریت طولانی برود، مهران تمایلی به رفتن ندارد، ولی اگر نرود موقعیت کاری‌اش به خطر می‌افتد.
- ۴) میلاد برای پذیرفته‌شدن در یک کشور اروپایی یا گرفتن ویزای تحصیلی باید مسیر طولانی و سختی‌های زیادی را طی کند.

(درس ۶ - پیام‌های ناتوانی در تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم، ولی قادر به تصمیم‌گیری نباشیم حالت عاطفی ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که تعارض نام دارد. انواع تعارض عبارت‌اند از:

گرایش - گرایش: در آن فرد بین انتخاب دو موضوع خوشایند و خواستنی مردد است که با انتخاب هر کدام دیگری را از دست می‌دهد.
تعارض اجتناب - اجتناب: در آن فرد در موقعیتی قرار دارد که مجبور به انتخاب بین دو موضوع است که هر دو ناخوشایندی و ناخوشایند هستند.
تعارض گرایش - اجتناب: در آن فرد در مورد یک موضوع باید تصمیم بگیرد، ولی آن موضوع هم دارای جنبه‌های خوشایند و هم دارای جنبه‌های ناخوشایند است.

نکته در تعارض «گرایش - گرایش» و «اجتناب - اجتناب» فرد بین دو انتخاب قرار دارد که هر دو طرف آن می‌تواند خوشایند باشد (گرایش - گرایش) و یا هر دو طرف انتخاب ناخوشایند باشد (اجتناب - اجتناب)، ولی در تعارض گرایش - اجتناب فرد با یک انتخاب روبه‌رو است که آن انتخاب هم دارای جنبه‌های خوشایند و هم دارای جنبه‌های ناخوشایند است.

پاسخ تشریحی مهران باید به مأموریتی برود که هم به رفتن تمایلی ندارد و هم اگر نرود موقعیت کاری اش به خطر می افتد. هر دوی این حالت ها ناخوشایند هستند؛ بنابراین تعارض او از نوع اجتناب - اجتناب است. بررسی سایر گزینه ها:

۱) آیدا از طرفی دوست دارد به دانشگاه برود و از طرفی هم باید سختی های درس خواندن و یا گذشتن از تفریحات را بپذیرد؛ بنابراین تعارض او از نوع گرایش - اجتناب است.

۲) شیوا برای خریدن کفش مورد علاقه اش باید هزینه زیادی بپردازد؛ بنابراین او نیز دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.

۳) میلاد به پذیرفته شدن در یک کشور اروپایی و ادامه تحصیل در آن علاقه مند است، ولی سختی های زیادی را باید تحمل کند؛ بنابراین تعارض او نیز از نوع گرایش - اجتناب است.

دام تستی توجه داشته باشید که: گاهی موقعیتی مطرح می شود که فرد با یک انتخاب مواجه است، ولی در تست دو جنبه ناخوشایند از آن انتخاب مطرح شده است. در این حالت نیز تعارض فرد از نوع اجتناب - اجتناب است، مانند ۳ در همین تست و یا تعارض فرد مبتلا به سرطان برای درمان. اگر گفته شود فرد مبتلا به سرطان برای کاهش یافتن دردهایش و بهبودی باید شیمی درمانی شود، ولی از عوارض شیمی درمانی می ترسد، تعارض او از نوع گرایش - اجتناب محسوب می شود، ولی اگر گفته شود فرد مبتلا به سرطان باید بین درد کشیدن و یا تحمل عوارض داروی شیمیایی یکی را انتخاب کند، تعارض او از نوع اجتناب - اجتناب است؛ بنابراین به نوع بیان موقعیت هم توجه داشته باشید.

تست و پاسخ ۸۰

کدام عبارت در مورد تصمیم گیری درست است؟

۱) کسی که می خواهد رشته تحصیلی اش را انتخاب کند، ابتدا باید شرایطی مانند «امنیت شغلی» و «میزان پیشرفت تحصیلی مطلوب» را ارزیابی کرده و سپس رشته مورد نظرش مثلاً رشته علوم انسانی را انتخاب کند.

۲) استفاده از روش های میانبر در همه انواع تصمیم گیری ها کاربرد دارد، مگر در تصمیم گیری های معمولی که تعداد اولویت در کم ترین حالت است.

۳) «دادن پاسخ عاطفی به دیگر افراد» از موقعیت های پرخطر محسوب می شود.

۴) ملاک تصمیم گیری در فردی که به دلیل صرف انرژی، زمان و هزینه در گذشته و امید لذت پیش رو، مسیر آینده را با خطا طی می کند، «خطر» است.

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۶ - ملاک های تصمیم گیری، مراحل تصمیم گیری، چند پیشنهاد برای تصمیم گیری بهتر)

پاسخ تشریحی در کتاب درسی پیشنهاد شده است که در تصمیم گیری های پیچیده و مهم از روش های میانبر استفاده کنید، ولی این به این معنا نیست که استفاده از روش های میانبر در تصمیم گیری های دیگر کاربرد ندارد، زیرا این روش در همه تصمیم گیری هایی که در آن با تعداد اولویت های زیادی مواجه هستیم می تواند به ما کمک کند، چه تصمیم گیری مهم باشد و چه معمولی؛ بنابراین فقط در آن دسته از تصمیم گیری هایی که فقط دو اولویت پیش روی ماست کاربرد ندارد، چون در این صورت حذف تک تک جنبه ها معنایی نخواهد داشت؛ بنابراین عبارت موجود در ۲ درست است.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) «بررسی امنیت شغلی» به مرحله چهارم از مراحل تصمیم گیری، یعنی ارزیابی پیامدهای هر انتخاب مربوط است و مقدم بر انتخاب رشته تحصیلی است که در مرحله پنجم تصمیم گیری اتفاق می افتد، ولی «بررسی و ارزیابی پیشرفت تحصیلی» به مرحله هفتم مربوط است که پس از اجرای بهترین اولویت (مرحله پنجم) و تعهد و پایبندی به اجرای اولویت (مرحله ششم) باید انجام شود.

۳) دادن پاسخ عاطفی غیرمعمول به دیگر افراد از موقعیت های پرخطر است، نه پاسخ عاطفی معمول و متداول، زیرا از ویژگی های هر انسانی است که نسبت به دیگران پاسخ عاطفی داشته باشد مانند وقتی که ما فردی را در موقعیت ناراحت کننده می بینیم و احساس ناراحتی می کنیم.

۴) زمانی که افراد به دلیل پرداخت هزینه های قبلی مسیر آینده را با خطا طی می کند، ملاک تصمیم گیری شان «هزینه های قبلی» است. ملاک «خطر» زمانی مطرح است که فرد اطمینان کافی به نتایج تصمیم گیری خود ندارد و به دلیل خطر از دست دادن، از موقعیت صرف نظر کرده و خطر نمی کند.